

Najaarsbericht 2025

Inhoudsopgave

Najaarsbericht 2025	1
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Samenvatting beleid en financiën	5
Samenvatting beleid	5
Samenvatting financieel	6
Samenvatting voortgang ombuigingen	9
Samenvatting budgetoverhevelingen	11
3.1 Programma Duurzaamheid	12
Energie	12
Water en Groen	15
Duurzame Productie en Consumptie	16
3.2 Beleidsveld 0 Bestuur en Ondersteuning	18
Bestuur / Bestuurlijke vernieuwing	18
Publiekszaken	21
Organisatieontwikkeling	22
Financiën	24
3.3 Beleidsveld 1 Veiligheid	40
Overlast	40
Jeugd Veiligheid	43
Versterking verbinding zorg en veiligheid	45
Ondermijning	46
Digitale veiligheid	48
3.4 Beleidsveld 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	49
Schone, Stille en Gezonde Mobiliteit	49
Inclusieve Mobiliteit	54
Robuust en Betrouwbaar Mobiliteitssysteem	55
Slimme en Efficiënte Mobiliteit	56
Havens	56
3.5 Beleidsveld 3 Economie	57
Ruimte om te ondernemen	57
Aantrekkelijker woon- en leefklimaat creëren	59
Adaptieve en duurzame arbeidsmarkt	60
3.6 Beleidsveld 4 Onderwijs	61
Onderwijs en leerlingzaken	61
Onderwijshuisvesting	65
3.7 Beleidsveld 5 Sport, Cultuur en Recreatie	68
Vrijetijdsvisie	68
Sport	68
Cultuur en evenementen	74
Recreatie en toerisme	79
Erfgoed	81
Openbaar groen	82
3.8 Beleidsveld 6 Sociaal domein	83
Sociale veerkracht	83
Impact vergroten	98
Integrale inzet op preventie	99
3.9 Beleidsveld 7 Milieu en Gezondheid	100
Milieu	101
Gezondheid	102

3.10 Beleidsveld 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing....	106
Volkshuisvesting	106
Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	112
Ruimtelijke versterking binnenstad	114
4. Majeure projecten.....	118
Insteekhaven.....	118
Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)	120
Tussenvoorziening / opvanghotel.....	123
Invoering Omgevingswet.....	125
Implementatie Samen Redzaam	128
De Els.....	131
5. Grondexploitatie	143
6. Budgetoverhevelingen	148
Verloop budgetoverhevelingen 2024 naar 2025	148
Voorstel budgetoverhevelingen 2025 naar 2026	153
7. Begrotingswijzigingen 2025	163
8. Kredieten	163
Kredietvoorstellen	163
Afgesloten kredieten IUP (Integraal UitvoeringsProgramma).....	165
Stand van zaken lopende investeringen IUP	165
Afgesloten overige kredieten.....	169

1. Inleiding

Inleiding

In de [financiële verordening 2023 van de gemeente Waalwijk](#) is bepaald dat jaarlijks twee tussentijdse rapportages aan de raad worden voorgelegd, het Voorjaarsbericht en het Najaarsbericht. Het college informeert de raad in het najaar over de voortgang van de uitvoering van de begroting. In deze rapportage wordt gerapporteerd op alle budgettaire afwijkingen in de exploitatie en kredieten boven de € 75.000 per budgettaire afwijking en gaat in op de realisatie van de beleidsvoornemens. Door middel van het Najaarsbericht kunnen geen nieuwe zaken op de begroting worden gebracht.

In dit Najaarsbericht 2025 is een aantal voorstellen van minder dan € 75.000 opgenomen, waarbij dit verband houdt met eerdere besluitvorming of bijstellingen die nodig zijn om de basis op orde te brengen.

De inhoud en opzet van het Najaarsbericht 2025 is als volgt:

- In hoofdstuk 2 is een samenvatting opgenomen van beleidsmatige en financiële afwijkingen. Aan dit hoofdstuk is een paragraaf toegevoegd met de stand van zaken van de nog resterende ombuigingen. Ook wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de budgetoverhevelingen.
- In hoofdstuk 3 wordt voor het programma Duurzaamheid en voor de beleidsvelden gerapporteerd over de afwijkingen in beleidsmatige en financiële zin. Het beleidsmatige deel betreft afwijkingen in de uitvoering van de in de Begroting 2025 opgenomen maatregelen.
- In hoofdstuk 4 worden de majeure projecten toegelicht: Insteekhaven , Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL), tussenvoorziening / opvanghotel, invoering Omgevingswet, Koers Sociaal Domein / Implementatie Samen Redzaam en De Els.
- In hoofdstuk 5 wordt een actueel beeld gegeven van de stand van zaken van de grondexploitatie.
- In hoofdstuk 6 is de stand van de overhevelingen van 2024 naar 2025 toegelicht en zijn nieuwe voorstellen voor overhevelingen van 2025 naar 2026 opgenomen.

- In hoofdstuk 7 zijn de begrotingswijzigingen 2025 toegelicht.
- In hoofdstuk 8 wordt gerapporteerd over de afgesloten kredieten en is een overzicht van alle lopende IUP-kredieten opgenomen.

Waalwijk, november 2025,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waalwijk

2. Samenvatting beleid en financiën

Samenvatting beleid

Algemeen

In dit Najaarsbericht zijn vanuit de Begroting 2025 alle 128 activiteiten opgenomen om over te rapporteren. Van deze activiteiten is bij de programma's en beleidsvelden met de kleurindicatoren een toelichting aangegeven in welke mate de activiteit op schema ligt.

GROEN: De activiteit verloopt conform de omschrijving/planning en zal tijdig met het gewenste resultaat worden afgerond of is reeds afgerond.

ORANJE: De activiteit behoeft bijsturing om de maatregel in tijd en/of kwaliteit met het gewenste resultaat af te ronden.

ROOD: De activiteit zal NIET met het gewenste resultaat worden afgerond.

Het onderstaande overzicht is een recapitulatie van de kleurindicatoren van alle activiteiten, ingedeeld naar programma's en beleidsvelden.

<u>Programma/Beleidsveld</u>	Indicatoren (TIJD)		
<u>Programma's:</u>	G	O	R
Duurzaamheid	14	5	0
<u>Beleidsvelden:</u>			
0. Bestuur en ondersteuning	7	1	1
1. Veiligheid	16	2	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	5	5	0
3. Economie	5	3	0
4. Onderwijs	5	1	0
5. Sport, cultuur en recreatie	21	7	1
6. Sociaal domein	6	1	1
7. Volksgezondheid en milieu	5	0	0

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13	1	2
TOTAAL (128)	97	26	5

Samenvatting financieel

Algemeen

De Begroting 2025 is door de gemeenteraad vastgesteld op 7 november 2024. Daarbij is een actualisatie aangenomen met een effect op de meerjarenbegroting.

Op 3 juli 2025 heeft de raad het Voorjaarsbericht 2025 vastgesteld, met daarbij de structurele doorwerking naar 2025 en verder. Informatie daarover is terug te vinden in het Voorjaarsbericht 2025.

Daarna is in raadsinformatiebrief 057-25 gerapporteerd over de uitkomsten van de Meicirculaire 2025. De uitkomsten daarvan voor 2025 worden in dit Najaarsbericht 2025 verwerkt, voor 2026 en verder zijn die al in de Programmabegroting 2026 verwerkt. In raadsinformatiebrief 082-25 is gerapporteerd over de uitkomsten van de Septembercirculaire 2025. De uitkomsten daarvan worden voor 2025 en verder verwerkt in het financieel meerjarenbeeld in dit Najaarsbericht.

Zie ook:

Begroting 2025: [Raadsvoorstel Begroting 2025](#) en [Programmabegroting 2025](#).

Voorjaarsbericht 2025: [Raadsvoorstel Voorjaarsbericht 2025](#) en [Voorjaarsbericht 2025](#).

Meicirculaire 2025: [Meicirculaire 2025](#): financiële effecten daarvan zijn voor 2025 in dit Najaarsbericht 2025 in voorstel NJB25/0.04 toegelicht.

Septembercirculaire 2025: [Septembercirculaire 2025](#): financiële effecten daarvan zijn voor 2025 en verder in dit Najaarsbericht 2025 in voorstel NJB25/0.05 toegelicht.

Volgend op deze stukken wordt nu het Najaarsbericht 2025 gepresenteerd met de financiële effecten voor de jaren 2025-2029.

Financieel beeld na Najaarsbericht 2025

Het financieel beeld na verwerking van de voorstellen van het Najaarsbericht 2025 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	N = Nadeel V = Voordeel	2025	2026	2027	2028	2029
Stand Voorjaarsbericht 2025 / Programmabegroting 2026 inclusief 1e wijziging 2026		V 1.649	V 49	V 365	N 1.859	N 2.212
Wijzigingen Najaarsbericht 2025		V 3.867	N 1.199	N 1.331	N 1.446	N 1.519
Totaal structureel begrotingssaldo na Najaarsbericht 2025		V 5.516	N 1.150	N 966	N 3.305	N 3.731

Toelichting op vermelding incidentele baten en lasten:

Vanuit de Provincie is op 4 augustus 2021 de (nadere) handreiking "Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten" verschenen, omdat de Provincie van mening was dat de BBV-voorschriften op dit punt niet voldoende waren om tot een goede toetsing van gemeentebegrotingen te komen. Met toepassing van de nieuwe handreiking is een overzicht opgenomen in de programmabegroting.

Wij (en ook andere gemeenten) plaatsen echter kanttekeningen bij de handreiking van de Provincie en vinden de uitleg die de provincies geven in de notitie structurele en incidentele baten en lasten van het BBV discutabel. De begroting is een instrument van de gemeenteraad en invulling van structurele en incidentele baten en lasten conform deze notitie geeft in onze ogen veel onduidelijkheid. Inmiddels loopt over de handreiking een landelijke discussie, mede naar aanleiding van een brief van de 100+ gemeenten aan het Provinciaal Vakberaad. Wij wachten de uitkomst van deze (landelijke) discussie af en passen de handreiking van de Provincie toe in onze financiële stukken.

Wijzigingen Najaarsbericht 2025:

De wijzigingen van het Najaarsbericht 2025 worden in de volgende tabel gespecificeerd. Verdere inhoudelijke toelichtingen op de wijzigingen Najaarsbericht 2025 zijn opgenomen bij de desbetreffende beleidsvelden (zie hoofdstuk 3).

Voorstellen Najaarsbericht 2025

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>N = nadeel V = voordeel</i>	<i>I = incidenteel S = structureel</i>	2025	2026	2027	2028	2029
<u>Beleidsveld 0: Bestuur en ondersteuning</u>							
NJB25/0.01 Salaris en verzekeringen College van B&W	I	N 110					
NJB25/0.02 Bijstorten voorziening APPA i.v.m. nieuwe pensioenwet	I	N 1.024					
NJB25/0.03 Algemene organisatiekosten	I/S	N 187	N 82	N 42	N 42	N 42	
NJB25/0.04 Meicirculaire 2025 Gemeentefonds / oormerkingen	I	V 1.817					
NJB25/0.05 Septembercirculaire 2025 Gemeentefonds / oormerkingen	S	V 1.645	V 946	V 775	V 686	V 618	
NJB25/0.06 Verrekening algemene uitkering voorgaande jaren	I	V 1.189					
NJB25/0.07 Vennootschapsbelasting	I	0					
NJB25/0.08 Rente kortlopende geldleningen, rekening courant en schatkist	I	N 70					
NJB25/0.09 Rente langlopende geldleningen	I	V 60					
NJB25/0.10 Herberekening kapitaallasten	I	V 910					
NJB25/0.11 Financieel pakket	S	N 55	N 75	N 75	N 75	N 75	N 75
NJB25/0.12 Contractmanagement	I/S	N 10	N 44	N 14	N 14	N 14	N 14
NJB25/0.13 Extra inkomsten OZB – heffingen	I	N 21					
Herschikking vervangingsinvesteringen Informatie	S	V 1	V 1	V 1	V 1	V 1	V 1
<u>Beleidsveld 1: Veiligheid</u>							
NJB25/1.01 Bijstelling bijdrage Veiligheidsregio 2025-2029	S	V 39	N 26	N 57	N 83	N 88	

Beleidsveld 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat									
NJB25/2.01 Voorbereidingsbudget Mobiliteitshubs	I	V	50						
NJB25/2.02 Aanleg inritten	I	N	200						
NJB25/2.03 Onderhoud en Reparaties OVL	I	V	25						
Beleidsveld 4: Onderwijs									
NJB25/4.01 Onderwijsachterstandenbeleid	I		0						
NJB25/4.02 Extra kosten tijdelijke huisvesting Koningsschool	I		0	0	0				
Beleidsveld 5: Sport, Cultuur en Recreatie									
NJB25/5.01 Opbrengsten zwembaden	I/S	N	80	N	40	N	40	N	40
NJB25/5.02 Cofinanciering Brede Regeling Combinatiefuncties	I		0						
NJB25/5.03 Sloop Elzenweg	I		0						
Beleidsveld 6: Sociaal domein									
NJB25/6.01 Opvang statushouders in opvanghotel	I		0						
NJB25/6.02 Jaarrekeningresultaat 2024 Baanbrekers	I	V	205						
NJB25/6.03 Bijzondere Bijstand	I/S	N	1	N	126	N	126	N	126
NJB25/6.04 Bijstelling BUIG-budget	S		0	0	0	0	0	0	0
NJB25/6.05 Wmo Hulp bij het Huishouden	S	N	500	N	500	N	500	N	500
NJB25/6.06 Effecten Jeugdhulp regio	S	N	386	N	1.253	N	1.253	N	1.253
NJB25/6.07 SPUK Onderwijsroute	I		0						
NJB25/6.08 SPUK Inburgering	I		0						
NJB25/6.09 SPUK M6 Doorstroomlocaties	I		0						
NJB25/6.10 Wet hersteloperatie toeslagen	I		0						
NJB25/6.11 Implementatie value cases en cofinanciering projecten Zorg en Veiligheid	I		0						
Beleidsveld 7: Milieu en Gezondheid									
NJB25/7.01 Opbrengst matrassen	S		0	0	0	0	0	0	0
NJB25/7.02 Zwerfafval	I		0						
Beleidsveld 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing									
NJB25/8.01 Huisvesting doelgroepen	I		0						
NJB25/8.02 Inhuur VBL	I	N	100						
NJB25/8.03 Extra legesinkomsten bouw	I	V	670						
TOTAAL wijzigingen NAJAARSBERICHT 2025		V	3.867	N	1.199	N	1.331	N	1.446
									N 1.519

<u>RECAPITULATIE INCIDENTEEL en STRUCTUREEL</u>						
<u>INCIDENTEEL:</u>						
Nadelen		N 1.720	N 70			
Voordelen		V 5.918				
Saldo Incidenteel		V 4.198	N 70			
<u>STRUCTUREEL:</u>						
Nadelen		N 2.016	N 2.076	N 2.107	N 2.133	N 2.138
Voordelen		V 1.685	V 947	V 776	V 687	V 619
Saldo structureel		N 331	N 1.129	N 1.331	N 1.446	N 1.519
Totaal mutaties Najaarsbericht 2025		V 3.867	N 1.199	N 1.331	N 1.446	N 1.519

De voorstellen zonder nummer hebben betrekking op kredieten en zijn terug te vinden in hoofdstuk 8 Kredietvoorstellen.

Samenvatting voortgang ombuigingen

Doelstellingen

Stand van zaken ombuigingen sociaal domein

In de Begroting 2025 zijn diverse taakstellingen opgenomen die voortkomen uit landelijke ontwikkelingen, beleidsbesluiten binnen de regio en lokale keuzes in het sociaal domein. Een deel van deze taakstellingen vloeit voort uit het implementatieplan Samen Redzaam, dat is opgesteld naar aanleiding van de Koers Sociaal Domein. Ter dekking van dit plan is een besparingslijn opgenomen gericht op lokaal beïnvloedbare zorgkosten binnen het sociaal domein.

Daarnaast lopen er nog enkele taakstellingen door uit eerdere begrotingsjaren, met name als gevolg van door het Rijk opgelegde kortingen via circulaire van het gemeentefonds. Dit betreft de verlaging van trekkingsrechten via de SVB/PGB en de herinvoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo. Ook is een ombuiging opgenomen op de subsidie aan Den Bolder in Waspik, waarvan de uitvoering deels is opgeschort.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de taakstellingen die in de Begroting 2025 zijn opgenomen voor de jaren 2025 t/m 2029. In de toelichting per taakstelling is waar nodig de actuele stand van zaken verwerkt, inclusief het al dan niet realiseren van de taakstelling of eventuele bijstellingen die in toekomstige actualisaties nodig zijn.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
1. Structureel besparingspotentieel sociaal domein lokaal	694	926	1.157	1.389	1.389
2. Korting Rijk Septembercirculaire 2022: SVB PGB trekkingsrechten	89	83	83	83	83
3. Korting Rijk Meicirculaire 2023: Eigen bijdrage Wmo	0	0	562	562	562
4. Bezuiniging subsidie Den Bolder	0	34	34	34	34
Totaal resterende taakstelling ("eigen") ombuigingen en kortingen Rijk	783	1.043	1.836	2.068	2.068

Bovenstaande posten 1 tot en met 4 worden hierna verder toegelicht.

1. Structureel besparingspotentieel sociaal domein lokaal

Binnen het sociaal domein wordt lokaal ingezet op drie besparingslijnen die samen moeten leiden tot een zogenoemde "0-lijn" in de uitgavenontwikkeling. De inzet richt zich op het omzetten van individuele zorg naar collectieve en groepsgerichte voorzieningen en op het uitbreiden van indicatievrije ondersteuning. Door meer gebruik te maken van laagdrempelige, algemene voorzieningen wordt minder formele zorg ingezet, wat bijdraagt aan een structurele vermindering van het aantal indicaties en een betere benutting van de beschikbare zorgcapaciteit.

Na besluitvorming eind 2024 is gestart met de implementatie van de Stevige Lokale Teams (SLT's), die samen met het Wijkteam een centrale rol spelen in deze transformatie. De uitvoering vraagt echter tijd; de teams zijn later gestart dan gepland en de valuecases 18- en 18+ bevinden zich nog in de opstartfase. Ook de monitoring via het sociaal-domein-dashboard komt pas goed op gang na de ingebruikname van het SLT. Hierdoor zijn de resultaten in 2025 niet tijdig en goed zichtbaar en worden de eerste effecten in 2026 verwacht.

Binnen de jeugdhulp wordt een toename van de lasten gezien die voortkomt uit autonome ontwikkelingen, zoals meer verblijfstrajecten, hogere tarieven en intensievere begeleiding. Deze ontwikkelingen staan los van de lokale ombuigingsinspanningen, maar hebben wel invloed op het tempo waarin de beoogde besparing wordt gerealiseerd. Daardoor zal de taakstelling van € 694.000 in 2025 naar verwachting niet geheel worden gehaald. Bij de jaarrekening hebben we meer zicht op wat er wel en wat er niet is gerealiseerd en waarom. Daar zullen we dan ook een nadere onderbouwing geven en eventueel een voorstel doen voor dekking van het niet gerealiseerde deel.

2. Korting Rijk Septembercirculaire 2022: SVB PGB trekkingsrechten

Bij de Septembercirculaire 2022 van de algemene uitkering heeft het Rijk aan gemeenten een korting opgelegd voor SVB PGB (Persoonsgebonden Budget) trekkingsrechten. Voor Waalwijk gaat het om een bedrag van € 86.000 in 2024, € 89.000 in 2025 en € 83.000 in 2026 en verder. Vanuit het budget op product 634 Maatwerk dienstverlening 18+ (WMO) zal gemonitord worden of en zo ja, in hoeverre deze taakstellingen vanuit het Rijk haalbaar is. Deze structurele uitname uit het gemeentefonds (met ingang van 2023) is een gevolg van een overeenkomst tussen de VNG en het ministerie van VWS ter compensatie van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (dus in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen. Bij het voorjaarsbericht was gemeld om bij het najaarsbericht het resultaat hiervan op te nemen. Helaas is hier op dit moment nog geen inzicht in en zal dit duidelijk worden bij de Jaarrekening 2025.

3. Korting Rijk bij Meicirculaire 2023 algemene uitkering: eigen bijdrage Wmo

In eerdere circulaire is vanuit het Rijk een korting aangekondigd in de algemene uitkering, gekoppeld aan de herinvoering van een inkomensafhankelijke bijdrage voor ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze korting werd bij de Meicirculaire 2023 eerst ingetrokken, in afwachting van nadere besluitvorming. Inmiddels is duidelijk dat het kabinet per 1 januari 2027 de huidige vaste eigen bijdrage van € 21 per maand zal vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo. Het wetsvoorstel wordt op korte termijn aan de Tweede Kamer aangeboden. De maatregel is bedoeld om het gebruik van Wmo-voorzieningen beter te richten op mensen die deze ondersteuning het meest nodig hebben. Het huidige abonnementstarief heeft geleid tot overmatig gebruik, ook door huishoudens die deze hulp zelf kunnen bekostigen. Dit zorgt voor oplopende kosten en wachttijden bij gemeenten.

Met de invoering van de nieuwe systematiek zullen inwoners met een hoger inkomen en vermogen ook een hogere eigen bijdrage betalen – oplopend tot maximaal € 328 per maand. Huishoudens met een lager inkomen blijven beperkt tot een minimale bijdrage van € 23,60 per maand. Gemeenten behouden beleidsvrijheid om specifieke doelgroepen (gedeeltelijk) vrij te stellen van deze bijdrage.

Vooruitlopend op deze wetswijziging is in de gemeentelijke meerjarenbegroting een structurele taakstellende besparing opgenomen (conform Meicirculaire 2023) van € 581.000 in 2026 en € 562.000 vanaf 2027. Aangezien de invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage pas per 1 januari 2027 plaatsvindt, is het begrote bedrag aan baten van € 581.000 in 2026 niet haalbaar. Bijstelling heeft inmiddels plaatsgevonden in de Meicirculaire 2025. Wij zijn hiervoor volledig gecompenseerd vanuit het Rijk, zodoende staat de taakstelling in 2026 op € 0.

4. Bezuiniging subsidie Den Bolder

In 2021 is besloten op structurele basis jaarlijks vanaf 2023 € 50.000 te bezuinigen op de subsidie aan SCC Den Bolder in Waspik, waarvan € 16.500 structureel is gerealiseerd. Bij de Kadernota 2024 is deze restant-bezuiniging van € 33.500 voor 2024 - voorlopig - voor een jaar opgeschort. Er was toen nog geen nieuw beleid voor de ontmoetingsvoorzieningen (waaronder SCC Den Bolder) geformuleerd. Dit beleid moet aansluiten bij de door de raad vastgestelde Koers Sociaal Domein en het Wmo-beleidsplan 2023-2026. In de Kadernota 2025 is een voorstel implementatie Wmo-beleidsplan opgenomen (voorstel KN25 / NV2.02). Den Bolder wordt in de komende jaren een ontmoetingsplek plus. Een ontmoetingsplek van waaruit het wijkteam opereert. Dit gaan we implementeren zodra het wijkteam in Waspik van start gaat. We weten nog niet wat de consequenties zijn van deze keuze voor de subsidie aan den Bolder. Daarom is om betrouwbare partner te zijn, met hen afgesproken om voor 2025 geen wijziging door te voeren in de huidige subsidieafpraak; de eerder opgenomen ombuiging in 2025 komt daarmee te vervallen (met dekking uit voorstel KN25 / NV2.02 implementatie Wmo-beleidsplan). Bij de Kadernota 2026 is besloten de meerjarige ombuiging vanaf 2026 onderdeel te maken van het structurele besparingspotentieel sociaal domein lokaal.

Samenvatting budgetoverhevelingen

Stand van zaken overhevelingen 2024 naar 2025

In de Jaarrekening 2024 is een overzicht opgenomen met de werkelijk over te hevelen bedragen die horen bij de voorstellen tot overheveling van 2024 naar 2025. Tot die overhevelingen is bij het vaststellen van het Najaarsbericht 2024 al door de raad besloten, alleen de bedragen kunnen bij de jaarrekening dus afwijken. Verder zijn er bij de Decembecirculaire 2024 in 2024 gelden vanuit het Rijk aan de Algemene Uitkering toegevoegd, die pas in 2025 tot bestedingen gaan leiden. Bij de Jaarrekening 2024 is voor deze middelen via de resultaatbestemming voorgesteld om ook deze middelen over te hevelen.

Link naar Jaarrekening 2024: [Budgetoverhevelingen 2024 naar 2025 Jaarrekening 2024](#)

Link naar Najaarsbericht 2024: [Budgetoverhevelingen 2024 naar 2025](#)

In hoofdstuk 6 van dit Najaarsbericht 2025 is de stand van zaken van de overhevelingen van 2024 naar 2025 nader toegelicht.

Voorstellen tot overheveling van budgetten 2025 naar 2026

Daarna worden in hoofdstuk 6 de voorstellen tot (nieuwe) overhevelingen van budgetten van 2025 naar 2026 toegelicht, waarvan een deel via de exploitatie en een deel via reserves of voorzieningen loopt. Totaal zijn de nieuwe overhevelingen van 2025 naar 2026 € 3.632.000, bestaande uit € 2.652.000 via de exploitatie en € 980.000 gerelateerd aan reserves en voorzieningen. Voorstel is nu akkoord te gaan met deze overhevelingen en om van deze overhevelingen van 2025 naar 2026 bij de Jaarrekening 2025 de precieze hoogte van de werkelijk over te hevelen budgetten te bepalen.

3.1 Programma Duurzaamheid

Energie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Een groot deel van de beoogde CO2-reductie bereiken we door energie te besparen en de energie die we nog nodig hebben duurzaam op te (laten) wekken. In 2030 hebben we 50% van ons elektriciteitsverbruik duurzaam opgewekt en een besparing gerealiseerd van 15% ten opzichte van 2018. In 2030 zijn de eerste wijken op een duurzame manier verwarmd en hebben we een versnelling aangebracht op de verduurzaming van de bedrijventerreinen.

De doelstellingen zijn:

D25.910 Duurzamer opwekken van energie

D25.911 Efficiënter inzetten van energie (infrastructuur)

D25.912 Minder energie verbruiken

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2025?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.9101 Opstellen energievisie

Op basis van verschillende ontwikkelscenario's denken we na over het energiesysteem van de toekomst. We houden rekening met beschikbare energiebronnen, het verwachte energieverbruik tot 2043 en de provinciale en landelijke aanpak. De kosten voor het opstellen van de energievisie worden geraamd op ca € 100.000, te dekken uit de reserve duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het vierde kwartaal van 2025 wordt de opdracht aanbesteed. Het streven is om de visie eind 2026 gereed te hebben.

A25.9102 Realisatie duurzamere opwek

In maart 2024 is de beleidsvisie Grootschalige Opwek Duurzame Energie vastgesteld door de gemeenteraad. Om tot daadwerkelijke realisatie te komen van wind- en zonneparken voert de gemeente regie over het proces naar realisatie en geeft zij uitvoering aan de in de beleidsvisie geformuleerde stappen. Hiermee kan de gemeente invulling geven aan de opgave om in 2030 ten minste 50% van het elektriciteitsverbruik in Waalwijk Duurzaam op te wekken. Deze activiteit kan uitgevoerd worden vanuit bestaande budgetten. Voor de invulling van de rol van de gemeente als realisator van een deel van het energiepark Haven/Ecopark is aanvullend budget nodig van € 100.000 te dekken uit de reserve Duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De tender Buitenpolders loopt conform planning. De raad wordt hier regelmatig per raadsinformatiebrief over geïnformeerd. De marktpartijen werken een projectvoorstel uit met uiterlijke inleverdatum 1 december 2025, vervolgens zal het college het eerste kwartaal van 2026 besluiten met welke partij Windpark Buitenpolders zal worden ontwikkeld. Windpark Haven/Ecopark wordt ontwikkeld als integraal onderdeel van de ontwikkeling Haven 8 Oost.

A25.9111 Ontwikkelen bronnenstrategie

Veel elektriciteit wordt opgewekt op momenten dat we dit niet nodige hebben en andersom. Hierdoor en omdat er soms te veel energie wordt opgewekt of afgenomen is het elektriciteitsnetwerk overvol. Er moeten andere en extra energiedragers en andere bronnen ingezet worden om energie vervolgens slim te verdelen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het bureau DWA heeft vanuit de REKS een update gemaakt van de Regionale Structuurvisie Warmte (RSW). De bronnenstrategie zal als onderdeel van de energiesysteemvisie en met input vanuit de RSW worden opgepakt. Door de koppeling met de energievisie zal deze activiteit naar verwachting eind 2026 gereed zijn.

A25.9112 Gezamenlijke aanpak netcongestie

Het niet kunnen terugleveren of afnemen van elektriciteit vormt de komende jaren een forse belemmering in de verduurzaming en economische groei. De gemeente werkt met partners vanuit de Green Deal en rechtstreeks met Enexis en TenneT aan oplossingen. Denk hierbij aan het faciliteren van het opstellen van groepstransportovereenkomsten, collectieve opslag van elektriciteit en onderzoek aansluiting Delta Rhein Corridor voor transport van waterstof.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit wordt aangestuurd vanuit het project Grote Oogst, Green Deal waarbij ook provincie, Parkmanagement en de Stichting Waalwijk CO2 Vrij betrokken zijn. We ervaren bij de netbeheerders een voorzichtige, juridisch ingestoken en terughoudende werkhouding als het gaat om de samenwerking. Zij kampen met een sterke onderbezetting en zijn in hun voortgang sterk afhankelijk van de aanlevering van transformatoren. Voor het project Groepstransportovereenkomst (GTO) zijn we als tiende pilot van Nederland toegevoegd voor het afsluiten van een GTO tussen ondernemers en de netbeheerder. Hierdoor creëren we een voorsprong in het realiseren van oplossingen voor het aanpakken van netcongestie.

A25.9113 Faciliteren infrastructuur Enexis

De netbeheerders gaan versneld noodzakelijke energie infrastructuur uitrollen. Wij willen vanuit de gemeente maximaal faciliteren, bijvoorbeeld vanuit de vergunningverlening en het afstemmen van de investeringen van Enexis met de gemeentelijke projecten en plannings.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er is regelmatig overleg met de netbeheerders. Daar waar mogelijk faciliteren we in de versnelling van de aanleg van energieinfrastructuur.

A25.9121 Uitvoering transitievisie warmte

Er wordt uitvoering gegeven aan de door de raad vastgestelde Transitievisie Warmte (TVW) en de daarin benoemde sporen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er wordt gewerkt aan de in de TVW genoemde sporen. Er zijn diverse doelgroepen benaderd. In 2026 gaat in combinatie met het opstellen van de energievisie het warmteprogramma opgesteld worden. Hierin wordt een evaluatie en actualisatie van de TVW opgenomen.

A25.9122 Uitvoering landelijke aanpak isolatie

Het Rijk heeft een subsidieregeling landelijke aanpak isolatie (LAI) opgesteld. De gemeente Waalwijk heeft hierop ingeschreven en een positieve beschikking gekregen. We geven uitvoering aan het bijbehorende plan van aanpak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Alle drie tranches zijn toegekend. Nog dit jaar wordt de regeling voor inwoners opgezet. Dit is later dan gepland vanwege onduidelijkheid over de bescherming van kwetsbare soorten. Nu worden alle drie de tranches tegelijk meegenomen.

A25.9123 Opstellen soortenmanagementplan

Om het isoleren van woningen mogelijk te maken moet er inzicht zijn in mogelijke verstoringen van de leefomgeving van de aanwezige diersoorten. De gemeente organiseert dit inzicht collectief zodat inwoners aan de slag kunnen. De kosten voor het opstellen van het SMP worden geschat op ca € 400.000 . De bijdrage van de gemeente wordt geschat op € 200.000. Voorgesteld wordt dit te dekken uit de reserve duurzaamheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Volgens de aanbesteding is het SMP eind 2027 gereed. De Landelijk aanpak Natuurvriendelijk Isoleren (NVI) moet tussentijds oplossing bieden, ook voor de aanpak LAI (Landelijke Aanpak Isoleren). Compensatiemaatregelen hiervoor worden gerealiseerd. Pre-SMP is in Noord-Brabant nog niet mogelijk.

A25.9124 Opstellen warmteprogramma

De Transitievisie Warmte moet geactualiseerd worden en als programma ingebed worden in de Omgevingsvisie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het opstellen van het warmteprogramma is vanwege de sterke inhoudelijke afhankelijkheden met het energiesysteem van de toekomst gekoppeld aan het opstellen van de energie(systeem)visie. Planning is dat het warmteprogramma eind 2026 gereed is.

A25.9125 Duurzaam ontwikkelfonds ontsluiten

De huidige inkomsten uit grootschalige opwek worden reeds bijgeschreven aan het fonds duurzame ontwikkeling. Er zijn nog geen criteria voor uitgifte bepaald. Het fonds kan revoluerend bijdragen aan bevoorschotting ISDE-subsidie burgers en collectieve duurzaamheidsprojecten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We streven ernaar deze activiteit in het eerste kwartaal van 2026 afgerond te hebben

A25.9126 Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

We vertalen de verduurzamingsambities van het eigen vastgoed naar een meerjaren uitvoeringsprogramma en sturen op de realisatie van dat programma.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De prioriteitenlijst is vastgesteld. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met vervanging van elementen op natuurlijke momenten. Daar waar dat niet mogelijk is proberen we subsidie aan te vragen. Het gaat hierbij altijd om cofinanciering.

Water en Groen**Doelstellingen**

Wat willen we bereiken in 2025?

Uit de klimaatstresstesten die mede ten grondslag liggen aan de Uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Waalwijk blijkt dat Waalwijk steeds vaker te maken krijgt met weersextremen (natter, droger, heter) en dat de openbare (en niet openbare) ruimte hierop moet gaan anticiperen. Tevens weten we dat door de gemiddelde temperatuurstijging de flora en fauna veranderd. Meer biodiversiteit zorgt ervoor dat nadelige gevolgen van deze verandering afgeremd of tegengegaan worden.

De doelstelling is:

D25.920 Realiseren van een klimaatbestendiger en biodiverser Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2025?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.9201 Opstellen groenvisie

Omschrijving (toelichting)

De huidige Groenbeleidsvisie is in 2019 vastgesteld. Het voornemen is om de huidige groenvisies (groenstructuurplan, groenbeleidsvisie, bomenbeleidsplan) in 2025 samen te voegen tot één 'groenvisie' en deze te actualiseren, o.a. in het kader van de Omgevingswet.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De bestaande groenvisies (groenstructuurplan, groenbeleidsvisie, bomenbeleidsplan) zijn geactualiseerd en samengevoegd tot één 'groenvisie' een opgenomen in het concept omgevingsplan.

A25.9202 Integraal waterplan Waalwijk**Omschrijving (toelichting)**

In vervolg op het Integraal Waterplan Waalwijk (IWW) 2021 – 2024 is gewerkt aan het IWW 2025 – 2027. De komende jaren wordt hier uitvoering aan gegeven.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het IWW 2025-2027 is vastgesteld. De verplichting die is opgenomen voor het afkoppelen van de voorkant van de daken bij reconstructies moet als regel nog in het omgevingsplan worden opgenomen. Er wordt verder uitwerking gegeven aan het IWW.

A25.9203 Opstellen natuurinclusief beheer**Omschrijving (toelichting)**

De afgelopen jaren zijn stappen gezet om onze openbare ruimte natuurinclusiever te beheren. We zetten dit voort en verbreden onze activiteiten op dit onderwerp.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Is lopende, we blijven kansen benutten voor meer natuurinclusief beheer van de openbare ruimte.

A25.9204 Deelnemen aan gebiedsgerichte aanpak in en om Natura 2000-gebieden**Omschrijving (toelichting)**

Met een groenblauwe gebiedsgerichte aanpak zoekt de provincie samen met gebiedspartners in en bij natuurgebieden naar slimme combinaties van oplossingen voor: een sterkere natuur, voldoende water met een betere kwaliteit, een goede bodem en de toekomst van de landbouw en recreatie. Wij nemen deel aan deze aanpak voor het Natura 2000-gebied Westelijke Langstraat en Natura 2000-gebied Loonse en Drunense duinen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Voor beide GGA's is een visie in ontwikkeling en zijn maatregelen in voorbereiding. Als gemeente zijn we deelnemer in de beide gebiedsteams. De verwachting is dat de visie GGA Loonse en Drunense Duinen voor einde 2025 gereed is en de visie GGA Westelijke Langstraat later volgt. De raad wordt op de hoogte gehouden over de voortgang.

Duurzame Productie en Consumptie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

In 2043 hebben we een circulaire economie. Tevens hebben we een schone leefomgeving gecreëerd en het maatschappelijk verantwoord ondernemen verder uitgebouwd. We hebben geen zwerfafval meer, verspillen geen voedsel en al onze materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen. Ons afval dient als bouwsteen voor een volgend leven. Recycling en hergebruik van al onze afvalstromen vinden vooral lokaal en/of regionaal plaats. Dit stimuleert de lokale en regionale economie met sociale werkgelegenheid en vergroot de zichtbaarheid en bewustwording van een circulaire economie. We reizen zonder fossiele brandstoffen te gebruiken.

De doelstelling is:

D25.930 Minder restafval

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2025?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.9301 Circulair ambachtscentrum

In een circulair ambachtscentrum worden herbruikbare afvalstromen aangeboden, gerepareerd of als tweedehands verkocht. We verkennen of een dergelijk centrum een fysieke locatie nodig heeft in Waalwijk en of dat wellicht een digitaal platform zou kunnen volstaan waarbij reeds bestaande initiatieven en nieuw te ontwikkelen initiatieven aan elkaar verbonden kunnen worden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We voeren samen met de gemeente Loon op Zand en Heusden een haalbaarheidsonderzoek uit voor het realiseren van een Circulair Ambachtscentrum. Er is een extern adviesbureau ingeschakeld om de gemeenten hierin te begeleiden.

A25.9302 Realisatie klimaatkwartier

Op bedrijventerrein Haven wordt gewerkt aan de totstandkoming van een Transitiecentrum. Het Transitiecentrum met regionale functie zal ondernemers helpen om hun bedrijfspanden en productieprocessen, stap-voor-stap te verduurzamen. Uiteraard willen we deze plek zo ontwikkelen dat ook maatschappelijke organisaties, scholen én overheden er terecht kunnen met allerlei vragen, projecten en activiteiten. Het centrum gaat deze impuls naar verduurzaming realiseren doorkennis en ervaringen te delen, expertise aan te bieden richting ondernemers met circulaire ambities en is gangmaker voor het onderlinge gesprek. Het Transitiecentrum is een initiatief van Stichting Waalwijk CO2 vrij, de gemeente Waalwijk, Midpoint Brabant en private partijen om samen de klimaattransitie te versnellen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het blijkt een uitdaging om een vullend programma te creëren voor een sluitende businesscase. Er wordt gewerkt aan een gefaseerde ontwikkeling van het klimaatkwartier vanuit de gedachte klein beginnen en groot blijven dromen.

A25.9303 Verduurzaming evenementen

Bij evenementen worden vaak aanzienlijke hoeveelheden energie verbruikt en wordt veel afval geproduceerd. Daarnaast komen op evenementen doelgroepen die we met onze reguliere communicatie slecht bereiken. De komende jaren faciliteren we in het verder verduurzamen van evenementen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeente faciliteert organisatoren van evenementen bij de wens tot verduurzamen. Zo hebben we de afgelopen periode rondom de 80 van de Langstraat verbindingen gelegd en gefaciliteerd in deskundig advies tussen en aan de organisatie van de 80, een Waalwijks plastic-spuitsietbedrijf en RKC om de aanwezigheid voldoende hardcups te borgen. Ook het BIZ is hierbij betrokken.

A26.9311 Uitvoering geven aan het convenant schoon en emissieloos bouwen

We geven uitvoering aan het convenant schoon en emissieloos bouwen en het duurzame inkoopbeleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeente Waalwijk is ingestapt op het minimumniveau en wil op deze manier ervaringen opdoen. Inmiddels is bij enkele IUP-projecten projecten ervaring opgedaan om civiele werken aan te besteden met SEB (Schoon en Emissieloos Bouwen) eisen. Het wordt door de opdrachtnemers gewaardeerd dat de gemeente Waalwijk hier professioneel en transparant mee omgaat. Het gemeentelijk inkoopteam vervult een belangrijke coördinerende rol bij deze aanbestedingen waardoor de projecten op een gelijke manier kunnen worden aangevlogen.

Inmiddels is ook contact gelegd met de organisatie van SEB om bij onze groenprojecten, die al eerder zijn aanbesteed, alsnog een SEB-subsidie te verkrijgen. Dit is positief gehonoreerd door SEB.

3.2 Beleidsveld 0 | Bestuur en Ondersteuning

Bestuur / Bestuurlijke vernieuwing

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omdat de activiteiten en belangen van onze inwoners, organisaties en bedrijven zich niet beperken tot het eigen grondgebied, is een goede verbinding met bestuurlijke partners, zoals de Langstraat, de (stedelijke) regio's, provincie en het Rijk, van groot belang. Zo kunnen we onze belangen en ambities goed inbrengen en bijdragen aan het oplossen van gemeentegrensoverschrijdende maatschappelijke opgaven. De gemeente Waalwijk neemt daarom een proactieve positie in bij (regionale) samenwerkingen en overlegtafels. We zijn actief in netwerken zoals M50, MidStad Brabant en de regionale samenwerkingsverbanden, waaronder Regio Hart van Brabant. En vervullen daarin gericht ook voortrekkersrollen. Ook wordt vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 een belangrijke impuls gegeven aan het versterken van burgerparticipatie en democratische vernieuwing.

De doelstellingen zijn:

D25.010 Waalwijk is een gemeente waar het fijn en gezond wonen, werken, verblijven en leven is

D25.011 Waalwijk is een bestuurskrachtige gemeente/proactieve speler in netwerken

D25.012 Stimuleren participatie en democratische vernieuwing

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in 2025?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.0101 Afronding en uitvoering Strategische Visie

De strategische visie vormt samen met "Samen Redzaam" en de omgevingsvisie de lange termijnstrategie voor de gemeente. Daarmee geven zij richting aan de keuzes die we gaan maken. In 2025 en verder benutten we deze visies en de beschikbare afwegingskaders om verder koers te bepalen en voor het stellen van prioriteiten en het maken van keuzes.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De raad heeft de strategische visie "Brug naar de toekomst" op 27 februari vastgesteld. Deze koers is samen met de eerdere discussienotitie samengebracht in de definitieve strategische visie. De realisatiestrategie biedt het kader voor de uitvoering. Zowel de strategische visie als de realisatiestrategie is met een RIB in september bij de raad aangeboden. Onderdeel van de realisatiestrategie is de implementatie van het koerskompas om de drie strategische lijnen toe te kunnen passen bij beleidsvoorbereiding en besluitvorming.

A25.0102 Uitvoeren aanbevelingen onderzoek "Brede Welvaart" in P&C-cyclus

In 2025 voeren we de aanbevelingen uit van het onderzoek dat we doen naar de toepassing van "Brede Welvaart" in onze gemeente. We kijken onder andere of en hoe de monitor kunnen toevoegen aan de P&C-cyclus.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In de Kadernota 2026 hebben we de Brede Welvaartsscores voor Waalwijk van 2023 opgenomen. We betrekken deze scores bij het bepalen van prioriteiten voor onze projecten en voorgenomen investeringen. De verdere inbedding van 'Brede Welvaart' in de P&C-cyclus nemen we mee in de doorontwikkeling van de P&C-cyclus.

A25.0111 Doorontwikkelen bestuurlijke positionering

- Op basis van de strategische visie scherpen we onze bestuurlijke en ambtelijke inzet op de verschillende tafels aan.
- De organisatie legt verbindingen tussen verschillende opgaven, ambities en overlegtafels om de effectiviteit en efficiëntie van onze ambtelijke en bestuurlijke inzet te vergroten.
- We blijven zowel bestuurlijk als ambtelijk stevige inzet leveren voor de ontwikkeling van de stedelijke regio's Breda-Tilburg en 's-Hertogenbosch, ook als input op het Provinciaal Ruimtelijk Voorstel en andere ruimtelijke instrumenten en processen.
- We blijven deelnemen aan de Academische Werkplaats Brede Welvaart.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Samenwerking in de regio is wenselijk en noodzakelijk om onze lokale doelen te behalen. Vanuit de "zelfbewuste positie in de regio" hebben we daarom stevig ingezet op het invullen van belangrijke rollen en het leveren van een inhoudelijke bijdrage aan de SRBT en Regio Hart van Brabant. Ook hebben we onder Waalwijks voorzitterschap de samenwerking tussen de MidStad Brabant-gemeenten en de provincie versterkt. Daarnaast is onder Waalwijks voorzitterschap opdracht gegeven om meer focus in het poho fysiek van Hart van Brabant aan te brengen. Middels een uitgebreide zienswijze hebben we in Regio Hart van Brabant mede de urgentie voor de transformatie van het sociaal domein bepleit. We hebben actief deelgenomen aan de stedelijke regio 's-Hertogenbosch voor het goed agenderen van onze OV-opgave.

A25.0121 We voeren in 2025 de eerste editie van de burgerbegroting uit

Om te pionieren met participatie en democratische vernieuwing starten we in deze coalitieperiode met een burgerbegroting. We voeren dit traject twee keer uit en hiervoor is budget beschikbaar gesteld. Voor de begrotingsjaren 2024 en 2025 is er een bedrag van € 150.000 gereserveerd voor de projectkosten van de burgerbegroting. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar gesteld aan de inwoners van de gemeente Waalwijk, die incidenteel zijn geraamd op € 500.000 in zowel 2025 als 2026.

In 2024 vond de voorbereidingsfase voor het opstellen van de burgerbegroting plaats. In 2025 en 2026 zal deze burgerbegroting daadwerkelijk worden uitgevoerd.

In 2025 ziet dit er als volgt uit (onder voorbehoud van nog vast te stellen kaders):

- Voedingsbodem creëren (oktober 2024 - begin 2025).
- Ronde 1 'kiezen van thema's': vier startmomenten met het burgerbegrotingsspel (februari 2025) en een online ronde.
- Ronde 2 'verdelen budget over de thema's': een budgetmarkt (maart 2025).
- Ronde 3 'indienen van projectvoorstellen': ideeën indienen (april - mei 2025), toetsing en verrijking ideeën (april - juli).
- Ronde 4 'kiezen projecten en stemmen': burgerbegrotingsfestival (september 2025) en online ronde.
- Ronde 5 'uitvoer van de gekozen projecten': uitvoering, monitoring en verantwoording (vanaf december 2025 - december 2026).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De Burgerbegroting verloopt volgens de opgestelde planning en deadlines. In ronde 3 zijn door inwoners 60 ideeën ingediend verdeeld over de vijf thema's. Bij het indienen van hun idee met plan van aanpak en begroting zijn inwoners ondersteund. Zowel tijdens drie inloopmomenten in de bibliotheek, als tijdens spreekuren op het stadhuis, als telefonisch en per mail.

De projectgroep Burgerbegroting heeft na de eerste deadline alle ingediende plannen tussentijds beoordeeld op uitvoerbaarheid en haalbaarheid aan de hand van het vastgestelde Reglement Burgerbegroting. Na de schriftelijke tussentijdse feedback hebben indieners vier weken de tijd gekregen om hun idee verder uit te werken. Dit gebeurde in nauw contact tussen inwoners en gemeente.

De ingediende plannen zijn na de tweede deadline door de projectgroep definitief getoetst op uitvoerbaarheid en haalbaarheid aan de hand van het reglement.

Na deze ronde van beoordelen, bijsturen en samenwerken is de balans als volgt:

- 41 ideeën zijn door naar ronde 4 en doen mee in de stemronde.
- 12 ideeën zijn door de indieners zelf ingetrokken, vaak vanwege de benodigde tijd of omdat plannen zijn samengevoegd met een ander idee.
- 7 ideeën voldoen helaas niet aan de voorwaarden van het reglement en doen daarom niet mee in de volgende ronde.

Ronde 4, de stemronde, heeft plaatsgevonden in september. Zowel online van 1 tot en met 17 september, als tijdens het live Stemevent op 20 september in sporthal De Slagen. Met alle indieners van de door inwoners in ronde 4 gekozen ideeën wordt een subsidiebeschikking opgesteld. Uitvoer van deze ideeën vindt plaats in 2026. In het najaar van 2025 wordt de eerste editie Burgerbegroting geëvalueerd ter voorbereiding op de tweede editie van 2026.

A25.0122 Lanceren van het interactieve participatie platform 'Meedoen in Waalwijk'

De huidige website meedoen wordt vernieuwd. We lanceren in 2025 het interactieve participatie platform 'Meedoen in Waalwijk'. Met dit platform breiden we de online participatie voor inwoners uit. Op dit platform zijn alle online en offline participatie activiteiten van de projecten van onze gemeente te vinden. Daarnaast integreren we het burgerpanel in dit platform. Door de online participatie beter vorm te geven vergroten we de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving en gemeenschap.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Steeds meer inwoners maken gebruik van het platform om hun mening te geven over projecten. Tot en met augustus 2025 was de participatiegraad op het platform 3,2% (1623 geregistreerde gebruikers op 51.000 inwoners). Het starten van de stemronde van de Burgerbegroting heeft in de eerste twee weken van september 765 nieuwe registraties op het platform opgeleverd, waarmee de participatiegraad steeg naar 4,7%.

Het burgerpanel is bedankt voor hun inzet en inmiddels opgegaan in het platform. Alle deelnemers aan het burgerpanel hebben een bericht gekregen dat zij in de toekomst via het platform hun mening kunnen geven.

Doordat er in juli een nieuwe platformbeheerder is gestart kunnen we intern weer nieuwe stappen zetten in het trainen en ondersteunen van collega's in het gebruik van het platform. Op het technisch inrichten van het platform krijgen we steeds meer grip, onze kennis en ervaring groeit door het platform te gebruiken, te evalueren en meteen bij te stellen.

De lijntjes met de huidige projectleiders zijn kort en zij worden ondersteund in het plaatsen en onderhouden van hun projecten op het platform. We blijven nieuwe projectleiders en afdelingen meenemen in het gebruik maken van het platform om vorm te geven aan burgerparticipatie. We zetten in op een grotere inhoudelijk diversiteit aan projecten op het platform. Binnenkort wordt het eerste IUP-project op het platform geplaatst.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Publiekszaken

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Het uitgangspunt voor Publiekszaken in de gemeente Waalwijk is de Dienstverleningsvisie 2021. Hierin is opgenomen dat de gemeente Waalwijk ontwikkelt van vanzelfsprekend dienstbaar naar een op en top dienstverlening. De gemeente Waalwijk is vindbaar, toegankelijk en begrijpelijk. Wij bieden dienstverlening op maat. Passend bij uw behoefte. Geen medewerker op afstand, maar een flexibele, ondernemende en betrokken medewerker.

De ambtelijke organisatie in zijn geheel, en het team Publiekszaken als "vooruitgeschoven post" zeker, dient in de dienstverlening deze houding uit te stralen. De pijlers zijn hierbij:

- Digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is
- Iedereen kan meedoen
- We werken zoveel mogelijk als ÉÉN overheid
- Dienstverlening is van ons allemaal
- We bieden een hoog serviceniveau aan onze klanten
- We werken aan datagedreven dienstverlening

De doelstelling is:

D25.020 Leveren van een hoog serviceniveau aan de gemeentelijke klanten

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.0201 Uitbreiden van klanttevredenheidsmetingen

Omschrijving (toelichting)

In 2022/2023 is gestart met het meten van klanttevredenheid op enkele processen waarbij er veel klantcontact is. In 2025 wordt bekeken welke aanvullende processen kunnen worden opgestart om de klanttevredenheid te meten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Bij de Jaarrekening 2024 hebben we gemeld dat er ook in 2025 onvoldoende capaciteit is om te onderzoeken welke nieuwe processen kunnen worden opgestart. Door openstaande vacatures, hoge werkdruk en steeds meer vragen waarvoor een maatwerkoplossing gezocht moet worden is de prioriteit op dit moment uitvoering geven aan de (klantgerichte) basistaken van Publiekszaken (reisdocumenten, rijbewijzen, inschrijvingen in BRP, adresonderzoeken etc.). De doorontwikkeling van de klanttevredenheidsmeting is door ons op dit moment niet als prioriteit bestempeld.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Organisatieontwikkeling

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

De ontwikkelingen op bestuurlijk, wettelijk, technologisch en maatschappelijk gebied zijn de afgelopen jaren in een razend tempo op ons afgekomen. Of het nu gaat om de opvang van vluchtelingen, het invoeren van de Omgevingswet, het doorvoeren van veranderingen in het sociaal domein, het uitvoeren van wetgeving op het vlak van openbaarheid van bestuur óf het invullen van onze duurzaamheidsopgave, de gemeente heeft in alles een centrale rol. Dit alles in een tijd dat de arbeidsmarkt een enorme dynamiek kent. De wereld om ons heen staat niet stil en dat betekent dat onze organisatie ook niet stilstaat of stil kan staan. Organisatieontwikkeling is een permanent proces om zo alle opgaven op een goede manier te realiseren.

De doelstellingen zijn:

D25.030 Het beter inrichten van de organisatie passend bij de toekomstige opgaven van de gemeente Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.0301 Doorvoeren van een structuuraanpassing in de organisatie

We zien dat onze organisatie is gegroeid door alle taken en opgaven die we uitvoeren. De span of control/ span of attention is voor leidinggevendenden toegenomen. Daarom versterken we het leidinggevend kader. Daarnaast is het zo dat integraal werken en denken meer dan eens essentieel is om succesvol te zijn. Integraliteit gebeurt echter niet vanzelf. Om deze reden werken we reeds vanuit een domeinstructuur waar zowel binnen als tussen de domeinen expliciet gestuurd wordt op het integraal realiseren van opgaven .

In 2025 worden de teams binnen de domeinstructuur geherstructureerd. Tegelijkertijd met de structuuraanpassing starten we in 2025 met het doorvoeren van een nieuwe sturingsfilosofie. Binnen deze sturingsfilosofie sturen we strakker op resultaat. De leiding is verantwoordelijk voor het zgn. wat, het waarom en de randvoorwaarden in tijd, geld en capaciteit. De werkvloer is verantwoordelijk voor het 'hoe'. Op deze manier kunnen we beter sturen op rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De nieuwe domeinstructuur en afdelingsstructuur zijn doorgevoerd. Verder hebben we geïnvesteerd in het leidinggevend kader waardoor deze nu bestaat uit vaste medewerkers. Dit betekent dat we op dit niveau geen inhuur meer hebben. Dit is erg belangrijk voor de continuïteit en het vertrouwen in de organisatie. Integraliteit is een belangrijke voorwaarde bij onze werkzaamheden. Hierop leggen we focus. Tegelijkertijd is hierop meer nodig vandaar dat we dit ook meenemen als aparte activiteit in de Begroting 2026. T.a.v. de sturingsfilosofie zijn we gestart met een management development traject voor het leidinggevend kader. In dit traject concretiseren we de filosofie en werken we uit wat dit betekent voor hen. In 2026 vervolgen we dit traject.

A25.0302 Het realiseren van een gezondere balans in de personeelsopbouw.

Ons personeel is het belangrijkste kapitaal. Zij zijn immers verantwoordelijk voor de dienstverlening aan onze burgers, bedrijven en instellingen. Een gezonde personele opbouw is van belang om naar de toekomst onze dienstverlening op peil te blijven houden. Een gezonde personele opbouw betekent blijven streven naar balans. Balans in de verhouding tussen vaste medewerkers en flexibele krachten; tussen ervaren medewerkers en 'young professionals'; etc.

Om deze balans te bereiken en om medewerkers focus mee te kunnen geven, versterken we onze organisatiekoers als afgeleide van onze visie op Waalwijk, stellen we in 2025 een strategisch personeelsplan op. Daarnaast sturen we bewust op de inzet van inhuurkrachten. Doelstelling is om in 2025 in inhuur te bezuinigen. We blijven ons in 2025 actief profileren op de arbeidsmarkt. Daartoe lanceren we in 2025 weer een campagne vanuit het in 2024 ontwikkelde concept. Omdat we het belangrijk vinden dat onze medewerkers blijven leren en ontwikkelen zullen we in 2025 de Waalwijk Academie verder uitbouwen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Met onze arbeidsmarktcampagne hebben we succes. We zijn beter in staat om medewerkers te werven die in vaste dienst van de gemeente komen. Het feit dat (per 1 mei 2025) het complete management bestaat uit leidinggevenden in vaste dienst en dat we op de meeste vacatures geschikte medewerkers kunnen vinden, laat zien dat actieve recruitment-inspanningen effect hebben. Dit succes geldt overigens niet voor alle werkvelden. Voor bepaalde werkvelden is de arbeidsmarkt nog steeds erg krap: civiele techniek, burgerzaken, planeconomie, planologie, financiën. Het feit dat we met recruitment succesvol zijn betekent niet dat we kunnen stilzitten. We zullen hierop verder moeten bouwen met een nieuwe arbeidsmarktcampagne. Stilstand is immers achteruitgang. Voor wat betreft de inhuur zien we een gezondere balans ontstaan. Let wel, de mate van inhuur blijft afhankelijk van de ambities en de personele capaciteit die beschikbaar is. Ambities en capaciteit zullen op elkaar moeten worden afgestemd. Daarnaast blijft het van belang op verder door te gaan met de strategische personeelsplanning. Op deze manier komen we aan de voorkant van onze personele behoeften.

Financiën

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

De gemeente Waalwijk streeft jaarlijks naar een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbij de gemeentelijke belastingen laag blijven en er een gezonde verhouding is tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Helaas is dit streven momenteel zeer moeilijk realiseerbaar. De reden hiervan is het zogenaamde "financiële ravijn", waarbij er vanaf 2026 een sterke daling optreedt in de algemene uitkering. Dit heeft tot gevolg dat de meerjarenbegroting 2025 – 2028 niet sluitend is. Wel is 2025 sluitend. Dit zoals het college dat bij de kadernota als richtlijn heeft gesteld. Vanaf 2026 lukt dit echter niet meer vanwege de enorme teruggang van de algemene uitkering.

Doelstellingen zijn:

D25.040 Het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting bij de begroting 2026

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.0401 In kaart brengen van ombuigingen

Omschrijving (toelichting)

Als belangrijk onderdeel om te komen tot een financieel robuust perspectief werden eerder de structurele tekorten voor de gemeente Waalwijk onderzocht. In de volgende stap bereiden we ombuigingen voor. Deze ombuigingen moeten leiden tot een sluitende meerjarenbegroting 2026. Om dit te bereiken is de organisatie gevraagd om mogelijke ombuigingen in kaart te brengen. De lijnen waarlangs dit dient te gebeuren zijn eerder opgenomen in de kadernota 2025. Dit doen we allereerst op abstract niveau waarna we deze voor leggen aan de raad. Nadat de raad heeft aangegeven welke ombuigingen wel of niet verder onderzocht mogen worden zal begonnen worden met de verdere onderzoeken. Ook de uitkomsten hiervan worden voorgelegd aan de raad waarna bepaald wordt welke ombuigingen daadwerkelijk zullen landen in de begroting 2026. Uitgangspunt is zoveel mogelijk keuzes te maken op de inhoud en niet de kaasschaaf toe te passen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Om te komen tot een financieel robuust perspectief zijn ombuigingen in kaart gebracht. In het najaar van 2024 is een eerste bruto lijst van ombuigingsrichtingen aan de raad gepresenteerd. Dit heeft geleid tot een aantal "rode vlaggen". Dit betroffen ombuigingsrichtingen waarvan zowel het college als de raad vonden dat die niet verder onderzocht hoefden te worden. De rest van de ombuigingsrichtingen zijn wel verder onderzocht. Dit heeft geleid tot een ombuigingspakket van € 5,2 miljoen. Deze ombuigingen zijn gepresenteerd aan de raad en ter besluitvorming voorgelegd bij de Kadernota 2026. Vervolgens zijn deze verwerkt in de Programmabegroting 2026.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

NJB25|0.01 Salaris en verzekeringen College van B&W

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.01	Salaris en verzekeringen college van B&W		
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.1 Bestuur		
Productnummer en naam	003	College van B&W	INCIDENTEEL
Budgethouder	Directeur Dienstverlening en Bedrijfsvoering	Portefeuillehouder	S. Ausems
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel			

-	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	110			
Baten					
Saldo	N	110			
Toelichting :					

Bij de Begroting 2025 is rekening gehouden met een structurele stijging van 3,3% van de salarissen. De daadwerkelijke stijging blijkt echter 9,6% te zijn. Vanaf 2026 is hier rekening mee gehouden in de meerjarenbegroting. In 2025 niet. Dit betekent een incidenteel nadeel van € 140.000. Op deze kostenplaats worden ook de verzekeringen voor het college verantwoord. Op verzekeringen houden we structureel geld over. Vanaf 2026 is daarom een structurele ombuiging opgenomen van € 30.000. Dit overschot is er echter in 2025 ook. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel ter waarde van dit bedrag. Per saldo dus een incidenteel nadeel van € 110.000.

Maatregel:

Het incidenteel nadeel bijstellen voor 2025 met € 110.000.

Tijd (indicator)

NJB25|0.02 Bijstorten voorziening APPA i.v.m. nieuwe pensioenwet

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.02	Bijstorten voorziening APPA i.v.m. nieuwe pensioenwet					
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.1 Bestuur					
Productnummer en naam	003	College van B&W		INCIDENTEEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd AEO	Portefeuillehouder		S. Ausems		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel						
		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	1.024				
Baten						
Saldo	N	1.024				

Toelichting :

De gemeente Waalwijk werkt samen met ProAmbt om de pensioenen van de wethouders op orde te houden. Jaarlijks maakt ProAmbt de balans op van de financiële verplichtingen en welke middelen en verzekeringen hier tegenover staan. Op basis van dit financiële jaarverslag worden middelen in een voorziening opgenomen of vallen middelen vrij. Recent is in verband met de overgang van het APPA-pensioen naar het ABP door onderzoeksbureau Montae per gemeente in beeld gebracht wat de financiële consequenties daarvan zijn richting beoogd overgangsjaar 2028. Gebleken is dat rekenregels voor de overgang naar het ABP anders zijn dan de tot nu landelijk toegepaste regels (en door de accountant akkoord bevonden) om de hoogte van de voorziening APPA te bepalen. Voor de gemeente Waalwijk betekent dit dat de voorziening zonder meer moet worden opgehoogd. Wel zijn er nog veel onzekerheden zoals mutaties in het verzekerdenbestand, de rekenrente en de dekkingsgraad van de ABP-pensioenen (momenteel 115%).

De huidige begroting voorziet in een jaarlijkse bijstorting van € 275.000 en die blijven we voor 2025 tot 2027 ook toepassen. Om het effect van de gewijzigde rekenregels te corrigeren, is het nodig om in 2025 extra € 1.024.000 bij te storten (zie tabel).

Berekende voorziening APPA per 31-12-2024	4.484.000
<u>Beschikbaar:</u>	
Werkelijk jaarrekening per 31-12-2024	2.685.000
Pensioen uitkering ondergebracht bij verzekeraar	500.000
Bijstorting APPA in begroting 2025	274.580
Totaal beschikbaar per 31-12-2025	3.459.580

Nog benodigd per 31-12-2024

1.024.420

Tot het moment van feitelijke overheveling blijven we de ontwikkelingen volgen, namelijk jaarlijks bij de jaarrekening en tussentijds bij het Najaarsbericht. Afhankelijk van bovengenoemde onzekerheden kan dit leiden tot extra bijstortingen in de toekomst.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om in 2025 € 1.024.000 extra te storten in de voorziening APPA, gebaseerd op de berekening van een extern bureau voor de overgang van de regeling APPA naar het ABP (vanwege de Wet Toekomst Pensioenen).

Tijd (indicator)

NJB25|0.03 Algemene organisatiekosten

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.03		Algemene organisatiekosten										
(sub) Beleidsveld		0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën										
Productnummer en naam		024		Algemene organisatiekosten				STRUCTUREEL				
Budgethouder		Directeur Dienstverlening en Bedrijfsvoering		Portefeuillehouder				S. Ausems				
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel												
			2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten			N	187	N	82	N	42	N	42	N	42
Baten												
Saldo			N	187	N	82	N	42	N	42	N	42
Toelichting :												

Als gemeente nemen wij deel aan het TVB-traineeship op basis van een overeenkomst per lichting (bijvoorbeeld lichting 2024–2026 en lichting 2025–2027). Met het tekenen van zo'n overeenkomst committeren we ons aan drie maal acht maanden één traineeplek voor de lichting (totaal 24 maanden). De facturering van deze trainees kan over de jaargrenzen heen lopen. Dit maakte dat we zowel in 2023 (€ 46.000) als in 2024 (€ 35.000) voordelen hadden op deze kostenplaats en nu een incidenteel nadeel ter waarde van € 145.000 omdat de facturering samenkomt in 2025. Ook in 2026 verwachten we nog een incidenteel nadeel op deze post (€ 40.000). Op de kostenplaats 6024300 "Diverse ontwikkelingen o.a. samenwerking" verwachten we een structureel nadeel van € 42.000. Deze negatieve bijstelling is te verklaren door kostenstijgingen die hoger liggen dan de indexering van onze begroting.

Maatregel:

Het incidenteel nadeel bijstellen voor 2025 met € 187.000 en voor 2026 met € 82.000. Vanaf 2027 structureel bijstellen met € 42.000.

Tijd (indicator)

NJB25|0.04 Meicirculaire 2025 Gemeentefonds / oormerkingen

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.04		Meicirculaire 2025 Gemeentefonds / oormerkingen			
(sub) Beleidsveld		0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën			
Productnummer en naam		914	Algemene uitkering		INCIDENTEEL
Budgethouder		Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder		T. Klerx
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten		N	977		
Baten		V	2.794		
Saldo		V	1.817		
Toelichting :					

a. algemene uitkering

	2025
Meicirculaire 2025	116.356
Decembercirculaire 2024	113.562
Verschil t.o.v. vorige circulaire	V 2.794

b. Geoormerkte bedragen en stelposten

<i>(bedragen * € 1.000)</i>	2025
- Decentralisatie, integratie en suppletie-uitkeringen	929
Uitvoeringskosten Omgevingswet	210
Gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen	7

Alleenverdienersproblematiek	79
Impulsbudget sociale infrastructuur	212
Participatie-Beschut werk	16
Participatie-Beschut WSW	351
Participatie-Sociale infrastructuur	54
- Taakmutaties	48
Kinderopvang pleegouders	7
IBO Problematische schulden	41
Totaal geormerkte bedragen en stelposten	N 977

Een nadere toelichting op deze wijzigingen is opgenomen in raadsinformatiebrief 057-27 d.d. 27 juni 2025: <https://waalwijk.notubiz.nl/document/15740472/1>

De oormerkingen worden direct op de daarvoor bestemde budgetten opgenomen

c. Consequenties van de Meicirculaire 2025 voor de Begroting 2025

Na het opmaken van de cijfers uit de Meicirculaire (uitkomsten van bovenstaande tabellen a. en b. gecombineerd) is het effect als volgt (bedragen x € 1.000):

	2025
Verschil algemene uitkering t.o.v. vorige circulaire	V 2.794
Totaal geormerkte bedragen en stelposten	N 977
Per saldo ten gunste van de begroting	V 1.817

De effecten voor de jaren 2026 – 2029 zijn al verwerkt bij de samenstelling van de Begroting 2026.

Maatregel:

Het voordelig effect 2025 van de Meicirculaire 2025 incidenteel verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|0.05 Septembercirculaire 2025 Gemeentefonds / oormerkingen

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.05	Septembecirculaire 2025 Gemeentefonds / oormerkingen									
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën									
Productnummer en naam	914			Algemene uitkering				STRUCTUREEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop			Portefeuillehouder				T. Klerx		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	N	2.439	N	1.825	N	214	N	108	N	90
Baten	V	4.084	V	2.771	V	989	V	794	V	708
Saldo	V	1.645	V	946	V	775	V	686	V	618
Toelichting :										

a. algemene uitkering

	2025	2026	2027	2028	2029
Septembecirculaire 2025	120.440	121.097	119.676	115.945	116.900
Meircirculaire 2025	116.356	118.326	118.688	115.151	116.192
Verschil t.o.v. vorige circulaire	V 4.084	V 2.771	V 989	V 794	V 708

b. Geoormerkte bedragen en stelposten

<i>(bedragen * €1.000)</i>	2025	2026	2027	2028	2029
- Decentralisatie-, integratie - uitkeringen	17	1.760	173	73	56
Participatie (IU)	0	90	96	1	1
Impulsbudget sociale infrastructuur (DU)	0	11	11	11	11
Versterking	17	22	22	17	0

omgevingsveiligheidsdiensten (DU)										
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)(DU)		0		1593		0		0		0
Overheidsbrede Dienstverlening		0		44		44		44		44
- Taakmutaties		2.422		65		41		35		34
Rijksvaccinatieprogramma		6		0		0		0		0
Wet integrale suïcidepreventie		0		25		26		26		26
Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024		2.299		0		0		0		0
Toezicht gastouderopvang		0		5		7		7		6
Implementatie Participatiewet in balans		82		35		8		2		2
Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen		35								
Totaal geoormerkte bedragen en stelposten		N 2.439		N 1.825		N 214		N 108		N 90
De oormerkingen worden direct op de daarvoor bestemde budgetten opgenomen. Een nadere toelichting op deze wijzigingen is opgenomen in raadsinformatiebrief082-25 d.d. 22 oktober 2025. De gemeente Waalwijk heeft bij de Septembercirculaire 2025 een bedrag van € 2,3 miljoen ontvangen als compensatie voor het jeugdzorgtekort over 2023–2024. Het college stelt voor deze middelen in te zetten ter ondersteuning van de verdere transformatie binnen het sociaal domein en ter versterking van de financiële weerbaarheid. Deze middelen zijn nadrukkelijk niet bedoeld als structurele dekking van zorgbudgetten, maar worden indien nodig benut voor de transformatie opgave. Hiermee wordt ruimte gecreëerd om risico's op te vangen en om de gewenste beweging richting een duurzaam, samenredzaam en preventief sociaal domein te versterken. Dit is tevens conform het kader van de reserve sociaal domein.										
c. Consequenties van de Septembercirculaire 2025 voor de Begroting 2025-2029										
Na het opmaken van de cijfers uit de Septembercirculaire (uitkomsten van bovenstaande tabellen a. en b. gecombineerd) is het effect als volgt (bedragen x € 1.000):										
<i>V = Voordeel N = Nadeel</i>		2025		2026		2027		2028		2029
Verschil algemene uitkering t.o.v. vorige circulaire	V	4.084	V	2.771	V	989	V	794	V	708
Totaal geoormerkte bedragen (*)	N	2.439	N	1.900	N	276	N	170	N	152

Netto effect

Septembercirculaire (per saldo ten gunste van de begroting)

V 1.645 V 946 V 775 V 686 V 618

Maatregel:

De voordelige effecten van de Septembercirculaire 2025 verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|0.06 Verrekening algemene uitkering voorgaande jaren

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.06		Verrekening algemene uitkering voorgaande jaren			
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën				
Productnummer en naam	914	Algemene uitkering		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder		T. Klerx	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten					
Baten	V	1.189			
Saldo	V	1.189			
Toelichting :					

Er heeft een verrekening plaatsgevonden van de algemene uitkering over voorgaande jaren. Deze verrekeningen ontstaan doordat diverse maatstaven pas definitief worden in een opvolgend jaar. Dit levert een incidenteel voordeel op in 2025 van € 1.189.000.

Maatregel:

Het voordelig effect 2025 verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|0.07 Vennootschapsbelasting**Omschrijving (toelichting)**

NJB25 0.07	Vennootschapsbelasting				
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën				
Productnummer en naam	942	Vennootschapsbelasting		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder		T. Klerx	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten	V	692			
Baten	N	692			
Saldo		0			
Toelichting :					

Op basis van de meest actuele doorrekening gaan we in 2028 pas Vpb (Vennootschapsbelasting) betalen (voorlopig bedrag € 440.057). Dat betekent dat het begrote bedrag voor Vpb voor het jaar 2025, € 692.000 kan worden afgeraamd. De effecten voor de jaren 2026 – 2029 zijn al verwerkt bij de samenstelling van de Begroting 2026. Tegenover deze bijstelling op het product '942 vennootschapsbelasting' staat een storting in de reserve Bouwgrondexploitatie. Bij de jaarrekening worden de grondexploitaties geactualiseerd en zullen er afhankelijk van de resultaten nog mutaties volgen in de reserve Bouwgrondexploitatie. Als de stand van de reserve dan hoger is dan € 5.000.000 wordt het restant, bij de vaststelling van de jaarrekening en de besluitvorming over de bestemming van het resultaat, gestort in de algemene reserve.

Maatregel:

Bij het Najaarsbericht 2025 het budget vennootschapsbelasting met € 692.000 bij te stellen en hetzelfde bedrag te storten in de reserve Bouwgrondexploitatie.

Tijd (indicator)NJB25|0.08 Rente kortlopende geldleningen, rekening courant en schatkist**Omschrijving (toelichting)**

NJB25 0.08	Rente kortlopende geldleningen, rekening courant en schatkist				
-------------------	---	--	--	--	--

(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën				
Productnummer en naam	911	Rente en treasury (leningen korter dan 1 jaar)		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder		T. Klerx	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten	N	70			
Baten					
Saldo	N	70			
Toelichting :					

In de primaire Begroting 2025 is rekening gehouden met gemiddeld € 10.000.000 aan kasgeldleningen gedurende het jaar tegen 3,75% rente. In werkelijkheid ligt dit rentebedrag lager (tot en met juni bedroeg het gemiddeld 2,45%) en naar verwachting valt ook voor het 4^e kwartaal 2025 het rentepercentage en dus ook de rentelasten lager uit dan begroot. Hierdoor ontstaat naar verwachting een incidenteel voordeel van € 45.000 in 2025. Daarnaast ontvangen we een rentevergoeding op onze positieve saldi in rekening-courant en de schatkist. Vanwege lagere tijdelijke liquiditeitsoverschotten valt deze inkomst lager uit dan primair begroot in 2025. Dit levert een incidenteel nadeel op van € 115.000.

Maatregel:

Bij het Najaarsbericht 2025 een incidenteel nadeel melden van € 70.000

Tijd (indicator)

NJB25|0.09 Rente langlopende geldleningen

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.09	Rente langlopende geldleningen				
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën				
Productnummer en naam	912	Rente (leningen gelijk of langer dan 1 jaar)		INCIDENTEEL	

Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder	T. Klerx		
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	V 60				
Baten					
Saldo	V 60				
Toelichting :					

In de primaire raming 2025 is een inschatting gemaakt van de rentelast 2025 voor nieuw af te sluiten geldlening en is een stelpost opgenomen van € 757.000. De te verwachte rentelasten voor langlopende leningen valt iets hoger uit en zal naar verwachting uitkomen op een bedrag van € 785.000; een nadeel van afgerond € 28.000. Het financiële effect voor 2026 en verder is reeds meegenomen in de Begroting 2026.

De toegerekende rente aan de grondexploitatie valt in 2025 hoger uit vanwege gewijzigde boekwaarden. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel in 2025 op het taakveld Treasury van € 88.000.

Maatregel:

Bij het Najaarsbericht 2025 een incidenteel voordeel melden van € 60.000

Tijd (indicator)

NJB25|0.10 Herberekening kapitaallasten

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.10	Herberekening kapitaallasten		
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën		
Productnummer en naam	Diversen	Diversen	INCIDENTEEL
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder	T. Klerx
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>			

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	V 910				
Baten					
Saldo	V 910				
Toelichting :					

Bij het Najaarsbericht 2025 zijn de kapitaallasten herberekend op basis van definitieve cijfers.

Een deel van de bijstellingen heeft effect op de voorziening afvalstoffenheffing en rioolrechten, de geblokkeerde reserve Entree centrum en de geblokkeerde reserve verduurzaming den Bolder. Netto blijft voor de exploitatie een voordeel op kapitaallasten van € 910.672 over. Een specificatie van de mutaties is opgenomen in de bijhorende begrotingswijziging.

	2025
Totaal voordeel kapitaallasten	€ 941.412
Verlaging onttrekking geblokkeerde reserve Entree centrum	€ 19.700
Verlaging onttrekking geblokkeerde reserve verduurzaming den Bolder	€ 21.750
Storting voorziening riolering	€ -45.520
Storting voorziening afval	€ - 26.670
Totaal netto voordeel	€ 910.672

Maatregel:

Voorgesteld wordt het incidenteel voordeel op kapitaallasten van € 910.672 te verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

.

NJB25|0.11 Financieel pakket

Omschrijving (toelichting)

NJB25|0.11 Financieel pakket

(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën									
Productnummer en naam	047	Financiën en inkoop					STRUCTUREEL			
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop	Portefeuillehouder					T. Klerx			
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	N	55	N V	97 22	N	75	N	75	N	75
Baten										
Saldo	N	55	N	75	N	75	N	75	N	75
Toelichting :										

De afgelopen jaren zijn er al tekorten op het budget voor het financieel systeem ontstaan als gevolg van onder andere prijsstijgingen. Er vindt nu bijstelling van het budget plaats omdat er naast de genoemde tekorten er vanaf 2026 en verder extra kosten komen als gevolg van eisen in het kader van informatiebeveiliging (NIS2) en betere uitnutting van het systeem. De structurele bijraming bedraagt € 75.000. De incidentele implementatie kosten in 2026 kunnen worden gedekt uit de reserve automatisering.

Maatregel:

Voorgesteld wordt het incidentele en structurele nadeel als gevolg van hogere kosten voor het financiële pakket te verwerken in de Begroting 2025 en verder. En voor de incidentele implementatiekosten een bedrag van € 22.000 te onttrekken uit de reserve Automatisering.

Tijd (indicator)

NJB25|0.12 Contractmanagement

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.12	Contractmanagement									
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën									
Productnummer	027	Financiën en inkoop					STRUCTUREEL			

en naam										
Budgethouder	Afdelingshoofd Financiën en inkoop				Portefeuillehouder				T. Klerx	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	N	10	N	44	N	14	N	14	N	14
Baten										
Saldo	N	10	N	44	N	14	N	14	N	14
Toelichting :										

1. Professionalisering contractmanagement: twee fases van dit project worden dit jaar uitgevoerd voor het domein bedrijfsvoering en dienstverlening. Fase 3 en 4 willen we in 2025/2026 gaan uitvoeren, net als de uitrol van fase 1 en 2 in de overige domeinen. Het gaat om ongeveer € 40.000 incidentele lasten (€ 10.000 in 2025 en € 30.000 in 2026).
2. Om deze ontwikkeling technisch te ondersteunen is het contractmanagementsysteem Proactis aangeschaft. De kosten voor implementatie en de licentiekosten van jaar 1 zijn betaald uit bestaande middelen. Vanaf 2026 bedragen de jaarlijkse licentiekosten € 14.000. Deze kosten zijn abusievelijk niet geraamd. In 2025 zijn de kosten betaald uit eenmalige middelen.

Maatregel:

Voorgesteld wordt het incidentele nadeel als gevolg van kosten t.b.v. het professionaliseren van het contractmanagement te verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|0.13 Extra inkomsten OZB – heffingen

Omschrijving (toelichting)

NJB25 0.13	Extra inkomsten OZB - heffingen		
(sub) Beleidsveld	0 Bestuur en ondersteuning / 0.4 Financiën		
Productnummer en naam	061 062	OZB Woningen OZB niet woningen	INCIDENTEEL

Budgethouder	Afdelingshoofd VBL		Portefeuillehouder		T. Klerx						
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel											
	2025		2026		2027		2028		2029		
Lasten	N	118									
Baten	V	97									
Saldo	N	21									
Toelichting :											

Elk jaar worden de OZB-heffingen geheven over de objecten in de gemeente. In de begroting wordt vastgesteld wat de op te halen inkomsten zijn. De OZB wordt op drie manieren geïnd: OZB woningen, OZB voor niet-woningen en OZB voor gebruikers van niet-woningen. Door wisselingen van bedrijven in bedrijfspanden, door toe- of afname van leegstand en door omzetten van niet-woning naar woning of andersom, fluctueren de drie vormen van inkomsten en beïnvloeden ze elkaar. Woningen die een niet-woningbestemming krijgen, zorgt voor een toename in OZB-niet woningen en een afname in OZB-woningen. De tarieven zijn daarin verschillend en leiden tot verschillende inkomsten. Voor OZB gebruikers van niet woningen is € 118.446 minder opgehaald, een mogelijke verklaring is meer leegstand van bedrijfspanden. Eén van de mogelijkheden die hieraan hebben bijgedragen is de ontwikkeling van winkelcentrum de Els.

Op dit moment is er € 97.347 extra inkomsten van OZB-woningen. In de begroting wordt gerekend met een areaaluitbreiding woningen van 0,5% (toename van aantal woningen), terwijl de praktijk laat zien dat de afgelopen jaren er structureel 1% aan nieuwe woningen bij is gekomen. Als er in een jaar meer objecten bij zijn gekomen worden de inkomsten hoger. Daarnaast kan de wisseling van bestemming van bedrijf naar woning ook invloed hebben op deze inkomsten.

Maatregel:

Door het tarief zo nauwkeurig mogelijk te stellen, proberen we zo min mogelijk af te wijken van het opgenomen bedrag in de begroting. Daarmee wordt wel benadrukt dat de diverse variabelen zoals genoemd van invloed zijn op het netto resultaat.

Voorgesteld wordt het incidentele nadeel van per saldo € 21.000 te verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

3.3 Beleidsveld 1 | Veiligheid

Overlast

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

We acteren op overlast met betrekking tot openbare orde en veiligheid en handhaven als de leefomgeving van onze inwoners wordt aangetast. Samen met onze partners passen we maatwerk toe omdat elke situatie om zijn eigen aanpak vraagt.

De doelstellingen zijn:

D25.110 Het optimaliseren van de aanpak van overlast met betrekking tot openbare orde en veiligheid en handhaving, waarbij de leefomgeving van onze inwoners wordt aangetast.

D25.111 Voorkomen dat maatschappelijk ongenoegen doorgroeit naar maatschappelijke onrust

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.1102 Herzien coffeeshopbeleid

Omschrijving (toelichting)

Het bestaande coffeeshopbeleid dateert uit 2009, waardoor het van groot belang is dat dit beleid wordt herzien. Momenteel loopt er een gerechtelijke procedure met een van de coffeeshops. We zijn daarom genoodzaakt te wachten met het herzien van dit beleid. We verwachten in 2025 te kunnen starten met het herzien van dit beleidsstuk en het voeren van een eventuele politieke discussie rondom deze thematiek.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor de herziening van het coffeeshopbeleid is extern juridisch advies ingewonnen vanwege juridische complexiteit en risico's. Dit wordt meegenomen in de herziening van het coffeeshopbeleid.

A25.1103 Opstellen van handelingskader mobiel cameratoezicht

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt een handelingskader opgesteld voor directe inzet van mobiel cameratoezicht. Hiermee kunnen we bij een openbare orde en veiligheidsverstoring direct dit middel in zetten. Dit alles in overleg met de politie en het openbaar ministerie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het handelingskader is vastgesteld door de driehoek (burgemeester, politiechef en officier van justitie) en wordt nu uitgevoerd.

A25.1104 Melden en het oppakken van meldingen van overlast en/of onveiligheid

Omschrijving (toelichting)

Meldingen van overlast en/of onveiligheid bereiken ons via diverse kanalen zoals onder andere via Meld Misdaad Anoniem, Fixi etc. Het blijft belangrijk deze meldingen direct op te pakken en zo snel mogelijk een reactie daarop terug te koppelen aan de melders. Dit draagt ook bij aan het verhogen van de meldingsbereidheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het tijdig oppakken van meldingen van overlast en/of onveiligheid loopt en heeft nog altijd onze hoogste prioriteit. We werken nauw samen met politie, Casade en andere organisaties in de aanpak van overlast en onveiligheid. Ook onze Wijk-GGZ pakt overlastmeldingen met zorgcomponent actief en op werkdagen binnen 24 uur op.

A25.1111 Verder vormgeven aanpak bondgenoten

Omschrijving (toelichting)

Bondgenoten is een methode waarmee we externe netwerken opbouwen, relaties onderhouden en samenwerking versterken in tijden van relatieve rust en onrust. Bij de aanpak Bondgenoten zoeken we sleutelfiguren in onze samenleving die, samen met ons, een netwerk vormen waarin we elkaar beter leren kennen en begrijpen. Indien nodig wisselen we onderling vroegtijdig kennis en signalen uit. Dit project is in 2024 opgestart en wordt verder vormgegeven in 2025.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er zijn inmiddels meerdere bijeenkomsten georganiseerd. Het netwerk breidt zich steeds verder uit met nieuwe bondgenoten, die actief worden betrokken bij diverse initiatieven, zoals de recent gehouden vredesbijeenkomst.

A25.1112 Opstellen opleidingsplan radicalisering/polarisatie en maatschappelijke onrust

Omschrijving (toelichting)

Om verder te professionaliseren wordt in 2025 een opleidingsplan opgesteld rondom de thema's radicalisering, polarisatie en maatschappelijke onrust. Doel van het opleidingsplan is om te zorgen dat aandachtfunctionarissen vanuit diverse zorg- en veiligheidspartners zoals onder andere woningcorporatie, jongerenwerk, politie en gemeentemedewerkers getraind zijn bij het herkennen en melden van signalen en hoe daar bij te handelen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het opleidingsplan rondom radicalisering, polarisatie en maatschappelijke onrust is opgesteld. Hiermee versterken we de kennis en handelingsvaardigheid van professionals en vergroten we de weerbaarheid van de samenleving. De gemeenteraad wordt hierover op korte termijn geïnformeerd via een Raadsinformatiebrief.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

NJB25|1.01 Bijstelling bijdrage Veiligheidsregio 2025-2029

Omschrijving (toelichting)

NJB25 1.01		Bijstelling bijdrage Veiligheidsregio 2025-2029	
(sub) Beleidsveld		1 Veiligheid / 1.1 Overlast	
Productnummer en naam	101	Brandweer en rampenbestrijding	STRUCTUREEL

Budgethouder	Afdelingshoofd LTH			Portefeuillehouder			S. Ausems			
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	V	39	N	26	N	57	N	83	N	88
Baten										
Saldo	V	39	N	26	N	57	N	83	N	88
Toelichting :										

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant heeft de indexatiemethodiek in eerdere begrotingen onjuist toegepast. Dit wordt in de begrotingswijzigingen van de veiligheidsregio hersteld. Voor onze gemeente betekent dit dat in 2025 de bijdrage wordt verlaagd, wat resulteert in een terugbetaling van € 39.424. Vanaf 2026 neemt de gemeentelijke bijdrage structureel toe, oplopend van € 26.061 in 2026 tot circa € 87.896 in 2029. Deze stijging wordt verwerkt in de meerjarenraming. Door verwerking in het Najaarsbericht 2025 wordt tijdig en transparant inzicht geboden in de financiële effecten. Een menselijke fout kan gebeuren maar de gemeente Waalwijk gaat ervanuit dat de VRMWB hiervan heeft geleerd en herhaling van dergelijke fouten in de toekomst voorkomt.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de bijdrage aan de Veiligheidsregio bij te stellen in de Begroting 2025 en meerjarenbegroting.

Tijd (indicator)

Jeugd Veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

We richten ons op een integrale aanpak om jongeren die extra aandacht nodig hebben te ondersteunen. We verbeteren de veiligheidsbeleving van de jeugd in en om de school, vergroten kansen voor risicojongeren en streven naar een afname van jeugdcriminaliteit. Samen met onze partners richten we op talentontwikkeling en pakken we jeugdoverlast aan. De doelstelling is:

D25.120 Vroegtijdig en beter in beeld brengen en houden van jeugdgroepen en met onze partners bepalen van een passende aanpak zoals bijvoorbeeld het inzetten van een persoonsgerichte aanpak of het inzetten van het 7-stappenmodel.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan in?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.1201 Optimaliseren proces rond zorg en veiligheid, waaronder jeugdveiligheid

In 2024/2025 wordt het proces rondom de thema's zorg en veiligheid, waar jeugd een onderdeel van is, geoptimaliseerd. Een onderdeel hiervan is het implementeren van het AVE-model en het werken met een nieuw convenant voor jeugd om informatiedeling te borgen. Het AVE staat voor: Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is het voorkomen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De handreiking voor het AVE-model is opgesteld. Het implementatieplan wordt momenteel uitgewerkt en wordt in november 2025 worden vastgesteld. Vooruitlopend op de implementatie worden al voorbereidende structurerende stappen gezet.

Het Jeugdconvenant bevindt zich in de afrondende fase. De bijbehorende werkwijze is herzien; de persoonsgerichte aanpak krijgt hierin een stevigere plek. De Jeugdtafel beschikt sinds kort over een procesregisseur die casuïstiek oppakt die (nog) niet bij WijZ is belegd, maar waar wel regie op nodig is.

Het MASS-convenant wordt binnenkort ook herzien. Ook hier is een procesregisseur aangesteld die – vergelijkbaar met de rol bij de Jeugdtafel – regie voert over de betreffende casussen.

In samenwerking met afdeling WijZ zijn enkele cruciale functies beter gepositioneerd, waaronder de gezinscoach die proactief jongeren benadert.

Binnen de doorontwikkeling van de Sociale Leefteams (SLT's) is er expliciete aandacht voor het thema veiligheid, met focus op samenwerking, handelingsperspectief, positionering en vakbekwaamheid.

A25.1202 In beeld brengen jonge harde kern supporters RKC

In 2025 wordt er beeld gevormd rondom de (nieuwe) jonge harde kern supporters van RKC. Na het beeldvormen wordt bekeken wat ieders rol is in deze groep en hoe deze aan te pakken met bijvoorbeeld een persoonsgerichte aanpak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens omschrijving/planning. Voor het in beeld brengen van de (jonge) harde kern supporters van RKC is er een beeld gevormd van de harde kern supporters en wordt er ingezet op een persoonsgerichte aanpak (PGA). Er vindt elke zes weken een PGA-aanpak overleg plaats tussen RKC, politie, Openbaar Ministerie en de gemeente Waalwijk. Verder zijn er tot nu toe in 2025 diverse bestuursrechtelijke stadion omgevingsverboden opgelegd gericht op (het herstel van) de openbare orde en veiligheid.

A25.1203 Inzetten bureau HALT op voortgezet onderwijs

Door bureau HALT wordt er in 2025 op het voortgezet onderwijs binnen Waalwijk voorlichting gegeven aan jongeren, ouders en leraren over diverse onderwerpen rondom jeugd en veiligheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak verloopt volgens omschrijving en planning. Door bureau HALT is wederom op het voortgezet onderwijs voorlichting gegeven aan jongeren, ouders en leraren over diverse onderwerpen rondom jeugd en veiligheid.

A25.1204 Geven van extra voorlichting op basisscholen over jeugdcriminaliteit

Op de basisscholen binnen Waalwijk wordt in 2025 extra voorlichting gegeven rondom het thema jeugdcriminaliteit. Hierin bespreken we onder andere de onderwerpen ondermijning, cybercrime, sexting en hoe om te gaan met social media.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De aanpak verloopt volgens planning. Er is o.a. voorlichting gegeven op basisscholen over jeugdcriminaliteit.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Versterking verbinding zorg en veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Door aan de voorkant zo vroeg mogelijk adequate hulp te bieden wordt zoveel mogelijk voorkomen dat onveilige situaties ontstaan. We handelen bij voorkeur preventief, maar indien nodig ook repressief. Een goede en snelle samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners is hiervoor essentieel. We volgen hierin de koers uit het sociaal domein. De doelstelling is:

D25.130 Goede samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners en daarbij inzetten van juiste en passende hulp en ondersteuning

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

*A25.1301 Inzetten van wijk GGZ-ers op preventie en psycho-educatie***Omschrijving (toelichting)**

Met de extra middelen voor de inzet van een Wijk-GGZ'er steken wij in op vroegsignalering en psycho-educatie. Door de bekendheid van de functie bij organisaties, ondernemers en inwoners te vergroten en door psycho-educatie willen we dat signalen eerder gedeeld worden zodat inwoners sneller toegeleid worden naar de juiste hulp. Tevens is er de ruimte om sneller in te spelen op signalen en behoeften.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van de aanpak verloopt volgens planning. De focus ligt momenteel op de samenwerking met kernpartners, de verbinding met herstelondersteunende organisaties zoals de Kazerne en de toeleiding naar WijZ.

A25.1302 Ontwikkelen kader op zorg en veiligheid**Omschrijving (toelichting)**

In samenwerking met afdeling Welzijn Inkomen Jeugd en Zorg en afdeling Beleid Sociaal Maatschappelijk Domein wordt er gewerkt aan een kader voor zorg en veiligheid. Dit met als doel om te komen tot een duidelijke aanpak bij het op- en afschalen van complexe casuïstiek.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Om de samenwerking te verbeteren zijn er binnen de pijler zorg en veiligheid van het programma Samen Redzaam zijn al veel zaken geregeld. Een van de zaken die daar onderdeel van zijn is het werken via het AVE-model. Het implementatieplan voor het AVE-model wordt momenteel opgesteld en in november 2025 vastgesteld. Daarna wordt overgegaan tot daadwerkelijke implementatie van dit AVE-model. De handreiking, werkinstructie e.a. ondersteunende instrumenten gaan landen in het kader zorg en veiligheid.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Ondermijning

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Ondermijning beslaat alle vormen van criminaliteit waarbij het gezag wordt aangetast of waarbij sprake is van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld. Enkele voorbeelden zijn hennepteelt, handel in harddrugs, criminele motorclubs en witwassen. De doelstellingen zijn:

D25.140 Streven naar een weerbare overheid en samenleving, waarin ruimte is voor welke vorm van ondermijning dan ook wordt ingeperkt en/of waartegen repressief stevig wordt opgetreden: het voorkomen, verstoren en stoppen van ondermijnende criminalite

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.1401 Opstellen privacy protocol ondermijning

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt een privacy protocol ondermijning opgesteld. Dit naar aanleiding van een recentelijk landelijk advies van de Raad van State over de rol van gemeenten in de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijning. Het privacy protocol is een afwegingskader voor de binnengemeentelijke gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. In het protocol is de aanpak Ondermijning van de gemeente in relatie tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming beschreven. Hierbij worden processen en systemen op elkaar afgestemd en is zodoende de informatiedeling geborgd.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het lokale privacy protocol ondermijning is opgesteld. Hierbij zijn processen en systemen op elkaar afgestemd en hiermee de informatiedeling geborgd.

*A25.1402 Onverminderd inzetten in de strijd tegen drugscriminaliteit***Omschrijving (toelichting)**

De inzet is in 2025 onder andere gericht op een consequente toepassing van het Damoclesbeleid. We passen dit beleid doorlopend aan, zodat het blijft aansluiten bij de nieuwste ontwikkelingen. We blijven waar nodig – en mogelijk het met spoed –toepassen van bestuursdwang.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De aanpak verloopt volgens planning. Zo voeren we onder andere periodiek gerichte acties en pandcontroles uit om de naleving te waarborgen en eventuele risico's tijdig te signaleren in de strijd tegen drugscriminaliteit.

*A25.1403 Uitvoering geven aan de Brabantse norm weerbare overheid***Omschrijving (toelichting)**

Binnen de gemeente Waalwijk voldoen we aan de norm weerbare overheid. Echter, willen we dit optimaliseren door extra in te zetten op bewustwording rondom ondermijning. Dit om inwoners, ondernemers, medewerkers en bestuurders weerbaarder te maken tegen ondermijnende criminaliteit en daarmee de kans op ondermijning te verkleinen. Daarnaast willen we de meldingsbereidheid bij de eerder genoemde doelgroepen vergroten door o.a. meervoudige inzet van verschillende soorten preventieve acties (campagnes, voorlichting en gesprekken). Ook willen we ons focussen op de weerbaarheid van inwoners en het verstevigen van onze informatiepositie. Dit doen we door onze partners in de aanpak actief te betrekken en uit te breiden, waardoor ondermijning in een zo vroeg mogelijk stadium wordtesignaleerd en er integraal wordt doorgepakt.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De aanpak verloopt volgens planning en wordt succesvol uitgevoerd. Onlangs is het beleid rondom Veilige Publieke Taak bijgesteld om beter aan te sluiten bij de actuele ontwikkelingen.

A25.1404 Uitvoering geven aan het beleid mensenhandel

Omschrijving (toelichting)

Dit doen we door in 2025 controles op dit thema uit te voeren, in- en extern de bewustwording op het thema te vergroten en kennis te delen binnen het district Hart van Brabant. We voeren hiervoor meerdere integrale districtelijke controles uit. Ook worden toezichthouders die zich bezighouden met controles van kamerbewoning getraind in het herkennen van signalen rondom mensenhandel.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Door het Bestuurlijk Interventie Team (BIT) worden nog steeds periodiek controles uitgevoerd, gericht op het thema mensenhandel. Ook zijn lokale toezichthouders getraind om signalen te herkennen zodat hier ook tijdens alle andere werkzaamheden scherp op gereageerd kan worden.

*A25.1405 Voorlichtingen geven op scholen rondom het thema ondermijning***Omschrijving (toelichting)**

Er worden preventieve voorlichtingen gehouden op scholen rondom het thema ondermijning. Hierbij wordt aandacht besteed aan de jeugdigen, maar ook aan leraren en ouders. Bewustwording en het leren kennen van signalen staan hierin centraal. Ook wordt uitgelegd waar ze met dit soort signalen terecht kunnen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De aanpak verloopt volgens planning. Zo zijn er diverse voorlichtingen gegeven op scholen rondom het thema ondermijning.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Digitale veiligheid

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

De gedigitaliseerde samenleving brengt risico's met zich mee. We zetten ons in om te voorkomen dat inwoners en bedrijven slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.?

De veiligheid van de informatie kan helaas niet tot de volle honderd procent worden gegarandeerd, gezien de steeds voortschrijdende techniek en de toename van cybercrime. Ook blijft het werken met informatie mensenwerk. We streven echter naar een optimaal pakket aan maatregelen waarbij de mate van risico bepalend is voor onze acties.

De doelstellingen zijn:

D25.150 Digitaal weerbaarder maken van inwoners en ondernemers van de gemeente Waalwijk

D25.151 Gemeentelijke informatie is op het juiste moment beschikbaar, deze informatie is correct en is alleen toegankelijk voor bevoegde personen.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

*A25.1501 Diverse activiteiten inzake digitale weerbaarheid***Omschrijving (toelichting)**

In 2025 wordt gewerkt aan de onderstaande activiteiten om de digitale weerbaarheid verder te vergroten.

- We zetten in op het voorkomen dat inwoners en ondernemers slachtoffer worden van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit;
- We zetten in op bevorderen van aangiftebereidheid;
- We sluiten aan bij de regionale aanpak 'Lokale Weerbaarheid Cybercrime' ;
- We dragen bij aan bewustwording bij onze inwoners en ondernemers. Dat doen we op diverse manieren, waaronder communicatie .

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De aanpak verloopt volgens planning. Zo zijn in februari en november 2025 bijeenkomsten voor senioren georganiseerd. Daarnaast is het informatieboekje Senioren & Veiligheid verspreid en wordt het initiatief 'De Kiesraad in de klas' voortgezet. In augustus 2025 is een bijeenkomst over cybercrime voor het MKB georganiseerd. Ook wordt aangesloten bij landelijke campagnes en is de glossy CyberConnect gelanceerd (dit magazine inspireert gemeenten om digitale veiligheid breder en integraal op te pakken).

*A25.1511 Diverse activiteiten inzake gemeentelijke informatievoorziening***Omschrijving (toelichting)**

De belangrijkste activiteiten in 2025 op het gebied van gemeentelijke informatieveiligheid zijn:

1. We nemen maatregelen op basis van nieuwe wetgeving (BIO 2.0) en bereiden ons voor op nieuwe wetgeving (NIS2).
2. We voeren bewustwordingscampagnes uit met meetbare resultaten.
3. We zetten nieuwe technieken in om de digitale weerbaarheid te verhogen.
4. We voeren verschillende audits uit om de gemeentelijke digitale weerbaarheid te toetsen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De voorbereidingen op nieuwe wetgeving (BIO 2.0 en NIS2) zijn gestart, en we hebben verschillende maatregelen al doorgevoerd vooruitlopend voor op deze nieuwe wetgeving. Daarnaast zijn bewustwordingscampagnes opgezet, die zorgen voor meer alertheid bij medewerkers. Ook zetten we nieuwe technieken in om onze digitale weerbaarheid te versterken.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.4 Beleidsveld 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Schone, Stille en Gezonde Mobiliteit

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

In 2030 heeft het mobiliteitssysteem in Waalwijk geen negatieve effecten meer op de leefomgeving.

De doelstelling is:

D25.210 Mobiliteit in Waalwijk is in 2030 schoner, stiller en gezonder

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.2101 Uitwerken nieuw parkeerbeleid

Na vaststelling van de Parkeervisie Waalwijk wordt in 2025 nieuw parkeerreguleringsbeleid aangeboden en wordt een fietsparkeerplan en een aanpak Deelmobiliteit opgesteld. De Aanpak Deelmobiliteit wordt opgepakt, nadat het fietsparkeerplan is afgerond.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het fietsparkeerplan wordt op korte termijn ter besluitvorming aan het college aangeboden. De aanpak deelmobiliteit wordt niet in 2025 ter besluitvorming aangeboden. Vanuit de SRBT-regio is een proeftuinen-project gestart om te kijken of deelmobiliteit (sub)regionaal verder gebracht kan worden. Afhankelijk van de resultaten uit dit project, wordt op een later tijdstip bekeken of een aanpak deelmobiliteit voor Waalwijk meerwaarde heeft. In de tussentijd wordt vanuit een positieve insteek meegewerkt aan deelmobiliteitsinitiatieven die zich melden. In augustus is het aantal deelauto's in de kern Waalwijk uitgebreid. Het parkeerreguleringsbeleid is niet ingepland. Besluitvorming hierover vindt niet plaats in 2025.

A25.2102 Verbeteren situatie fietsers op het Halve Zolenpad

Conform IUP 2025-2026 wordt op drie locaties op het Halve Zolenpad een begin gemaakt met het aanpassen van de voorrangssituatie voor fietsers.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De voorrangssituatie op de kruising Halve Zolenpad – Spoorstraat in Waspik is aangepast. De kruisingen van het Halve Zolenpad met de Stadhoudersdijk en Vrouwkensvaartsestraat zijn in voorbereiding. De kans is reëel dat beide kruisingen niet meer in 2025 worden uitgevoerd.

A25.2103 Verbeteren openbare vervoersvoorzieningen in Waalwijk

- We onderzoeken de ruimtelijke en economische haalbaarheid van mobiliteitshubs, te starten met de locatie Noorder Allee.
- We onderzoeken of doorstromingsmaatregelen nodig zijn om Bus Rapid Transit te faciliteren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste stappen om de ruimtelijke en economische haalbaarheid van de mobiliteitshubs Noorder Allee en Noorder Parallelweg zijn gezet. Dit heeft geresulteerd in het opstarten van de procedure om voorkeursrecht te vestigen op beide locaties en tot een subsidieaanvraag bij het Rijk.

In september is duidelijk geworden dat Arriva de komende jaren het openbaar vervoer in de gemeente Waalwijk blijft verzorgen. Er zijn afspraken gemaakt over de samenwerking met gemeenten, provincie en vervoerder op de BRT-verbinding Tilburg – Waalwijk – Den Bosch. Vanaf het vierde kwartaal van 2025 gaan onderzoeken lopen naar haltes, verkeerslichten en andere doorstromingsroutes. De provincie is bereid tot het inbrengen van cofinanciering.

A25.2104 Verbeteren van de fietsveiligheid bedrijventerreinen haven

We onderzoeken de mogelijkheden voor het verbeteren van de fietsveiligheid op het bedrijventerreinen havens 1 t/m 6.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheden voor een vrijliggend fietspad langs de Kleiweg. Daarnaast is in samenwerking met Parkmanagement en Smartway (provincie) de campagne om fietsen op het bedrijventerrein Haven te bevorderen afgerond. In deze campagne was aandacht voor de veiligheid van fietsers.

A25.2105 Verbeteren verkeersveilige schoolomgeving

We zetten samen met de BVL-basisscholen blijvend in op een verkeersveilige schoolomgeving o.a. door educatieve projecten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een verkeersveilige schoolomgeving heeft onze continue aandacht. Dit enerzijds met de inzet van de BVL-scholen op mensgerichte verkeerseducatie en anderzijds met (kleine) verkeerskundige aanpassingen in de openbare ruimte. In 2025 zijn er bij schoolomgevingen aanpassingen gedaan. In september is door de BVL-scholen meegedaan met de provinciale campagne "Autoloze Schoolweek". Tevens wordt aan basisscholieren fietslessen aangeboden via de buurtcoaches.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

NJB25|2.01 Voorbereidingsbudget Mobiliteitshubs

Omschrijving (toelichting)

NJB25 2.01 Voorbereidingsbudget Mobiliteitshubs			
(sub) Beleidsveld	2. Verkeer, vervoer en waterstaat / 2.1 Schone, stille en gezonde mobiliteit		
Productnummer en naam	205	Verkeersmaatregelen	INCIDENTEEL
Budgethouder	Afdelingshoofd OBL	Portefeuillehouder	A. de Jong

Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	V 50				
Baten					
Saldo	V 50				
Toelichting :					

Met de Kadernota 2025 is voor de jaren 2025 en 2026 een voorbereidingsbudget van € 175.000 geraamd in de begroting ten behoeve van de mobiliteitshubs. In de praktijk blijken de te verwachten (ontwerp, onderzoeken, interne kosten) kosten voor een kleiner deel in 2025 te vallen en voor een groter deel in 2026, omdat de activiteiten met een grotere budgetimpact (zoals Voorlopig Ontwerp, onderzoeken) meer in het tweede deel van een definitie- en ontwerpfase vallen. In de Kadernota 2026 is hier melding van gemaakt. In de Begroting 2026 is het budget van € 175.000 komen te vervallen en is een voorbereidingskrediet opgenomen voor 2026 van € 400.000. In 2025 wordt verwacht maximaal € 125.000 uit te geven. Over 2025 wordt een incidenteel voordeel van € 50.000 verwacht.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om een incidenteel voordeel van € 50.000 op het voorbereidingsbudget van de mobiliteitshubs te verwerken in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|2.02 Aanleg inritten

Omschrijving (toelichting)

NJB25 2.02	Aanleg inritten		
(sub) Beleidsveld	2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat / 2.1 Schone, stille en gezonde mobiliteit		
Productnummer en naam	203	Onderhoud wegen, straten en pleinen	INCIDENTEEL
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder	T. Klerx
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel			

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	225			
Baten	V	25			
Saldo	N	200			
Toelichting :					

1. Aanleg, verwijderen of aanpassen van inritten gebeurt door middel van een vergunning. Op basis van hetgeen is aangevraagd worden kosten in rekening gebracht die zijn opgenomen in de tarieventabel. Met name bij grotere projecten kan het zijn dat deze bedragen in een ander boekjaar worden voldaan dan de realisatie van de inrit(ten). In 2025 hebben we te maken gehad met enkele zeer grote projecten waarvan de vergunning vóór het boekjaar 2025 is verleend maar realisatie pas in 2025 heeft plaatsgevonden. De baten en de lasten vielen dus in twee verschillende jaren. Daarnaast hebben we te maken gehad met tegenvallers in de uitvoering waaronder het vervangen van grond en een kapotte duiker. Dit zijn hoge kostenposten die niet in het tarief zitten.
2. Daarnaast zijn de aanlegkosten sinds kort niet meer in evenwicht met de kosten zoals benoemd in de tarieventabel.

Dit heeft ertoe geleid dat we in 2025 € 225.000 meer kosten en € 25.000 meer opbrengsten hebben dan begroot.

Maatregel:

Dit valt helaas niet te voorkomen. Er zal een op basis van nacalculatie bepaald gaan worden wat de werkelijk aanlegkosten zijn. Deze zullen als input voor de tarieventabel 2027 worden aangeboden.

Voorgesteld wordt het incidentele nadeel van per saldo € 200.000 in 2025 te verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|2.03 Onderhoud en Reparaties OVL

Omschrijving (toelichting)

NJB25 2.03	Onderhoud en reparaties OVL		
(sub) Beleidsveld	2 Verkeer, vervoer en waterstaat / 2.1 Schone, stille en gezonde mobiliteit		
Productnummer en naam	204	Openbare verlichting	INCIDENTEEL
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder	T. Klerx

Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N 50				
Baten	V 75				
Saldo	V 25				
Toelichting :					

De kosten met betrekking tot aanrijdschades openbare verlichting worden geboekt op het budget Onderhoud en reparaties. De schades worden verhaald en geboekt als inkomst. In voorgaande jaren is het gelukt om alle kosten te dekken uit het budget Onderhoud en reparaties, echter dit jaar lijkt het niet te gaan lukken. Ook omdat er een groter aantal lichtmasten afgekeurd is dan gemiddeld, welke vervangen dienden te worden. Zodoende wordt het budget bijgesteld met € 50.000 in 2025. Naar verwachting zal het totaalbedrag aan schadeverhaal eind 2025 uitkomen op ruim € 75.000. Deze inkomst staat niet geraamd, zodoende wordt het budget bijgesteld met € 75.000.

Maatregel:

Voorgesteld wordt het incidentele voordeel van per saldo € 25.000 in 2025 te verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

Inclusieve Mobiliteit

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Voor iedereen is er een mobiliteitsoplossing, al dan niet individueel dan wel gedeeld (openbaar vervoer).

De doelstelling is:

D24.2100 Inclusieve mobiliteit

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.2201 Faciliteren fietslessen

We faciliteren fietslessen voor nieuwe Nederlanders en e-biketrainingen voor senioren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 zijn diverse fietstrainingen voor verschillende doelgroepen gegeven, zoals E-bike trainingen voor senioren, fietslessen voor basisschoolleerlingen en statushouders. Op deze manier zorgen wij voor een verkeersveilige deelname aan het verkeer van deze kwetsbare doelgroepen.

A25.2202 Aanpakken barrières om zelfstandig op weg te gaan

Vanuit het Mobiliteitsplan 2030 wordt gekeken naar het aanpakken van de toegankelijk op looproutes van en naar het centrum van Waalwijk. We realiseren twee looproutes in 2025.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door beperkte ambtelijke capaciteit zijn de werkzaamheden vertraagd. Het project 'toegankelijke looproutes' is opgestart. In overleg met Inclusief Waalwijk zijn looproutes geïnventariseerd, die verbetering behoeven. Er is een concept beoordelings-/toetsingskader opgesteld, waaraan routes moeten worden getoetst. In 2026 wordt een plan van aanpak voor de uitvoering opgesteld.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Robuust en Betrouwbaar Mobiliteitssysteem

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Het mobiliteitssysteem van de toekomst is multimodaal, ketengericht en betrouwbaar.

De doelstelling is:

D25.230 Doorontwikkeling naar een robuuster en betrouwbaarder mobiliteitssysteem

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.2301 Uitvoeren risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak

Conform vastgesteld BVVP 2024-2027 (Brabants Verkeersveiligheidsplan) werken we samen met de regionale partners aan een risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak, door lokaal het uitvoeringsprogramma uit te voeren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma is gekeken naar de mogelijkheden die het IUP biedt. Voor het IUP 2027-2028 worden vanuit verkeersveiligheidsoverwegingen wegen aangedragen die vanuit een risicogestuurde verkeersveiligheid een verhoogd risico hebben. Alleen de wegen die ook een onderhoudsopgave kennen worden daarbij in het IUP 2027-2028 opgenomen.

A25.2302 Opstellen verkeersstructuurplan

Als nadere concretisering van het Mobiliteitsplan 2030 leggen we in 2025 een verkeersstructuurplan voor, waarmee we aangeven wat de visie op het Waalwijkse wegennet is. Inzichtelijk wordt gemaakt wat de gewenste wegencategorisering is en op welke wijze dat vertaald wordt naar de inrichting van wegen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het verkeersstructuurplan is in de maak. Er wordt niet alleen gekeken naar de hedendaagse verkeersstructuur, maar ook naar de in de toekomst gewenste verkeersstructuur. Hierdoor kan het verkeersstructuurplan niet in 2025 ter besluitvorming worden voorgelegd.

Slimme en Efficiënte Mobiliteit

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

De huidige infrastructuur wordt beter benut, waardoor de bereikbaarheid van de gemeente ook verbetert.

De doelstelling is:

D25.240 Slimme en efficiënte mobiliteit

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.2401 Inrichten datagericht werken

De ambitie is om in 2025 meer datagericht te werken, waardoor er vanaf de begroting 2026 concreter gestuurd kan worden op indicatoren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het meer datagericht werken met als doel concreter te sturen vanuit de begroting is geïnterpreteerd. Met de huidige middelen en inzichten leidt dit niet tot een begroting 2026, waarin deze ambitie waargemaakt wordt.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Havens

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

De gemeente Waalwijk heeft een drietal havens (Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik). De belangrijkste gemeentelijke taken zijn het beheren en onderhouden van de havens / sluizen, waardoor de bereikbaarheid van de Waalwijkse industrieterreinen gewaarborgd blijft (Waalwijk en Waspik) en het instandhouden van de recreatiehavens (Sprang-Capelle en Waspik).

Daarnaast lopen momenteel diverse havengerelateerde ontwikkelingen,

- Nieuwe insteekhaven Waalwijk: we zijn in afwachting van een gerechtelijke uitspraak mbt de insteekhaven en de randweg als onderdeel van het GOL en Haven 8 Oost (afrondding).
- Besluitvorming over de exploitatieopzet van de planontwikkeling Kerkvaartse haven staat gepland voor 2025.
- In 2025 wordt de samenwerking tussen binnenhavens in Noord-Brabant, onder de noemer Brabant Ports verder vorm en inhoud gegeven.
- Smart Port Waalwijk: vanuit de regiodeal en Interreg North Sea zijn middelen beschikbaar gesteld. In 2025 worden elektrische (transport)middelen aangeschaft.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Vanwege diverse havengerelateerde ontwikkelingen zijn voor 2025 geen activiteiten benoemd.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.5 Beleidsveld 3 | Economie

Ruimte om te ondernemen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Het stimuleren van ondernemerschap is essentieel voor economische groei en innovatie. Ons beleid richt zich op het creëren van een omgeving waarin ondernemers kunnen floreren. Dit omvat het verminderen van bureaucratische belemmeringen, het bieden van toegang tot financiering en het ondersteunen van start-ups via mentorprogramma's. Door een sterke infrastructuur en een ondersteunend netwerk te bieden, moedigen we innovatie aan en trekken we nieuwe investeringen aan, wat leidt tot een toekomstbestendige economie die bijdraagt aan Brede Welvaart.

De doelstellingen zijn:

D25.310 Beter faciliteren van ondernemerschap

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.3101 Accountmanagement

Het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven blijft een prioriteit, waarbij overleg met ondernemersverenigingen en intermediaire organisaties plaatsvindt. Middels accountmanagement informeren en faciliteren we ondernemend Waalwijk over economisch maatschappelijke thema's. Accountmanagement gaat daarbij om vertegenwoordiging van de gemeente, gezicht van de gemeente, vraagbaak, het vormen van netwerken en verbinden van mensen en initiatieven. Accountmanagement richt zich voornamelijk op ondernemers in Waalwijk, maar fungeert ook binnen de gemeentelijke organisatie als vraagbaak voor ondernemerschap. Daarnaast werken onze accountmanagers als verbindende schakel binnen de organisatie om ondernemersvragen te ondersteunen en te beantwoorden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Gedurende het jaar zijn wekelijks bestuurlijk en ambtelijk bedrijfsbezoeken afgelegd. In het kader van lopende projecten en actuele thema's organiseren en bezoeken we bijeenkomsten met en voor bedrijven (Brede Welvaart, Convenant internationale medewerkers, veilig ondernemen, Dag van de Logistiek, bijeenkomsten ondernemersverenigingen). Verder zijn we de verbindende schakel tussen bedrijfsleven en de gemeentelijke organisatie.

A25.3102 Het toekomstbestendiger inrichten van ruimte voor bedrijvigheid

De gemeente heeft plannen om gronden op Haven 8 Oost afronding uit te geven en te verkopen. Deze gronden zijn bestemd voor grootschalige logistiek, maar we onderzoeken de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik. Ook zetten we in op ontwikkeling en uitgifte van bedrijventerrein Maasoever-Scharlo. Daarnaast wordt gewerkt aan nieuwe uitgiftevoorwaarden en algemene verkoopvoorwaarden op basis van Brede Welvaart-principes en het regionale afsprakenkader Bedrijventerreinen. Tot slot wordt aandacht besteed aan de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het uitwerken van een selectiestrategie op basis van Brede Welvaart thema's (selectiecriteria, selectieproces en uitgiftecriteria) voor de toekomstige uitgifte van gronden op Haven 8 Oost (afronding) wordt in het vierde kwartaal van 2025 opgeleverd. Als aanvulling op het regionale afsprakenkader bedrijventerreinen wordt de kwantitatieve vertaalslag van de economische toekomstbeelden opgesteld. Verwachte afronding is in het vierde kwartaal van 2025. Als uitwerking van de Economische Verkenning wordt een position paper 'Externe ruimtebehoefte Waalwijk' opgesteld (afronding vierde kwartaal 2025). Dit position paper beschrijft hoe de gemeente Waalwijk zich wil verhouden tot de autonome toenemende ruimtevraag en de externe vraag naar ruimte voor werken die op de gemeente afkomt.

A25.3103 Economisch beleid op orde

We werken aan het opstellen van een economische strategie die integraal onderdeel uitmaakt van de Strategische Visie en de Omgevingsvisie. Ter versterking van de Waalwijkse economie wordt daarnaast gewerkt aan actualiseren en/of vaststellen van de volgende beleidsstukken: detailhandelsvisie en de vrijtijdsnota.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De Economische Verkenning is begin 2025 afgerond en opgeleverd. De uitkomsten zijn gebruikt als input voor de Koers Strategische visie en het Koersdocument Omgevingsvisie. De Verkenning is in 2025 gebruikt als input voor de op te stellen selectiestrategie Haven 8 Oost (afroning) en een position paper externe ruimtebehoefte.

Om mogelijke risico's, vooral met betrekking tot het belangrijke project De Els en de supermarktsector, te vermijden, hebben wij besloten om de ontwikkeling van een nieuwe detailhandelsvisie uit te stellen.

De startnotitie voor het beleidskader Vrijetijd is vastgesteld door uw raad. Streven is dat een eerste concept van dit beleidskader eind 2025 gereed is.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Aantrekkelijker woon- en leefklimaat creëren**Wat willen we bereiken in 2025?**

We streven naar aantrekkelijke commerciële voorzieningen, waaronder winkels en horecagelegenheden. Deze voorzieningen moeten niet alleen voldoen aan de behoeften van de lokale inwoners, maar ook bezoekers van buiten aantrekken. Met als doel om een levendige en gastvrije omgeving te bevorderen. Dit draagt bij aan de tevredenheid van inwoners en trekt bezoekers aan, wat op zijn beurt economische groei en sociale interactie stimuleert.

Doelstellingen zijn :

D25.320 Economische voorzieningenstructuur op peil houden

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.3201 Versterken van de binnenstad**Omschrijving (toelichting)**

In april 2024 heeft de gemeenteraad de actualisatie van de Centrumvisie vastgesteld.

Hiermee is richting gegeven aan de doorontwikkeling van de Binnenstad naar een zo levendig en aantrekkelijk mogelijk centrumgebied.

Voor 2025 zetten we de samenwerking met de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voort.

Gezamenlijk werken de gemeente en de BIZ aan de uitvoering van de acties omschreven in het uitvoeringsprogramma (voortvloeiend uit de Centrumvisie) om een toekomst bestendige binnenstad te realiseren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het kunst-speelelement bij de noordelijke stadsentree wordt in het derde kwartaal van 2026 opgeleverd. De samenwerking met de BIZ is gecontinueerd. Ook in 2025 hebben we in de binnenstad gezamenlijk ingezet op een aantrekkelijk en divers ontmoetings- en verblijfsgebied, waaronder voorbereidingen voor vergroening van de Stationsstraat-zuid (streven uitvoering Q4).

A25.3202 Behoud van spreiding en structuur van voorzieningen**Omschrijving (toelichting)**

We streven ernaar de bestaande detailhandelsstructuur in de gemeente en het economische voorzieningenniveau in de buurt van de woonomgeving te behouden. Hiertoe wordt in 2025 nieuw detailhandelsbeleid opgesteld.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Om mogelijke risico's, vooral met betrekking tot het belangrijke project De Els en de supermarktsector, te vermijden, is besloten om de ontwikkeling van een nieuwe detailhandelsvisie uit te stellen. We verwachten een nieuwe detailhandelsvisie op te stellen in 2026.

Adaptieve en duurzame arbeidsmarkt

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

We zetten ons in voor een duurzame arbeidsmarkt die zich aanpast aan veranderende omstandigheden. Dit omvat bijvoorbeeld het bevorderen van levenslang leren en het stimuleren van werkgevers om zich aan te passen aan technologische ontwikkelingen. Duurzaamheid in de arbeidsmarkt gaat over een gezonde economie en een gezonde samenleving op de lange termijn.

De doelstellingen zijn:

D25.330 Kennis en talent behouden voor Waalwijk

D25.331 Een gezonde economie en gezonde samenleving

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.3301 Betrekken ondernemers en onderwijs

Samenwerking tussen onderwijs en ondernemers is essentieel om jongeren goed voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Maar beide partijen spreken vaak een verschillende taal. De gemeente heeft een verbindende, faciliterende rol om de aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren. We richten ons op het omzetten van ideeën in concrete plannen aangepast aan bepaalde omstandigheden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan krapte op de arbeidsmarkt in specifieke sectoren en op het behouden van jeugd voor de eigen gemeente. We continueren en intensiveren hiervoor de al lopende projecten en starten nieuwe initiatieven op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 hebben we de volgende projecten georganiseerd: Dag van de techniek, Wolluk your future en Herrie in het Stadhuis. Dit is een continuering van eerdere edities. Daarnaast zijn we samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en brancheorganisaties gestart met de Logistieke leerlijn. We zijn samen met Yonder en het Koning Willem I College gestart met een onderzoek naar kansen en tekorten op de Waalwijkse arbeidsmarkt. Dit wordt in 2026 nader uitgewerkt.

A25.3302 Mede ontwikkelen van lokale leerlijnen

In samenwerking met onderwijs en bedrijven faciliteren we het opzetten van opleidingen. In 2025 continueren en intensiveren we de lopende projecten. We onderzoeken samen met onderwijs en ondernemers de lokale behoefte aan en mogelijkheden voor nieuwe opleidingen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De logistieke leerlijn is ontwikkeld. Er is een sterk consortium opgebouwd tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en brancheorganisaties. De aanvraag die we hiervoor hebben gedaan bij het Regionaal investeringsfonds is gehonoreerd. De onderwijsinstellingen gaan in het vierde kwartaal van 2025 samen met ondernemers proefdraaien, zodat de Logistieke leerlijn in het schooljaar 2026-2027 van start kan gaan.

A25.3311 Aan de slag met internationale medewerkers

We werken in 2025 aan een convenant om afspraken met werkgevers te maken op verschillende thema's zoals integratie, gezondheid, onboarding en registratie. Op termijn breiden we het convenant uit naar inleners en huisvesters. Gekoppeld aan het convenant onderzoeken we de mogelijkheid voor het uitgeven van een keurmerk en vragen we een financiële bijdrage van werkgevers, inleners en huisvesters om internationale medewerkers in Waalwijk te ondersteunen. Zo zorgen we ervoor dat ondernemers de ruimte houden om te ondernemen en dat tegelijkertijd de internationale medewerkers de ondersteuning krijgen om mee te doen in de sociale basis van Waalwijk. Economie werkt hierin nauw samen met het sociaal domein.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het project om te komen tot een convenant is gestart in het vierde kwartaal van 2024. Hierbij zijn werkgevers, huisvesters en inleners betrokken. In het derde kwartaal van 2025 heeft het merendeel van deze partners commitment uitgesproken om zich aan het convenant te verbinden.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.6 Beleidsveld 4 | Onderwijs

Onderwijs en leerlingzaken

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Het taakveld onderwijsbeleid bestaat uit een aantal onderdelen. Niet alles is een volledige verantwoordelijkheid van de gemeente. In veel gevallen is er sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid met het onderwijs. Er wordt dan vrijwel altijd samengewerkt aan/in een gedeelde aanpak. De verschillende onderdelen binnen het onderwijsbeleid zijn:

- Lokaal onderwijsbeleid

Met het onderwijs worden op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt die worden vastgelegd in een Lokale Educatieve Agenda (LEA). Deze vierjarige LEA waarvan de nieuwe periode start in 2025 behelst ook een concreet uitvoeringsplan met prestatie indicatoren en taakverantwoordelijken.

- Onderwijsachterstandenbeleid

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is gericht op het voorkomen van en terugdringen van onderwijsachterstanden. Veel programma's die vanuit OAB worden uitgevoerd (in Waalwijk onder de vleugels van Waalwijk Taalrijk) zijn gericht op preventie. Er is ook een sterke beweging naar specifiek onderwijs voor (anderstalige) nieuwkomers.

- Volwasseneducatie

Met dit aspect richt de gemeente zich op volwassenen die Nederlands weliswaar als eerste taal hebben (NT 1-ers) maar die door opvoeding, opleiding of door bijvoorbeeld dyslectie achterstanden hebben opgelopen. Ook NT 2-ers, mensen die Nederlands niet als moedertaal hebben, worden ondersteund. Denk hierbij aan nieuwkomers, maar ook aan arbeidsmigranten.

- Peuteropvang en voorschoolse educatie

De voorschoolse educatie is gericht op kinderen die een grotere kans hebben om bij voorbaat al, voor de instroom op het primair onderwijs, een achterstand op te lopen. Daarom wordt ingezet om deze kinderen op de voorscholen al bij te spijkeren. Hierom wordt samengewerkt met de GGD, met de voorschoolse organisaties, het primair onderwijs en binnen het WWTR netwerk.

- Bewegingsonderwijs

Sinds 2023 is het onderwijs (zowel po als vo) opnieuw verplicht om twee uur bewegingsonderwijs aan te bieden. Hoewel die een verantwoordelijkheid is van het onderwijs, biedt de gemeente hiertoe mogelijkheden aan via GO (het beweegbureau) en via het nader te ontwikkelen programma Rijke Schooldag (*), dat onder de nieuwe LEA valt. We investeren in gelijke ontwikkelkansen van kinderen. We zorgen dat leerlingen tijdens hun hele schoolloopbaan, vanaf de voorschoolse periode tot en met de overgang van school naar werk, worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen. Achterstanden en uitval worden zoveel mogelijk voorkomen. Kinderen en ouders krijgen extra ondersteuning als dat nodig is. We versterken de doorgaande leerlijnen binnen én buiten het onderwijs: peuteropvang voor alle kinderen en een aanbod voor kinderen met een risico op onderwijsachterstand. We voorkomen thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.

We zorgen voor passend onderwijs dat aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt. Samen met onze partners realiseren we een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en verbreden we het opleidingsaanbod.

De doelstellingen zijn:

D25.410 Voorkomen en terugdringen van educatieachterstanden

D25.420 Meer bevorderen van zelfredzaamheid van de leerling in het reizen naar school

D25.421 Beter terugdringen van verzuim en voortijdig schoolverlaten

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.4101 Ontwikkelen van een nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2025-2028

Omschrijving (toelichting)

In 2025 realiseren we een nieuw programma LEA, met daarin doelstellingen en resultaatafspraken gericht op:

- Gelijke Kansen (onder andere een Rijke Schooldag en inzet op mentale gezondheid);
- Waalwijk Taalrijk (o.a. gericht op vroegtijdige inzet op (taal)achterstanden, zodat kinderen een optimale start in groep 1 hebben);
- Gezinsperspectief (o.a. gericht op deelname aan activiteiten door kinderen, materiele en praktische ondersteuning).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De stand van zaken van de lokaal Educatieve Agenda wordt eind 2026 geëvalueerd. Vooralsnog verloopt alles volgens planning.

A25.4201 Bevorderen samenredzaamheid leerlingenvervoer

Omschrijving (toelichting)

De verordening kent taxivervoer naar school toe in een aantal specifieke situaties waarin beperkingen, schooltype, afstand, leeftijd en gezinssituatie allemaal kunnen meespelen. De gemeente toetst of een leerling zelfstandig kan reizen en of de ouders het kind in ieder geval gedeeltelijk zelf kunnen brengen en halen. Die toetsing is niet altijd eenvoudig en wordt daarom ook altijd gevolgd en indien nodig herzien.

Taxivervoer is een voorziening die niet bijdraagt aan de ontwikkeling van het kind en die in zekere mate zelfs nadelig is (wegens lange reistijd, files, wachten bij andermans voordeur, kwetsbare stiptheid, drukte in het busje, lang stilzitten, afhankelijkheid van anderen, chauffeurstekort). Leerlingen die getraind worden in zelf fietsen of zelf reizen met bus of trein maken vaak ook op andere vlakken een sprong in zelfvertrouwen en zelfredzaamheid. Met aanpassing van verordening, beleidsregels en werkprocessen wordt in 2025 steviger ingezet op met name het zelf brengen en halen door ouders. Hierdoor komen ouders vaker op het schoolplein in contact met leerkrachten, wat met name bij leerlingen in het speciaal onderwijs van belang is. In aanvulling hierop gaat de gemeente actiever sturen op vrijwillig gebruik van voorzieningen, waarmee de leerling geleerd en geholpen wordt om zelfstandig te reizen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door het college zijn nieuwe beleidsregels leerlingenvervoer 2025 vastgesteld. In de beleidsregels zijn, in vergelijking met de vorige beleidsregels, enkele inhoudelijke aanpassingen gedaan. De wijzigingen hebben betrekking op de duur van de inzet van zelfredzaamheidstrajecten, de uniformiteit en vormen van vervoer en beroep op eigen inzet van ouders.

A25.4202 Herbekijken van verordening en beleidsregels leerlingenvervoer

Omschrijving (toelichting)

In 2025 zal worden herbekeken of de verordening en beleidsregels leerlingenvervoer nog voldoende aansluiten bij de het bevorderen van de samenredzaamheid in het leerlingenvervoer, zoals uitgewerkt in A25.4201.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door het college zijn nieuwe beleidsregels leerlingenvervoer 2025 vastgesteld. In de beleidsregels zijn, in vergelijking met de vorige beleidsregels, enkele inhoudelijke aanpassingen gedaan. De wijzigingen hebben betrekking op de duur van de inzet van zelfredzaamheidstrajecten, de uniformiteit en vormen van vervoer en beroep op eigen inzet van ouders.

A25.4211 Behouden intensieve samenwerking en waar nodig extra investeren in samenwerking en bundelen van de krachten

Omschrijving (toelichting)

Samenwerking met zowel interne (Team Wijz, Team MAO, jeugdtafel en de regisseur jeugd en ondernijning) als externe partners (scholen, Stichting Jongerenwerk Waalwijk, ContourdeTwern, GGD, politie, Openbaar Ministerie en HALT) staat centraal in onze preventieve aanpak van schoolverzuim. Door de intensieve samenwerking en het bundelen van krachten willen we effectief optreden tegen verzuim en komen tot gerichte preventieve inzet, passend bij de behoefte van de leerlingen en hun ouders.

In 2025 omvat dit preventieve verzuimgesprekken, waarbij we vroegtijdig signalen van dreigend verzuim oppikken en actie ondernemen. We verstrekken voorlichting aan zowel leerlingen als ouders om bewustzijn te vergroten over het belang van regelmatig schoolbezoek.

Daarnaast nemen we actief deel aan zorgoverleggen op de scholen om de voortgang van leerlingen met ziekteverzuim te bespreken en eventuele obstakels voor hun aanwezigheid op school te identificeren en aan te pakken. Aan het begin van het schooljaar voeren we startgesprekken met alle scholen om de verwachtingen en doelstellingen voor het komende jaar af te stemmen en te zorgen voor een vlotte start.

Kortom, onze gecoördineerde aanpak met interne en externe partners omvat een breed scala aan preventieve taken, variërend van gesprekken en voorlichting tot actieve deelname aan overleggen, met als doel de onderwijservaring te verbeteren en schoolverzuim te verminderen voor alle leerlingen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar. Naast de preventieve inzet van leerplicht in de aanpak van schoolverzuim wordt er ook gehandhaafd waar nodig.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De preventieve aanpak schoolverzuim loopt volgens de omschrijving/planning. Door personele bezetting wordt wel geprioriteerd in de werkzaamheden, dit heeft tot op heden geen gevolgen voor de preventieve aanpak schoolverzuim.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

NJB25|4.01 Onderwijachterstandenbeleid

Omschrijving (toelichting)

NJB25 4.01 Onderwijachterstandenbeleid			
(sub) Beleidsveld	4 Onderwijs / 4.1 Onderwijs en leerlingzaken		
Productnummer en naam	411	Lokaal onderwijsbeleid	INCIDENTEEL

Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder	S. Slaats			
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel						
		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	325				
Baten	V	325				
Saldo		0				
Toelichting :						

In de afgelopen jaren zijn de onbenutte middelen die zijn ontvangen voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Dit is echter niet conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Omdat er sprake is van een terugbetaalverplichting, dienen deze onbenutte middelen op de balans te worden verantwoord onder vooruitontvangen subsidies en niet in de bestemmingsreserve. Middels deze begrotingswijziging worden de middelen op de juiste wijze verwerkt in de jaarrekening. De wijziging verloopt resultaatneutraal, maar dient vanwege begrotingsrechtmatigheid wel in het Najaarsbericht te worden opgenomen.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten voor het onderwijsachterstandenbeleid met € 325.000 bij te stellen in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

Onderwijshuisvesting

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voorgezet onderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen
- opstellen programma onderwijshuisvesting
- vandalismebestrijding

Er is een wetswijziging in voorbereiding op het gebied van onderwijshuisvesting. Het doel van de wetswijziging is de verantwoordelijkheidsverhouding tussen de gemeenten en schoolbesturen te verhelderen en de samenwerking te verbeteren. De ingangsdatum is nog onbekend.

De insteek van de wet is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting. Wat kan leiden tot meer effectiviteit en dus betere onderwijshuisvesting. Daarnaast wordt in het wetsvoorstel renovatie een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. Ook wordt het investeringsverbod voor besturen in het primair onderwijs genuanceerd.

Met de wetswijziging wordt het voor gemeenten verplicht een meerjarig Integraal HuisvestingsPlan (IHP) te ontwikkelen (komt in de plaats van het huidige MeerjarenInvesteringsProgramma [MIP]).

De doelstellingen zijn:

D25.420 Het beleidsmatig voorbereiden op de invoering van de toekomstige Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting

D25.421 Het realiseren van adequate, duurzame en gezonde schoolgebouwen

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

A25.4101 In overleg met de schoolbesturen voor de periode vanaf 2026 een IHP ontwikkelen.

Omschrijving (toelichting)

Het huidige MIP bestrijkt de periode 2022 tot en met 2025. In de loop van 2025 worden in overleg met de schoolbesturen de voorbereidingen van het IHP 2026 – 2041 opgepakt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gesprekken over het MIP 2026 zijn lopende en verwachten we tijdig af te ronden. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting treffen we voorbereidingen om tot een IHP te komen. Dit IHP gaat over een periode van vier jaar (2026-2029) plus een doorkijk van de 12 jaar erna.

A25.4211 Uitvoeren van onderwijshuisvestingsprojecten

Omschrijving (toelichting)

Concreet zal in 2025 worden gewerkt aan de volgende projecten:

- Nieuwbouw KC Meerdijk, Waalwijk (in uitvoering);
- Uitbreiding CBS De Brug, Waspik (in voorbereiding, schoolbestuur is bouwheer);
- Nieuwbouw KC Landgoed Driessen (in voorbereiding);
- Gedeeltelijke vervangende nieuwbouw OBS De Hoef (in voorbereiding);
- Vervangende nieuwbouw RKBS De Veste, Waspik (start voorbereiding in 2025)

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De vijf genoemde projecten bevinden zich alle in een andere fase: van opstart (OBS De Hoef en De Veste), voorbereiding (nieuwbouw KC Landgoed Driessen, uitbreiding (CBS De Brug) en afgerond (KC Meerdijk). We kijken op dit moment naar de planning van projecten en daarbij ontstaat het beeld dat er een mogelijk knelpunt ontstaat. Daarover wordt eerst overleg gevoerd met de partners.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

NJB25|4.02 Extra kosten tijdelijke huisvesting Koningsschool

Omschrijving (toelichting)

NJB25 4.02	Extra kosten tijdelijke huisvesting Koningsschool							
(sub) Beleidsveld	4 Onderwijs / 4.2 Onderwijshuisvesting							
Productnummer en naam	407	Huisvesting bijzonder basisonderwijs				INCIDENTEEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder				F. Spierings		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel								
		2025		2026		2027	2028	2029
Lasten	V	47	N	42	N	70		
Baten	N	47	V	42	V	70		
Saldo		0		0		0		
Toelichting :								

Bij de vaststelling van het budget voor de tijdelijke huisvesting van de Koningsschool is uitgegaan van realisatie op de locatie Burgemeester van Casterenstraat/Sprangse Sloot. Door een noodzakelijk biodiversiteitsonderzoek bleek deze locatie pas vanaf november 2025 beschikbaar, waardoor moest worden uitgeweken naar een alternatieve locatie aan de Gaard (op terrein van het Willem van Oranje College). De keuze voor deze alternatieve locatie brengt per saldo over de jaren 2025 t/m 2027 hogere kosten met zich mee dan oorspronkelijk geraamd. Hierdoor ontstaat een budgetoverschrijding van per saldo circa € 65.000.

De belangrijkste oorzaken zijn:

- Extra onderzoekskosten vanwege de gewijzigde locatie
- Aanvullende kosten voor het bouwrijp maken van de locatie aan de Gaard
- Hogere kosten voor hekwerk en technische aanpassingen in aansluiting op het Willem van Oranje College;
- Ontwerp aanpassingen die hebben geleid tot een hogere huurprijs;
- Hogere legeskosten dan oorspronkelijk geraamd;
- Verwachte hogere kosten in 2027 voor het herstel van de locatie.

Maatregel:

Deze budgetoverschrijding wordt gedekt door onttrekking uit de reserve onderwijshuisvesting.

Tijd (indicator)

3.7 Beleidsveld 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Vrijetijdsvisie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Een integrale vrijetijdsvisie is essentieel voor het creëren van een samenhangend beleid dat alle aspecten van vrije tijd omvat. Het bevordert crossovers tussen sectoren zoals sport, cultuur en toerisme, wat leidt tot innovatieve en verrijkende ervaringen voor inwoners en bezoekers. Deze benadering versterkt de lokale economie en draagt bij aan een levendige gemeenschap.

De doestelling is :

D25.510 Verbetering samenhangend beleid van alle aspecten van vrije tijd

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Omschrijving (toelichting)

De onderstaande activiteiten zijn opgenomen in de Begroting 2025. In dit najaarsbericht wordt de stand van zaken gegeven.

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.5101 Opleveren van de vrijetijdsvisie

Omschrijving (toelichting)

In 2025 zal de gemeente Waalwijk zich toeleveren op het ontwikkelen van een uitgebreide vrijetijdsvisie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Op 22 mei 2025 is de startnotitie van het beleidskader vrije tijd vastgesteld door de raad. Inmiddels is er gestart met het schrijven van het beleidskader. Hierbij speelt participatie een belangrijke rol. In september/oktober vindt een uitgebreid participatietraject plaats onder inwoners en partners.

Sport

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

We willen een aantrekkelijke sportieve gemeente zijn voor onze inwoners.

We willen zoveel mogelijk Waalwijkers vitaal in beweging krijgen en houden. Daarbij zijn vitale sportverenigingen en goede, toekomstgerichte accommodaties van belang.

Sport en bewegen is zowel een doel als middel en draagt op veel manieren bij aan het woon-, leef-, welzijns- en vestigingsklimaat in de gemeente Waalwijk. Beleidsmatige aandacht voor een functioneel en kwalitatief sportkapitaal blijft daarom belangrijk. Het is van belang om mee te bewegen in de behoefte en demografische ontwikkelingen. Een voorbeeld daarvan is de toenemende vraag naar plekken in de openbare ruimte om te sporten en te bewegen.

De doelstellingen zijn:

D25.520 Inclusief en vaardig sporten en bewegen

D25.521 Vitale sportaanbieders in een positieve sportcultuur

D25.522 Duurzame sportinfrastructuur

D25.523 De interne gemeentelijke organisatie van sport optimaliseren

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

*A25.5201 Ontwikkelen rijke schooldagen***Omschrijving (toelichting)**

Met een Rijke Schooldag bieden we samen met het primair onderwijs een kansrijke en inspirerende omgeving, door een gevarieerde combinatie van curriculaire en extra-curriculaire activiteiten (leren van basisvaardigheden combineren met een aanbod gericht op cultuur, sport, gezondheid, natuur etc). Deze vinden zowel tijdens als naschools plaats.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De pilot loopt conform omschrijving en loopt tenminste tot einde schooljaar 2025-2026. Eind 2025 vindt de eerste evaluatie met partners en kindcentrum plaats.

*A25.5202 Uitbreiden lokale samenwerking***Omschrijving (toelichting)**

In 2025 breiden we vanuit de nieuwe koers sociaal domein de lokale samenwerking met sport- en beweegaanbieders en professionele partners op de kwetsbare doelgroepen verder uit. De bedoelde kwetsbare doelgroepen zijn:

1. Mensen met een verstandelijke, zintuiglijke en motorische beperking.
2. Mensen met psychische problemen en chronisch zieken.
3. Ouderen die kampen met dementie en eenzaamheid.
4. Mensen met een laag inkomen.
5. Arbeidsmigranten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Inventarisatie in de pilotwijk is gedaan en het aanbod is bekend bij het wijkteam. De RKC Foundation start in het najaar met het FanActive programma. Er is sprake van een intensieve samenwerking tussen RKC Foundation, gemeenten en wijkpartners. De GO Fit gids is verspreid onder alle aanbieders en (zorg)professionals.

A25.5203 Met GO Waalwijk een beweging (community) creëren die aanzet tot sporten, bewegen en een gezonde levensstijl

Omschrijving (toelichting)

Met GO Waalwijk hebben we een initiërend, stimulerend en coördinerend platform voor sport, beweging, gezondheid en cultuur. Vanuit het brede netwerk en de samenwerkingspartners wordt storytelling ingezet om bewustwording te vergroten en aandacht te vestigen op een vitale leefstijl.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het GO Wolluk Circuit was een succes en samen met de deelnemende partners onderzoeken we de structurele borging binnen de organisatie van de diverse hardloop evenementen. Met GO Waalwijk en de georganiseerde activiteiten zien we gedurende het jaar het bereik en aantal volgers groeien.

A25.5211 Sportclub APK

Omschrijving (toelichting)

Om onze verenigingen vitaler en duurzamer te maken voeren we de Sportclub APK uit. We krijgen met dit onderzoek inzicht in de vitaliteit en directe aanknopingspunten om het gemeentelijk sport- en beweegbeleid door te ontwikkelen. Het levert verenigingsbestuurders waardevolle inzichten, tips en handige tools op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In september is de training 'Gelukkige professional en Vrijwilligers' georganiseerd en er volgt in het najaar een tweede training.

A25.5212 Sociaal veilige sport

Omschrijving (toelichting)

We werken aan een plan van aanpak om sociale veiligheid en integriteit bij sportverenigingen te stimuleren en te ondersteunen. Samen met de verenigingen zetten we in ieder geval de minimaal noodzakelijke stappen richting een sociaal veilig sportklimaat door te voldoen aan de basiseisen sociale veiligheid (o.a. regeling gratis VOG, Gedragscode Sport, Vertrouwenscontactpersoon en cursus of e-learning voor trainers/coaches).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Op regionaal niveau is een werkgroep en samenwerking ingericht tussen de deelnemende Hart van Brabant gemeenten om te komen tot regionale afspraken met lokale paragrafen. In 2026 vindt de definitieve afronding van het plan van aanpak plaats.

A25.5221 Sportpark de Gaard wordt klimaat-adaptief

Omschrijving (toelichting)

We gaan sportpark de Gaard optimaliseren en verduurzamen. We treffen klimaat-adaptieve maatregelen, enerzijds ter voorkoming van wateroverlast op het (laag gelegen) sportpark de Gaard, anderzijds creëren we waterberging voor gebruik in droge perioden. Hiermee wordt Sportpark de Gaard omgevormd tot een blauw sportpark.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De zomer is benut om de velden met het Draintalentsysteem opnieuw in te richten. De genomen maatregelen lijken de eerdere knelpunten te hebben opgelost. We monitoren de komende maanden nauwkeurig de resultaten waarna er in het eerste kwartaal van 2026 een besluit wordt genomen om Fase 2 voor te bereiden en uit te voeren in de zomer van 2026.

A25.5222 Start maken met realisatie sportboulevard Waspik**Omschrijving (toelichting)**

Geruime tijd geleden heeft de raad besloten te komen tot een nieuwe sporthal in Waspik. De start hiervan heeft vertraging opgelopen vanwege het feit dat het locatieonderzoek langer heeft geduurd dan voorzien. De komende tijd wordt de locatiekeuze verwacht. Hoe de sporthal er precies uit komt te zien en welke voorzieningen er eventueel aan toegevoegd worden, wordt nader onderzocht.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Er bestaat nog geen duidelijkheid omtrent de aankoop van grond t.b.v. de realisatie van een sportboulevard. Er zijn gesprekken gaande met Ruimte voor Ruimte hierover. We streven naar een definitief besluit omtrent grondaankoop in januari 2026.

A25.5223 Kleedkamers WSC Waalwijk**Omschrijving (toelichting)**

De kleedkamers van voetbalvereniging WSC Waalwijk zijn gedateerd en verkeren niet in goede staat. Aanvullend op een eerder gedaan onderzoek, wordt onderzocht wat de beste oplossing is: renovatie of nieuwbouw.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Na vaststelling van de begroting, gaat WSC aan de slag met verdere uitwerking van haar plannen voor de bouw van nieuwe kleedkamers. De voorlopige startdatum is juni 2026.

A25.5224 Sporten en bewegen in de openbare ruimte**Omschrijving (toelichting)**

Sporten en bewegen vindt steeds meer in de openbare ruimte plaats. Ook de doelen vanuit onze Sportnota en de nieuwe koers Sociaal domein maken dat we dit willen faciliteren. We sluiten hierbij aan bij het Speelruimteplan 2019, waarin sporten in de openbare ruimte al een ambitie is. In samenwerking met diverse organisaties en interne beleidsthema's (o.a. cultuur & evenementen, erfgoed, recreatie & toerisme) pakken we dit nader op. We zien hierbij ook kansen voor de Urban sports & culture in de openbare ruimte.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In de raadsvergadering van december 2025 vindt besluitvorming door de raad plaats.

A25.5231 Start verkenning naar de positionering van sport**Omschrijving (toelichting)**

In 2025 wordt er een nadere verkenning gestart naar de positionering van sport in de volle breedte.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We hebben de interne samenwerking op onderdelen verbeterd en zien daarmee geen aanleiding meer om de positie van sport verder te onderzoeken. Deze activiteit wordt daarom niet opgepakt.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

NJB25|5.01 Opbrengsten zwembaden

Omschrijving (toelichting)

NJB25 5.01	Opbrengsten zwembaden									
(sub) Beleidsveld	5 Sport, cultuur en recreatie 5.2 Sport									
Productnummer en naam	501	Zwembaden						INCIDENTEEL / STRUCTUREEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd Sport	Portefeuillehouder						T. Klerx		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten										
Baten	N	80	N	40	N	40	N	40	N	40
Saldo	N	80	N	40	N	40	N	40	N	40
Toelichting :										

De prognose is dat het product zwembaden in 2025 een tekort zal hebben van ongeveer € 80.000 Dit tekort is als volgt opgebouwd:

Inkomsten horeca zwembad Olympia € 40.000
Inkomsten zwembad Zidewinde € 40.000

Inkomsten horeca zwembad Olympia

Het tekort aan inkomsten op de horeca van zwembad Olympia laat een structureel patroon zien. Bezoekers nemen steeds minder producten af in de horeca en nemen eigen consumpties mee. In 2023 en 2024 is het tekort nog incidenteel gemeld. Voorstel hierbij was het in 2025 structureel in te gaan boeken als er geen stijgende lijn zou komen. Al met

al stellen wij voor dit tekort van € 40.000 nu structureel in te boeken.

Openluchtwembad Zidewinde

De begrote inkomsten voor openluchtwembad Zidewinde zijn in 2025 niet gehaald. Het gaat om een nadeel van € 40.000. Dit is grotendeels te verklaren door het gelimiteerde bezoekersaantal van 750 per dag. Het voorstel is dit tekort incidenteel te melden.

Maatregel:

1. De begrote inkomsten voor de horeca van zwembad Olympia structureel met € 40.000 naar beneden bij te stellen.
2. De begrote inkomsten van zwembad Zidewinde incidenteel met € 40.000 naar beneden bij te stellen.

Tijd (indicator)

NJB25|5.02 Cofinanciering Brede Regeling Combinatiefuncties

Omschrijving (toelichting)

NJB25 5.02		Cofinanciering Brede Regeling Combinatiefuncties			
(sub) Beleidsveld		5 Sport, cultuur en recreatie / 5.2 Sport			
Productnummer en naam	511	Sportbeleid		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder		T. Klerx	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten	N	550			
Baten	V	550			
Saldo		0			
Toelichting :					

Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) organiseren we cofinanciering samen met diverse partners vanuit het onderwijs, kinderopvang en sport- en cultuuraanbieders. De inzet van de functies binnen deze regeling wordt door gemeente betaald in combinatie met deze cofinancieringsbijdragen. De afspraken hierover worden jaarlijks per schooljaar opnieuw opgesteld en lopen dus niet gelijk aan een kalenderjaar. Dit maakt het inschatten van baten en lasten lastig. Daarnaast wordt de BRC voor de inzet van de buurtsportcoach

als vakdocent gymonderwijs afgebouwd tot 1 januari 2027, waardoor een structurele raming nog moeilijker op te stellen is. Naar verwachting zal de totale cofinanciering voor kalenderjaar 2025 ongeveer € 550.000 bedragen. Deze cofinanciering staat gelijk aan de extra lasten die de gemeente hiervoor maakt. De baten en lasten moeten daarom met € 550.000 worden opgehoogd.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten voor de cofinanciering Brede Regeling Combinatiefuncties met € 550.000 bij te stellen in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

Cultuur en evenementen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Cultuur verbindt mensen, verhoogt de aantrekkelijkheid van de stad en draagt bij aan de zelfontplooiing van inwoners. In de 'Cultuurnota Waalwijk' staan de thema's *verbinding* en *welzijn* centraal. De gemeente heeft de ambitie om met "De Stad als Podium" iedereen op laagdrempelige wijze met cultuur in aanraking te laten komen, door de stad als podium te gebruiken. Een speerpunt vormt hier de Kunst in de Openbare Ruimte, die de stad kan verlevendigen.

Daarnaast is er het streven om met de 'Stad als Proeflokaal' cultuur in te zetten voor de maatschappelijke vraagstukken waar Waalwijk voor staat. De uitdagingen zijn:

'maatschappelijke activering', het versterken van de sociale basis en het 'stimuleren talentontwikkeling'. Daarbij is het uitgangspunt dat betrokkenen actief deelnemen, de praktijken artistiek uitdagend zijn en ze verandering teweegbrengen.

Met onze evenementen willen we er zijn voor al onze inwoners. Daarnaast willen we met evenementen zorgen voor een aantrekkelijker stad. Hierbij is het belangrijk dat we de organisatoren van evenementen zo goed mogelijk ondersteunen in de aanvraag voor een evenement en richten we ons op evenementen met een duurzaam karakter.

1. **De stad als podium.** We willen ervoor zorgen dat cultuur voor iedereen bereikbaar is. We brengen cultuur naar de scholen en in de wijken en zetten de stad in als podium. Hierbij willen we zorgen dat, ook wanneer iemand niet aangesloten is bij een vereniging toch in aanraking kan komen met cultuur. De gemeente wil met Kunst in de openbare ruimte de stad verlevendigen. Waalwijk bezit zo'n 46 kunstwerken in de openbare ruimte, waaronder ook gedenktekens en monumenten. Het streven is deze kunstwerken opnieuw te activeren, door ze onderdeel te laten vormen van een kunstroute. Niet alle kunstwerken zijn geïnventariseerd, ontsloten, gerestaureerd en/of geplaatst. In een nieuw te vormen beleidsplan Kunst in de Openbare Ruimte staat deze collectie, en haar toekomst centraal. Hierin wordt onder andere de identiteit, betekenis en toestand van de collectie als ook het toekomstige verzamelen en ontzamelbeleid geformuleerd. Als onderdeel van dit nieuwe beleid wordt onderzocht of mogelijkheden zijn om, dmv externe financiering, de kunstroute te verlevendigen met een nieuw te vervaardigen werk, en/of een participatie project met primair onderwijs en gemeenschappen uit Waalwijk.

2. **De stad als proeflokaal** We willen participatie in cultuur stimuleren middels diverse activiteiten. Hierbij is de samenwerking tussen de culturele partners belangrijk en moeten we deze versterken. Onze partners zijn immers degenen die cultuur direct aan onze inwoners kunnen aanbieden. Door te zorgen voor een versterkte samenwerking kunnen we zorgen voor een stabiel(er) cultureel veld en kunnen verenigingen elkaar aanvullen waar dat nodig is. Ook willen we de samenwerking tussen de culturele partners en sociale partners versterken. Hiermee kunnen we ervoor zorgen dat kwetsbare inwoners eerder worden gesignaleerd en bijvoorbeeld gekoppeld kunnen worden aan sociale partners om onder andere de sociale basis te versterken en onze inwoners preventief te kunnen ondersteunen in hun hulpvraag.
3. **Duurzame evenementen.** Door te zorgen dat de weg naar het organiseren wordt vergemakkelijkt voor organisatoren zullen er gemakkelijker kleinere evenementen worden georganiseerd. Dat zorgt ervoor dat de levendigheid in alle kernen kan worden vergroot. Tot slot staat duurzaamheid hoog in het vaandel bij gemeente Waalwijk. We faciliteren dan ook in het duurzamer maken van evenementen. Onder andere door bij terugkerende evenementen een scan uit te voeren waar mogelijke verbeterpunten uit komen om evenementen duurzamer te maken.

De doelstellingen zijn:

D25.530 De stad als podium inzetten

D25.531 De stad als proeflokaal inzetten

D25.532 De organisatie van evenementen vergemakkelijken en Waalwijk op de kaart zetten

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.5301 Het plaatsen van een kunstwerk bij de centrumtree inclusief educatietraject op scholen

Omschrijving (toelichting)

We willen een kunstwerk plaatsen bij de centrumtree, gerelateerd aan schoen en leder. Hierbij zal een ruim participatietraject worden opgezet en zal een educatietraject op scholen worden verzorgd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het ontwerp van het speeltoestel is gereed en er worden momenteel externe subsidies aangevraagd. Wanneer dit traject is afgerond zal het college een besluit nemen over de plaatsing van dit object.

A25.5302 Herplaatsen kunstwerken

Omschrijving (toelichting)

We willen, afhankelijk van de kosten, minimaal 1, maar het liefst 3, kunstwerken in de openbare ruimte herplaatsen, waaronder het beeld van Gudmundson.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het college heeft inmiddels een besluit genomen over de herplaatsing. Op dit moment loopt het traject tot het verkrijgen van een vergunning. Er is gelijktijdig contact met een aannemer om het kunstwerk te herplaatsen. Daardoor kan, zodra de vergunning is verleend, er vlot overgegaan worden tot de herplaatsing.

A25.5303 Culturele activiteiten in de stad stimuleren

Omschrijving (toelichting)

Onder andere door de ruimere openstelling van het huis van Waalwijk, het aantal activiteiten in de bibliotheek en het stimuleren van (kleine) culturele evenementen in het centrum zorgen we ervoor dat cultuur voor iedereen toegankelijk is.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het Huis van Waalwijk is op dit moment ieder weekend open en bij de bibliotheek is het aanbod verruimd door onder andere meer bemande openingsuren te realiseren in Waalwijk en Waspik. Daarnaast hebben afgelopen zomer de Waalwijkse zomerweken plaatsgevonden en is de kiosk meer ingezet voor kleinschalige en laagdrempelige optredens.

A25.5311 Intensiveren project Muziek in de Klas

Omschrijving (toelichting)

We willen alle scholen in 2025 laten participeren in het project Muziek in de Klas. Het Kunstencentrum zet zich hiervoor in.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Niet iedere school wil participeren aan het project Muziek in de Klas. Inmiddels zijn er 6 scholen die aan deze activiteit mee doen.

Door het realiseren van een breder cultureel aanbod (zie ook doelstelling rijke schooldag) doet wel elke school mee aan culturele activiteiten.

A25.5312 Cultuurtafel nieuw leven inblazen

Omschrijving (toelichting)

Door periodiek tezamen met onze culturele partners bij te praten willen we de samenwerking versterken. Door een betere samenwerking tussen onze culturele partners kunnen we zorgen dat we onze inwoners een zo breed mogelijk cultureel aanbod kunnen bieden.

Ook kunnen we hierbij extra aandacht besteden aan het versterken van de sociale basis van inwoners en onze partners koppelen aan onze sociale partners waar zij elkaar nog niet altijd weten te vinden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Naast de halfjaarlijkse cultuurtafel worden alle grote partners op dit moment geïnterviewd voor het beleidskader Levendig Waalwijk. De behoefte aan meer samenwerking heerst bij de partijen, hier zal dan ook extra op worden ingezet. We verbinden projecten aan verschillende partners om de samenwerking te stimuleren.

A25.5313 Inzetten stad als podium

Omschrijving (toelichting)

Dit doen we door meer gebruik te gaan maken van de kiosk als plaats waar opgetreden kan worden, deelname aan het GO Waalwijk festival waarbij alle culturele (en sport)-verenigingen zich kunnen presenteren. Ook willen we meer kleinschalige evenementen laten plaatsvinden waarbij de stad als podium kan worden ingezet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We hebben het gebruik van de Kiosk vergemakkelijkt door afspraken te maken met het Huis van Waalwijk over het gebruik. Daarmee stimuleren we het gebruik van de kiosk en kunnen daar (makkelijker dan voorheen) kleinschalige evenementen plaatsvinden. Het huis van Waalwijk fungeert hier als coördinator om de stad meer in te zetten als podium. Het GO Waalwijk festival vindt plaats in september waar het verenigingsleven zich kan presenteren en iedereen laagdrempelig in aanraking kan komen met het sport-en cultuuraanbod.

A25.5314 Organiseren GO-café**Omschrijving (toelichting)**

Middels het jaarlijks organiseren van het GO café kunnen we al onze culturele, sportieve en sociale partners in contact brengen met elkaar. Het café heeft als doel om de samenwerking te versterken, te leren van elkaar en elkaar in de toekomst beter te kunnen vinden.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het Go-café gaat dit jaar niet plaatsvinden. Er lopen verschillende sporen binnen het participatietraject onder partners, inwoners en verenigingen waardoor we wel de contactmomenten realiseren maar op een andere wijze. Hiermee zorgen we ook dat we in samenwerking met alle partners een blik op de toekomst werpen en een vrijetijdsbeleid kunnen ontwikkelen dat waardevol is voor iedereen en waarbij de rol van onze partners duidelijk vormgegeven is.

A25.5321 Vergemakkelijken vergunningverlening en ondersteunen organisatie evenementen**Omschrijving (toelichting)**

Naast het inrichten van een zo laagdrempelig mogelijk proces om een evenement te organiseren, ondersteunen we de organisatoren van evenementen met het verduurzamen van de evenementen. Hiervoor worden quick scans uitgevoerd op een aantal evenementen en worden organisatoren geadviseerd hoe zij hun evenement kunnen verduurzamen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Organisatoren worden uitgenodigd voor het evenementenoverleg om het proces rond vergunningen en veiligheid te bespreken en zo tot een goed afgestemde vergunningsaanvraag te komen. Daarmee worden organisatoren gefaciliteerd om dit proces vooraf zo helder en makkelijk mogelijk in te richten. Echter dient te worden opgemerkt dat blijkt dat dit voor organisatoren nog onvoldoende houvast biedt om een evenement te organiseren. Daarom wordt er in het kader van het nieuwe beleidskader Levendig Waalwijk gewerkt aan een evenementenmatrix waardoor in één oogopslag duidelijk is welk type evenement op welke locatie plaats kan vinden en onder welke voorwaarden.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

NJB25|5.03 Sloop Elzenweg

Omschrijving (toelichting)

NJB25 5.03	Sloop Elzenweg				
(sub) Beleidsveld	5 Sport, cultuur en recreatie / 5.3 Cultuur en evenementen				
Productnummer en naam	514	Schoenenkwartier		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder		S. Schuijffel	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten	N	263			
Baten	V	172			
Reserve	V	91			
Saldo		0			
Toelichting :					

Op 26 oktober 2023 is er door de raad een budget beschikbaar gesteld van € 220.000 ten behoeve van de sloopkosten van het oude Schoenenmuseum aan de Elzenweg 25 te Waalwijk (zie [raadsvoorstel](#)). In de algemene reserve is dit bedrag nog beschikbaar ter dekking van de sloopkosten.

Door noodzakelijke ecologische onderzoeken heeft de sloop lang op zich laten wachten. De daadwerkelijke sloop stond gepland voor januari 2024.

In de nieuwjaar periode van 2023 naar 2024 is een deel van het museum afgebrand als gevolg van vandalisme. Door het vandalisme heeft de sloop een gedeeltelijk andere wending gekregen maar ondertussen is het gebouw gesloopt en het terrein ingezaaid in afwachting van een nieuwe ontwikkeling. Als gevolg van vandalisme heeft de verzekering een deel van de (aanvullende) kosten ten op zichte van de sloop vergoed.

De werkelijke kosten bedragen € 263.000 en de dekking van de verzekering bedraagt € 172.000. Per saldo blijft er een bedrag over van € 91.000 om te onttrekken uit de algemene reserve. De restant claim op de algemene reserve van € 129.000 (€ 220.000 minus € 91.000) kan hiermee komen te vervallen.

In het raadsvoorstel van 26 oktober 2023 is het volgende besispunt opgenomen: "Indien het terrein mogelijk later in een grondexploitatie wordt opgenomen, de sloopkosten mee te nemen en de € 220.000 terug te storten in de algemene reserve". Naar aanleiding van deze financiële bijstelling zal de eventuele toekomstige terug storting naar de algemene reserve € 91.000 bedragen in plaats van € 220.000.

Maatregel:

Het project is afgerond en de kostenplaats kan worden afgesloten. Voorgesteld wordt het incidentele nadeel van per saldo € 91.000 te onttrekken uit de algemene reserve en te verwerken in het Najaarsbericht 2025.

Tijd (indicator)

Recreatie en toerisme

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Recreatie en toerisme is cruciaal voor de leefbaarheid en de brede welvaart. Daarnaast biedt het ontspanning en vermaak op diverse manieren en is het belangrijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Een wandeling in de natuur of een museumbezoek illustreert de variëteit in vrijetijdsbesteding. Recreatie en toerisme creëert kansen voor een aantrekkelijk Waalwijk, zowel voor recreanten, bezoekers als voor ondernemers en het versterken van het vestigingsklimaat.

Doelstelling is :

D25.540 Verbeteren van de gemeente Waalwijk als recreatief-toeristische plek

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.5401 Vermarkten van de gemeente Waalwijk middels het Regionaal Bureau voor Toerisme De Langstraat (RBT)

Omschrijving (toelichting)

De gemeente Waalwijk en de Langstraat blijven vermarkten middels RBT De Langstraat. Door het RBT wordt de bekendheid van ons als gemeente en als Langstraatregio vergroot waardoor er meer bezoekers, bestedingen en economische groei is. We gaan tevens onderzoeken hoe meer kunnen inzetten op citymarketing. In 2025 gaan we, als gemeente Geertruidenberg aansluit, meer de verbinding met hen zoeken op recreatief-toeristisch gebied.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

RBT De Langstraat werkt volgens afspraken aan de promotie van De Langstraat en dus ook Waalwijk. Door de samenwerking met Brabant Partners wordt er ook regionaal en soms landelijk aandacht besteed aan Waalwijk en omgeving. Door het toetreden van de gemeente Geertruidenberg wordt er nog meer gewerkt aan verbinding, waarbij thema's als de Zuiderwaterlinie en de spoorlijn centraal staan.

Voor het verder onderzoeken van mogelijkheden voor citymarketing zijn nog geen concrete stappen gezet.

A25.5402 Groei in aantal overnachtingen

Omschrijving (toelichting)

Middels de verblijfsbelasting krijgen wij inzicht in het aantal overnachtingen per jaar. Daarnaast krijgen wij weer inzicht in de mogelijke groei van het toerisme en daardoor is er mogelijk meer economische activiteit. Aanvullend wordt verwezen naar activiteit A24.5200. In 2025 willen we onderzoeken of het mogelijk is om differentiatie aan te brengen in de tarieven op basis van type voorziening (o.a. camping, B&B, hotel).

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Op dit moment wordt er onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor differentiatie voor de verblijfsbelasting (toeristen), dit willen we ook meenemen in het beleidskader Levendig Waalwijk. Het gaat niet lukken om de inwerkingtreding van de differentiatie door te voeren voor 2026, streven is 2027.

A25.5403 Kwalitatief behouden en waar mogelijk groeien in het aantal kilometers aan fiets- en wandelroutes

Omschrijving (toelichting)

In samenwerking met diverse organisaties (waaronder het RBT) en interne beleidsthema's (o.a. cultuur, erfgoed, kunst en sport) wordt bekeken of er aanpassingen nodig zijn in het fiets- en wandelknooppunten netwerk. Daarnaast onderzoeken en/of ontwikkelen we nieuwe routes. Dit netwerk en de routes dragen bij aan het aantal recreatieve activiteiten en bewegen in de openbare ruimte.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De heemkundekring in Sprang-Capelle heeft een succesvolle fietsroute gelanceerd in samenwerking met het RBT. Daarnaast is het RBT ook met andere partijen in ontwikkeling voor nieuwe routes.

A25.5404 De surfvijver als officieel zwemwater

Omschrijving (toelichting)

De onderzoeken naar het water en de fysieke omgeving zijn positief. Dit betekent dat er zwemwater en een stadstrand gerealiseerd wordt. Met ingang van het zwemseizoen in 2025 moet dit gerealiseerd zijn.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het stadsstrand en de zwemzone zijn opgeleverd.

A25.5405 Westelijke Langstraat als beleefbaar gebied

Omschrijving (toelichting)

In 2025 werken we aan de beleefbaarheid en veiligheid van het gebied. Hieronder vallen routes, parkeerplaatsen en informatievoorzieningen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Vanuit de GGA Westelijke Langstraat konden er fiches ingediend worden bij de provincie. Voor de recreatieve voorzieningen in de Westelijke Langstraat is dit ook gedaan. Het ging dan om routestructuren, parkeerplaatsen, oversteekplaatsen en informatievoorziening. Helaas heeft dit fiche niet de eindstreep gehaald. We gaan als gemeente zonder cofinanciering verder met uitwerken van deze onderdelen. Er is ook een voorstel ingediend om het budget te laten overhevelen aan 2026, gezien de beperkte tijd die nu over is om de voorzieningen te ontwikkelen en realiseren.

A25.5406 Bekendheid en herkenbaarheid Zuiderwaterlinie vergroten**Omschrijving (toelichting)**

Bekendheid en herkenbaarheid vergroten onder heemkundeverenigingen, inwoners en waar mogelijk leisure ondernemers.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De Zuiderwaterlinie is een bekend begrip onder de heemkundeverenigingen en geïnteresseerden in zowel gemeente Waalwijk als omgeving. In 2025 staat er nog een erfgoedbijeenkomst op de agenda om kennis over te dragen en de heemkundekringen nog meer aan elkaar te verbinden. De fietsroute is nog in ontwikkeling. Daarnaast werken we ook aan de Zuiderwaterlinie met de motie terugbrengen oude schans. De schans en de Zuiderwaterlinie zijn nauw met elkaar verweven.

Erfgoed

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Erfgoed vormt de essentie van onze identiteit en geschiedenis. Het verbindt ons met het verleden, verrijkt het heden en inspireert de toekomst. Door het behoud en de viering van erfgoed, koesteren we de verhalen en tradities die onze gemeenschap uniek maken. Het stimuleert ook het toerisme en draagt bij aan educatie en sociale cohesie. Erfgoed is ons collectief geheugen, een schat die we moeten bewaren voor komende generaties.

Doelstelling :

D25.550 Uitdragen van het verhaal van Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.5501 Verankering van erfgoed op orde krijgen**Omschrijving (toelichting)**

Beleid in relatie tot erfgoed moet op orde zijn. Dit houdt in dat er in 2025 onder andere gestart wordt met de verankering van cultureel erfgoed in de diverse beleidsvelden, visies en kaders. Crossovers worden gezocht, onder andere door meer samenwerking met beleidsvelden als cultuur, recreatie & toerisme en sport. Daarnaast wordt er in 2025 gestart met de eerste stappen om tot een erfgoedvisie te komen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 is erfgoed verankerd in de Omgevingsvisie, deze wordt naar verwachting in december door de raad vastgesteld. Daarnaast werken we aan het beleefbaar maken van Erfgoed via het kader Levendig Waalwijk. Ook zijn voor twee locaties in samenspraak met betrokken stakeholders storymaps gemaakt die gebruikt worden om cultuurhistorie mee te nemen bij ontwikkelingen. In 2026 willen we voor meer locaties gaan werken met storymaps.

In 2026 wordt verder invulling gegeven aan het integraal beleidskader erfgoed binnen Levendig Waalwijk dit betekent dat er geen aparte erfgoedvisie komt.

Openbaar groen

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

In 2030 hebben we ten opzichte van 2019 een toename van 10% gemeentelijk groen gerealiseerd en de biodiversiteit met 5% vergroot. Om dit te bereiken wordt het gemeentelijk beleid geactualiseerd en in de gemeentelijke reconstructies wordt het groen geoptimaliseerd in kwaliteit en kwantiteit. Ook nemen we deel aan het 'tuincoaches' project van IVN en Stichting Steenbreek om ook op private terreinen groen en biodiversiteit te stimuleren. Met het groenbeheer wordt ingezet op meer ruimte voor wilde kruiden, in gazons en plantsoenen die een minder strak uiterlijk behoeven. Ook laten we bladeren steeds meer liggen in de plantsoenen, zodat zij op natuurlijke wijze kunnen verteren ten gunste van een gezond bodemleven en gezonde planten. Daar waar mogelijk worden meerdere functies in het groen geïntegreerd, zoals waterberging, speel functies en wandelpaden. We streven ernaar dat iedere inwoner binnen 300 meter een toegankelijke groenvoorziening heeft.

Doelstelling is:

D25.561 Versterking groenstructuur/-beleving binnenstad

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.5601 Uitvoering geven aan plan van aanpak Grote Oogst (pijler Groen)

Omschrijving (toelichting)

In 2025 geven we verder uitvoering aan de projecten en activiteiten uit het plan van aanpak Grote oogst. Dit plan zet in op de 3 pijlers van het programma Duurzaamheid. Met betrekking tot de pijler groen spitsen de activiteiten zich toe op het aanplanten van bomen en heesters, het uitbreiden van het ecologisch bermbeheer en het stimuleren van bedrijven en ondernemers om te vergroenen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De acties lopen conform beschreven bij de omschrijving (toelichting). Samen met Stakeholders hebben we inmiddels de overeenkomst met een jaar verlengd. De overeenkomst loopt nu tot eind 2026.

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.5611 Acties versterking groenstructuur centrum

Omschrijving (toelichting)

In samenwerking met en vervlochten in het meerjarenprogramma van de BIZ werken we onder toepassing van co-financiering aan het vergroenen en de verblijfskwaliteit. Voor de kleinschalige(r) ingrepen ligt de trekkersrol bij de centrummanager van de BIZ. Groenprojecten met verrassende impact (zoals bij het Unnaplein en Van Dijk al gerealiseerd) komen voort uit een voor het totale centrumgebied ontwikkeld masterplan. De gefaseerde uitwerking en realisatie daarvan wordt de komende jaren voortgezet. De inrichting van de groene ruimte rondom het Krophollercomplex zal eind 2025 kunnen worden afgerond met de realisatie van fase 2 van de centrumentree, aansluitend op de woningbouw die daar vermoedelijk Q4-2024 start, en herinrichting van de Winterdijk. De toekomstige herontwikkeling van de Els gaat uit van een groen tweede maaiveld boven de commerciële functies ter ontsluiting van de woningen en een openbaar gebied dat voldoet aan de actuele beleidsnormen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In samenwerking met en vervlochten in het meerjarenprogramma van de BIZ werken we onder toepassing van co-financiering aan het vergroenen en verbeteren van de verblijfskwaliteit. Voor de kleinschalige(r) ingrepen ligt de trekkersrol bij de BIZ. Groenprojecten met verrassende impact (zo zijn het begin en eind van de Grotestraat, Unnaplein en Van Dijk al gerealiseerd) komen voort uit een voor het totale centrumgebied ontwikkeld masterplan, beleidsmatig uitgewerkt in de Actualisatie Centrumvisie 2024. De gefaseerde uitwerking en realisatie van de vergroening van het centrum wordt de komende jaren voortgezet. Stationsstraat zuid wordt naar verwachting eind 2025/begin 2026 gerealiseerd.

De inrichting van de groene ruimte rondom het Krophollercomplex wordt eind 2026/medio 2027 afgerond met de realisatie van Winterdijk fase 2 (van de centrumentree), aansluitend op de woningbouw die daar vermoedelijk in het tweede kwartaal van 2025 start.

De toekomstige herontwikkeling van de Els gaat uit van een groen tweede maaiveld boven de commerciële functies ter ontsluiting van de woningen en een openbaar gebied dat voldoet aan de actuele beleidsnormen.

A25.5612 Vergroenen Vredesplein

Omschrijving (toelichting)

De raad heeft bij de behandeling van de begroting 2023 (raad 10 november 2022) een amendement aangenomen, waarbij € 75.000 euro beschikbaar wordt gesteld als voorbereidingskrediet voor het vergroenen van het Vredesplein. De verwachting is dat in de eerste helft van 2024 een voorstel ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoeringswerkzaamheden zijn inmiddels gestart en verlopen conform planning.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

3.8 Beleidsveld 6 | Sociaal domein

Sociale veerkracht

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

We versterken de sociale veerkracht van de inwoners van en de gemeenschappen in Waalwijk. De activiteiten dragen ook bij aan het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel sociale veerkracht.

Doelstellingen zijn:

D25.610 De sociale veerkracht van inwoners neemt toe vanaf het moment van de nulmeting in 2024

D25.611 De sociaal economische status van de aandachtswijken in Waalwijk is in 2026 toegenomen ten opzichte van de SES-WOA 8 score van het CBS in 2021

D25.612 Inwoners nemen de regie in het versterken van de sociale veerkracht van de eigen leefomgeving

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.6101 Versterken van gemeenschappen en netwerken in buurten en wijken

Omschrijving (toelichting)

Door:

- Community building/organizing
- Structureel activiteiten gericht op meedoen, ontmoeten en versterken van netwerken in de buurten en wijken vanuit sport, cultuur, wonen en vrijetijdsbesteding voor jong en oud
- Jongerenparticipatie

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We voeren acties uit die we hebben uitgewerkt naar aanleiding van het participatieproces in de wijken Baardwijk, Laageinde en De Hoef. We richten ons onder andere met de partners en inwoners uit de wijken op een warm en herkenbaar BaLaDe, ontwikkeling van ontmoetingsplekken in de wijk, betere samenwerking tussen partners in de wijk. Daarnaast bereiden we de participatie voor in Sprang-Capelle.

We onderzoeken hoe we de structurele activiteiten in de sociale basis ook structureel kunnen financieren.

We meten de impact van de inzet van de buurtondersteuner van ContourdeTwern. Hun opdracht is om netwerken in de buurten en wijken Baardwijk, Vrijhoeve en Willaertpark te versterken en om community 's te bouwen. Om de impact van de buurtondersteuner inzichtelijk te maken hebben we een meetplan uitgewerkt en de meting duurt een aantal maanden.

Om jongerenparticipatie structureel te borgen wordt de rol van binnen- en buitenverbinder verder uitgewerkt en de positionering bepaald op basis van het jongerenparticipatie advies van Bureau Buitelijn. Hiermee beogen we de begeleiding en verbinding binnen de leefwereld van de jongeren (buitenverbinder) en interne borging van jongerenparticipatie binnen de organisatie (binnenverbinder) in te richten. De aanstelling van de buitenverbinder is afhankelijk van het budget binnen de sociale basis. Het vrijetijdsrapport van de Jongerenambassadeurs Waalwijk is gepresenteerd en er zijn concrete acties uit voortgekomen. Zij zijn gestart met een volgend onderzoek namens Waalwijkse jongeren, gericht op mentale en seksuele gezondheid.

A25.6102 We werken toe naar een 'structurele ondersteuningsstructuur' voor en door inwoners en professionals

Omschrijving (toelichting)

Door middel van :

- Jongerenparticipatie
- Inrichten van inloopvoorzieningen en ontmoetingsplekken voor alle inwoners
- Inrichten van wijkteams

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zijn gestart met een vorm van het eerste wijkteam in BaLaDe. Er zijn gesprekken gevoerd met partners die in het wijkteam een plek krijgen. De kwartiermaker start in het eerste kwartaal van 2026. Deze zal het wijkteam daadwerkelijk operationeel opstarten in BaLaDe.

Daarnaast werken we aan BaLaDe als multifunctionele ontmoetingsplek in Waalwijk. Met alle partners in BaLaDe en met inwoners werken we aan BaLaDe als de centrale ontmoetingsplek voor de wijk, waar de inwoners ook terecht kan met ondersteuningsvragen.

Daarnaast is het onderzoek naar de 4e centrale ontmoetingsplek gestart.

Ook onderzoeken we met een aantal samenwerkingspartners of en hoe we een inloopplek voor ouderen kunnen realiseren. Deze dient ook als afschaling voor de indicatievrije dagbesteding.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

NJB25|6.01 Opvang statushouders in opvanghotel

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.01		Opvang statushouders in opvanghotel			
(sub) Beleidsveld		6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht			
Productnummer en naam	612	Maatschappelijke zorg en begeleiding		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder		S. Schuijffel	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten	N	10.813			
Baten	V	10.813			

Saldo

0

Toelichting :

Sinds 12 september 2022 vangen we Oekraïense ontheemden en statushouders op in het voormalige NH-hotel aan de Bevrijdingsweg 1 in Sprang-Capelle. Voorheen waren er 231 plekken voor Oekraïners beschikbaar en 35 voor statushouders, sinds april 2025 zijn er 10 plekken extra beschikbaar gesteld voor Oekraïners, waardoor het aantal plekken voor statushouders is verminderd. Naast opvang in het hotel bieden we ook opvang in diverse woonruimtes verspreid binnen de gemeente.

Om de opvang goed te organiseren, is een opvangstructuur ingericht bestaande uit het hotel, beveiliging, locatiemanagement en de gemeente. De statushouders die op deze locatie verblijven maken gebruik van deze voorzieningen. Kosten voor maaltijden en overige uitgaven gerelateerd aan statushouders worden gedekt vanuit de HAR-middelen.

De kosten voor de opvang van Oekraïense ontheemden worden volledig vergoed door het Rijk. Deze middelen worden budgetneutraal geraamd. Voor de opvang van statushouders ontvangen we een vergoeding via de hotel- en accommodatieregeling (HAR). Deze regeling is gedurende 2025 gewijzigd waardoor de (financiële) effecten nog niet met zekerheid te ramen zijn, echter blijft de verwachting dat deze middelen ruimschoots toereikend zijn.

We zijn voornemens om het restant van de HAR-middelen, naar verwachting € 400.000, toe te voegen aan de bestemmingsreserve Integratie en Huisvesting van noodverblijfsituaties. In de toekomst verwachten we uitgaven voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen en statushouders, waarbij we deze bestemmingsreserve kunnen aanwenden conform de vastgestelde criteria.

Redenen om de middelen toe te voegen aan de reserve zijn onder andere:

- Sinds het aantreden van het nieuwe kabinet is er onzekerheid over de opvang van vluchtelingen. Dit kan financiële risico's met zich meebrengen voor onze opvang. Door de overgebleven middelen in de bestemmingsreserve onder te brengen bereiden we ons hier op voor.
- Wanneer de opvang in het hotel eindigt, zullen we als gemeente voor andere opvanglocatie(s) moeten zorgen. Dit kan tot aanzienlijke investeringen leiden. Wanneer we op flex-verblijven over willen stappen bijvoorbeeld, dan dienen we die aan te schaffen. Hier is veel geld mee gemoeid. Hiervoor kunnen we de bestemmingsreserve inzetten.
- We zien dat de doorstroming van statushouders naar woningen stagneert. Wanneer we als gemeente hier iets in willen doen, vraagt dat ook om een investering. Die middelen hebben we nu niet beschikbaar. Met de bestemmingsreserve kunnen we die wel beschikbaar maken.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten van de verschillende regelingen bij te stellen in de Begroting 2025. Tevens wordt er een beslispunt in de raadsvoorstel Najaarsbericht 2025 toegevoegd om een bedrag van, onder voorbehoud, € 400.000 aan verwachte baten uit de HAR-regeling toe te voegen aan de bestemmingsreserve Integratie en Huisvesting van noodverblijfsituaties.

Tijd (indicator)

NJB25|6.02 Jaarrekeningresultaat 2024 Baanbrekers

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.02	Jaarrekeningresultaat 2024 Baanbrekers				
(sub) Beleidsveld	6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht				
Productnummer en naam	616	Uitstroombevordering		INCIDENTEEL	
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder		F. Spierings	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten	V	205			
Baten					
Saldo	V	205			
Toelichting :					

Het Algemeen Bestuur (AB) van Baanbrekers heeft op 7 juli 2025 de jaarrekening 2024 vastgesteld. Het positief resultaat bedraagt € 4.829.389 en het AB heeft besloten het overschot volledig uit te betalen aan de drie deelnemende gemeenten. Eerder was in de 2^e Berap 2024 van Baanbrekers en in onze jaarrekening ermee rekening gehouden dat Baanbrekers nog € 515.000 van dit bedrag zou reserveren (en niet terugbetalen aan gemeenten). Uit het voorstel bij de definitieve jaarrekening 2024 blijkt dat ook deze € 515.000 aan gemeenten wordt terugbetaald (en daarmee dus het volledige resultaat van 2024). In het resultaat van € 4.829.389 is rekening gehouden met specifieke bijdragen van de gemeenten Heusden en Waalwijk (afgerond € 59.000, met dit deel was eerder geen rekening gehouden).

Ten opzichte van onze jaarrekening 2024 leidt dit nog tot een incidenteel voordeel van € 205.000, dat in 2025 via het Najaarsbericht 2025 als afwijking wordt gemeld.

Maatregel:

Voorgesteld wordt het incidenteel voordeel van de vastgestelde Jaarrekening 2024 van Baanbrekers van € 205.000 te verwerken in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

NJB25|6.03 Bijzondere Bijstand

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.03	Bijzondere bijstand									
(sub) Beleidsveld	6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht									
Productnummer en naam	615	Minima / armoedebelaid						STRUCTUREEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder						S. Slaats		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten (Bijz. bijstand)	N	126	N	126	N	126	N	126	N	126
Lasten (inc. voordeel)	V	125								
Baten										
Saldo	N	1	N	126	N	126	N	126	N	126
Toelichting :										

In het Voorjaarsbericht 2025 is melding gemaakt van een structureel tekort op bijzondere bijstand van € 185.000 in 2025 en € 190.000 per jaar vanaf 2026. Op grond van de 1^e bestuursrapportage 2025 van Baanbrekers, is er nu opnieuw sprake van een behoorlijke toename van de bijzondere bijstand. In de tweede bestuursrapportage van dit jaar wordt deze prognose bevestigd. Binnen de bijzondere bijstand zijn er meerdere kostensoorten maar bij met name deze vier kostensoorten zien we een stijging van de uitgaven. Het gaat om eigen bijdrage bewindvoering, inrichtingskosten en de individuele inkomenstoeslag. We zien dat steeds meer mensen zich onder bewind laten stellen waardoor er steeds meer bijzondere bijstand eigen bijdrage bewindvoering verstrekt wordt. Bij de inrichtingskosten zien we een verband met de taakstelling huisvesting statushouders en voor de individuele inkomenstoeslag zien we dat er steeds meer inwoners langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen. Baanbrekers verwacht voor de 3 gemeenten een tekort van € 300.000 voor Waalwijk is dit een verwacht structureel tekort van € 126.000.

Binnen de Product 615 (Minimabeleid) is voor 2025 sprake van een incidenteel voordeel van € 50.000 door lager gebruik van de cultuurpas en van € 75.000 op het subsidiebedrag Quiet. De kosten voor de subsidie Quiet zijn in 2025 betaald uit SPUK middelen voor Versterken Sociale Basis, waardoor de € 75.000 budget vrijvalt. Voorgesteld wordt om het incidentele voordeel van in totaal € 125.000 als dekking in te zetten voor de extra lasten Bijzondere Bijstand van € 126.000 (netto € 1.000 extra lasten in 2025).

Maatregel:

Voorgesteld wordt een structureel nadeel op Bijzondere bijstand te verwerken in de Meerjarenbegroting, voor € 1.000 in 2025 en € 126.000 per jaar vanaf 2026.

Tijd (indicator)

NJB25|6.04 Bijstelling BUIG-budget

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.04		Bijstelling BUIG-budget								
(sub) Beleidsveld	6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht									
Productnummer en naam	614	Inkomensvoorziening						STRUCTUREEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder						F. Spierings		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	N	1.042	N	1.181	N	1.181	N	1.181	N	1.181
Baten	V	1.042	V	1.181	V	1.181	V	1.181	V	1.181
Saldo	0		0		0		0		0	
Toelichting :										

De definitieve BUIG-uitkeringsbeschikking voor 2025 is hoger dan de voorlopige beschikking, door de verwerking van de daadwerkelijke uitgaven en volumes over 2024, nieuwe economische verwachtingen en werkloosheidsramingen, veranderingen in het rijksbeleid en aanpassingen aan de loon- en prijsontwikkelingen voor 2025. Deze factoren samen hebben gezorgd voor een verhoging van de definitieve BUIG-uitkering ten opzichte van de voorlopige beschikking.

Bij het Najaarsbericht 2025 wordt de aanpassing van het BUIG-budget budgetneutraal geraamd, omdat we dit 1-op-1 doorstorten volgens de afspraken in de gemeenschappelijke regeling met Baanbrekers en de gemeente Waalwijk (zoals geregeld in artikel 34, lid 3).

Op basis van de definitieve beschikking 2025 worden zowel de baten als lasten in 2025 met € 1.041.891 opgehoogd. Op basis van de voorlopige beschikking 2026 worden zowel de baten als lasten vanaf 2026 met € 1.180.609 opgehoogd.

Maatregel:

Voorgesteld wordt het BUIG-budget structureel aan te passen op de baten en lasten met € 1.041.891 in 2025 en € 1.180.609 voor de jaren vanaf 2026.

Tijd (indicator)

NJB25|6.05 Wmo Hulp bij het Huishouden

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.05		WMO Hulp bij het huishouden								
(sub) Beleidsveld		6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht								
Productnummer en naam		634		Maatwerkdienstverlening 18+				STRUCTUREEL		
Budgethouder		Afdelingshoofd BSD		Portefeuillehouder				S. Slaats		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
		2025		2026		2027		2028		2029
Lasten		N	500	N	500	N	500	N	500	N 500
Baten										
Saldo		N	500	N	500	N	500	N	500	N 500
Toelichting :										

Binnen de Wmo laat met name de voorziening Hulp bij het Huishouden (Hbh) in 2025 een nadelige afwijking van € 500.000 zien op een budget van € 4,8 miljoen. Deze afwijking komt voort uit een combinatie van volume- en tariefstijgingen.

Het aantal huishoudens dat gebruikmaakt van huishoudelijke ondersteuning is de afgelopen jaren gestaag toegenomen. Deze ontwikkeling volgt de landelijke trend en wordt ook in Waalwijk duidelijk zichtbaar. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn de verdere vergrijzing van de bevolking, de toename van alleenstaande ouderen en de groeiende zorgvraag bij inwoners die langer zelfstandig blijven wonen. Daarnaast hebben de nieuwe, geïndexeerde tarieven per 2025 geleid tot hogere kosten bij aanbieders. De loon- en prijsindexatie in de zorgsector, bedoeld om stijgende personeels- en materiële lasten te compenseren, heeft een direct effect op de gemeentelijke uitgaven. Hierdoor is structureel meer budget nodig om het huidige voorzieningenniveau te kunnen blijven bieden.

Het structurele nadeel wordt geraamd op € 500.000 per jaar. De financiële effecten hiervan worden opnieuw gezien bij de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage in 2027.

Maatregel:

- De bijstelling van het budget voor Hulp bij het Huishouden wordt meegenomen in het Najaarsbericht 2025, zodat het lopende jaar sluitend kan worden afgesloten.
- Het structurele effect van de hogere kosten wordt verwerkt in de Begroting 2026 en verder, zodat de raming aansluit bij het actuele gebruik en de actuele tarieven.
- De ontwikkeling van het aantal cliënten en de tarieven wordt actief gemonitord, zodat bij eventuele verdere stijgingen tijdig aanvullende bijsturingsmaatregelen kunnen worden overwogen binnen de geldende kaders.
- De financiële effecten worden tevens opnieuw bezien bij de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage vanaf 2027, waarmee op langere termijn mogelijk een deel van de kostenontwikkeling kan worden opgevangen. Dit moet dan samen met de meerjarige ombuiging eigen bijdrage HbH worden bezien.

Tijd (indicator)

NJB25|6.06 Effecten Jeugdhulp regio

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.06		Effecten Jeugdhulp regio								
(sub) Beleidsveld		6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht								
Productnummer en naam	630,631, 635 en 636	Samenkracht en burgerparticipatie (630), Toegang sociaal domein (631), Maatwerkvoorzieningen 18- (635), Geëscaleerde zorg 18- (636)					STRUCTUREEL			
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder					S. Slaats			
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	N	386	N	1.253	N	1.253	N	1.253	N	1.253
Baten										
Saldo	N	386	N	1.253	N	1.253	N	1.253	N	1.253
Toelichting :										

De tweede regionale prognose Jeugdhulp 2025 laat voor Waalwijk een nadelige afwijking van circa € 1,2 miljoen zien ten opzichte van de laatst bijgestelde gemeentebegroting. Deze afwijking komt voort uit autonome ontwikkelingen binnen de regionale begroting van de Regio Hart van Brabant.

Voor 2025 bedraagt het feitelijke nadelige effect € 386.000, mede doordat er over 2024 een terugontvangst van € 867.226 plaatsvindt. Deze terugontvangst volgt uit de regionale afrekening, die pas na de jaarrekening 2024 (Waalwijk) beschikbaar kwam. Eerder was nog onduidelijk in hoeverre deze correctie zou worden verwerkt in de begrotingswijzigingen voor 2025; in het najaar is dit inmiddels definitief geworden. De terugontvangst is ontstaan doordat in de derde prognose 2024 is uitgegaan van een te hoog volume in segment 4 en het aandeel in segment 1 (taakstellend budget) is pas na werkelijk gebruik per gemeente afgerekend en komt voor Waalwijk positief uit. Hierdoor resteert voor 2025 een nadelige afwijking van € 386.000 (€ 1.253.000 minus € 867.000).

De eerste prognose 2025 (bekend na het voorjaarsbericht en met cijfers tot en met april) wees al op een mogelijke overschrijding, maar gaf nog een beperkt beeld. Op basis van signalen van Crossroads (segment 1) leek toen sprake van een lagere instroom in de hoog specialistische jeugdhulp, waardoor ruimte werd voorzien om stijgende kosten in andere segmenten te dekken. Dit bleek echter een te vroeg signaal: veel toewijzingen waren nog in voorbereiding. De tweede prognose (cijfers tot en met augustus) toont aan dat de instroom in segment 1 alsnog op het begrote niveau ligt, terwijl de overschrijdingen in segment 2 (pleegzorg, gezins- en fasehuizen) en segment 4 (begeleiding en behandeling) zich verder hebben doorgezet. Gezamenlijk leiden deze tot een tekort van circa € 1,2 miljoen (ongeveer 7,2 % van het totale jeugdhulpbudget van € 17,4 miljoen). Regionaal betreft dit een afwijking van € 10,3 miljoen ten opzichte van de regionale begroting Jeugdhulp.

De hogere lasten hangen vooral samen met meer verblijfstrajecten, hogere tarieven en een toename van intensieve begeleiding en behandeling. Binnen segment 2 stijgen de aantallen in fasehuizen en kleinschalige woonvormen. Dit is inhoudelijk gezien een wenselijke ontwikkeling. In de afgelopen jaren is gezocht naar meer uitbreiding van deze woonvormen. Eind 2024 is gestart met een aantal verblijfloccaties die in de loop van 2025 zijn ingevuld. Binnen segment 4 worden duurdere en langere trajecten ingezet, mede door doorplaatsingen vanuit segment 1. Waar de regio nog voornamelijk uitgaat van bestaande, zwaardere trajecten, heeft Waalwijk al eerder de stap gezet naar lichte en preventieve ondersteuning binnen de sociale basis. Het SLT Jeug (voorheen team jeugd- en gezin) pakt nieuwe hulpvragen zelf op en verwijst waar mogelijk naar lichtere vormen van zorg. Deze aanpak heeft al een dempende werking op de instroom van nieuwe indicaties, maar het effect daarvan is in de regionale cijfers nog niet zichtbaar. De stijging is daarmee niet het gevolg van lokaal beleid, maar van autonome ontwikkelingen.

Eerder, bij het Voorjaarsbericht 2025, is al een begrotingswijziging van € 1,2 miljoen verwerkt op basis van de regionale aanpassing van segment 1 (Crossroads). De nu vastgestelde overschrijding betreft een nieuwe ontwikkeling in de overige segmenten. De meerkosten van € 1,2 miljoen worden als financiële afwijking opgenomen in dit Najaarsbericht. Later dit jaar volgt nog een derde regionale prognose, die als basis zal dienen voor de jaarrekening 2025. De raad is voorafgaand aan de behandeling van dit Najaarsbericht separaat geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Maatregel:

Zoals eerder toegelicht in de raadsinformatiebrief over de doorontwikkeling van het jeugdzorglandschap, werkt de gemeente Waalwijk in regioverband samen met gemeenten en zorgpartners/maatschappelijke partners aan de ontwikkeling van een toekomstbestendig jeugdstelsel. Doel is een duurzame inrichting waarin meer veelvoorkomende hulp lokaal wordt geboden via de Stevige Lokale Teams terwijl specialistische zorg regionaal wordt

georganiseerd.

Om de geconstateerde meerkosten van circa € 1,2 miljoen in 2025 op te vangen, wordt voorgesteld de begroting voor Jeugdhulp structureel bij te stellen, zodat deze aansluit bij de tweede regionale prognose. Hiernaast ook de terugontvangst van de bijdrage 2024 in het begrotingsjaar 2025 bij te stellen met € 867.000. Tegelijk blijft Waalwijk lokaal inzetten op structurele beheersing van de jeugdhulpkosten door verdere versterking van het SLT Jeugd en de vorming van het SLT Volwassenen en de wijkteams, dat gericht is op indicatievrije, tijdige en lichte ondersteuning binnen de sociale basis. Deze aanpak draagt bij aan de beweging naar een toekomstbestendig, samenhangend en betaalbaar jeugdhulpstelsel, al zullen de financiële effecten hiervan pas in de loop van 2026 zichtbaar worden.

Tijd (indicator)

NJB25|6.07 SPUK Onderwijsroute

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.07		SPUK Onderwijsroute			
(sub) Beleidsveld		6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht			
Productnummer en naam		607	Integratiebeleid		INCIDENTEEL
Budgethouder		Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder		S. Schuijffel
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten		N	65		
Baten		V	65		
Saldo			0		
Toelichting :					

De SPUK-onderwijsroute zetten we in om statushouders te laten inburgeren via het onderwijs onder de Wet inburgering 2021. Hierover hebben we afspraken met Yonder, Fontys en de Universiteit Tilburg. In de regio Hart van Brabant hebben we bij deze drie genoemde onderwijspartijen trajecten ingekocht voor onze statushouders, we noemen dat de onderwijsroute. Bij de trajecten is er extra aandacht voor onder andere begeleiding en taal met als doel dat de statushouders doorstromen naar het reguliere onderwijs. Omdat in heel Nederland de kosten voor de onderwijsroute hoger zijn dan de middelen die gemeenten krijgen voor de inburgering, is de tijdelijke regeling SPUK-onderwijsroute van kracht. We

krijgen het geld op basis van inwoneraantal en het wordt vastgesteld op basis van het aantal statushouders dat daadwerkelijk de onderwijsroute volgt. Hierdoor ontstaat er een verschil tussen de bedragen die we ontvangen en de bedragen die we uitgeven. Het geld wat over blijft, moet uiteindelijk worden terugbetaald maar mag tot die tijd worden meegenomen. Op basis van de instroom hebben we de kosten verwerkt met een begrotingswijziging. Tegenover deze kosten staan Rijksmiddelen, de SPUK-onderwijsroute.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten voor de SPUK onderwijsroute met € 65.000 bij te stellen in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|6.08 SPUK Inburgering

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving (toelichting)		NJB25 6.08				SPUK inburgering	
(sub) Beleidsveld	6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht						
Productnummer en naam	612	Maatschappelijke zorg en begeleiding			INCIDENTEEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder			S. Schuijffel		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel							
		2025	2026	2027	2028	2029	
Lasten	N	699					
Baten	V	699					
Saldo		0					
Toelichting :							

De SPUK-inburgering zetten we in voor de inburgering van statushouders in Waalwijk. De kosten hiervan zijn afhankelijk van de instroom van nieuwe statushouders en afspraken met onze partners. Op basis van de instroom hebben we de kosten verwerkt met een begrotingswijziging in het najaarsbericht 2025, met een budget neutrale raming van € 699.000. Tegenover deze kosten staan Rijksmiddelen, de SPUK-inburgering. Het bedrag van de beschikking voor 2025 is € 1.000.417, waarvan € 699.000 is geraamd voor trainingen en begeleiding van Baanbrekers, taallessen van EchtNederlands, tolkkosten, begeleiding van Vluchtelingenwerk en de zelfredzaamheidsroute (Z-route) die we zelf

uitvoeren. We ontvangen meer SPUK dan dat we uitgeven in 2025, dat heeft twee oorzaken. Ten eerste wordt de SPUK-inburgering per gemeente berekend op basis van de huisvestingstaakstelling en dat wordt vermenigvuldigd met het percentage inburgeringsplichtige statushouders. Het percentage inburgeringsplichtige statushouders in Waalwijk ligt lager dan de berekening van het Rijk. Dat komt omdat we veel jonge statushouders huisvesten en er vaak sprake is van gezinshereniging. We hebben daarom te veel middelen ontvangen, we verwachten daarom volgend jaar het te veel ontvangen bedrag terug te moeten betalen. Daarnaast wordt de SPUK-inburgering per statushouder in drie termijnen uitbetaald over drie jaar. De kosten lopen niet geheel gelijk met de termijnen van het Rijk, hierdoor houden we in jaar één meer over en maken we in jaar twee en drie meer kosten.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten voor de SPUK inburgering met € 699.000 bij te stellen in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|6.09 SPUK M6 Doorstroomlocaties

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.09		SPUK M6 Doorstroomlocaties			
(sub) Beleidsveld		6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht			
Productnummer en naam		612	Maatschappelijke zorg en begeleiding		INCIDENTEEL
Budgethouder		Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder		S. Schuijffel
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029
Lasten		N	105		
Baten		V	105		
Saldo			0		
Toelichting :					

De SPUK-regeling doorstromingslocaties zetten we in voor het realiseren van het project 'Anna van Burenstraat 2.0'. Op deze locatie vangen we jonge statushouders op en bereiden we hen voor op zelfstandig wonen in onze gemeente. We doen dit samen met Casade, Sterk

Huis, de Huischmeesters en de Tavenu. Binnen dit project bieden we ook huisvesting aan Waalwijkse jongeren. Deze regeling vergoedt de kosten van dit project over de periode 2024–2028. De totale subsidie over deze periode bedraagt € 556.550. De verwachte uitgaven in 2025 bedragen € 105.000 en worden middels een begrotingswijziging in het Najaarsbericht 2025 budgetneutraal geraamd.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten voor de SPUK doorstromingslocaties met € 105.000 bij te stellen in de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

NJB25|6.10 Wet hersteloperatie toeslagen

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.10		Wet hersteloperatie toeslagen				
(sub) Beleidsveld	6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht					
Productnummer en naam	631	Inkomensvoorziening		INCIDENTEEL		
Budgethouder	Afdelingshoofd BSD	Portefeuillehouder		S. Slaats		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel						
		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	190				
Baten	V	190				
Saldo		0				
Toelichting :						

Via de Wet hersteloperatie toeslagen heeft de gemeente een taak om gedupeerde ouders van de Kinderopvangtoeslag affaire te ondersteunen. De ondersteuning richt zich op vijf leefgebieden waarbij slechts één kader geldt. Namelijk dat de ingezette ondersteuning bijdraagt aan het faciliteren van een nieuwe start. Gemeenten worden opgeroepen om zonder belemmeringen maatwerk te bieden. De kosten van toegekende voorzieningen, inclusief de personele inzet worden via een SPUK volledig gecompenseerd bij het Rijk. Het is lastig om een reële inschatting te maken van de totale kosten die bij de gemeente gedeclareerd zullen worden in 2025. Op basis van de declaraties t/m september wordt een inschatting gemaakt van de totale declaratie over 2025 van € 190.000

Maatregel:

Voorgesteld wordt om de baten en lasten in relatie tot de Wet hersteloperatie toeslagen incidenteel budgetneutraal aan te passen voor 2025 met een bedrag van € 190.000

Tijd (indicator)

NJB25|6.11 Implementatie value cases en cofinanciering projecten Zorg en Veiligheid

Omschrijving (toelichting)

NJB25 6.11		Implementatie value cases en cofinanciering projecten Zorg en Veiligheid				
(sub) Beleidsveld	6 Sociaal Domein / 6.1 Sociale veerkracht					
Productnummer en naam	631	Implementatie SamenRedzaam		INCIDENTEEL		
Budgethouder	Directeur domein Mens en samenleving	Portefeuillehouder		S. Slaats		
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel						
		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	200				
Baten Reserve sociaal domein	V	200				
Saldo		0				
Toelichting :						

Bij de vaststelling van het verzamelvoorstel Samen Redzaam in december 2024 zijn alle projecten en uitvoeringsactiviteiten vanuit Samen Redzaam door het college vastgesteld. Hierin zaten twee elementen waarvoor geen dekkingsmiddelen waren opgenomen in de Kadernota 2025 e.v., omdat we die op dat moment niet in beeld hadden. Er is destijds ervoor gekozen te wachten op compensatie vanuit het Rijk (Hervormingsagenda).

Deze kosten bedragen eenmalig € 200.000 bestaande uit:

- De implementatiekosten van de value cases. In totaal hebben we 4 value cases, waarvan er één reeds is geïmplementeerd en er drie op dit moment worden geïmplementeerd. De kosten voor deze drie zijn geraamd op € 50.000 per value

-
- case, dus in totaal € 150.000.
- De projecten op het gebied van Zorg en Veiligheid. Hiervoor zijn subsidies verkregen vanuit het Rijk en ZonMw. Voorwaarde is dat hier cofinanciering tegenover wordt gezet door de gemeente. Hierbij gaat het over € 60.000 verdeelt over 2025 en 2026 en € 70.000 verdeelt over 2025, 2026 en 2027.

Maatregel:

Voor 2025 betekent dit dat het totale bedrag uitkomt op € 200.000. We stellen voor deze kosten te dekken uit de reserve sociaal domein. Deze heeft voldoende middelen na storting compensatie jeugdzorgtekort 2023-2024 dat we ontvangen hebben van het Rijk bij de Septembercirculaire 2025. De storting in de reserve sociaal domein wordt met dit Najaarsbericht ter besluitvorming voorgelegd. De eerder verkregen rijksbijdrage (compensatie uitloop Hervormingsagenda) volgens het rapport van de adviescommissie van Ark is na bekendmaking in de Meicirculaire 2025 reeds verwerkt in de Begroting 2025. De lasten die betrekking hebben op 2026 en 2027 worden meegenomen in het totaalbeeld van de financiële uitvoering van Samen Redzaam binnen de begrotingen van die jaren.

Tijd (indicator)

Impact vergroten

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

We vergroten de impact die we maken voor onze inwoners en gemeenschappen. De activiteit die zijn opgenomen onder doelstelling D25.620, namelijk het ontwikkelen van een monitor, is ook de basis voor het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel impact vergroten.

Doelstellingen zijn:

D25.620 We kennen onze inwoners, buurten en wijken en we passen in gezamenlijkheid het aanbod continu aan op hun behoefte

D25.621 Er is continuïteit in de activiteiten voor alle inwoners en in de aanwezigheid van professionals in de wijken

D25.622 Onze sturing is gericht op het effect dat de inzet heeft voor onze inwoners

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.6201 We ontwikkelen een monitor sociaal domein, waarin zowel kwalitatieve als kwantitatieve data zijn opgenomen om te komen tot een goed beeld van het effect van onze inzet en interventies.

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen een monitor sociaal domein, waarin zowel kwalitatieve als kwantitatieve data zijn opgenomen om te komen tot een goed beeld van het effect van onze inzet en interventies.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De monitor is in ontwikkeling en dit loopt nog steeds goed. Een migratie van systemen zorgt wel voor enige vertraging in het verder op- en uitbouwen van de monitor. De opzet van het kwantitatieve gedeelte van de monitor is verder ontwikkeld dan het kwalitatieve gedeelte. Er ontstaat nu ruimte om met medewerkers naar de data te kijken. Hierbij staat het leren interpreteren en duiden van de informatie centraal. Om uiteindelijk toe te werken naar een handelingsperspectief voor raad/bestuur/organisatie. Het trainen van medewerkers is gestart en deze ontwikkeling brengt weer aanscherpingen met zich mee voor de ontwikkeling van de monitor.

Integrale inzet op preventie

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

De integrale inzet op preventie leidt tot beter passende ondersteuning en zorg. De activiteiten die zijn opgenomen onder doelstelling D25.630 dragen ook bij aan het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel integrale inzet op preventie. Doelstellingen zijn:

D25.630 We hebben een dekkend ondersteuningsaanbod in de sociale basis en indicatievrije ondersteuning (trede 1, 2 en 3)

D25.631 De ondersteuning die we bieden creëert zo min mogelijk afhankelijkheid van professionals

D25.632 Voor inwoners die enkel zorg kunnen ontvangen op basis van een indicatie en waar het gaat over een langdurige zorgvraag wordt actief gestuurd op inzet vanuit de Wlz

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.6301 Indicatievrije ondersteuning als alternatief

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen indicatievrije ondersteuning als alternatief voor zorg met een indicatie. Een aantal zijn in implementatie, zoals Team Jeugd en Gezin, de Kazerne en indicatievrije dagbesteding.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het Stevig Lokaal Team (SLT) is in de zomer ook voor volwassenen gestart vanuit de medewerker Maatschappelijke Ondersteuning (MO). Vanaf 4 september zijn daar ook de consultants WMO bij aangesloten. Naast het SLT hebben we als alternatief indicatievrije dagbesteding en bieden we voor de hele gemeente Waalwijk groepsaanbod voor inwoners met autisme en voor ouders van kinderen met autisme. De beschikkingen zijn geanalyseerd. Op basis daarvan gaan we in 2025 onderzoeken welk aanbod in trede 4 we om kunnen zetten naar groepsgericht aanbod in trede 2 of 3.

A25.6302 We ontwikkelen een team voor wmo

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen een team voor wmo, vergelijkbaar met team jeugd en gezin.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De medewerkers van maatschappelijke ontwikkeling (MO) zijn per 1 juli gestart als stevig lokaal team (SLT) voor volwassenen. Per 4 september is dit verder uitgebreid en gaan ook de consultants begeleiding bieden in het SLT.

A25.6303 Indicatievrij, tenzij...**Omschrijving (toelichting)**

We organiseren zo veel als mogelijk indicatievrij, dichtbij de inwoner, waarbij het uitgangspunt is 'indicatievrij, tenzij...'.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Dit is onderdeel van het hele programma Samen Redzaam en komt dus als een rode draad in de inzet terug. Voorbeelden hiervan zijn indicatievrije dagbesteding, herstelvoorziening De Kazerne, groepstraining gericht op omgaan met autisme, de start van de Stevige Lokale Teams voor jeugd en Wmo en het op te starten wijkteam. Maar ook initiatieven als de Quiet community en team geldzorgen zijn onderdeel van deze beweging.

A25.6304 Vereenvoudigen van de route**Omschrijving (toelichting)**

Voor inwoners die zorg nodig hebben vereenvoudigen we de route, zodat zij zo snel mogelijk de juiste zorg ontvangen. We bekijken hier ook de mogelijkheden vanuit de Wlz.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In april zijn we voor de inwoners van 80 jaar en ouder gestart met een zeer verkorte route voor indicatiestelling voor de regiotaxi en standaard rolstoelen. Verder werken we aan het versimpelen van het Plan van Aanpak. Dit leidt niet tot een korter proces voor de inwoner, maar wel voor het sneller verwerken van de informatie waardoor consultants meer inwoners helpen zodat meer inwoners in dezelfde tijd een beschikking kunnen krijgen voor de juiste zorg. Bij alle keukentafelgesprekken en evaluaties wordt er gekeken naar de mogelijkheden in de Wlz.

A25.6305 Medisch verwijzers**Omschrijving (toelichting)**

We zorgen ervoor dat medisch verwijzers gemakkelijk naar onze indicatievrije ondersteuning kunnen verwijzen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Deze doelstelling is nog niet behaald. Inhoudelijk is Team Wijz nog onvoldoende gekanteld om de verwijzing van de huisartsen en medisch specialisten goed te kunnen oppakken. Daarnaast is door een vacature bij Wijz de opdracht tot het aansluiten bij ZorgDomein nog niet opgepakt. Deze vacature is onlangs ingevuld.

3.9 Beleidsveld 7 | Milieu en Gezondheid

Milieu

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Voor de aspecten schone lucht, bodem geschikt voor het gebruik, externe veiligheid en geluid voldoen we aan de huidige wettelijke normen. De wetgeving van lucht, bodem, water, externe veiligheid en geluid zijn opgenomen in de nieuwe Omgevingswet.

Een van de consequenties van de Omgevingswet is dat een set rijksregels naar de gemeente verhuizen (de Bruidsschat). De gemeente kan deze regels zelf verder vormgeven. We gebruiken hiervoor de instrumentaria omgevingsvisie, omgevingsplan, mogelijke programma's en een verder geïntegreerde omgevingsvergunning. De komende jaren werken we o.a. aan de integratie van de Bruidsschat naar het omgevingsplan. De ambities voor de diverse milieuthema's volgen uit de nieuwe omgevingsvisie, die momenteel wordt opgesteld.

Een deel van de milieutaken is belegd bij de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). De OMWB houdt, in opdracht van de gemeente, toezicht op naleving van de wet- en regelgeving door het uitvoeren van controles bij onder ander bedrijven (waaronder milieucontroles). Daarnaast behandelt de OMWB (milieu)klachten en meldingen van incidenten.

Doelstellingen zijn :

D25.710 Voldoen aan de EU-normen voor schone lucht in 2030

D25.711 Voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen voor bodemkwaliteit

D25.712 Vaststellen basisgeluidsemissies

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.7101 Uitvoeren maatregelen uitvoeringsprogramma SLA

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt uitvoering gegeven aan maatregelen uit het gemeentelijk uitvoeringsprogramma vanuit het Schone Lucht Akkoord.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het kader van het uitvoeringsprogramma van het Schone Lucht Akkoord (SLA) hebben we dit jaar een belangrijke stap gezet in de gemeente Waalwijk. Samen met een gespecialiseerd bureau hebben we de luchtkwaliteit in kaart gebracht op basis van data. Deze gegevens zijn verwerkt in het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK), waarmee we voldoen aan de voorwaarden die voortvloeien uit het SLA-akkoord.

A25.7102 Mobiele meetcampagne

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt in samenwerking met TNO en onze buurgemeente Geertruidenberg en Heusden een mobiele meetcampagne uitgevoerd. Deze meetcampagne zal meer inzicht geven in de luchtkwaliteit in Waalwijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Op 20 en 21 augustus is door TNO de “zomercampagne” uitgevoerd. Deze metingen zijn goed verlopen. De weerscondities waren optimaal (helder weer en noordenwind). Vandaar is bij deze campagne juist extra gereden aan de zuidkant van de A59. Een mooie tegenhanger met vorige keer (wintercampagne) met juist wind overwegend uit het zuiden. De resultaten zijn binnenkort bekend.

A25.7111 Project diffuus lood**Omschrijving (toelichting)**

We sluiten aan bij een project van de provincie voor bodemlood. Lood in de bovengrond kan gevolgen hebben voor de ontwikkeling van de hersenen van (kleine) kinderen. Het project richt zich daarom op locaties waar kinderen veel contact hebben met de grond, zoals speelplaatsen en parken. Hierbij wordt in beeld gebracht of deze locaties mogelijk te hoge loodgehalten bevatten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De gemeente heeft 68 locaties (ongeveer 15 in openbaar gebied) aangewezen waar mogelijk sprake is van een verhoogd loodgehalte in de bodem. Het betreft onder andere scholen, speelplaatsen, sportlocaties, parken en moestuinen. Om de situatie per locatie zorgvuldig in kaart te brengen, neemt de gemeente eerst contact op met de betreffende partijen om toestemming te vragen voor het uitvoeren van bodemonderzoek. Na het verkrijgen van toestemming wordt het onderzoek uitgevoerd en wordt beoordeeld of maatregelen noodzakelijk zijn om de volksgezondheid te beschermen.

A25.7121 Uitvoeren verkeerstellingen**Omschrijving (toelichting)**

In 2025 worden verkeerstellingen uitgevoerd ten behoeve van het berekenen van de BGE. Op wegen waar > 4.500 motorvoertuigen per etmaal over heengaan worden in ieder geval tellingen uitgevoerd. Wegen met minder verkeersbewegingen mogen ook geschat worden (bijvoorbeeld met behulp van een verkeersmodel).

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De uitvoering van het BGE-project gaat binnenkort van start. De start van dit traject heeft wat vertraging opgelopen, omdat we ervoor hebben gekozen om eerst de luchtkwaliteit te laten berekenen door hetzelfde gespecialiseerde bureau. Dit was noodzakelijk vanwege een wettelijke termijn die aan het luchtkwaliteitsonderzoek verbonden was. Pas nadat deze berekeningen waren afgerond, konden we verder met de voorbereidingen voor het BGE-onderzoek. We verwachten dat het bureau de benodigde berekeningen voor de BGE in de komende maanden uitvoert, zodat we vóór het einde van dit jaar beschikken over een compleet en actueel beeld van de geluidsemisatie van onze gemeentewegen.

Gezondheid**Doelstellingen**

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Het thema gezondheid is uit te splitsen naar twee verschillende taakvelden, die ook binnen verschillende teams worden opgepakt en uitgewerkt. Het fysieke aspect van gezondheid gaat vooral over een gezonde leefomgeving. Deze doelen zijn nader uitgewerkt onder het programma duurzaamheid en het beleidsveld milieu.

Het sociale aspect van gezondheidszorg betreft vooral de subsidiëring van de GGD (ten behoeve van infectieziektebestrijding, bevolkingsonderzoeken, periodieke onderzoeken kinderen basisonderwijs/voortgezet onderwijs, gezondheidsvoorlichting algemeen en gericht op specifieke doelgroepen zoals jongeren, ouderen, allochtonen etc.) en gemeentelijke activiteiten met betrekking tot jeugd (zoals "de Kansrijke start") en gezin (zoals CJG).

De GGD Hart voor Brabant voert de taken voor de publieke gezondheid uit in een basispakket. Per 1 januari 2024 is het basispakket geactualiseerd. Het nieuwe basispakket sluit aan bij de huidige behoeften. Vanaf 2024 zijn de regionale ambities geformuleerd rondom 5 pijlers:

1. **Gezonde start:** gezond en veilig op de wereld komen en opgroeien.
2. **Gezonde leefstijl:** door een gezonde leefstijl worden ziekten voorkomen en kunnen ze mee blijven doen.
3. **Gezonde geest:** mensen met een goede mentale gezondheid leven langer. Ze voelen zich beter en herstellen sneller van ziekten, zijn productief en van betekenis voor hun directe omgeving en de maatschappij.
4. **Gezonde omgeving:** de sociale en fysieke omgeving heeft invloed op de gezondheid.
5. **Gezond ouder worden:** het groeiend aantal ouderen met een zorgvraag, de druk op de zorg en dubbele vergrijzing maakt dat deze pijler vanaf 2024 is toegevoegd als ontwikkelpilot.

In 2025 wordt uitvoering gegeven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord. Dit is een landelijk akkoord waarin de rijksoverheid, gemeenten, GGD GHOR Nederland en ze Zorgverzekeraars afspraken hebben gemaakt om een impuls te geven aan het verbeteren van de gezondheid van inwoners. Gemeenten hebben hiervoor een SPUK (specifieke uitkering) ontvangen voor 2023 tot en met 2026.

De inzet vanuit de brede SPUK GALA zal integraal worden meegenomen in het Implementatieplan "Samen redzaam" en de preventieve inzet voor het realiseren van de sociale basis en indicatievrije ondersteuning. Zie hiervoor beleidsveld 6, sociaal domein. Doelstelling is:

D25.720 Goede Publieke Gezondheidszorg voor de inwoners van Waalwijk

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.7201 Projectmatig uitvoering geven aan de gezondheidsambities in 2025

Omschrijving (toelichting)

In 2025 worden de onderstaande projecten opgepakt:

1. **Kansrijke Start:** Nu niet zwanger en prenataal huisbezoek kwetsbare ouders en stevig ouderschap.
2. **Gezonde leefstijl:** Ik pas, Dry Januari, Zien drinken doet drinken, beweegstimulerende inrichting consultatiebureaus, campagne trommel zonder rommel en kind naar gezonder gewicht.
3. **Gezonde geest:** Activiteiten: mamakids gericht op postpartum depressie, programma Check it out op scholen

4. **Gezonde omgeving:**workshops en themabijeenkomsten over gezondheid in relatie tot omgevingswet
5. Gezond ouder worden: project vitale wijk gericht op kwetsbare ouderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Ad.1.: Kansrijke Start : de activiteiten Nu niet zwanger (TWijZ) , prenataal huisbezoek kwetsbare ouders (GGD HvB) en stevig ouderschap (GGD HvB) worden ingezet wanneer er risicogezinnen worden gesignaleerd. Tevens loopt het Multi disciplinair Overleg zwangeren door in 2025.

Ad.2.: Ik Pas en Dry Januari, Zien drinken doet drinken zijn jaarlijks terugkerende communicatie-campagnes. De beweegstimulerende inrichting van het consultatiebureau is in 2023 al gerealiseerd. Datzelfde geldt voor trommel zonder rommel.

Het project Kind naar gezonder gewicht wordt uitgevoerd in 2025. De SPUK GALA-middelen die gemeenten hiervoor ontvangen stoppen in 2026.

Het programma Check it out wordt uitgevoerd op de VO-scholen in Waalwijk. In januari 2025 is het programma uitgevoerd bij de Walewyc, Dr. Mollercollege en de Overlaat. De andere VO - scholen volgen later in 2025.

Ad.3.: Mamakids is ter ondersteuning van (aanstaande) ouders met een baby die mentale ondersteuning nodig hebben. Deze ondersteuning bestaat uit maximaal drie gratis gesprekken met een medewerker van de GGD HvB. Het project Mamakids wordt in heel 2025 uitgevoerd.

Ad.4.: De workshops en themabijeenkomsten over gezondheid in relatie tot de omgevingswet worden meegenomen in de nieuwe omgevingsvisie. Deze zitten in een voorbereidingsfase maar e.e.a. is wel afhankelijk van beschikbare middelen. De SPUK - middelen voor de gezonde leefomgeving stoppen in 2026.

Bij de activiteiten van GO-Waalwijk in bijvoorbeeld de Go-healthy week maken we inwoners wel bewust van hun woon - en leefomgeving. Ook wordt er aandacht gegeven aan de veiligheid in de directe woonomgeving van inwoners door de cursussen valpreventie.

Ad.5.: Het project "vitale wijk gericht op kwetsbare ouderen" is geïntegreerd in het algemene sport- en beweegbeleid. Activiteiten worden in de wijken uitgevoerd door de beweegcoaches senioren van het Beweegbureau in samenwerking met andere partners in de wijk zoals ContourDeTwern.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

NJB25|7.01 Opbrengst matrassen

Omschrijving (toelichting)

NJB25 7.01		Opbrengst matrassen	
(sub) Beleidsveld		7 Milieu en Gezondheid / 7.2 Gezondheid	
Productnummer en naam	702	Vuilophaal en -afvoer	STRUCTUREEL

Budgethouder	Afdelingshoofd RBL		Portefeuillehouder				S. Schuijffel			
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel										
	2025		2026		2027		2028		2029	
Lasten	N	40	N	40	N	40	N	40	N	40
Baten	V	40	V	40	V	40	V	40	V	40
Saldo	0		0		0		0		0	
Toelichting :										

In Nederland geldt een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor matrassen. Dit betekent dat producenten en importeurs verantwoordelijk zijn voor het inzamelen en recyclen van matrassen die consumenten inleveren op de milieustraat. Producenten/importeurs betalen een afvalbeheerbijdrage aan een collectief systeem, zoals Stichting Matras Recycling Nederland (MRN). Dit geld wordt gebruikt om gemeenten per ton te vergoeden voor de inzameling en verwerking van oude matrassen. In 2025 bedraagt de vergoeding € 40.000. Deze bijdrage is de komende jaren structureel. De bijdrage wordt gestort in de voorziening.

Maatregel:

Binnen product vuilophaal en -afvoer € 40.000 op te voeren als baten en deze te storten in de voorziening.

Tijd (indicator)

NJB25|7.02 Zwerfafval

Omschrijving (toelichting)

NJB25 7.02	Zwerfafval		
(sub) Beleidsveld	7 Milieu en Gezondheid / 7.2 Gezondheid		
Productnummer en naam	702	Vuilophaal en -afvoer	INCIDENTEEL
Budgethouder	Afdelingshoofd RBL	Portefeuillehouder	S. Schuijffel
<i>Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel</i>			

		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	N	37				
Baten	V	77				
Voorziening	V	40				
Saldo		0				
Toelichting :						

Vanaf dit jaar is er een nieuwe vergoeding die we kunnen inzetten in de strijd tegen zwerfafval en bijplaatsingen, de UPV Zwerfafvalvergoeding. Producenten van kunststofproducten voor eenmalig gebruik betalen vanaf 1 januari 2023 jaarlijks mee aan de aanpak van zwerfafval (UPV Zwerfafval - Afval Circulair) door gebiedsbeheerders. De vergoeding bedraagt € 2,33 per inwoner is. Voor Waalwijk komt dit neer op een bedrag van circa € 116.000.

In de begroting zijn baten opgenomen van circa € 64.000. Hiervan is reeds € 25.000 gerealiseerd (Prullenbakkenvergoeding). Hier komt de UPV Zwerfafvalvergoeding bovenop, waardoor er in totaal € 141.000 aan baten wordt gerealiseerd dit jaar. Dit is circa € 77.000 meer dan begroot.

We zouden deze vergoeding graag willen inzetten voor extra interventies om bijplaatsingen, afvaldumpingen en zwerfafval op hotspots tegen te gaan. Zo kunnen we een aantal extra locaties aanpakken dit jaar. Dit brengt extra lasten van circa € 37.000 met zich mee.

Maatregel:

Binnen product vuilophaal en -afvoer € 77.000 op te voeren als incidentele baten en € 37.000 als incidentele lasten ten behoeve van zwerfafval interventies. De overige € 40.000 wordt gemuteerd met de voorziening.

Tijd (indicator)

3.10 Beleidsveld 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Volkshuisvesting

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Waalwijk moet aantrekkelijk zijn om te wonen. Daarom streven we naar een voldoende aanbod van woningen en woonmilieus voor alle doelgroepen. Gelet op de uitdagingen die vergrijzing en klimaatverandering voor ons in de nabije toekomst brengt, willen we ons woningaanbod zo toekomstbestendig mogelijk maken. Tevens zetten we in op adequate huisvesting voor internationale medewerkers die in Waalwijk komen werken.

In het collegeprogramma 2022-2026 is het thema wonen expliciet benoemd. Hierbij is aangegeven dat de gemeente Waalwijk doorgaat op de ingezette koers om versneld te groeien om het huidige voorzieningenniveau te behouden en te versterken.

Doelstellingen zijn:

D25.810 Wonen draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken

D25.811 Woningbouw is gericht op het bieden van een passende woning voor iedereen

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

*A25.8101 Toevoegen van nultredenwoningen***Omschrijving (toelichting)**

Heel Nederland heeft de komende decennia te maken met een dubbele vergrijzing. Door nultredenwoningen toe te voegen, bieden we veilige comfortabele woningen voor alle doelgroepen met een verminderende mobiliteit, zoals mensen die slecht ter been zijn, een rollator nodig hebben of een kinderwagen gebruiken.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Ongeveer 60% van de woningbouwplannen voor de komende vijf jaar bestaat uit nultredenwoningen.

*A25.8102 Ondersteunen koopstarters***Omschrijving (toelichting)**

Het is op dit moment erg lastig voor jonge huishoudens om een koopwoning te verwerven. We ondersteunen daarom koopstarters door het afgeven van startersleningen, zodat zij in de gelegenheid zijn om een woning te kopen waar dat zonder extra lening net niet lukt.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In 2025 zijn er tot half september 36 startersleningen verstrekt.

*A25.8103 Onderzoeken van locaties voor het toevoegen van woonwagendplaatsen***Omschrijving (toelichting)**

Er is in veel gemeenten in Nederland, waaronder ook in de gemeente Waalwijk, een tekort aan woonwagendplaatsen, waardoor standplaatszoekenden soms onevenredig lang ingeschreven moeten staan, voordat zij een woonwagendplaats kunnen bewonen. Daarom onderzoeken we de mogelijkheden om tot een uitbreiding van het aantal woonwagendplaatsen in de gemeente Waalwijk te komen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De onderzoeksfase loopt, maar zal niet voor alle locaties in 2025 afgerond kunnen worden en zal deels doorlopen in 2026.

*A25.8104 Faciliteren van voldoende verblijfsmogelijkheden voor tijdelijke internationale medewerkers***Omschrijving (toelichting)**

Vanwege de werkgelegenheid zien we veel internationale medewerkers naar de gemeente Waalwijk komen, veelal voor een tijdelijke periode. We faciliteren voldoende mogelijkheden voor huisvesters om te voorzien in kwalitatief goede huisvesting voor tijdelijke internationale medewerkers. We sluiten hierbij aan bij de ontwikkelingen voortkomend uit de bestuursopdracht internationale medewerkers.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De mogelijkheden om nieuwe grootschalige locaties te realiseren, zijn ingeperkt. In het laatste kwartaal wordt een voorstel uitgewerkt om de kleinschalige kamerverhuur in woonwijken verder in te perken.

*A25.8105 Prestatieafspraken maken met woningcorporaties***Omschrijving (toelichting)**

Woningcorporaties leveren een belangrijke bijdrage aan de doelen op het gebied van volkshuisvesting. Met de woningcorporaties die actief zijn in onze gemeente maken we prestatieafspraken over in ieder geval betaalbaarheid, beschikbaarheid, wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De cyclus om in 2025 tot prestatieafspraken te komen, is voor de zomer reeds opgestart.

*A25.8111 Minimaal 1200 woningen bouwen in verschillende prijsklassen in deze bestuursperiode***Omschrijving (toelichting)**

We richten ons in deze bestuursperiode op het bouwen van minimaal 1.200 woningen. Daarbij ligt de nadruk op het hard maken van zachte plannen en het afgeven van vergunningen voor deze plannen. De uitvoering is immers de verantwoordelijkheid van marktpartijen en woningcorporaties.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In totaal heeft de gemeente Waalwijk inmiddels ruim 1600 woningen in harde plannen zitten. Er staan ruim 410 woningen in aanbouw, waarvan o.a. de woningen aan de Kasteellaan van Casade op zeer korte termijn worden opgeleverd. De ontwikkeling van het slachthuisterrein zal nog dit jaar gestart worden. Voor de doorlooptijd en uitvoering blijven we sterk afhankelijk van de betrokken marktpartijen. Ook de stikstofuitspraak van 18 december 2025 door de Raad van State over intern salderen heeft ook nog altijd invloed op de doorlooptijd van een aantal projecten.

A25.8112 Minimaal 30% sociale huur bij het woningbouwprogramma dat we toevoegen op basis van de woonvisie

Omschrijving (toelichting)

In de Woonvisie staat dat we in de gehele planvoorraad minimaal 25% sociale huur opnemen. Inmiddels is vanuit het rijk aangegeven dat het wenselijk is dat gemeenten 30% sociale huur in hun voorraad hebben. In de gemeente Waalwijk hebben we op dit moment ruim 30% sociale huur in de voorraad, wat betekent dat we het aandeel sociale huur op peil moeten houden. Dit is ook vastgelegd in de SRBT Woondeal.

In 2025 zal het woonbeleid geactualiseerd worden en omgezet worden in een volkshuisvestingsprogramma. Onder de Wet versterken regie op de volkshuisvesting (die naar verwachting per 1 januari 2025 in werking treedt) wordt dit een verplicht programma met een aantal verplichte onderdelen. Op dat moment zullen we de beleidslijn vanuit de Woondeal opnemen in het volkshuisvestingsprogramma.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

In de programmering voor de komende vijf jaar zit ca. 30% sociale huur. De Wet versterking regie op de volkshuisvesting is inmiddels behandeld in de Tweede Kamer, maar de behandeling in de Eerste Kamer moet nog plaatsvinden. Een volledige inwerkingtreding op 1 januari 2026 zal zeer waarschijnlijk niet haalbaar zijn. Ook de handreiking over het volkshuisvestingsprogramma moet nog uitkomen.

A25.8113 Inspelen op kansen en mogelijkheden voor het realiseren van flexwonen**Omschrijving (toelichting)**

Het basis uitgangspunt voor het vergroten van de woningvoorraad is om permanente woningen toe te voegen en te kijken naar mogelijkheden van optimaliseren van het gebruik van de bestaande voorraad. We houden daarnaast de mogelijkheid open om in te spelen op kansen en mogelijkheden voor flexwoningen, om de druk op de woningmarkt te verlichten.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

We blijven scherp op eventuele kansen om flexwoningen te realiseren. We scheppen nog in 2025 meer mogelijkheden voor familieleden om tijdelijk het wonen op achterterreinen toe te staan.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

NJB25|8.01 Huisvesting doelgroepen**Omschrijving (toelichting)**

NJB25 8.01	Huisvesting doelgroepen		
(sub) Beleidsveld	8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing / 8.1 Volkshuisvesting		
Productnummer en naam	810 en 958	Ruimtelijke beleidsplannen (810) en Mutaties reserves (958)	INCIDENTEEL
Budgethouder	Afdelingshoofd OBL	Portefeuillehouder	F. Spierings

Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	V 44				
Baten	N 44				
Saldo	0				
Toelichting :					

In de Kadernota 2025 is opgenomen dat we gaan onderzoeken waar we speciale doelgroepen, zoals Oekraïense vluchtelingen, goed kunnen huisvesten. Voor het uitvoeren van dit onderzoek is eenmalig geld beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt gedekt uit de reserve waarin de middelen voor de opvang van Oekraïens zijn ondergebracht. Uit het onderzoek is een mogelijke locatie naar voren gekomen voor de huisvesting van de doelgroepen. Deze locatie wordt nu verder onderzocht binnen een ander project. Daarmee is het onderzoek naar de huisvesting van doelgroepen, zoals bedoeld in deze opdracht, afgerond.

Maatregel:

Voorgesteld wordt om het budget voor de huisvesting doelgroepen met een bedrag van € 44.000 te verlagen en tegelijkertijd de onttrekking ten laste van de reserve Integratie en Huisvesting van noodverblijfsituaties eveneens met dit bedrag te verlagen.

Tijd (indicator)

NJB25|8.02 Inhuur VBL

Omschrijving (toelichting)

NJB25 8.02		Inhuur VBL			
(sub) Beleidsveld		8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing / 8.1 Volkshuisvesting			
Productnummer en naam		811	Bouwen		INCIDENTEEL
Budgethouder		Afdelingshoofd VBL	Portefeuillehouder		T. Klerx
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel					
		2025	2026	2027	2028 2029

Lasten	N	100
Baten		
Saldo	N	100
Toelichting :		

Er is een overschrijding op het inhuurbudget van VBL. Dit is door diverse redenen ontstaan, maar onder andere door langdurige uitval door ziekte, en een pilot om doorgroei te bevorderen, waarvoor is ingehuurd. Daarnaast is de hoeveelheid van het werk toegenomen, wat tot extra inhuur heeft geleid om de werkdruk op te vangen. Was dit niet gebeurd, dan hadden we termijnen niet gehaald. Voor een deel is dit terug te zien in de opgehaalde legesbedragen. Hogere legesinkomsten laten zien dat er een toename van behandelde aanvragen is geweest.

Maatregel:

Het is nog onbekend of dit incidenteel is, of structureel, dat wordt op dit moment onderzocht. Indien dit structureel is zal er bij de begroting van 2027 om extra capaciteit gevraagd worden. Vooralsnog beschouwen we dit als incidenteel. Voorgesteld wordt het incidentele nadeel van € 100.000 te verwerken in het Najaarsbericht 2025. Tegenover dit nadeel staan hogere legesinkomsten, zie financiële bijstelling NJB25/8.03

Tijd (indicator)

NJB25|8.03 Extra legesinkomsten bouw

Omschrijving (toelichting)

NJB25 8.03		Extra legesinkomsten bouw				
(sub) Beleidsveld		8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing / 8.1 Volkshuisvesting				
Productnummer en naam		801	Opbrengst omgevingsvergunningen		INCIDENTEEL	
Budgethouder		Afdelingshoofd VBL	Portefeuillehouder		T. Klerx	
Bedragen * € 1.000 V = Voordeel N = Nadeel						
		2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
Baten		V	670			

Saldo	V	670
--------------	---	-----

Toelichting :

Door een toename van aanvragen, en het ontwikkelen van grote projecten, worden de inkomsten op leges hoger. Dit jaar is al een extra inkomstenpost op de begroting van € 670.000. Let wel op, er wordt ook meer werk voor verricht. Voor de begroting worden de leges standaard geïndexeerd, en de praktijk laat zien dat er structureel veel gebouwd wordt in de gemeente.

Maatregel:

Deze grote toename lijkt structureel te zijn na twee jaren omgevingswet. Vanaf 2026 zal er extra € 500.000 aan de begroting toegevoegd worden (volgens de Kadernota 2026).

Tijd (indicator)

Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

De huidige maatschappelijke opgaven voor wonen, werken, voorzieningen en landbouw vragen om het bepalen van een nieuwe ruimtelijke koers in het fysiek domein. In samenhang met het oplossen van de opgaven op het vlak van klimaatadaptatie, energietransitie, slimme mobiliteit, biodiversiteit, gezondheid, inclusiviteit en circulaire economie. Om ruimte te bieden aan al die opgaven met behoud van onze ruimtelijke kwaliteit, zullen we slimmer en duurzamer moeten verstedelijken.

De Ontwikkelstrategie Stedelijk Regio Breda-Tilburg (SRBT) en het Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040 bieden daarvoor het handvat op regionaal en provinciaal niveau. De huidige integrale structuurvisie Waalwijk 2025 (raad, 2016), het sectoraal beleid en regels in relatie tot de fysieke leefomgeving gaan we daarom de komende jaren omvormen om beter aan te sluiten op de huidige maatschappelijke opgaven. De handvaten op gemeentelijk niveau daarvoor zijn de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het ontwikkelen van deze instrumenten is ook nodig vanwege de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. De invulling van dit beleidsveld zal daar in meegroeien.

Het Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040 en de Ontwikkelstrategie SRBT willen we betrekken bij het opstellen van een omgevingsvisie en de onderliggende (stedenbouwkundige) gebiedsvisie. Het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving gaan we daarin uitwerken met als startpunt de in het ontwikkelperspectief opgenomen vijf Brabantbrede duurzame ontwikkelprincipes:

- Water en bodemsysteem als basis voor de verstedelijking;
- Landschap en natuur groeien mee met verstedelijking;
- Nieuwe woningen versterken bestaande stad en dorp;
- Mobiliteitstransitie maatwerk voor stad en dorp;
- Kwalitatieve werkgebieden als randvoorwaarde voor een circulaire economie.

Onderdelen van deze provinciale ontwikkelprincipes komen ook terug in het programma Duurzaamheid, beleidsveld 2 (verkeer, vervoer en waterstaat), beleidsveld 3 (economie), beleidsveld 8 (milieu en gezondheid) en onderdeel 1 van dit beleidsveld (volkshuisvesting). Bij (her)ontwikkelingen in het stedelijk en landelijk gebied is een duurzame kwaliteit van de leefomgeving op basis van deze provinciale ontwikkelprincipes een belangrijke factor. Voor deze doelstelling richten we ons op een aantal algemene activiteiten die daar op toezien.

Doelstellingen zijn:

D25.820 Versterken kwaliteit leefomgeving

D25.821 Waalwijk Omgevingswet-proof

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.8201 Ontwikkelen transformatielocaties

Omschrijving (toelichting)

Ontwikkelen van locaties waarvoor een duurzame transformatie nodig is, bijvoorbeeld vanwege leegstand of de behoefte aan een andere invulling. Onder andere voor de bekende grotere projecten maar ook voor kleinere projecten in de gehele gemeente.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor de diverse transformatielocaties zijn belangrijke stappen gezet zoals het sluiten van overeenkomsten met initiatiefnemers, het doorlopen van de planologische procedures en het verlenen van de benodigde vergunningen door de gemeente. Wat betreft de verder doorlooptijd zijn we sterk afhankelijk van de betrokken marktpartijen. Ook de stikstofuitspraak van 18 december 2025 door Raad van State over intern salderen heeft invloed op de doorlooptijd van een aantal transformatieprojecten.

A25.8211 Transitie omgevingsbeleid in een omgevingsvisie

Omschrijving (toelichting)

De Omgevingsvisie is onze langetermijnvisie voor de leefomgeving van de hele gemeente. Deze coalitieperiode willen we een omgevingsvisie vaststellen met daarin de hoofdlijnen van beleid voor de leefomgeving op basis van door de raad vastgestelde uitgangspunten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De in het koersdocument opgenomen ambities voor de gemeente Waalwijk zijn thema- en gebiedsgericht uitgewerkt. Het ontwerp van de omgevingsvisie is volgens planning vanaf 21 augustus tot en met 1 oktober ter inzage gelegd. Het streven is om de (op basis van de ingekomen zienswijzen aangepaste) omgevingsvisie in december 2025 aan te bieden aan de raad voor vaststelling.

A25.8212 Transitie bestemmingsplannen en verordeningen in het omgevingsplan

Omschrijving (toelichting)

In het omgevingsplan werken we de regels uit die nodig zijn vanwege keuzes in de omgevingsvisie. Het omgevingsplan bundelt daarbij de vroegere juridische regels uit o.m. bestemmingsplannen en beheersverordeningen en de (delen van) verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De eerste stap is het opstellen van een plan van aanpak over hoe te komen tot een gemeentedeekkend omgevingsplan (transitieplan). Dit ter vervanging van het tijdelijke van rechtswege geldende omgevingsplan dat uiterlijk geldt tot 2032.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het transitieplan omgevingsplan Waalwijk wordt de richting en het proces om te komen tot één gemeentedeekkend omgevingsplan weergegeven aan de hand van strategische uitgangspunten, aanpak, organisatie en planning. Vaststelling van dit plan van aanpak is voorzien eind 2025. Voor de afstemming, coördinatie en bewaking van de voortgang wordt een projectleider aangetrokken.

Op initiatief van de VNG en de provincie Noord-Brabant is een project gestart genaamd SPRONG. Waalwijk werkt hierbinnen samen met regiogemeenten aan bouwstenen voor het omgevingsplan. In het eerste van de in totaal 4 blokken hebben we gekeken naar het inventariseren van bestaande regels en het opstellen van nieuwe regels voor de activiteit bouwen. In het tweede blok komen relevante milieuthema's aan bod. Meer gemeenten nemen deel aan het tweede blok en daarmee is de regionale samenwerking vergroot.

A25.8213 Kennis verwerven over het werken met omgevingsprogramma's

Omschrijving (toelichting)

Het omgevingsprogramma is een nieuw instrument onder de Omgevingswet. Bedoeld als tussenstap tussen omgevingsvisie en omgevingsplan. Omdat dit een nieuw instrument is, gaan we eerst kennis opdoen om dit instrument zo effectief mogelijk in te zetten. Het vaststellen van een omgevingsprogramma is een bevoegdheid van het college, de kaders daarvoor worden vastgesteld door de raad.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In de Omgevingsvisie gemeente Waalwijk is de toekomstvisie voor de fysieke leefomgeving opgenomen. Voor de realisatie van ambities kan het nieuwe instrument onder de Omgevingswet, het (omgevings)programma worden ingezet. Binnen de organisatie wordt de komende tijd ingezet op het verwerven van kennis over dit nieuwe instrument. Zodra we beschikken over voldoende kennis om zo goed mogelijk gebruik te kunnen maken van dit instrument, wordt afgestemd welke programma's wenselijk zijn. Hierbij beogen we, in de geest van de Omgevingswet, een heldere integrale blik en aanpak, met een overzichtelijke structuur.

Doelstellingen

Financiële afwijkingen

Ruimtelijke versterking binnenstad

Doelstellingen

Wat willen we bereiken in 2025?

Omschrijving (toelichting)

Onze ambitie is een aantrekkelijke Waalwijkse binnenstad. Kernopgave was en is de transformatie van 'winkelstraat' naar een gebied waar wonen, werken, recreëren en verblijven samenkomen, van 'place to buy' naar 'place to be'. Een ontwikkeling die nodig is om de binnenstad op de lange(re) termijn aantrekkelijk en relevant te houden. Het biedt ook kansen om een impuls te geven aan de woningbouw en een nieuw (binnen)stedelijk woonmilieu toe te voegen. Een aantrekkelijke binnenstad en goede voorzieningen zijn bovendien essentieel voor het woonmilieu in de hele stad.

Om aan deze ontwikkeling richting te geven zijn door de raad in 2017 concrete beleidsdoelen vastgelegd in de Centrumvisie. De destijds geformuleerde uitvoeringsagenda, via een addendum in 2020 nog aangescherpt. In het coalitieprogramma 2022-2026 is de verdere doorontwikkeling van de binnenstad onverkort opgenomen als een van de prioriteiten.

Vanaf 2016 is deze opgave opgepakt via het programma binnenstad vanuit de onderstaande thema's (pijlers):

1. Versterking van de structuur van de binnenstad;
2. Versterking van de ontmoetings- en verblijffunctie;
3. Betere samenwerking met stakeholders;
4. Zichtbaarder maken van het thema schoen & leer.

In 2025 kan het centrum weer worden opgepakt vanuit de lijnorganisatie, waarbij voor de herontwikkeling van winkelcentrum De Els een projectstructuur wordt opgezet.

De ruimtelijke versterking van de binnenstad wordt een afzonderlijk thema binnen beleidsveld 8. Speerpunten in 2025 zijn onder andere herontwikkeling van de Els, realisatie van de (2e fase) stadsentree en de nadere planontwikkeling van de Gedempte Haven.

Versterken van de groenstructuur/verblijfskwaliteit is opgenomen bij beleidsveld 5 onder het thema openbaar groen. De economische activiteiten binnen het centrum en samenwerking met stakeholders, inmiddels geformaliseerd via de BIZ, zijn onderdeel van beleidsveld 3. Uiteindelijk is het de bedoeling dat alle doelstellingen en activiteiten ten aanzien van de binnenstad resulteren in meer bezoekers van de binnenstad en een hogere bezoekerstevredenheid.

Activiteit A25.8301 Herontwikkeling winkelcentrum De Els is opgenomen onder doelstelling D25.830 (daling winkeloppervlak en leegstand), maar is ook bepalend voor het realiseren van de andere geformuleerde doelstellingen bij het onderdeel ruimtelijke versterking binnenstad.

Doelstellingen zijn:

D25.830 Daling winkeloppervlak tot 30.000 m²/daling leegstand tot 5 à 7% (een normale frictieleegstand) in 2025

D25.831 Toevoeging van woningen in de binnenstad

D25.832 Versterking van dagelijkse boodschappencultuur Binnenstad

D25.833 Verbreding en versterking functiemix

Doelstellingen

Wat hebben we gedaan?

Activiteiten en/of financiële afwijkingen 2025:

A25.8301 Herontwikkeling winkelcentrum De Els

Omschrijving (toelichting)

De transformatie richting een compacter centrum met minder winkelmeters is goed op gang. De Els, met inmiddels structureel te noemen leegstand, is daarbij echter achtergebleven. Naast (in verschillende stadia) al lopende kleinere transformaties zal de laatste stap in het realiseren van doelstelling D24.9000 in de integrale herontwikkelingsplannen voor De Els en directe omgeving worden gemaakt.

Vanaf 2020 onderzoeken ontwikkelaars de herontwikkelingspotentie van De Els, door complexiteit in ruimtelijke opgave en grote (financiële) belangen een uitdagend traject. Ze hebben hun gezamenlijk streven naar een integrale gebiedsontwikkeling in maart 2023 vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst waarbij ook (VO) De Els en de gemeente Waalwijk partij zijn. Ook door de provincie Noord-Brabant werd deze planontwikkeling – in het kader van de woondeal en verstedelijking - belangrijk genoeg geacht om gelijktijdig een concrete samenwerking met de gemeente Waalwijk aan te gaan. Het beleidsmatig sturend kader hiervoor is het Stedenbouwkundig Masterplan Waalwijk Stadscentrum.

De diverse studiemodellen, inmiddels op het niveau van een Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP), kennen nog geen sluitende exploitatie. Daarom is in 2023 subsidie in het kader van zowel de Woningbouwimpuls (WBI) als de Impulsaanpak winkelgebieden (IW) aangevraagd en toegekend. De bedoeling is Q4-2024 duidelijkheid te hebben over het (al dan niet) door partijen (kunnen) sluiten van een anterieure overeenkomst. Daarin worden onder andere rollen en verantwoordelijkheden voor de concrete doorontwikkeling en planning/fasering van de gebiedsontwikkeling vastgelegd. Als dat lukt zal in 2025 de focus liggen op afronden van het (steden)bouwkundig model en uitvoeren van de benodigde (deel)onderzoeken voor de uiteindelijke vertaling binnen planologische regelgeving en het opstarten van benodigde procedures.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het afgelopen jaar is er door ons, in samenwerking met diverse overheden, marktpartijen, woningbouwcorporatie en andere betrokkenen samengewerkt aan een 'Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan De Els en omgeving' (VOSP), dat past binnen vastgestelde ruimtelijke- en financiële kaders. Er is sprake van een Op basis van een samenwerkingsovereenkomst (SOK, getekend op 4 dec. 2024) en dit VOSP. Op 22 mei 2025 wordt de gemeenteraad gevraagd om een grondexploitatie vast te stellen. Dit is een berekening waarin alle kosten en opbrengsten van het project in beeld zijn gebracht om inzicht te krijgen en te houden in de financiële haalbaarheid van deze herontwikkeling. Voorafgaand aan het raadsbesluit worden twee anterieure overeenkomsten afgesloten met twee ontwikkelende partijen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere rolverdeling, de kosten en de aan- en verkoop van gronden. De financiële afspraken uit deze overeenkomsten zijn verwerkt in de gemeentelijke grondexploitatie. Door het sluiten van deze overeenkomsten worden de volgende stappen gezet voor de herontwikkeling van De Els en omgeving en het Schoolkwartier. Het huidige Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) voor De Els zal de komende maanden worden uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (DOSP). Tegelijkertijd wordt gezien welke ruimtelijke procedures (Omgevingsplan en/of (Buitenplanse-) omgevingsplanactiviteit (BOPA of OPA*) doorlopen kunnen worden en op welke wijze, zodat uiteindelijk het beoogde DOSP gerealiseerd kan worden. Tevens is er een separaat raadsvoorstel 'Investeringsbesluit en kredietvotering ten behoeve van de parkeergarage' (bevoegdheid raad) in voorbereiding. Gelet op complexiteit van de opgave en de omvang van het programma, is voor de fasering van de afzet rekening gehouden met een fasering in 6 a 7 jaar vanaf 2026.

A25.8331 Faciliteren versterking horecafunctie

Omschrijving (toelichting)

Hoewel het target uit de centrumvisie al is gehaald, blijven we streven naar een groter en gevarieerder horeca-aanbod. De inzet zal zich richten op zoveel mogelijk (aaneengesloten) front in het concentratiegebied rond de Markt en Raadhuisplein. Aan het Raadhuisplein zal dat onderdeel zijn van het programma voor de verdere invulling van het Krophollercomplex. Complementair aan het concentratiepunt zal bij de (nieuwe) Els worden ingezet op meer gespreide kleinschalige uitbreiding, ondersteunend aan of als onderdeel van andere functies.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Binnen de activiteiten/projecten A25.8332 (invulling oostvleugel Kropholler en voormalig bodehuisje) en A25.8301 (Herontwikkeling winkelcentrum De Els) is een verdere versterking van de horecafunctie in respectievelijk de tenderuitvraag en de planontwikkeling meegenomen. Daarbij is het streven om een meer divers horeca-aanbod te realiseren dat aanvullend is op het huidige aanbod. Om zo het recreatieve bezoeks-motief van Waalwijk-Centrum verder te versterken.

*A25.8332 Invulling van oostvleugel Kropholler en voormalig bodehuisje***Omschrijving (toelichting)**

Als sluitstuk van de visie Hart van de Stad is de invulling van de oostvleugel van het Krophollercomplex en het voormalig bodehuisje opgepakt. Meer publiekgerichte functies en grotere interactie met de vernieuwde pleinruimte zijn het vertrekpunt. Denk aan zaken als horeca met verblijfsmogelijkheid, maatschappelijke functies, wellness, recreatie en kleinschalige werk of start-upruimtes. Het streven is eind 2024 een tender uit te zetten voor de realisatie. Daarbij zal ook de vraag over risico's en kansen van het al dan niet (deels) afstoten van het eigendom integraal worden betrokken.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De Tender m.b.t. de invulling van de oostvleugel Kropholler en voormalig bodehuisje loopt op schema. Gunning is voorzien in het vierde kwartaal van 2025.

*A25.8333 Verplaatsing bibliotheek***Omschrijving (toelichting)**

Het Schoolkwartier is een integraal onderdeel van de herontwikkelingsplannen voor De Els waar wellicht als eerste aanzet in 2025 al mee begonnen kan worden. Sloop van de oude Hema, realiseren van nieuw openbaar gebied en een aantal woningen en het in oude glorie herstellen van de voormalige jongensschool. In dat kader zal Q4-2024 concrete besluitvorming over het verplaatsen van de bibliotheek gaan plaatsvinden. Het mes kan hier aan twee kanten snijden. De synergie van retail en de maatschappelijke functie vergroot over en weer de aantrekkingskracht en de bibliotheek zelf krijgt daardoor meer en flexibeler opties voor het invullen van een duurzaam toekomstperspectief.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De raad heeft op 10 oktober 2024 (agendapunt 14) een principebesluit genomen en afhankelijk van de definitieve haalbaarheid van de gebiedsontwikkeling De Els en omgeving ingestemd met de mogelijke verplaatsing van de bibliotheek naar de voormalige Jongensschool aan De Els 45.

Momenteel zijn we met diverse afdelingen de kansen en mogelijkheden met betrekking tot toekomstig gebruik van de huidige bibliotheek aan de Wilhelminastraat (twee verdiepingen in eigendom van de gemeente met daarboven particuliere appartementen) van het pand Janspoort aan het verkennen. Als deze verkenning is afgerond hebben we reeds afgesproken om hierover met VvE Janspoort in gesprek te gaan.

4. Majeure projecten

Insteekhaven

Insteekhaven

Tijdens de behandeling van het [raadsvoorstel op 12 september 2019](#) is toegezegd om de raad per kwartaal te informeren over de voortgang en financiële afwijkingen van de aanleg van de insteekhaven.

Met ingang van het Najaarsbericht 2024 wordt de rapportage over de voortgang van het project insteekhaven voortaan opgenomen in het Voor- en Najaarsbericht.

Hieronder wordt voor het project insteekhaven per onderdeel van de GROTIK-methode een nadere toelichting gegeven.

Geld

In september 2019 is door de raad een krediet beschikbaar gesteld voor de aanleg van de insteekhaven en een exploitatieopzet vastgesteld voor de uit te geven gronden.

De aanbesteding heeft geresulteerd in een inschrijfprijs van € 24,2 mln. (exclusief btw). Daarnaast is rekening gehouden met andere kosten tijdens start- en de realisatiefase. In totaal een bedrag van € 29,5 mln. Dit bedrag is uitgesplitst naar kosten die betrekking hebben op de aanleg van de insteekhaven en kosten die betrekking hebben op de uit te geven gronden.

Hierbij is uitgegaan van de volgende uitgangspunten.

Investering aanleg insteekhaven

Op basis van deze uitsplitsing bedragen de totale kosten voor de investering € 22 mln. Door de in 2015 ontvangen subsidiebeschikking van de provincie, kan een bedrag van € 7,2 mln. op het investeringsbedrag in mindering worden gebracht. Het restant bedrag van € 14,8 mln. zal worden geactiveerd conform de nota waarderings- en afschrijvingsbeleid (annuïteit / 60 jaar / 1,25%).

Grondexploitatie insteekhaven

Voor de kosten en opbrengsten die betrekking hebben op de uit te geven percelen aan de insteekhaven is een exploitatieopzet opgesteld. Hierbij gaat het om een kavel voor de containerterminal en om een kavel voor haven gebonden logistieke bedrijvigheid. Naast de kosten zoals bouwrijp maken, aansluiten nutsvoorzieningen, infrastructuur, op hoogte brengen van het terrein en uiteindelijke woonrijp maken, is rekening gehouden met de verwervingskosten. Tegenover deze te maken en gemaakte kosten, zijn de opbrengsten van de uit te geven bedrijfsperven opgenomen.

Het positieve saldo van deze grondexploitatie zal worden gereserveerd en gedurende een periode van 60 jaar ten gunste worden gebracht van product 208 Exploitatie haven.

Eenzijds verlagen we hiermee de jaarlijkse rente- en afschrijvingslasten en anderzijds wordt hiermee de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening voor de insteekhaven gedekt.

Door de opgelopen vertraging moet er, conform de aanbestedingsvoorwaarden, een GWW (grond-weg- en waterbouw) indexatie worden toegepast. Daarvoor hebben we met Mourik afspraken gemaakt over de methodiek van indexeren. Wanneer bij definitieve inwerkingtreding duidelijk is wat de consequenties gaan zijn, moet dit voor het beschikbaar gestelde krediet en de vastgestelde exploitatieopzet in beeld worden gebracht.

Op basis van de meest recente inzichten is de startdatum voor de raming van de kapitaallasten bijgesteld. In de meerjarenbegroting 2026-2029 zal worden uitgegaan van kapitaallasten met ingang van 2029.

Voor de [nota grondexploitatie 2025 \(raadsvergadering 26 juni 2025\)](#) is de exploitatieopzet voor de insteekhaven bijgesteld.

Op het moment van definitieve inwerkingtreding van de gunning zal bekeken moeten worden in hoeverre de huidige risicoreserveringen (krediet en grondexploitatie) bijgesteld moeten worden.

Risico's

Voor het project is een risicodossier opgesteld waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen: aantal risico's zoals extra onderzoek, vertraging in de planning, extra uren organisatie, veranderende marktomstandigheden en de risico's die in het addendum zijn genoemd (zie volgende alinea).

De risico's komen nu vooral voort uit het stikstofdossier: er wordt geen Wnb-vergunning afgegeven, de bijdrage van de Provincie komt te vervallen en de raad gaat niet akkoord met de geïndexeerde aanneemsom. Voor deze risico's zijn beheersmaatregelen getroffen in de vorm van opschortende voorwaarden, waarmee het financiële risico wordt beperkt tot € 200.000 tot € 400.000 afhankelijk van de toepasselijke voorwaarde. Er bestaat slechts recht op één van deze bedragen; er kan geen sprake zijn van cumulatie als meerdere voorwaarden van toepassing zijn.

Stikstof

Op 30 april 2021 hebben wij voor het project insteekhaven een vergunning op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb-vergunning) aangevraagd bij Gedeputeerde Staten (GS) vanwege stikstofdepositie ($> 0,00$ mol/ha/j) op verschillende Natura 2000-gebieden. De Wnb-vergunning is op 30 september 2022 namens GS verleend door de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN). De Stichting Van GOL naar Beter (VGNB) heeft vervolgens beroep ingesteld tegen deze vergunning bij de rechtbank Oost-Brabant. Op 18 april 2024 heeft de rechtbank een tussenuitspraak gedaan.

De rechtbank heeft een aantal gebreken in de vergunning geconstateerd en GS de mogelijkheid geboden deze gebreken te herstellen. GS hebben aangegeven hiervan gebruik te willen maken en op 10 september 2024 heeft de ODBN namens GS een nieuw (positief) besluit genomen op de vergunning. De Stichting VGNB heeft op dit herstelbesluit gereageerd en de ODBN heeft daarop weer verweer gevoerd.

De rechtbank heeft ons inmiddels laten weten voornemens te zijn om op 11 november a.s. een nieuwe zitting te plannen. Hierna zal naar verwachting een einduitspraak volgen. Tegen een einduitspraak van de rechtbank staat hoger beroep open bij de Raad van State. De Wnb-vergunning heeft pas formele rechtskracht na een positieve einduitspraak van de rechtbank dan wel bij hoger beroep na uitspraak van de Raad van State.

In een worst-case scenario vernietigt de rechtbank de Wnb-vergunning en zien wij in die uitspraak geen aanknopingspunten om in hoger beroep te gaan. Om ons op een dergelijk scenario voor te bereiden, onderzoeken wij alternatieven zoals het emissieloos bouwen en exploiteren van de haven. Als daar meer duidelijkheid over is, zullen wij de raad hierover informeren en bij eventuele gevolgen voor de scope van het project deze ter besluitvorming voorleggen.

Organisatie

Gedurende de fase tot de feitelijke start van de werkzaamheden zal het aanbestedingsteam operationeel blijven maar met een lagere bezetting en frequentie. Waar nodig wordt het werk aan de insteekhaven voortgezet en op het dossier stikstof wordt nu meer werk verricht.

Voor de realisatiefase (na definitieve gunning) wordt het organisatieschema aangepast:

- Uitvoeringsteam met projectleider civiele techniek, directievoering en toezichthouders;
- Projectteam met algemene projectleider, omgevingsmanagement, civiele techniek, financiële mandatering en planning en control);
- Wekelijks overleg projectleiding, civiel technisch projectleider en wethouder;
- Maandelijks stuurgroep met de verantwoordelijke afdelingen en managers;
- College en raad informeren en consulteren via regulier P&C-cyclus in Voor- en Najaarsbericht.

Tijd

Op dit moment is de voortgang afhankelijk van het al dan niet onherroepelijk worden van de verleende Wnb-vergunning. Zoals hiervoor vermeld, is dit dossier nu bij de rechtbank die daar binnenkort een uitspraak over gaat doen, waarna de mogelijkheid tot hoger beroep bestaat. Een concrete tijdsplanning is daarom nog niet te geven.

Informatie

Projectdossiers op deelonderwerpen (civiele techniek, risicodossier, omgevingsmanagement, stikstofdossier en communicatie), geven inhoudelijke informatie over het project. Daarnaast worden de eerder genoemde kwartaal- en voortgangsrapportages nu 2 maal per jaar, via de reguliere P&C cyclus in het Voor- en Najaarsbericht gepresenteerd.

Kwaliteit

De kwaliteitseisen van stakeholders (o.a. RWS, WBD, toekomstige exploitant) zijn opgenomen in het definitief ontwerp, de bestekken en in de selectie- en aanbestedingsleidraad.

Voor de uitvoeringsfase bevatten de contractstukken met de aannemer de geëiste en gewenste kwaliteitseisen waar men aan moet voldoen. Deze zijn ook o.a. opgesteld aan de hand van 4 EMVI-criteria: planning, waterveiligheid, risico's en projectcommunicatie.

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Voortgangsrapportage

Waalwijk, 18 september 2025

Project: Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Fase: Voorbereiding door aannemer

Doel: Het programma heeft de naam 'Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat' gekregen (in het vervolg de GOL genoemd) en verbetert de economische vitaliteit van het gebied én de leefkwaliteit van de bewoners en gebruikers. Over een afstand van zo'n 20 kilometer tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch worden op en aan de snelweg A59 diverse deelprojecten uitgevoerd. De veiligheid op de A59 wordt vergroot doordat 4 van de 9 gevaarlijke op- en afritten verdwijnen. Door de aanleg van (parallel-)wegen verbetert de doorstroming van het verkeer van en naar de A59. De bereikbaarheid van (bestaande en nieuwe) woonwijken en bedrijventerreinen wordt verbeterd. Daarnaast verhoogt het programma GOL ook de ecologische en recreatieve kwaliteit van het gebied en draagt bij aan meer bescherming voor het milieu en is het sluitstuk in de realisatie van het project Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch (HoWaBo). Er worden twee ecopassages gemaakt onder de A59 door waardoor de waardevolle groene gebieden ten noorden en ten zuiden van de A59 met elkaar verbonden worden. Tenslotte wordt het woon-werkverkeer gestimuleerd door het realiseren van een snelfietsroute tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch met een noordelijke verbinding van Nieuwkuijk naar Haarsteeg.

Vooraf, leeswijzer

Voorliggende voortgangsrapportage is samengesteld ten behoeve van de projectbeheersing door de gemeenteraad. Met deze rapportage kan de gemeenteraad vaststellen en controleren of het project GOL binnen de door haar vastgestelde beleidskaders ten uitvoer wordt gebracht. Het GOL is een gemeentegrens overstijgend integraal project. Gemeente Waalwijk, Heusden en waterschap Aa-en Maas zijn samen met de provincie risicodragende partijen. Er is gekozen voor een geïntegreerd contractvorm (UAV-GC) met een aanbesteding op prijs/kwaliteit. De aannemerscombinatie Mourik/Besix heeft het werk aangenomen. De combinatie is verantwoordelijk voor het ontwerp en de realisatie van het project. Provincie Noord Brabant is opdrachtgever en stuurt het project aan. Samen met de stakeholders is er een ambtelijke (ABG) en politieke (stuurgroep) rapportagelijijn opgezet. Deze voortgangsrapportage is samengesteld aan de hand van de GROTICK-methodiek voor projectbeheersing. De letters van het woord GROTICK staan voor de verschillende aspecten waaraan in de voortgangsrapportage aandacht wordt besteed. Deze aspecten zijn respectievelijk:

- Geld
- Risico's
- Organisatie
- Tijd
- Informatie
- Communicatie
- Kwaliteit

Binnen de projectorganisatie zijn het dezelfde aspecten die worden bewaakt om daarmee maximaal zeker te stellen dat het project zich binnen de kaders ontwikkelt die door de Raad zijn aangegeven en die de projectorganisatie zichzelf ten doel heeft gesteld.

Hieronder wordt over elk van bovengenoemde GROTICK-aspecten verslag gedaan.

Geld

De aanvullende krediet aanvraag om de doorstart van het project mogelijk te maken is in de maand juni van 2025 door de Provinciale Staten van Noord-brabant, gemeente raden van Heusden en Waalwijk bekrachtigt. Op basis van deze besluiten is door de Provincie, met mandaat van de Stuurgroep, aan de combinatie Mourik-Besix de opdracht gegeven om het werk opnieuw op te starten en uit te gaan voeren.

Hierna een opsomming van de reeds genomen besluiten.

In de [raadsvergadering van 14 april 2020](#) zijn door de raad de benodigde middelen voor het GOL beschikbaar gesteld. In de [raadsvergadering van 7 juli 2021](#) is een aanvullend krediet beschikbaar gesteld. In de [Raadsvergadering van 26 juni 2025](#) is een aanvullende bijdrage beschikbaar gesteld.

Raadsvoorstel 26 juni 2025 (begrotingswijziging 2025/17)

Een aanvullende bijdrage van maximaal € 25,9 mln en voor de dekking van de totale kosten van het GOL in de meerjarenbegroting de onderstaande besluiten te nemen.

- Een aanvullend kredietbedrag beschikbaar te stellen van € 12,73 mln;
- Ten laste van de Algemene Reserve een aanvullend bedrag beschikbaar te stellen van € 9,6 mln;
- In te stemmen met het toerekenen van een bedrag van € 14,2 mln aan de grondexploitaties Haven 8 West, Haven 8 Oost en Insteekhaven;

Raadsvoorstel 14 april 2020 (begrotingswijziging 2020/06)

De totale bijdrage van het GOL door de gemeente Waalwijk bedraagt € 26,6 miljoen. Hierop kunnen een bedrag voor nog te verrekenen kosten met de provincie en de waarde van de door de gemeente voor het project ingebrachte gronden in mindering worden gebracht. Daarnaast is op 14 november 2013 al een krediet van € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld. Verder dient rekening te worden gehouden met een bedrag voor interne kosten tijdens de realisatiefase. Er is een krediet beschikbaar gesteld van € 23.195.000. De totale jaarlijkse kapitaallasten met ingang van 2024 bedragen € 992.000.

Het afwaarderen van de ingebrachte gronden wordt ten laste gebracht van de reserve mobiliteit. Met ingang van 1 januari 2020 bedraagt het saldo van deze reserve dan € 4.927.732.

Ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten wordt een geblokkeerde reserve gevormd. Hierin wordt het restant gestort van de reserve mobiliteit (€ 4.927.732) en een bedrag van € 4,7 miljoen vanuit de Algemene Reserve.

Raadsvoorstel 7 juli 2021 (begrotingswijziging 2021/19)

Het huidige projectbudget blijkt ontoereikend te zijn voor de uitvoering. Het tekort op het totale projectbudget wordt ingeschat op een bedrag van € 10,5 miljoen. Dit betekent voor de gemeente Waalwijk een extra bijdrage van € 3,1 miljoen (aandeel 29%). Voorgesteld wordt het in april 2020 beschikbaar gestelde krediet (begrotingswijziging 2020/06) met deze aanvullende bijdrage te verhogen. In de bijgestelde meerjarenbegroting 2022 t/m 2025 voor de Kadernota 2022, die in de raadsvergadering van 15 juli aan de orde is, is reeds rekening gehouden met een extra jaarlijkse kapitaallasten van € 120.000 met ingang van 2024. Dit geconstateerde tekort is gebaseerd op start uitvoering oktober 2021.

De dekking van de kapitaallasten (met ingang van 2024) is dan als volgt:

- Een bedrag van € 188.000 als gevolg van een verhoging van de OZB-opbrengst;
- Jaarlijkse onttrekking ten laste van de geblokkeerde reserve voor een bedrag van € 240.000;
- Met ingang van 2024 een jaarlijkse kapitaallast in de begroting van € 684.000.

Risico's

Het budget dat nu is verkregen is op basis van de nu bekende feiten, vertraging en risico's. Nooit valt uit te sluiten dat er zich onbekende of ongewenste zaken zich voordoen met gevolgen in tijd en geld. Natuurrampen, oorlogen, epidemieën e.d. zijn sowieso niet te voorzien. Daarnaast is en blijft er een inflatierisico.

Vergunningen:

De mogelijkheid bestaat dat belanghebbenden zich blijven verweren in juridische procedures of dat eisen worden gesteld bij de afgifte van een vergunning of ontheffing, die gevolgen hebben in tijd of geld.

Communicatie:

Rapportages via allerlei gremia waardoor informatie niet op tijd of onjuist wordt gedeeld.

Organisatie

De projectorganisatie valt onder de verantwoordelijkheid van de Provincie Noord Brabant. De gemeente heeft een toetsende en vergunningverlenende rol.

Tijd

Inmiddels ligt er na 6,5 jaar een positieve uitspraak van de [Raad van State d.d.26 februari 2025](#). Daarmee staat voor het project GOL het sein op groen om door te kunnen naar de realisatiefase. Hiertoe is op 26 juni 2025 een raadsbesluiten genomen voor aanvullend krediet. In deze zelfde week is er een besluit op aanvullend krediet genomen door de Gemeente Heusden en de Provincie Noord-Brabant. Op basis van deze besluiten is door de Provincie, met mandaat van de Stuurgroep, aan de combinatie Mourik-Besix de opdracht gegeven om het werk opnieuw op te starten en uit te gaan voeren. De start van de werkzaamheden is gepland op februari 2026. Daarnaast worden er door de aannemer op dit moment early works uitgevoerd, te denken valt aan de sanering van voormalige vuilstorten en de realisatie van een dassenburcht.

Op dit moment geeft de Provincie Noord-Brabant nog uitvoering aan de onderzoeken zoals verwoord in de motie [M95-2024 GOL-Halve Zolenlijn](#). Zodra hier een terugkoppeling op gegeven kan worden wordt dit gedaan.

Informatie

Informatie wordt door de provincie gedeeld met de risicodragende partijen en relevante stakeholders (waaronder gemeente Waalwijk). Hiervoor zijn diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen geïnitieerd. Het project wordt door diverse externe partijen kritisch gevolgd. Dit zijn stichtingen (waaronder "Van GOL naar Beter", "Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen") en personen. Bij de provincie Noord-Brabant zijn inmiddels verschillende WOO verzoeken ingediend welke door de provincie in behandeling worden genomen en afgehandeld.

Communicatie (resultaten, activiteiten)

De projectcommunicatie wordt door de provincie gedaan. De uitvoeringscommunicatie door de aannemerscombinatie. Periodiek vindt er een omgevingsoverleg plaats met de risicodragende partijen waarbij team communicatie is aangehaakt.

Kwaliteit

Door de risicodragende partijen zijn kwaliteitseisen meegegeven. Deze zijn verwerkt in het UAV-GC contract en daarop is de aannemerscombinatie geselecteerd. Op naleving van deze eisen wordt door de Provincie gestuurd en getoetst. Eventuele afwijkingen worden gedeeld met de risicodragende partijen.

Tussenvoorziening / opvanghotel

Tussenvoorziening / opvanghotel

Sinds 12 september 2022 vangen we Oekraïense vluchtelingen en statushouders op in het hotelgebouw aan de Bevrijdingsweg 1 in Sprang-Capelle. Voorheen waren er 231 plekken voor Oekraïners beschikbaar en 35 voor statushouders, sinds april 2025 zijn er 10 plekken extra beschikbaar gesteld voor Oekraïners, waardoor het aantal plekken voor statushouders is verminderd. De opvang op deze locatie loopt in ieder geval door tot 12 september 2026. Met ingang van het Voorjaarsbericht 2023 wordt ten behoeve van de projectbeheersing door de gemeenteraad via de P&C-cyclus gerapporteerd als majeur project. Met deze rapportage kan de gemeenteraad vaststellen en controleren of het project tussenvoorziening / opvanghotel binnen de door haar vastgestelde beleidskaders ten uitvoer wordt gebracht.

In deze GROTICK-rapportage staat GROTICK voor:

- Geld
- Risico's
- Organisatie
- Tijd
- Informatie
- Communicatie
- Kwaliteit

Geld

De uitgaven van de opvang in het hotelgebouw in 2025 hebben we geraamd rond de € 10 miljoen. De inkomsten bestaan uit een aantal componenten. Van het Rijk ontvangen we een normbedrag voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. In 2025 gaat het om € 44 per opvangplek per dag. Voor deze locatie ontvangen we € 3,8 miljoen. Oekraïense vluchtelingen die werken betalen een eigen bijdrage aan de kosten van hun opvang. Per 1 oktober 2025 gaat deze eigen bijdrage omhoog. Voor de opvang in het hotel gaat het dan om een bedrag van € 496,40 per volwassene en € 992,80 voor gezinnen met 2 volwassenen en stellen. In 2025 verwachten we voor € 800.000 aan facturen te versturen aan de werkende Oekraïners die in het hotel verblijven. Statushouders die we opvangen in het hotel betalen net als de Oekraïners een eigen bijdrage voor de kosten van eten en drinken. Dit bedrag komt uit op € 75.000. Daarnaast ontvangen we middelen vanuit COA. Het totaal aan vergoedingen komt zo uit op € 4,7 miljoen. Voor de meerkosten doen we een beroep op de *Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne*. Die garandeert gemeenten dat ze de voor opvang van Oekraïense vluchtelingen gemaakte kosten vergoed krijgen. Totaal is dit budgetneutraal voor de gemeentebegroting.

Voor de opvang van statushouders ontvangen we een vergoeding van het COA. We ramen die voor 2025 op € 700.000, onder voorbehoud van wijzigingen in de HAR-regeling. De kosten voor eten en drinken brengen we hierop in mindering. Daarnaast hebben we overige kosten van € 300.000. Het resterende bedrag van € 400.000 storten we in de reserve integratie en huisvesting van noodverblijfsituaties.

Risico's

We zien de volgende risico's:

1. Exit-strategie hotel

We vangen nu een grote groep vluchtelingen en statushouders op in het voormalige hotel. Dit is een tijdelijke situatie die voorsnog duurt tot 12 september 2026. Wanneer de opvang op deze locatie stopt, ligt er een aanzienlijke opgave om de Oekraïense vluchtelingen op een andere locatie onderdak te bieden. Dit vraagt vroegtijdig onderzoek en handelen om alternatieve opvang te organiseren..

2. Doorstroom statushouders

We zien dat het moeilijk is om voor statushouders passende woningen te vinden. Dit betekent dat gezinnen steeds vaker voor een langere periode in het opvanghotel verblijven. Alhoewel de kinderen alvast naar school gaan in Waalwijk en de volwassenen kunnen starten met inburgeren, is dit geen bevorderlijke situatie. Door statushouders in het hotel op te vangen, willen we ook de asielketen ontlasten. Wanneer er weinig doorstroming is, bereiken we dat doel in mindere mate.

Organisatie

In het opvanghotel werk(t)en we samen met het Rode Kruis, het hotel en de beveiliging. De gemeente voert de regie. De samenwerking met het Rode Kruis eindigt per 12 september 2025. De gemeente werkt vanaf deze datum samen met een nieuwe partij, te weten Wasseem. De betrokken medewerkers namens de gemeente zijn hiervoor ingehuurd of vrijgemaakt. Deze inzet leidt niet tot organisatorische problemen in het gemeentelijke apparaat. De kosten van deze inzet vergoedt het Rijk.

Tijd

De huidige overeenkomst met het hotel verloopt op 12 september 2026.

Informatie

Via de reguliere P&C-cyclus en op verzoek delen we de voortgang in het opvanghotel.

Communicatie

We hebben geïnvesteerd in het betrekken van inwoners bij de opvang in het hotel. Sinds de start hebben we 3 brieven aan inwoners gestuurd.

Kwaliteit

Uit onderzoek blijkt dat de vluchtelingen in de opvang zeer tevreden zijn. Zowel de statushouders als de Oekraïense vluchtelingen voelen zich veilig in de opvanglocatie, ervaren weinig stress en doen naar vermogen mee in de samenleving. Tot nu toe verloopt de opvanglocatie zonder noemenswaardige problemen.

Invoering Omgevingswet

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet officieel in werking getreden. We werken nu al ruim anderhalf jaar met de nieuwe wetgeving. Er zijn enkele trajecten gestart met een langere doorlooptijd, zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De volledige afronding van de implementatie wordt voorzien in 2032, het moment waarop het omgevingsplan nieuwe stijl voor gemeente Waalwijk gereed moet zijn.

Geld

De stand van zaken van de reserve voor de Omgevingswet per start van 2025 was afgerond € 968.000. Voor het jaar 2025 zijn er voldoende middelen beschikbaar. Het gaat hier om kosten voor externe ondersteuning voor projectleiding, de omgevingsvisie, het omgevingsplan, vervangende inhuur en communicatie. De opgedane ervaring met het werken aan het omgevingsplan nieuwe stijl maakt dat we vanaf 2026 komen met een nieuwe raming voor dit onderdeel. We hebben een eerste aanzet gemaakt om te komen tot een globale planning met financiële consequenties voor de periode tot 2032. Deze financiële aanzet leidt tot bijstelling van de financiële raming. In de Kadernota 2026 en Begroting 2026 worden voorstellen gedaan voor extra financiële middelen. Op dit moment is er nog € 654.310 beschikbaar voor de Omgevingswet. De verwachting is dat we dit jaar nog een bedrag van € 55.000 (omgevingsvisie) en € 15.000 (transitieplan) nodig hebben voor afronding van de visie en het transitieplan.

Risico's

Net als in de eerdere rapportages geldt nog steeds dat overschrijding van de vergunning-termijn een te benoemen risico is, dat zich tot nu toe nog niet heeft voorgedaan. De doelstelling van de Omgevingswet dat alles simpeler en sneller wordt, ligt nog in de toekomst. Dit geldt landelijk, en hangt ermee samen dat deze voordelen pas in beeld komen zodra het omgevingsplan nieuwe stijl gereed is, naar verwachting in 2032.

Organisatie

Bij de invoering van de Omgevingswet zijn veel medewerkers betrokken en het betreft verschillende onderdelen. Een groot aantal implementatiewerkzaamheden zijn afgerond of belegd als regulier werk binnen de lijnorganisatie. Sommige onderdelen kennen een langere doorlooptijd. Door en voor het opstellen van het omgevingsplan nieuwe stijl komen nieuwe functies en rollen aan bod die voorheen nog niet bestonden. De verantwoordelijkheid hiervoor is belegd bij het lijnmanagement. Met oog op het integrale karakter en de samenhang tussen de verschillende Omgevingswet-onderdelen blijft de projectorganisatie nog deels in stand.

Tijd

De gemeente Waalwijk was op 1 januari 2024 klaar voor de invoering van de Omgevingswet. Ook de onderdelen uit de transitieperiode (omgevingsvisie en omgevingsplan) verlopen op schema. Het streven is om de omgevingsvisie in december 2025 aan te bieden aan de raad ter vaststelling. Hiermee is dat traject ten einde. De omgevingsvisie vormt de basis voor het omgevingsplan. Het transitieplan om te komen tot een omgevingsplan sluit daarop aan. Eind 2025 wordt het transitieplan aan het college aangeboden ter vaststelling. De raad wordt middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Eind 2025 wordt tevens gestart met de eerste activiteiten om het omgevingsplan op te stellen. Dit is een proces van jaren en loopt door tot eind 2031. Het omzetten van het tijdelijke omgevingsplan naar een nieuw omgevingsplan is één van de grootste uitdagingen tijdens de transitieperiode. De opgave om te komen tot een nieuw omgevingsplan is niet beperkt tot het werkveld 'Ruimtelijke Ordening'. Ook vanuit de andere afdelingen uit het fysieke en sociale domein zal ook een belangrijke bijdrage geleverd moeten worden bij het omzetten van beleid en verordeningen naar het nieuwe omgevingsplan.

Informatie en communicatie

Inwoners en bedrijven worden op verschillende manieren geïnformeerd over en ondersteund voor de gevolgen van de Omgevingswet. De website is aangepast en wordt actueel gehouden en er is een front-office voor vragen over ruimtelijke initiatieven. Bij het opstellen van de omgevingsvisie wordt de raad en de samenleving op verschillende manier en momenten betrokken. De procedure voor de omgevingsvisie kan stapsgewijs worden gevolgd via het participatieplatform, door de interne organisatie en door de samenleving. Op dit platform staan de lopende participatietrajecten en vindt ook een terugkoppeling plaats van afgeronde stappen. Het participatietraject voor de omgevingsvisie wordt gevoerd onder de naam ["De toekomst van Gemeente Waalwijk"](#).

Van 21 augustus tot en met 1 oktober ligt het ontwerp van de omgevingsvisie ter inzage. Op 20 november staat een informatieve avond met de raad gepland over de omgevingsvisie en de ontvangen zienswijzen. Het streven is om de omgevingsvisie op 11 december aan te bieden aan de raad ter vaststelling. Voor het omgevingsplan wordt per te wijzigen deel een participatieplan opgesteld waaruit blijkt op welke manier de (keten)partners en de omgeving bij de wijziging wordt betrokken.

Kwaliteit

De invoering van de Omgevingswet moet op de langere termijn effect gaan krijgen op de kwaliteit van de dienstverlening voor wat betreft integraliteit, participatie en deregulering. Dit zal wellicht onder anderen meer concreet vorm krijgen zodra het omgevingsplan nieuwe stijl het huidige omgevingsplan van rechtswege stap voor stap gaat vervangen.

Implementatie Samen Redzaam

Grotick

Het programma SamenRedzaam is aangemerkt als één van de majeure projecten van de gemeente.

De voortgangsrapportage maakt onderdeel uit van het Voor- en Najaarsbericht.

Onderstaand wordt per onderdeel van de GROTIK-methodiek een nadere toelichting gegeven op de stand van zaken.

Geld

Voor het programma Samen Redzaam is vanaf 2023 een bedrag van € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de transformatie, van voorbereiding tot en met implementatie.

	Begroet	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Prognose 2025	Saldo voor 2026-2027
Tijdelijke formatie; vrijmaken zittend personeel en toevoegen expertise	600.000	40.103	231.460	70.000	258.437
Tijdelijke formatie ondersteunende teams	300.000	3.398	200.000	50.000	46.602
Opzetten en implementeren monitor Sociaal Domein	300.000	15.300	134.550	90.000	60.150
Opleiding, communicatie en onvoorzien	100.000	0	35.564	10.000	54.436
Totaal	1.300.000	58.801	601.574	220.000	419.625
Eindsaldo per jaar		1.241.199	639.625	419.625	

In 2025 hebben we een deel van deze middelen ingezet voor de uitvoering van de voorstellen die in december 2024 door het college zijn vastgesteld op basis van het implementatieplan Samen Redzaam. Het betreft onder meer de ontwikkeling van de sociale basis waarbinnen participatietrajecten worden uitgevoerd, een wijkteam is opgestart en waarbij we bezig zijn met een onderzoek naar een vierde ontmoetingsplek. Daarnaast is het Stevig Lokaal Team (SLT) gestart, bestendigen we de indicatievrije dagbesteding en richten we mogelijkheden in om vanuit deze 'trede 3' voorzieningen af te schalen naar de sociale basis (trede 2 en 1).

We implementeren de value cases, er zijn al een aantal indicatiestellingsprocessen ingekort en ontwikkelen de juiste randvoorwaarden om te kunnen sturen, waaronder de monitor sociaal domein maar ook de implementatie van impactgericht subsidiëren.

Tot slot zijn de projecten op het gebied van Zorg en Veiligheid in volle gang, waarvoor subsidies zijn verkregen vanuit het Rijk en ZonMw. Hier staat cofinanciering vanuit de gemeente tegenover.

Bij alle inzet wordt bekeken of dit financieel zo efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Omdat het zwaartepunt van de implementatie in 2026 ligt, is het van belang dat de beschikbare middelen ook in die periode beschikbaar blijven.

Bij elk P&C-product blijven we hierover rapporteren, met als uitgangspunt dat er géén aanvullende middelen worden aangevraagd voor deze transformatie.

Risico's

Bemensing:

De implementatie vraagt om specifieke expertise die niet binnen de organisatie beschikbaar is, zoals op het gebied van business control, community building, impactgericht subsidiëren en data-analyse. Daarnaast zijn voor het voorliggend veld nieuwe type professionals nodig, zoals gezinscoaches voor het Team Jeugd en Gezin. Het aantrekken en inwerken van deze professionals kost tijd.

Overgang naar indicatievrije ondersteuning:

De transformatie van geïndiceerde zorg naar indicatievrije ondersteuning vraagt aanpassingsvermogen van zowel de organisatie als samenwerkingspartners. Vooral binnen het jeugddomein bestaat er financieel risico, aangezien deze zorg regionaal wordt ingekocht en afgerekend. Niet-benutte middelen worden pas na afsluiting van het boekjaar terugontvangen. We beïnvloeden de instroom naar geïndiceerde zorg deels en sturen hierop actief via onze regionale rollen

Werkdruk:

De transformatie vindt plaats naast reguliere werkzaamheden, wat leidt tot capaciteitsdruk. De combinatie van veranderopgaven en bestaande werkdruk vertraagt het tempo. Concrete activiteiten helpen om de uitvoerbaarheid en betrokkenheid te vergroten.

Autonome ontwikkelingen en financiële onzekerheden:

Op ontwikkelingen zoals dubbele vergrijzing, zorgcomplexiteit, indexaties en rijks- of regionale beleidswijzigingen hebben we beperkt invloed. Deze kunnen het sociaal domein structureel financieel belasten en worden nauwlettend gevolgd.

Organisatie

We bouwen aan een organisatie die minder leunt op geïndiceerde zorg en meer op laagdrempelige ondersteuning vanuit het Stevig Lokaal Team en de sociale basis. Alle niveaus ontwikkelen zich conform het implementatieplan waarbij we wel wat vertraging zien op de planning. Maar dat leidt op dit moment niet tot zorgen over de transformatie. De organisatieontwikkeling sluit aan op de inhoudelijke aansturing binnen het Domein Mens en Samenleving. Het programma *SamenRedzaam* wordt hierin uiteindelijk structureel geborgd.

Tijd

De implementatieperiode is 2024 t/m 2027. De planning op hoofdlijnen ziet er als volgt uit:

Proces op hoofdpijnen

Opdracht eerste 3 maanden (april – juni):

- Gericht op analyse en inventarisatie

Opdracht tweede 3 maanden (juli – september):

- Gericht op analyse en inventarisatie
- Gericht op planvorming

Opdracht derde 3 maanden (oktober – december):

- Gericht op planvorming
- Gericht op voorbereiden implementatie

2025:

- Start volledige implementatie

2026:

- Implementeren en bijsturen

2027:

- Bijsturen, evalueren, borgen

Informatie en Communicatie

Interne communicatie:

De nadruk heeft het afgelopen jaar voornamelijk op intern gelegen. De uitwerking betekent veel voor de medewerkers. Het betekent meer dan een andere manier van werken. Soms betekent het zelfs een nieuwe functie of werkplek. Hier is veel aandacht voor. Het afgelopen jaar, maar zeker ook nog de komende tijd nu de projecten concreter worden en daadwerkelijk worden uitgerold.

We maken gebruik van de intranetomgeving en digitale nieuwsbrieven. De belangrijkste communicatievorm is lijncommunicatie, via de afdelingshoofden en coördinatoren. De volgende groepen worden doorlopend geïnformeerd en/of geraadpleegd: ?

Gemeenteraad	1x per kwartaal
College	1x per kwartaal
Sociale Adviesraad	1x per kwartaal
Interne teams	doorlopend
Stuurgroep	1x per kwartaal
Programmateam	1x per twee weken
Werkgroepen	1x per twee weken
Kartrekkers werkgroepen	1 x per maand

Externe communicatie:

Communicatie moet passen bij de doelgroep die we willen aanspreken. Deze doelgroep is per project dat vanuit Samen Redzaam wordt uitgevoerd anders. De communicatiestrategie is daarom op hoofdlijnen. De communicatiestrategie is de basis voor alle projecten die vanuit Samen Redzaam worden opgestart. Per project worden concrete communicatieplannen uitgewerkt en uitgevoerd. De communicatie rondom het programma Samen Redzaam beweegt mee met de inhoud van het programma. Hoe meer de inhoudelijke projecten en interventies vorm krijgen, hoe scherper we ook de bijbehorende communicatie kunnen vormgeven.?

Partners in het sociaal domein blijven we meenemen met digitale nieuwsbrieven en vooral in de warme directe contacten via medewerkers van de gemeente.

Communicatie richting inwoners pakken we op als het de inwoners ook echt raakt (of op termijn gaat raken) en dus relevant is. Denk aan participatie in de wijken. Dit kan kleinschalige communicatie zijn in één-op-één gesprekken, maar ook breder via andere communicatiemiddelen. Dit wordt in het project bepaald, passend bij de doelgroep en opgave. Bij elk onderdeel van Samen Redzaam wordt de communicatieadviseur betrokken.

Kwaliteit

In het programma is kwaliteit geborgd vanuit het perspectief van de inwoner. We geven inwoners meer regie en ruimte om ondersteuning mede vorm te geven. Dat zien we terug in innovatieve initiatieven als community building, de doorbraakmethodiek en participatie in de wijken, evenals in de inrichting van het wijkteam en het Stevig Lokaal Team. Om de effectiviteit te monitoren werken we met valuecases en gerichte businesscases, bijvoorbeeld gekoppeld aan Team Jeugd en Gezin, De Kazerne, en indicatievrije dagbesteding. Ook het Stevig Lokaal Team krijgt een eigen businesscase.

De Els

Herontwikkeling winkelcentrum De Els en omgeving (incl. Schoolkwartier)

Voortgangsrapportage

Project:	Herontwikkeling winkelcentrum De Els en omgeving (incl. Schoolkwartier)
Fase:	Uitwerkingsfase: • De Els en omgeving: Van Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) naar een Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (DOSP). • Schoolkwartier: Architectonische- en bouwkundige uitwerking.
Doel:	De herontwikkeling van De Els en omgeving is het speerpunt uit de Centrumvisie Waalwijk 2024 in de ontwikkeling naar een toekomstbestendige binnenstad. Het project De Els (incl. Schoolkwartier) maakt deel uit van (en vormt een cruciale rol) in een bredere transformatie van de binnenstad van een 'plek om te kopen' naar een 'plek om te zijn'. Deze ontwikkeling is nodig om de binnenstad op de lange termijn aantrekkelijk en relevant te houden. Het is een kans om een impuls te geven aan de woningbouw en een nieuw stedelijk woonmilieu toe te voegen. Dat vergroot het draagvlak voor de ontwikkeling van een sterke OV-knoop en geeft ruimte aan de invulling van de groen-blauwe opgave in de binnenstad.

Opsteller: P. Hermens, senior projectleider Binnenstad

Rapportage: Najaar 2025, versie d.d. 30 oktober 2025

Vooraf, leeswijzer

Het betreft hier de eerste voortgangsrapportage project De Els aan de raad. Deze is voorzien van een inleiding en samengesteld aan de hand van de GROTICK-methodiek voor project-beheersing. De letters van het woord GROTICK staan voor de verschillende aspecten waaraan in deze voortgangsrapportage aandacht wordt besteed. Deze aspecten zijn respectievelijk: *Geld, Risico's, Organisatie, Tijd, Informatie, Communicatie en Kwaliteit*. In twee bijlagen worden de belangrijkste besluiten en behaalde mijlpalen benoemd.

Inleiding

Waalwijk werkt al geruime tijd aan de noodzakelijke herontwikkeling van De Els en directe omgeving. Het winkelcentrum kampt met langdurige leegstand, sluit matig aan op de rest van de binnenstad en de inrichting van het openbaar gebied is weinig aantrekkelijk. De situatie wordt steeds nijpender en de urgentie neemt toe terwijl het (goed) functioneren van De Els belangrijk is om de binnenstad een aantrekkelijke plek te laten zijn. Voor een aantrekkelijke binnenstad is het ook essentieel een aantrekkelijk woonmilieu te realiseren. Het vormt een belangrijke basis voor de benodigde schaa sprong van middelgrote steden in Brabant, zoals Waalwijk. De herontwikkeling van De Els en omgeving is het speerpunt uit de Centrumvisie Waalwijk 2024 in de ontwikkeling naar een toekomstbestendige binnenstad. De herontwikkeling van het gebied De Els en Omgeving is daarmee een cruciaal project voor de gemeente Waalwijk. De gemeente speelt een actieve rol bij de herontwikkeling van het winkelcentrum De Els en omgeving door de aankoop van panden, de bouw van een parkeergarage, de in- en herinrichting van de openbare ruimte en verkoop van bouwrijpe gronden.

Het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP, dec. 2024) is integraal getoetst op de verschillende beleidsthema's. Het vormde tevens de basis voor het financiële model en de gemeentelijke grondexploitatie (vastgesteld door de raad op 22 mei 2025). Het toetsingskader vormde daarbij (door de raad) vastgesteld beleid. Belangrijke (beleids-)uitgangspunten zijn:

- o Het stedenbouwkundig kader (o.a. bouwhoogte, bouwmassa en loop-structuur) past binnen het vastgestelde Masterplan Binnenstad Waalwijk (2022).
- o De ruimtelijk-functionele invulling (o.a. programma en positionering van trekkers) sluit aan bij de vastgestelde Centrumvisie Waalwijk 2024.
- o De mobiliteitsoplossingen sluiten aan bij de mobiliteitsvisie 2021 en de nota parkeernormen 2025.
- o Er wordt onder meer rekening gehouden met de opvang van (regen)water en vergroening van de openbare en publieke ruimte conform vigerend beleid.
- o Voor woningbouw wordt aangesloten bij de lokale woonvisie en de regionale Woondeal SRBT. In het plan is de realisatie van 30% sociale woningbouw (door een toegelaten instelling) en 40% betaalbare woningbouw voorzien.

Hieronder wordt over elk van bovengenoemde GROTICK-aspecten (Geld, Risico's, Organisatie, Tijd, Informatie, Communicatie en Kwaliteit) kort verslag gedaan. Bij elk van de aspecten wordt de gang van zaken tot op heden kort verwoord en worden eventuele risico's benoemd.

G: Geld

Op 22 mei 2025 heeft de raad de '**grondexploitatie De Els en omgeving**' vastgesteld. Daarmee zijn de benodigde financiële middelen beschikbaar gekomen. Op basis van de ruimtelijke vertaling in het VOSP en de financiële afspraken met de ontwikkelaars kent de gemeentelijke grondexploitatie een negatief resultaat van circa € 4,00 miljoen op Eindwaarde per 31-12-2033 c.q. circa € 3,28 miljoen negatief Netto Contante Waarde per 1-1-2025. Deze vastgestelde voorziening uit de Algemene Reserve van € 4,0 miljoen biedt voldoende dekking om het negatieve resultaat op eindwaarde per 31-12-2033 te dekken. Onderdeel van deze grondexploitatie is een bijdrage van de Provincie Noord-Brabant in de vorm van een financieringsvoordeel die volgt uit een rente tegen aantrekkelijke voorwaarden. Met deze **geldleningsovereenkomst** hebben wij de **aankoop van panden gefinancierd** tegen een rente die 0,25% lager ligt dan het huidige renteomslag-percentage. Hierdoor treedt een financieel voordeel op dat aansluit bij de vastgestelde grondexploitatie. De gemeente is op grond van de anterieure overeenkomst verplicht tot **verwerving van een aantal panden in De Els**. Daarvoor zijn we als gemeente een geldleningsovereenkomst (met gunstige rente) met de provincie Noord-Brabant aangegaan om hieraan uitvoering te geven. Circa 22 (van de 31 panden die wij als gemeente aankopen) in De Els zijn nu in ons bezit (cumulatieve aankoopbedrag tot op heden van bedraagt ruim € 7 miljoen). Deze aankopen passen binnen de geraamde kosten in de grondexploitatie.

Het **realiseren van gemeentelijke openbare parkeergarage** brengt een forse investering met zich mee van ca. € 9,0 miljoen. Deze komen ten laste van de gemeentelijk parkeerexploitatie. We verwachten hier de komende jaren een licht overschot op de eerder geprognoseerde opbrengsten te hebben. Deze winst storten we in een bestemmingsreserve om verwachte tekorten tijdens de herontwikkeling van De Els deels op te vangen. Er is een vergelijking gemaakt tussen de huidige en toekomstige begroting, rekening houdend met de kapitaallasten en verwachte parkeer-opbrengsten (overigens zonder '*extra verhoging parkeertarief*'), mede door bouwactiviteiten en de ingebruik-name van de nieuwe garage. De aanvullende subsidie-bijdrage en financieringen (= geldleningen) met de Provincie Noord-Brabant (PNB) zijn bestuurlijk geborgd. Op 1 april heeft GS Provincie Noord-Brabant een positief principebesluit genomen. Het betreft hier drie onderdelen. *):

- Bijdrage t.b.v. groen-blauwe inrichting 2^e maaiveld (subsidie van € 1,1 mio aan Gemeente)
- Financiering aankoop panden publieke exploitatie (geldlening van € 11,2 mio aan Gemeente)
- Financiering sociaal woningbouwprogramma Casade (geldlening PNB aan Casade)

*) onderdelen 1 en 2 zijn begin juli 2025 uitgekeerd. Casade rondt haar geldlening met PNB naar verwachting in Q4-2025 af.

Risico 1: de vastgestelde voorziening uit de Algemene Reserve is niet (meer) toereikend

- o **Beheersmaatregel:** Op basis van deze risicoanalyse is reeds geadviseerd aanvullend op de hierboven benoemde verliesvoorziening van € 4,00 miljoen rekening te houden met een risicoreservering van minimaal € 1,85 en maximaal € 2,94 miljoen.
- o **Status:** Groen (onder controle)

Risico 2: Onzekerheid over prijsontwikkelingen

- o **Beheersmaatregel:** De uitvoering van dit plan vindt plaats over meerdere jaren. De afgelopen jaren zijn we door externe factoren meermaals geconfronteerd met forse prijsstijgingen voor o.a. bouwmaterialen en arbeid. Dit is opgevangen door in de grondexploitatie rekening te houden met indexatie van kosten en opbrengsten, gekoppeld aan de fasering. De voor deze indexatie gehanteerde parameters zijn conform de binnen de gemeente gebruikelijke parameters zoals opgenomen in Notitie parameters Nota grondexploitatie 2025. Uiteraard kan later blijken dat de geraamde indexatie in werkelijkheid anders is, door bijvoorbeeld externe factoren die vooraf niet te voorspellen zijn.
- o **Status:** Groen (onder controle)

Risico 3: Niet tijdige verwerven panden

- o **Beheersmaatregel:** Door nu te handelen komen we onze afspraken na en wordt stagnatie in het proces voorkomen. Tijdige verwerving van panden (zowel gemeente als ontwikkel-laars) is essentieel voor de fasering en uitvoering van het stedenbouwkundig plan.
- o **Status:** Groen (onder controle)

Risico 4: Ontwikkeling nieuwe parkeervoorzieningen, inclusief openbare gemeentelijke parkeergarage, heeft financiële gevolgen voor de begroting.

- o **Beheersmaatregel 1a:** Het instellen van een bestemmingsreserve om de parkeer-opbrengsten te benutten tijdens de realisatiefase van de parkeergarage. Het gebruik van deze reserve biedt namelijk financiële stabiliteit door incidenteel dekkingsmiddelen in te zetten voor de structurele kosten van de nieuwe parkeergarage.
- o **Beheersmaatregel 1b:** maken een investeringsvoorstel Parkeergarage De Els (besluitvorming Kadernota 2027)
- o **Status:** Groen (onder controle)

Risico 5: Subsidies Impuls Winkelgebieden (IW) en Woningbouwimplus (Wbi)

- o **Beheersmaatregel IW:** De IW is getackeld door de overeenkomsten. We overleggen hier ook regelmatig over met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO).
- o **Beheersmaatregel Wbi:** afspraak is dat de start bouw eerste fase (Schoolkwartier / Sanders) plaatsvind medio 2026. Bouwplan deelgebied 1.1 wordt momenteel uitgewerkt en daarna in procedure gebracht.
- o **Status:** Groen (onder controle)

R: Risico

In het raadsvoorstel 'Vaststellen Grondexploitatie De Els en Omgeving (d.d. 22 mei 2025) is aangegeven dat een project van deze omvang en complexiteit ook risico's kent. Eerder is er (aanvullend op de gebruikelijke gemeentelijke analyses) een risicoanalyse uitgevoerd op de gemeentelijke grondexploitatie om deze risico's voor de gemeente te kwantificeren. Hierbij is zowel gebruik gemaakt van de RISMAN-methode als de Monte-Carlo analyse. Door de twee methoden te combineren creëren we een robuustere en nauwkeurigere risicoanalyse. De RISMAN-methode zorgt voor een gestructureerde aanpak van het gehele risicomanagementproces, terwijl de Monte Carlo-analyse specifieke onzekerheden en de waarschijnlijkheden kwantitatief modelleert om zo de besluitvorming te verbeteren.

Risico 1: Afhankelijkheid van externe partijen

- o **Beheersmaatregel:** identificeren, analyseren en actief beheren van deze externe partijen (stakeholders) om risico's te beperken, effectieve communicatie garanderen en het project op schema te houden.
- o **Status:** Oranje (verdient constante aandacht)

Risico 2: Onderliggend VOSP is nog niet 100% maatvast

- o **Beheersmaatregel:** Het VOSP wordt momenteel uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (DOSP).
- o **Status:** Groen (onder controle)

Risico 3: Er is nog geen vastgesteld en onherroepelijk planologisch-juridisch kader

o Beheersmaatregel 1a: Het DOSP vormt het stedenbouwkundig kader en dient te worden vertaald naar een planologisch-juridisch kader. Op dit moment wordt onderzocht wat daarvoor nog nodig is en wat de beste methode is: een wijziging van het omgevingsplan of door verlening van een BOPA (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit). Pas als alle benodigde toestemmingen zijn verleend en onherroepelijk geworden, kan er daadwerkelijk overgegaan worden tot de realisatie van het project.

o Beheersmaatregel 1b: Met het opstellen van het planologisch-juridisch kader wordt gemotiveerd dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Belangrijke thema's zoals geluid, externe veiligheid, netwerkcongestie, ondergrondse infrastructuur en de stikstof-problematiek zullen dan nader worden onderzocht. De uitkomst kan de haalbaarheid van het project onder druk zetten. De raad heeft in de centrumvisie 2024 en het masterplan de kaders vastgesteld. Deze worden uitgewerkt in een planologisch juridisch kader. De raad zal opnieuw betrokken worden bij het vaststellen van het omgevingsplan of het uitoefenen van adviesrecht over het verlenen van de BOPA. De raad kan invloed uitoefenen op de besluitvorming, vooral wanneer het gaat om het afwegen van mogelijke zienswijzen, ingediend door onder andere omwonenden of andere.

o Status: Oranje (verdient constante aandacht)

O: Organisatie

Om het project overzichtelijk en effectief te begeleiden wordt gebruik gemaakt van een gestructureerde aanpak volgens het stuurgroep model. De projectgroep wordt ondersteund door drie werkgroepen: Financiën, Fysiek en Procedures. Deze werkgroepen dragen bij aan het waarborgen van de financiële haalbaarheid, de fysieke begeleiding en uitwerking van het ontwerp en de noodzakelijke procedurele stappen om het project De Els tot realisatie te brengen.

Stuurgroep

De stuurgroep bewaakt de voortgang (planning en targets), neemt strategische beslissingen (besluitvorming), bewaakt risicobeheer, communicatie (pers) en zorgt dat het project effectief wordt uitgevoerd.

Projectgroep

De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente (incl. voorzitters van de drie werkgroepen), ontwikkelaars en andere betrokkenen (vaak vakspecialisten die we zelf niet in huis hebben). De projectgroep richt zich op planning en organisatie, projectleiding, risicomanagement, taakverdeling, kwaliteitsbeheer, contractbeheer, subsidiebeheer en stakeholdersbetrokkenheid. De projectgroep is onder aanvoering van de senior projectleider Binnenstad (mede-) verantwoordelijk voor het coördineren van de activiteiten van de werkgroepen, het monitoren van de voortgang en het rapporteren aan de stuurgroep.

Wergroepen

De leden van de werkgroepen beschouwd als de meest geschikte professionals die, autonoom en met mandaat van hun eigen afdeling, een waardevolle vakinhoudelijke bijdrage leveren aan het behalen van de projectdoelen. De meeste leden van de werkgroepen waren in meer of mindere mate in het voortraject adviserend betrokken bij de totstandkoming van het VOSP en de GREX.

Elke werkgroep heeft haar eigen verantwoordelijkheden. Zeer globaal verwoord:

- o De Financien-werkgroep bewaakt de financiële haalbaarheid van het project.
- o De Fysiek-werkgroep begeleidt en ontwikkelt het fysieke ontwerp (VOSP naar DOSP).
- o De Procedures-werkgroep regelt de noodzakelijke procedurele stappen om het project in uitvoering te brengen.

De samenwerking verloopt goed. De aanstelling van een assistent projectleider / junior projectleider wordt overwogen om de workload van de senior projectleider Binnenstad te verlichten.

Risico: Taken en verantwoordelijkheden zijn niet helder genoeg:

- o Beheersmaatregel: Taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in een 'Plan van aanpak Uitvoeringsfase'. Deze kunnen per projectfase worden bijgesteld, verhelderd en eventueel herverdeeld binnen het stuurgroep model.
- o Status: Groen (onder controle)

AM BV is ingestapt in het project De Els op verzoek van Rezidenz. De contractpositie van De Els Project BV (Ban Bouwgroep en Rezidenz) wordt middels contract overname voor 50% overgedragen aan OntwikkelingsCombinatie De Els C.V. Hierop is reeds in artikel 28 van de anterieure overeenkomst voorzien. De anterieure overeenkomst wordt daarmee over gedragen aan Ontwikkelingscombinatie De Els C.V. onder de voorwaarde dat de nieuwe vennootschap álle contractuele verplichtingen, alle nevenrechten, nevenverplichtingen en alle wilsrechten onverkort overneemt.

T: Tijd (Planning & Voortgang)

Projecten zijn per definitie risicogevoelig. De factor tijd speelt daarbij een belangrijke rol.

- o Planning: Het project loopt tot 2033.**
- o Mijlpalen tot op heden: Zie bijlage 2**
- o Eerst volgende mijlpalen: 1) Opleveren DOSP en 2) in procedure brengen omgevings-vergunningsaanvraag Schoolkwartier (deelgebied 1.1: HEMA met erboven appartementen)**
- o Status: Groen (op schema)**

In het Plan van Aanpak 'Uitvoeringsfase' worden de belangrijkste stappen in de periode aug. 2025 t/m juni 2026 benoemd. Belangrijke opgaven in deze uitvoeringsfase zijn:

- o Uitwerken 'De Els' van VOSP naar DOSP**
- o Uitwerken bouwplan 'Schoolkwartier' en in procedure brengen aanvraag**
- o Civieltechnische voorbereiding**
- o Planologische voorbereiding**
- o Parkeergarage (investeringsvoorstel)**

Risico: Expertise en uitvoeringskracht niet op alle taken/activiteiten aanwezig

o Beheersmaatregel: in verband met nieuwe en onbekende taken/activiteiten kan niet altijd worden teruggevallen op ervaringen uit het verleden of routinekennis in onze organisatie. Voorafgaand aan elke nieuwe projectfase wordt een kennis- en capaciteits-analyse gemaakt, zodat evt. negatieve gevolgen kunnen worden voorkomen of beperkt. De senior projectleider Binnenstad inventariseert de risico's, bevraagt experts (in- en extern) en bespreekt oplossingen met het lijnmanagement en haar ontwikkelingspartners om hindernissen te voorkomen.

- o Status: Groen (onder controle)**

I: Informatie

De senior projectleider Binnenstad houdt een totaal-dossier bij en draagt er zorg voor dat elke stuurgroep-, projectgroep en werkgroep deelnemer beschikt over de voor hem/haar relevante informatie. Van de deelnemers van de diverse groepen wordt geacht dat zij bij dragen aan zorgvuldige informatie-deling en

- o Voortgangsrapportage aan de raad: Volgt de begrotingssystematiek (voor- en najaar cyclus) op basis van een GROTICK-rapportage-methodiek.**
- o Besluitvorming: Significante projectbesluiten worden vastgelegd in de notulen van de stuurgroep vergaderingen.**
- o Status: Groen (onder controle)**

Risico: voorkomen foute informatie en/of informatieverlies en/of informatie-overload

o **Beheermaatregel:** Alle projectdocumentatie (plannen van aanpak, projectplannen, verslagen en andere documentatie) wordt centraal opgeslagen en is toegankelijk voor alle leden.

o **Status:** Groen (Onder controle)

C: Communicatie

Er is sprake van een succesvolle participatie- en communicatie aanpak tot op heden. Eind 2022 heeft er een digitale peiling onder alle inwoners plaatsgevonden. De raad is hier destijds afzonderlijk over geïnformeerd. De opbrengst uit deze inwonerspeiling is betrokken bij de uitwerking van de plannen. Hierdoor vergrootte het draagvlak, versterkten we het vertrouwen en werd er waardevolle input uit de gemeenschap verzameld.

Gedurende elke projectfase ligt de focus op informeren over de impact van het project De Els voor Waalwijk en haar inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Een open en voortdurende dialoog zorgt ervoor dat het project aansluit bij de wensen en behoeften van de gemeenschap en dat alle relevante partijen betrokken worden bij het proces. Drie succesvolle omgevingsdialogen (participatie) zijn er tot op heden geweest, waarvan de laatste plaatsvond op 24 juni 2025.

Risico: draagvlak voor het project neemt af

o **Beheermaatregel:** Om een effectieve en transparante communicatie te waarborgen is er een communicatieadviseur van de gemeente permanent betrokken bij het project. Door vroegtijdig en continu in contact te blijven met alle betrokken partijen (stakeholders) en openheid te bieden over de voortgang en knelpunten, wordt het proces transparanter en wordt de kans op breed gedragen plannen vergroot. Per projectfase toetsen we het draagvlak. In Q1-2026 zal de vierde omgevingsdialoog gaan plaatsvinden met de focus op het DOSP.

o **Status:** Groen (onder controle)

K: Kwaliteit

Uitwerking VOSP naar DOSP

Op basis van vijf thema's wordt het VOSP nu integraal uitgewerkt naar een DOSP:

1. **Gemengd plintprogramma (winkelrondje, routing, verbindingen, openbare ruimte)**
2. **Mobiliteit (hoofdontsluiting, verkeersafwikkeling, parkeren, voetgangers, fietsen, auto's)**
3. **Klimaat adaptief (groen, water robuust, verblijven)**
4. **Wonen (programma, massaopbouw)**
5. **Beeldkwaliteit (cultuurhistorie, DNA van Waalwijk)**

In de afgelopen 3 maanden is het VOSP reeds voorzien van diverse optimalisaties en zijn er tevens diverse verkenningen gedaan om te komen tot onder andere een gedifferentieerder woon-programma en het ruimtelijk 'vereenvoudigen' van de parkeergarage en daarmee de functionele kwaliteit te verhogen.

Investerings parkeergarage

Voldoende parkeerplaatsen is essentieel voor dit deel van het centrum en het project De Els. De realisatie van een openbare parkeergarage (door de gemeente te realiseren) vormt een essentieel onderdeel herontwikkeling van het winkelcentrum De Els. Deze parkeergarage is bedoeld om een duurzame en kwalitatieve leefomgeving te bevorderen en om het parkeerbeleid in de binnenstad te optimaliseren. Dit sluit aan bij de ambitie om de binnenstad leefbaar te houden, waarbij de verplaatsing van parkeerfaciliteiten naar een gebouwde parkeergarage een logische stap is. Ook worden binnen de ontwikkelopgaven voor de (her)ontwikkeling van De Els en Omgeving nieuwe maaiveldparkeerplaatsen gerealiseerd (zie ook onder *Geld*)

Risico: Thema mobiliteit en de toekomstige inrichting van de Mr. Van Coothstraat zijn in deze fase bepalend voor de doorontwikkeling van het VOSP naar het DOSP.

- o Beheermaatregel: Opdracht formuleren t.b.v. verkeersonderzoek 'toekomst Mr. van Coothstraat'. Dit verkeersonderzoek met scenario's om zodoende diverse verkeers-maatregelen te toetsen op basis van verschillende simulaties, vaak met verkeers-modellen. Het doel is om inzicht te krijgen in de gevolgen van beleidsopties voor bijvoorbeeld doorstroming, veiligheid of bereikbaarheid, waarna een weloverwogen keuze gemaakt kan worden voor het gewenste scenario in relatie tot het project De Els en haar toekomstige parkeergarage.

- o Status: Groen (onder controle)

Risico: De ontwikkeling van nieuwe parkeervoorzieningen, inclusief parkeergarage heeft financiële gevolgen voor de begroting.

- o Beheermaatregel 1a: Het instellen van een bestemmingsreserve om de parkeeropbrengsten te benutten tijdens . Het gebruik van deze reserve biedt namelijk financiële stabiliteit door incidenteel dekkingsmiddelen in te zetten voor de structurele kosten van de nieuwe parkeergarage.

- o Beheermaatregel 1b: maken een investeringsvoorstel Parkeergarage De Els (besluitvorming Kadernota 2027)

- o Status: Groen (onder controle)

Bijlage 1: Besluitvorming Raad en College irt programma Binnenstad en/of project De Els

Datum	<u>De GEMEENTERAAD</u> heeft de volgende besluiten genomen. De belangrijkste zijn:
7 juli 2022	Vaststellen Waalwijk Stadscentrum - Stedenbouwkundig Masterplan (agendapunt 11)
20 februari 2024	Cofinanciering toegekende subsidies voor herontwikkeling van De Els en omgeving
11 april 2024	Vaststellen Centrumvisie Waalwijk 2024 (agendapunt 15)
11 april 2024	Vaststellen Cofinanciering Herontwikkeling De Els (agendapunt 19)
10 oktober 2024	Principebesluit mogelijke verplaatsing bibliotheek (agendapunt 14)
20 maart 2025	Vaststellen Vestiging Voorkeursrecht projectgebied De Els en omgeving (agendapunt 3)
22 mei 2025	Vaststellen Gemeentelijke grondexploitatie De Els en omgeving (agendapunt 11)
28 augustus 2025	Definitief voorkeursrecht op grond van de Omgevingswet te vestigen op het projectgebied De Els in stand te laten, onder aanvulling van de motivering zoals die is opgenomen in het raadsvoorstel behorende bij het raadsbesluit d.d. 20 maart 2025 en het raadsvoorstel behorende bij deze beslissing op bezwaar (agendapunt 13).
Datum	<u>Het COLLEGE</u> heeft de volgende besluiten genomen. De belangrijkste zijn:
20 december 2022	Principestandpunt college t.b.v. financiële en ruimtelijke uitgangspunten voor herontwikkeling

7 maart 2023	Intentieovereenkomst Gemeente Waalwijk - Provincie Noord-Brabant
14 maart 2023	Samenwerkingsovereenkomst Gemeente Waalwijk, ontwikkelende partijen (Sanders Retail Groep & De Els Project B.V.) en belanghebbende (VO De Els)
21 maart 2023	Aanvraag subsidie WoningbouwImpuls (WBI)
22 augustus 2023	Aanvraag subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden (IW)
20 juni 2023	Raadsinformatiebrief 069-23 Toekenning WBI
20 december 2023	Raadsinformatiebrief 069-23 Toekenning WBI Impulsaanpak Winkelgebieden en de stand van zaken ruimtelijk ontwerp
3 december 2024	Samenwerkingsovereenkomst De Els 2024
17 december 2024	Vestigen Voorkeursrecht projectgebied De Els en omgeving
25 maart 2025	Gemeentelijke grondexploitatie De Els e.o.
13 mei 2025	Anterieure overeenkomst 'De Els'
20 mei 2025	Anterieure overeenkomst 'Schoolkwartier'
1 juli 2025	Project de Els: overdracht anterieure overeenkomst, aankoop diverse panden, uitzondering aanbiedingsplicht voorkeursrecht
5 augustus 2025	Beslissingen op bezwaar vestiging voorkeursrecht 'De Els & omgeving'

Bijlage 2: Recente mijlpalen project De Els

Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan en Samenwerkingsovereenkomst

16 nov 24: Conclusie alle partners > ruimtelijk- en financieel haalbaar plan

26 nov 24: Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) 'vast klikken'

3 dec 24: Collegebesluit Samenwerkingsovereenkomst (SOK)

4 dec 24: SOK met De Els Project BV en Sanders ondertekend (mijlpaal)

Voorkeursrecht

17 dec. 24: Vestiging Voorkeursrecht voor 3 maanden o.b.v. college besluit

19 dec. 24: Inschrijven Kadaster in Eindhoven (autorit)

20 mrt. 25: Vestiging Voorkeursrecht voor 3 jaar o.b.v. raadsbesluit (mijlpaal)

21 mrt. 25: Inschrijven Kadaster in Eindhoven (autorit)

19 juni 25: Hoorzitting beroeps- en bezwarencommissie (drie bezwaarmakers)

28 aug. 25: Voorkeursrecht in stand gelaten (raadsvoorstel)

Grondexploitatie De Els en twee anterieure overeenkomsten

25 maart 25: Gemeentelijke Grondexploitatie (GREX), collegebesluit (mijlpaal)

1 april 25: Principebesluit GS over drie maatregelen (mijlpaal)

1. bijdrage t.b.v. groen-blauwe inrichting 2^e maaiveld (subsidie aan Gemeente)

2. financiering aankoop panden publieke exploitatie (geldlening aan Gemeente)

3. financiering sociaal woningbouwprogramma Casade (geldlening aan Casade)

10 april 25: Technische vragensessie

17 april 25: Gespreksavond

14 mei 25: Anterieure overeenkomst met De Els Project BV / Moederplan (mijlpaal)

20 mei 25: Anterieure overeenkomst met Sanders / Schoolkwartier (mijlpaal)

22 mei 25: Gemeentelijke Grondexploitatie De Els e.o. vastgesteld raad (mijlpaal)

Uitbreiding ontwikkelcombinatie

Juni 25: Samenwerkingsovereenkomst AM BV en Rezidenz Development BV

Juli 25: Ontwikkelcombinatie De Els C.V. opgericht (mijlpaal)

Alle rechten en plichten uit de anterieure overeenkomst worden overgenomen. Overname heeft geen gevolgen voor de zekerheidsstelling.

Geldlening aankoop panden en subsidie groen-blaauwe inrichting 2e maaiveld

1 juli 25: Definitief akkoord GS en verstrekking lening en subsidie (mijlpaal)

Geldlening als separate projectfinanciering van € 11,2 miljoen euro, rente 1%, looptijd van 10 jaar, rente ligt 0,25% lager dan het huidige rente- omslagpercentage > financiële voordeel € 408.000,-

Subsidie bijdrage van € 1.107.500,- (50% van de investeringskosten)

Aankopen en leveringen 20 panden

1 juli 25: Collegebesluit overdracht anterieure overeenkomst De Els Project BV, aankoop diverse panden, uitzondering aanbiedingsplicht voorkeursrecht

21 juli 25: Contract met JAbeheer (vastgoedbeheerder gemeentelijke panden in De Els)

1 aug. 25: Aankoop en levering eerste 20 panden: kosten € 6.850.400,- (mijlpaal)

Gemeente koopt uiteindelijk 30 panden, Ontwikkelcombinatie koopt aan voor ca. 30 miljoen. Samen hebben we nu ca. 95% van de benodigde panden in ons bezit.

5. Grondexploitatie

Grondexploitatie

Legenda	Toelichting		
	Geen substantiële wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde Nota Grondexploitatie 2025. Het project loopt volgens planning en binnen budget of zelfs positiever.		
	Er zijn kleine nadelige wijzigingen in de planning of financiën ten opzichte van de vastgestelde Nota Grondexploitatie 2025.		
	Er is sprake van een substantieel nadeel (in planning of financiën) ten opzichte van de vastgestelde Nota Grondexploitatie 2025.		
Project	Geld	Tijd	Toelichting

Landgoed Driessen			Ten opzichte van de nota Grondexploitatie 2025 is er een aantal wijzigingen in de grondexploitatie te melden: • Kindcentrum Driessen, wat gelegen is in fase II, wordt financieel neutraal betrokken bij de grondexploitatie van fase I. De grond wordt tegen kostprijs intern geleverd (dit krijgt een onderwijsfunctie); • Voor De Nieuwe Hoven is een ontwikkelovereenkomst gesloten en dit is als deelproject betrokken bij de grondexploitatie van fase I. Dit heeft geen financiële gevolgen. De raad heeft hierover besloten; • De geplande uitvoering van de Muzenkamer start nog niet dit jaar. Wel vindt er een participatietraject plaats over het ontwerp; • Het deelproject aan de Oudestraat wordt woonrijp gemaakt. De aanbesteding viel binnen de raming; • Vooruitlopend op de laatste woningen in Lommerrijk is de ontsluitingsweg al woonrijp gemaakt. Hiermee was in de raming geen rekening gehouden. Dit kan worden opgevangen met een meevaller aan de Oudestraat; • In 2026 staat de uitgifte gepland van een deel van de afronding. Dit gaat mogelijk niet lukken, in verband met onduidelijkheid rondom stikstof.
Achter de Hoven			De uitgifte van de vier vrije kavels is gepland in 2026. Dit is nog haalbaar zodra er meer duidelijkheid komt over de alternatieve invulling van deze kavels. Tot die tijd worden er geen werkzaamheden verricht aan dit plan.
Afbouw Haven I / VI			Er resteert nog één uit te geven kavel van ruim 1 ha, waarvoor al een koopovereenkomst is gesloten. De levering (en daarmee grondopbrengst) werd in de Nota Grondexploitatie 2025 geraamd in 2025. Dit lijkt echter niet haalbaar meer te zijn. Daarom zal de uitgifte van deze kavel worden doorgeschoven naar 2026.

Haven 8 West	 	Vooralsnog worden ten opzichte van de opstelling van de Nota Grondexploitatie 2025 geen substantiële wijzigingen verwacht aan de opbrengsten en kostenkant en in de planning. Uitzondering hierop zijn de toe te rekenen kosten van het GOL. In het raadsbesluit m.b.t. het verhogen van het krediet (d.d. 26 juni 2025) is besloten om een deel van de kosten toe te rekenen aan de grondexploitatie Haven 8 West. Dit zorgt, zoals destijds ook al is vermeld, voor een lagere winst dan is opgenomen in de Nota Grondexploitatie 2025. In verband met het lopende beroep tegen de Wnb-vergunning is nog niet gestart met de aanleg van de randweg. Dit was ten tijde van de Nota Grondexploitatie 2025 ook het geval. De begrenzing van Haven 8 West is in de Nota Grondexploitatie 2025 aangepast in verband met een nog uit te geven perceel.
Insteekhaven	 	Vooralsnog worden ten opzichte van de opstelling van de Nota Grondexploitatie 2025 geen substantiële wijzigingen verwacht aan de opbrengsten en kostenkant en in de planning. Uitzondering hierop zijn de toe te rekenen kosten van het GOL. In het raadsbesluit m.b.t. het verhogen van het krediet (26 juni 2025) is besloten om een deel van de kosten toe te rekenen aan de grondexploitatie Insteekhaven. Dit zorgt, zoals destijds ook al is vermeld, voor een lagere winst dan is opgenomen in de Nota Grondexploitatie 2025. In verband met het lopende beroep tegen de Wnb-vergunning is nog niet gestart met de aanleg van de insteekhaven. Dit was ten tijde van de Nota Grondexploitatie 2025 ook het geval.
Haven 8 Oost	 	Vooralsnog worden ten opzichte van de opstelling van de Nota Grondexploitatie 2025 geen substantiële wijzigingen verwacht aan de opbrengsten en kostenkant en in de planning. Uitzondering hierop zijn de toe te rekenen kosten van het GOL. In het raadsbesluit

m.b.t. het verhogen van het krediet (26 juni 2025) is besloten om een deel van de kosten toe te rekenen aan de grondexploitatie Haven 8 Oost. Dit zorgt, zoals destijds ook al is vermeld, voor een lagere winst dan is opgenomen in de Nota Grondexploitatie 2025.

In verband met het lopende beroep tegen de Wnb-vergunning en het exploitatieplan is nog niet gestart met de het bouwrijp maken van de nog uit te geven kavels. Dit was ten tijde van de Nota Grondexploitatie 2025 ook het geval.

De Els

In mei 2025 is de grondexploitatie voor het project De Els vastgesteld. Aangezien deze vaststelling heeft plaatsgevonden ná het opstellen van de Nota

Grondexploitatie 2025, is het project daarin niet opgenomen. Conform het bijbehorende raadsvoorstel wordt het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) in de komende periode verder uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (DOSP).

Na afronding van deze uitwerking zal duidelijk worden of de momenteel gehanteerde uitgangspunten herzien moeten worden. Wel zullen wij deze uitwerking aangrijpen om verdere optimalisaties door te voeren ten aanzien van differentiatie van het woonprogramma en de te realiseren parkeervoorzieningen.

Inmiddels is voor een bedrag van ruim € 6,5 miljoen aan vastgoed aangekocht. Deze aankopen zijn gerealiseerd binnen de in de grondexploitatie geraamde aankooprijzen. In de oorspronkelijke raming was voorzien dat alle aankopen in 2025 zouden worden afgerond. Gebleken is echter dat dit tijdspad niet haalbaar is. Er vinden weliswaar gesprekken plaats met eigenaren, maar nog niet met iedereen is overeenstemming bereikt. De bijbehorende kosten zullen daarom worden doorgeschoven naar latere jaren. Daarnaast zal ook de fasering van de plankosten worden herzien. Deze kosten zullen, in lijn met de huidige planning, eveneens naar een later moment worden verschoven.

Bloemenoordflats
(facilitair project)

In 2025 zijn met name kosten gemaakt voor de laatste woonrijp maakwerkzaamheden van de openbare ruimte in het Magnoliapark (groenaanleg). Het openbaar gebied van fase 2 wordt in de tweede helft van het jaar conform de overeenkomst aangekocht door de gemeente en in beheer genomen. Het verrekenen van de kosten van onder andere het woonrijp maken met Casade (uitvoering overeenkomst) vindt gelijktijdig plaats. De uitvoering kan naar verwachting binnen de gestelde kostenraming worden afgerond. Ook de geraamde plankosten zijn voldoende voor met name het benodigde projectmanagement. Vooralsnog is de verliesvoorziening dan ook voldoende voor de afdekking van het negatieve resultaat op eindwaarde op deze ontwikkeling.

Akkerlanen
(facilitair project)

In 2025 is de reconstructie van de Groenewoudlaan deels ten laste van Akkerlanen gebracht (conform raming). De grondverkoop van de openbare ruimte aan de ontwikkelaar vindt in het tweede half jaar plaats, voor de helft van het gebied is dat een jaar eerder dan verwacht. Wel zal de oplevering van de openbare ruimte aan de gemeente niet eerder dan in 2027 zijn, een jaar later dan verwacht. Omdat dit geen financiële gevolgen heeft, blijft de planning op groen staan. De kosten die in 2025 zijn gemaakt, zijn binnen de raming gebleven.

Grotestraat
239-241
(facilitair project)

Tijdens de uitvoering zijn diverse omstandigheden aan het licht gekomen die tot een overschrijding van het oorspronkelijke budget hebben geleid. Er zijn er enkele onvoorziene kosten ontstaan, waaronder een verplicht archeologisch onderzoek en een onderzoek naar niet-gesprongen explosieven. Deze kosten waren bij aanvang van het project niet voorzien en hierover waren ook geen afspraken gemaakt met de ontwikkelaar. Ook zijn er wijzigingen doorgevoerd in de plannen. Waar aanvankelijk werd uitgegaan van

een gemengd rioolstelsel, is nu gekozen voor een gescheiden rioolstelsel. Dit alles leidt tot een groter negatief resultaat op eindwaarde, waardoor de getroffen voorziening volgend jaar verhoogd zal moeten worden.

6. Budgetoverhevelingen

Verloop budgetoverhevelingen 2024 naar 2025

Doelstellingen

Verloop budgetoverhevelingen 2024 naar 2025

In dit Najaarsbericht 2025 wordt gerapporteerd over de stand van zaken van de bij het Najaarsbericht 2024 opgenomen budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025.

Bij de Jaarrekening 2024 is getoetst wat de werkelijke bedragen zijn, die voor overheveling in aanmerking komen. Van enkele posten is daarbij het werkelijk over te hevelen bedrag gewijzigd ten opzichte van het Najaarsbericht 2024. De bedragen uit de Jaarrekening 2024 zijn hieronder opgenomen in de kolom "Budget van 2024 naar 2025".

In onderstaande tabel is aangegeven:

- de overheveling van 2024 naar 2025;
- de prognose van de besteding van de overheveling in 2025;
- het verschil tussen het overgehevelde budget en de prognose voor de besteding in 2025.

Indien er een verschil is, wordt dit onder de tabel per overhevelingsvoorstel toegelicht.

Als **budgetoverhevelingen** van **2024 naar 2025** zijn vanuit de Jaarrekening 2024 opgenomen:

	EXPLOITATIE	Budget van 2024 naar 2025	Prognose 2025	Verskil	Toelichting verschil
1	Nazorg implementatie nieuw zaaksysteem (INF)	21	21	0	
2	Pilot samenwerking sociaal en veiligheidsdomein (LTH)	165	165	0	
3	Sportbeleid (BSD)	48	20	28	Het resterende bedrag overhevelen naar 2026.
4	Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) (BSD)	60	20	40	Het resterende bedrag overhevelen naar 2026.
5	Decentralisatie-uitkering 2023 en 2024 alleenverdieners o.b.v. Septemercirculaire 2024 (BSD)	51	51	0	
6	Uitvoering koers sociaal domein (BSD)	1.261	1.261	0	
7	Kansrijke start (BSD)	43	22	21	Valt bij de jaarrekening vrij ten gunste van het resultaat 2025.
8	Onderzoek Hoefsvengebied (OBL)	60	18	42	Het resterende bedrag overhevelen naar 2026.
	Totaal exploitatie	1.709	1.578	131	

	RESERVES & VOORZIENINGEN	Budget van 2024 naar 2025	Prognose 2025	Vershil	Toelichting verschil
9	Programma jeugd (BSD)	145	145	0	
10	Mobiliteitsplan 2030 (OBL)	275	25	250	Het resterende bedrag overhevelen naar 2026.
11	Waalwijk stad met kennis en talent (SCC)	44	0	44	Het resterende bedrag overhevelen naar 2026.
	Totaal reserves en voorzieningen	464	170	294	
	Totaal exploitatie & reserves / voorzieningen	2.173	1.748	425	

Doelstellingen

Toelichting verschillen in budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025

erp

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
1. Implementatie nieuw zaaksysteem	F. Spierings	022	€ 21.000
Toelichting: In 2024 gaan we over naar een nieuw zaaksysteem en document management systeem ten behoeve van het digitaal en zaakgericht werken. Dit o.a. op basis vanuit de verplichting vanuit de archiefwet. In 2024 zijn hiervoor de werkzaamheden uitgevoerd: systeem inrichten, gebruikers opleiden, processen verbeteren, inrichting kunnen aanpassen, werkafspraken aanpassen en medewerkers opleiden. De live-gang van het nieuwe zaaksysteem vindt plaats in 2024 en de nazorg loopt tot in het eerste kwartaal 2025. De financiële middelen zijn nodig om het project in 2025 af te ronden. Bij het Najaarsbericht 2024 is een overheveling van € 60.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 21.000. Prognose besteding in 2025: De overgehevelde middelen van 2024 zijn besteed.			
Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
2. Pilot samenwerking sociaal en veiligheidsdomein (LTH)	S. Ausems	102	€ 165.000
Toelichting: Eén van de doelstellingen in het werkprogramma van de Ministeriële Commissie Aanpak Ondermijning (MCAO) is het bieden van kansen en perspectief aan kwetsbare en risicovolle groepen om ook preventief ondermijning en (jeugd)criminaliteit tegen te gaan. Binnen de gemeentelijke organisatie betekent dit dat het sociaal- en veiligheidsdomein meer samen moeten opereren. De doelstelling van deze decentralisatie-uitkering is om in de praktijk te leren hoe de samenwerking tussen het gemeentelijk sociaal domein en het veiligheidsdomein eruit kan zien om kansen en perspectief te bieden aan risicovolle en kwetsbare groepen. In samenwerking met en op uitnodiging van de VNG hebben 27 gemeenten bijgedragen door interviews en/of aanwezig te zijn bij bijeenkomsten ten behoeve van een handreiking 'samenwerken sociaal en veiligheidsdomein'. Vanuit deze groep zijn voorstellen van vier gemeenten naar voren gekomen om de samenwerking tussen sociaal- en veiligheidsdomein ook in de praktijk (verder) vorm te geven. De gemeente Waalwijk ontvangt in de Decembercirculaire 2024 € 165.000. Uitvoering van deze pilot zal plaatsvinden in 2025. De ontvangen middelen zullen bij de jaarrekening 2024 worden bestemd om uitgaven te kunnen doen in 2025. Prognose besteding in 2025: De verwachting is dat de middelen volledig worden besteed.			
Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
3. Sportbeleid	T. Klerx	511	€ 20.000
Toelichting: Conform collegebesluit d.d. 10 april 2012/B012.0116 vindt er jaarlijks overheveling plaats van het resterend budget. Naar verwachting bedraagt het restant budget voor de uitvoering van de sportnota 2020-2024 op 31 december 2024 € 50.000. De sportnota wordt verlengd met een jaar en mede door deze middelen kunnen we blijven werken aan dezelfde ambities. Dit restant bedrag ontstaat mede door de inzet buurtsportcoach in het onderwijs en kinderopvang in combinatie met de cofinanciering vanuit voornoemde partijen. Bij het Najaarsbericht 2024 is een overheveling van € 50.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 48.000. Prognose besteding in 2025: De middelen zijn ingezet voor de Brede Regeling Combinatiefuncties. Echter, doordat de cofinancieringsbijdrage vanuit het onderwijs stijgt (tot 2027) zijn er middelen over op het sportbudget. Dit budget wordt ingezet voor de uitvoering van de			

nieuwe beleidsperiode en Levendig Waalwijk.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
4. Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)	T. Klerx	511	€ 20.000

Toelichting:

Voor JOGG is er vanaf 2025 jaarlijks slechts een structureel budget van € 47.000 beschikbaar, dit bedrag wordt jaarlijks aangevuld door middel van een overheveling aangezien de oorsprong van dit budget voortkomt uit rijksmiddelen met een specifiek doel. Conform collegebesluit B19-000220 d.d. 26-03-2019 vindt er jaarlijks overheveling plaats van het resterende incidentele budget dat bij aanvang van onze start als JOGG-gemeente beschikbaar is gesteld om onze aanpak JOGG (GO Healthy) uit te kunnen voeren.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een overheveling van € 57.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 60.000.

Prognose besteding in 2025:

Door het inzetten op diverse projecten voor JOGG is er € 20.000 besteed van de middelen die overgeheveld zijn. Gezien deze middelen geen structureel budget betreffen wordt het restantbudget jaarlijks overgeheveld om in te zetten t.b.v. JOGG.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
5. Decentralisatie-uitkering 2023 en 2024 alleenverdieners o.b.v. septembercirculaire 2024	S. Slaats	615	€ 51.000

Toelichting:

In de Septembercirculaire 2024 is een decentralisatie-uitkering Alleenverdienersproblematiek 2023 en 2024 ontvangen van € 51.000.

Door een samenloop van overheidsbeleid loopt een groep alleenverdienershuishoudens toeslagen mis. Deze "weeffout" in de wet wordt vanaf 2028 gerepareerd via de inkomstenbelasting. Tot 2028 (met terugwerkende kracht vanaf 2023) moeten gemeenten via de Participatiewet deze huishoudens compenseren zodat het bestaansminimum voor deze groep huishoudens wordt gegarandeerd. In november 2024 is over dit onderwerp een collegevoorstel aan de orde waarbij het Dagelijks Bestuur van Baanbrekers gevraagd wordt de alleenverdienersproblematiek regeling uit te voeren. Volgens planning komt de opdracht van de colleges van de Langstraat in december 2024 op de agenda en start Baanbrekers per 1 januari 2025 met de uitvoering. Dit betekent dat de toegekende decentralisatie uitkering van de Septembercirculaire 2024 pas in 2025 ingezet wordt en dat de afrekening in 2025 gaat plaatsvinden. Om deze reden is overheveling van de middelen noodzakelijk.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een overheveling van € 51.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit € 51.000 gebleven.

Prognose besteding in 2025:

De uitvoering van fase 1 van de tijdelijke regeling voor de alleenverdienersproblematiek over de jaren 2023 en 2024 is afgerond. Zelfmelders kunnen nog tot en met 31 december 2025 een aanvraag indienen bij Baanbrekers. Eventuele uitvoeringskosten en tegemoetkomingen die hieruit voortvloeien, worden uiterlijk in januari 2026 door Baanbrekers doorberekend aan de betrokken gemeenten. De verwachting is dat het overgeheveld budget van € 51.000 van 2024 naar 2025, in 2025 volledig besteedt zal worden.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
6. Uitvoering koers sociaal domein	S. Slaats	605, 630, 631 en 635	€ 1.261.000

Toelichting:

In het Najaarsbericht 2024 doen wij een voorstel om € 1.046.000 over te hevelen van het huidige begrotingsjaar 2024 naar 2025. Dit omvat deels structurele budgetten, waarvan overheveling doorgaans niet gebruikelijk is. Bij het opstellen van de Kadernota 2025 (maart 2024) is echter gestart met het heralloceren van budgetten binnen het sociaal domein, als onderdeel van het implementatieplan SamenRedzaam. De voorgestelde budgetten zijn bewust niet eerder ingezet en worden integraal ingezet voor het Programma SamenRedzaam. Voor het Najaarsbericht 2024 zijn, na herallocatie, de beschikbare budgetten geïdentificeerd die inhoudelijk aansluiten op de doelen van SamenRedzaam.

De budgetten zijn bedoeld voor de transformatie binnen het sociaal domein, conform het implementatieplan SamenRedzaam. Het totaalbedrag van € 1.046.000 aan over te hevelen budgetten sluit aan bij de in de Kadernota 2025 aangegeven dekking, waarbij is vastgesteld dat deze middelen binnen de reguliere begroting zullen worden gevonden. Dit bedrag bestaat uit een overheveling van € 320.000 aan structurele middelen en € 726.000 aan incidentele middelen. De overheveling van deze middelen is noodzakelijk om de geplande activiteiten binnen het sociaal domein in 2025 te realiseren. Hoewel het doorgaans niet gebruikelijk is om ook structurele budgetten door te schuiven, is dit in dit geval gerechtvaardigd om de actieplannen binnen SamenRedzaam uit te voeren. Voor deze middelen zijn geen aparte plannen opgesteld, omdat zij integraal worden ingezet voor het programmatische doel van SamenRedzaam. Met dit voorstel borgen we dat de programmatische aanpak kan worden voortgezet en dat de beoogde besparingen en kwaliteitsverbeteringen binnen het sociaal domein kunnen worden gerealiseerd.

Het implementatieplan richt zich op drie besparingslijnen:

1. Van indicatie naar groepsaanbod: het aanbieden van indicatievrije groeps- en individuele zorg.
2. Versimpelen en versnellen van het indicatieproces: om efficiënter gebruik te maken van de beschikbare middelen.
3. Zorglasten verlagen door verschuiving van middelen: van geïndiceerde zorg (zorg in natura) naar alternatieve zorgvormen zoals groepsaanbod of individuele begeleiding zonder indicatie.

Deze besparingslijnen krijgen vorm met behulp van value cases ingestoken vanuit de tredestructuur. Deze valuecases bevatten zowel inzet van huidige budgetten en transformatiekosten.

Hieronder treft u een toelichting per voorgesteld budget tot overheveling. Deze budgetten worden ingezet voor de transformatie in het sociaal domein, vanuit het implementatieplan 'Samen Redzaam'. Bij de Kadernota 2025 is aangegeven dat we hiervoor € 1.046.000 als dekkingsmiddelen nodig hebben vanuit de huidige budgetten. Dit budget wordt ten behoeve hiervan ingezet.

a. 6605055 – Wmo-beleid

In 2024 is gestart met de implementatie van het vernieuwde Wmo-beleid, dat aansluit op het programma SamenRedzaam. Voor een succesvolle transformatie was een extra investering in 2024 noodzakelijk. Daarnaast willen we subsidies verstrekken aan partijen die een bijdrage kunnen leveren aan de implementatie, waaronder initiatieven die deel uitmaken van de Dementie Vriendelijke Gemeenschap (DVG).

Vanwege herallocatie zijn deze middelen niet besteed. Daarom verzoeken we om het resterende bedrag van € 35.000 door te schuiven naar 2025, zodat deze middelen in 2025 effectief kunnen worden ingezet in het kader van SamenRedzaam.

b. 6605060 - Integrale aanpak sociaal domein

De middelen voor de integrale aanpak sociaal domein waren in 2024 naar verwachting nodig voor het opzetten en uitwerken van de implementatieplan SamenRedzaam. Omdat deze middelen direct betrekking hebben op de integrale aanpak sociaal domein wat in lijn ligt met de implementatieplan SamenRedzaam wordt er voorgesteld om deze middelen over te hevelen zodat deze in 2025 kunnen worden ingezet op de begeleiding van de implementatie in 2025.

c. 6630030 - Ondersteuning vrijwilligers

Voor de kostenplaats Ondersteuning vrijwilligers is sinds enkele jaren een centraal budget beschikbaar waarop subsidie aanvragen kunnen worden gedaan, in de praktijk wordt er jaarlijks een zeer bescheiden bedrag toegekend. Aangezien deze intentie van deze post vele raakvlakken heeft die gelieerd zijn aan de doeleinden van de implementatieplan SamenRedzaam wordt er voorgesteld om het resterende bedrag van € 108.000 over te hevelen naar 2025 zodat deze besteed kunnen worden door middel van value cases van SamenRedzaam met dezelfde doeleinden als waar de middelen voor bedoeld zijn.

d. 6630075 – Ontmoetingsplekken en Herstelvoorzieningen

Voor 2024 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld voor ontmoetingsplekken in het kader van het programma SamenRedzaam, evenals € 344.500 voor de doorontwikkeling van herstelvoorziening De Kazerne. Het grootste deel van de middelen voor De Kazerne zal naar verwachting in 2024 worden besteed, met een geschat overschot van € 23.000. Dit resterende bedrag blijft beschikbaar voor 2025, wat resulteert in een lagere onttrekking uit de algemene reserve.

Wat betreft de incidentele middelen van € 323.000 voor ontmoetingsplekken, verzoeken we deze over te hevelen naar 2025. In 2024 zijn de middelen in het kader van herallocatie niet ingezet, er nog geen visie is ontwikkeld voor ontmoetingsruimtes, en er nog geen participatieproces heeft plaatsgevonden om de behoeften van inwoners te peilen.

Daarnaast is er nog geen wijkteam gevormd dat de schakel kan zijn tussen ontmoeting, indicatievrije ondersteuning en het beschikbare aanbod. In 2025 willen we de nodige stappen zetten om deze doelen te bereiken.

e. 634220 – Indicatievrije Zorg (50% WMO)

Voor de jaren 2024 en 2025 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling indicatievrije dagbesteding. De uitvoering van deze regeling is vertraagd door een langere voorbereidingsperiode dan verwacht, mede doordat aanbieders eerst personeel moesten werven. Hierdoor zijn zij pas in de loop van 2024 gestart.

Voor 2025 is een subsidieplafond van € 500.000 ingesteld, bestaande uit € 250.000 structureel en € 250.000 incidenteel. Dit betekent dat we in 2024 geen extra volumeafspraken konden maken, aangezien deze in 2025 niet zouden kunnen worden gecontinueerd vanwege het subsidieplafond. Met de vijf initiatieven die nu zijn gestart, is het plafond voor 2025 reeds bereikt. Daarom zijn er geen aanvullende afspraken voor 2024 gemaakt, om te voorkomen dat deze in 2025 niet konden worden voortgezet. Voorstel om nu hier invulling aan te geven in lijn met het programma SamenRedzaam en een bedrag van € 320.000 van 2024 over te hevelen naar begrotingsjaar 2025.

f. 6635155 - JiW Mentale Gezondheid

Dit budget is in de kadernota 2024 e.v. aangevraagd voor de ontwikkeling van een programmalijn Mentale gezondheid vanuit het programma jeugd. Deze programmalijn raakt één van de pijlers uit de Implementatieplan Sociaal Domein en is wel gestart maar dient nog verder uitgewerkt te worden. Dit als gevolg van de relatie die het heeft met de Implementatieplan, en de capaciteit die hieraan is gekoppeld. De programmamanager jeugd is ingezet voor het ontwikkelen van het implementatieplan 'Samen Redzaam', waardoor de ontwikkeling van deze programmalijn vertraagd is. Vanuit de inhoud kan dat, omdat we deze pijler vanuit het implementatieplan 'Samen Redzaam' breder uitwerken dan alleen voor jeugd. We zien dat ook ouders, en volwassenen zonder kinderen, en ouderen steeds vaker te maken hebben of krijgen met mentale problemen. Daarom is een bredere blik goed. De verwachting is dat hier de komende jaren veel aandacht voor nodig is, minimaal gedurende de looptijd van de implementatie 'Samen Redzaam'. Dit budget is gekoppeld aan de transformatie van de implementatieplan en wordt voorgesteld gedeeltelijk over te hevelen, voor een bedrag van € 153.000.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een totale overheveling van € 1.046.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 1.261.000.

Prognose besteding in 2025:

In 2025 is een budget van € 1.261.000 overgeheveld vanuit 2024. Deze middelen zijn conform het voorstel en de besluitvorming uit het Najaarsbericht 2024 en de vaststelling van de Jaarrekening 2024 ingezet als dekking voor de voorstellen uit de Kadernota 2025. Destijds is afgesproken deze dekking te realiseren binnen de reguliere budgetten van het sociaal domein. De middelen zijn volledig hieraan besteed en maken het mogelijk om uitvoering te geven aan de doelstellingen van SamenRedzaam. Hiermee wordt de continuïteit van de ingezette lijn binnen het sociaal domein geborgd en wordt invulling gegeven aan de afgesproken beleidsdoelen.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
7. Kansrijke start	T. Klerx	710	€ 22.000

Toelichting:

In de gemeentebegroting 2024 is voor Kansrijke Start een budget opgenomen van € 99.000 vanuit het coalitieprogramma 2022 – 2026 , waarvan € 24.000 structureel en € 75.000 incidenteel (2023-2024).

In 2023 hebben gemeenten vanuit de SPUK GALA een budget toegekend gekregen voor de periode 2023-2026. Voor Waalwijk bedraagt de jaarlijkse bijdrage van de SPUK voor 2024 tot en met 2026 € 52.000. Deze middelen worden als eerste dekking ingezet voor Kansrijke Start.

De totale verwachte uitgaven voor Kansrijke Start in 2024 bedraagt € 93.000. Na inzet van de SPUK-middelen blijft er € 41.000 over dat gedekt moet worden uit de gemeentebegroting 2024. Door de ontvangst van de SPUK-middelen resteert er in 2024 nog een positief budget van € 58.000 (€ 99.000+ € 52.000- € 93.000).

Omdat er in de gemeentebegroting 2025 en 2026 slechts € 24.000 beschikbaar is waarvan € 15.000 al een structurele bestemming heeft wordt verzocht het tekort in 2025 en 2026 op te vangen door de overheveling van de middelen 2024 ad. € 43.000 (per boekjaar € 21.500). Het resterende bedrag 2024 ad. € 15.000 kan dan vrijvallen ten gunste van het resultaat 2024.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een overheveling van € 43.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit € 43.000 gebleven.

Prognose besteding in 2025:

Conform verwachting resteert in 2025 een positief budget van € 21.000 in de gemeentebegroting omdat gemeenten van het Rijk voor 2023 – 2026 SPUK GALA – middelen hebben ontvangen voor Kansrijke Start die als eerste dekking zijn ingezet. SPUK middelen moeten volledig besteed zijn aan het einde van het boekjaar.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
8. Onderzoek Hoefsvengebied	T. Klerx	810	€ 18.000

Toelichting:

Als nadere uitwerking van het collegeprogramma 2022-2026 is conform voorstel in de Kadernota 2024 (KN24/A.09) dit budget geraamd in de begroting 2024 voor het opstellen van een visie voor het Hoefsvengebied. In 2024 zijn we een onderzoek aangegaan met een extern bureau. Zij ronden dit onderzoek in 2025 af. Een deel van de kosten is in 2024 verantwoord, de overige kosten komen in 2025 richting/bij oplevering. We verwachten dat we iets minder nodig hebben. Voor nu wordt voorgesteld om het gehele bedrag over te hevelen naar 2025.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een totale overheveling van € 81.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 60.000.

Prognose besteding in 2025:

In 2025 is er afgerond € 18.000 ingezet voor de afronding van 'Toekomstvisie Recreatiegebied Het Hoefsven'. Naar aanleiding van deze visie worden nadere maatregelen uitgewerkt. De Toekomstvisie Recreatiegebied Het Hoefsven is 3 april 2025 door de raad vastgesteld. Tijdens de raadsvergadering van 3 april is besloten om het overgebleven budget van € 40.000 in te zetten voor voorzieningen rondom parkeerproblematiek, informatievoorziening en bankjes. Het zwemseizoen draait tot 1 oktober, daarna wordt er geëvalueerd. Deze evaluatie gebruiken we ook als input voor het uitwerken van maatregelen en het realiseren van de benodigde voorzieningen. Hiervoor worden in 2025 geen kosten meer gemaakt. Het beschikbare budget van € 40.000 maakt onderdeel uit van het voorstel tot budgetoverheveling naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
9. Programma jeugd (BSD)	S. Slaats	609	€ 145.000

Toelichting:

Dit budget wordt ingezet voor de transformatie in het sociaal domein, vanuit het implementatieplan 'Samen Redzaam'. Bij de kadernota 2025 is aangegeven dat voor de rol van programmamanager een bedrag van € 50.000 nodig is in 2025 omdat dit wordt aangevuld met het bedrag dat in 2024 resteert, zijnde € 85.000. Om dat te kunnen doen is het noodzakelijk dat dit bedrag wordt overgeheveld. Bij het Najaarsbericht 2024 is een totale overheveling van € 85.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 145.000.

Prognose besteding in 2025:

Het budget voor de programmamanager jeugd is oorspronkelijk ingezet voor de uitvoering van Jong in Waalwijk en andere doelstellingen binnen het jeugdbeleid, voorafgaand aan de start van het programma SamenRedzaam. Vanaf 2024 is dit budget opgenomen binnen het programma SamenRedzaam en maakt het onderdeel uit van de integrale aanpak binnen het sociaal domein.

De middelen zijn via de reserve Sociaal Domein opnieuw beschikbaar gesteld in 2025 en toegevoegd aan het transformatiebudget SamenRedzaam (Koers Sociaal Domein). Dit transformatiebudget is bedoeld om de verdere ontwikkeling en uitvoering van de transformatie binnen het sociaal domein te ondersteunen en wordt gedurende meerdere jaren ingezet. De inzet van deze middelen is voorzien voor de jaren 2025, 2026 en 2027, in lijn met de looptijd van het programma en de beoogde beleidsdoelen van SamenRedzaam.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
10. Mobiliteitsplan 2030	A. de Jong	205	€ 25.000

Toelichting:

De gelden voor de uitvoering van het in maart 2023 vastgestelde Mobiliteitsplan zijn nodig voor de totale uitvoeringstermijn van dit plan, namelijk 2023 – 2027. Om verdere uitvoering te kunnen geven aan het Uitvoeringsprogramma van het Mobiliteitsplan 2030 dient het restant overgeheveld te worden naar 2025 en verder.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een totale overheveling van € 250.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 275.000.

Prognose besteding in 2025:

In 2025 zijn er verkeersmodelberekeningen uitgevoerd in het kader van het verkeersstructuurplan. Er zijn op dit moment € 16.700 aan kosten gemaakt. Daarnaast wordt de gemeentelijke bijdrage van het Startup in Residence-project 'Bevorder het veilig fietsen op het bedrijventerrein Haven' gefinancierd uit dit budget. De gemeentelijke kosten bedragen naar

verwachting ca. € 24.000. Hiervoor loopt een aanvraag voor een financiële bijdrage van de provincie van 50%. Over deze aanvraag is op dit moment geen duidelijkheid. Het verwachte restant bedrag van € 250.000 maakt onderdeel uit van het voorstel tot budgetoverheveling van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Prognose 2025
11. Waalwijk stad van kennis en talent	S. Slaats	411	€ 0

Toelichting:

In 2024 hebben we een budget gereserveerd voor een externe projectleider en eventuele projectkosten. Aangezien deze projectleider nog niet is aangesteld, hebben we besloten om het project intern verder op te pakken. Voor 2025 en 2026 verwachten we salaris- of inhuurkosten te maken van € 35.000, zodat we op een alternatieve manier invulling kunnen blijven geven aan de projectleiding. Daarnaast willen we in 2025 en 2026 € 40.000 aan werkbudget beschikbaar stellen om een aantal projecten door te laten gaan. In totaal is er derhalve een budget nodig van € 150.000, voor 2025 staat een budget van € 100.000 geraamd echter vanaf 2026 en verder is er geen budget meer beschikbaar waardoor we een overheveling van € 50.000 willen voorstellen.

Dit budget is noodzakelijk voor het verder uitwerken van de plannen, waaronder de mbo-leerlijn. Hoewel we in Q3 van 2024 zijn begonnen met gesprekken met ondernemers en onderwijsinstellingen om de haalbaarheid te verkennen, bevinden we ons nog in de onderzoeksfase en is er nog geen definitieve start gemaakt. Voor de financiering van de mbo-leerlijn wordt ook een aanvraag ingediend bij het Regionaal Investeringsfonds, zodat deze niet enkel met gemeentelijke middelen bekostigd hoeft te worden. Het resterende bedrag kan vrijvallen.

Bij het Najaarsbericht 2024 is een totale overheveling van € 50.000 voorgesteld; bij de jaarrekening 2024 is dit bijgesteld naar € 44.000.

Prognose besteding in 2025:

Doordat capaciteit niet geregeld kon worden, zoals initieel is voorzien, is het (deels) later opgestart dan gepland. De inspanningen hebben in 2025 geleid tot een belangrijke mijlpaal, namelijk het toekennen van een RIF-aanvraag om MBO-onderwijs bij Waalwijkse bedrijven te gaan organiseren. Er wordt voorgesteld een bedrag van € 47.000 over te hevelen, zodat de activiteiten voor 2026 ook kunnen worden begeleid. Daarna zullen activiteiten of structureel gedekt moeten worden of andere keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van het wel of niet begeleiden van deze activiteiten.

Voorstel budgetoverhevelingen 2025 naar 2026

Doelstellingen

Voorstel budgetoverhevelingen 2025 naar 2026

Gedraglijijn bij overhevelingsvoorstellen

Naast rapporteren over de overhevelingen van vorig jaar, worden in het Najaarsbericht 2025 (nieuwe) budgetoverhevelingen van 2025 naar 2026 voorgesteld.

Uitgangspunten daarbij zijn:

Budgetten mogen alleen worden overgeheveld naar een volgend boekjaar indien de gemeenteraad voor het einde van het boekjaar daartoe heeft besloten.

In principe worden budgetten niet overgeheveld naar een volgend boekjaar. De begroting voor enig boekjaar is maatgevend. De gemeenteraad autoriseert bij het vaststellen van de begroting het college van B&W tot het doen van uitgaven voor de in de begroting genoemde doelen voor het betreffende begrotingsjaar. Zowel voor het college als de ambtelijke organisatie geldt de basisregel, dat de voor een boekjaar voorgenomen activiteiten uitgevoerd moeten worden.

De raad besluit bij het Najaarsbericht 2025 tot deze overhevelingen, maar de exacte bedragen per overheveling worden bij de Jaarrekening 2025 bepaald (er kan niet meer of minder worden overgeheveld dan er daadwerkelijk eind 2025 aan restant-budget is).

In welke gevallen is overheveling dan wel mogelijk:

1. Er is sprake van budgetten voor projecten waar bij aanvang reeds duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen en waarbij de gemeenteraad instemt met het meerjaren kader. Deze budgetten moeten voor deze projecten beschikbaar blijven: de gelden blijven gereserveerd tot aan het moment van besteding.
2. Er is sprake van een relatie met rijksmiddelen of middelen van derden (op grond waarvan bij het niet realiseren van beleid restitutie verplicht is). Deze budgetten moeten beschikbaar blijven, maar moeten uiterlijk zijn besteed binnen de door het rijk of derden bepaalde toekenningskaders.

3. Er zijn ernstige (juridische) problemen te verwachten indien besteding in zijn geheel niet plaatsvindt.
4. Er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden: Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:
 - a. Het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
 - b. De uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
 - c. De middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

Onderstaande budgetoverhevelingen zijn aan bovenstaande criteria getoetst en de algehele conclusie is dat het vooral budgetten betreffen voor projecten.

Na onderstaande tabel worden onder de maatregelen de voorstellen één voor één toegelicht.

Als **budgetoverhevelingen van 2025 naar 2026** worden voorgesteld:

		Budget 2025	Over naar 2026	Opmerking
	Overhevelingen t.l.v. exploitatie			
1	Programma Binnenstad (Cofinanciering BIZ)	75	50	
2	Recreatieve voorzieningen Westelijke Langstraat	100	100	
3	Hoefsvengebied recreatie	40	40	
4	Onderzoek woonwagendplaatsen	50	20	
5	Managementondersteuning Kabinet	70	50	
6	Organisatieverbetering	600	180	
7	Communicatiebudget Strategische visie Waalwijk	50	50	
8	Onderzoek integrale aanpak Zidewinde	50	50	
9	Uitfasering TL-verlichting	65	60	
10	Opstellen vrijetijdsvisie	100	60	
11	Last Mile Haven	200	191	
12	Jongeren op Gezond Gewicht Jogg	107	40	
13	Sportbeleid	462	90	
14	Herschikking budgetten t.b.v SamenRedzaam	1.334	817	
15	Transformatiemiddelen SamenRedzaam cf KN 2025	1.041	779	
16	Toekomstscenario Multi Expert Team (MET)	75	75	
	Totaal exploitatie	4.419	2.652	
	Overhevelingen t.l.v. reserves/voorzieningen			

17	Onderzoek innamepunt kringloop op milieustraat	50	42	Via voorziening afvalstoffenheffing
18	Waalwijk stad van kennis en talent	138	47	Via beleidsreserve
19	Mobiliteitsplan 2030	275	250	Via beleidsreserve
20	Verwijderen loze riolering Molenstraat	340	221	Via voorziening riolering
21	Majeure project: Implementatie SamenRedzaam	640	420	Via beleidsreserve
Totaal reserves en voorzieningen		1.443	980	
Totaal overhevelingen exploitatie en reserves/voorzieningen		5.862	3.632	

Doelstellingen

Toelichting budgetoverhevelingen 2025 naar 2026

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
1. Programma Binnenstad (Cofinanciering BIZ)	F. Spierings	304	75.000	50.000

Toelichting:

Conform voorstel in de Kadernota 2025 (KN25/NV1.16) is voor 2025 (en 2026) een jaarlijks incidenteel budget van € 75.000 opgenomen voor cofinanciering Bedrijveninvesteringszone Waalwijk centrum (BIZ). Dit budget is bestemd voor gezamenlijke projecten, geïnitieerd door de BIZ, die bijdragen aan de levendigheid van het centrum en aansluiten bij de doelstellingen en het uitvoeringsprogramma van de [Actualisatie centrumvisie 2024](#). Bij het collegebesluit BIZ van 11 juli 2025 is gelijktijdig met de toekenning van de subsidie deze cofinanciering aan de BIZ toegezegd. Diverse van deze projecten zijn of worden opgestart in 2025 (zoals vergroening van de Stationsstraat € 25.000), andere projecten worden opgestart eind 2025, begin 2026. Voorgesteld wordt om het gehele resterende budget over te hevelen naar 2026.

Toetsing criteria / voorstel:

Overheveling vindt plaats conform criterium 4 'Er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden'. Daarbij zijn de volgende aanvullende voorwaarden van toepassing:

- het betreft projecten en geen reguliere (beheers-)taken;
- de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- de middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
2. Recreatieve voorzieningen Westelijke Langstraat	T. Klerx	506	100.000	100.000

Toelichting:

Er is € 100.000 beschikbaar voor de aanleg van recreatieve voorzieningen in de Westelijke Langstraat, denk hierbij aan parkeerplaatsen, veilige oversteekplekken, informatieve (en beleefbare) borden en het opknappen van de Eendenkooi. Op basis van de Kadernota 2026 wordt in de Begroting 2026 rekening gehouden met € 10.000 structureel voor het onderhoud van de Westelijke Langstraat. Samen zorgt dit voor een beleefbaar- en leerzaam gebied.

Vanuit de GGA Westelijke Langstraat ontstond er de mogelijkheid om in te zetten op extra subsidie, door een fiche in te dienen. Dit wisten wij tijdens de aanvraag van de Kadernota 2025 nog niet, dus dat zagen we als kans om het bedrag te verdubbelen om nóg meer budget te hebben voor de realisatie van recreatieve voorzieningen in het gebied. We hebben het fiche aangevraagd met negatief resultaat. De subsidie wordt niet toegekend.

In de tussentijd is er niets van het budget uit gegeven, dit was niet mogelijk in het kader van de subsidie aanvraag. Wel is er gestart met de uitwerking van de voorzieningen, maar dit heeft nog niet de fase bereikt tot ontwikkeling en realisatie. Het plan van Staatsbosbeheer wat betreft het opknappen van de Eendenkooi is ook nog niet definitief.

Gezien we door de aanvraag van het fiche niets uit hebben kunnen laten voeren én door de onderzoeken die nog lopen willen we het budget over laten hevelen naar 2026 zodat we dan écht de projecten die horen bij deze voorzieningen kunnen gaan uitvoeren.

Toetsing criteria / voorstel:

Overheveling vindt plaats conform criteria 4 'er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden.' Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend

begrotingsjaar;
c. de middelen zijn niet eerder overgeheveld.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
3. Hoefsvengebied recreatie	T. Klerx	506	40.000	40.000

Toelichting:

De Toekomstvisie Recreatiegebied Het Hoefsven is 3 april 2025 door de raad vastgesteld. Tijdens de raadsvergadering van 3 april is besloten om het budget van € 40.000 in te zetten voor voorzieningen rondom parkeerproblematiek, informatievoorziening en bankjes. Het zwemseizoen draait tot 1 oktober, daarna wordt er geëvalueerd. Op dit moment zijn we de voorzieningen aan het uitwerken, maar de verwachting is dat het niet of niet het gehele budget wordt uitgegeven in 2025 omdat we tijd te kort hebben. Voorstel is dan ook om het budget over te hevelen naar 2026 zodat het in 2026 alsnog ingezet kan worden voor de nodige voorzieningen.

Toetsing criteria / voorstel:

Overheveling vindt plaats conform criteria 4 'er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden.' Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- a. het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- b. de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- c. de middelen ten behoeve van het beleid zijn wel reeds eerder overgeheveld, maar om bovenstaande redenen is overheveling nogmaals noodzakelijk.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
4. Onderzoek woonwagendplaatsen	A. de Jong	809	50.000	20.000

Toelichting:

Een aantal onderzoeken is om verschillende redenen wat vertraagd. Bovendien kan één locatie pas nader onderzocht worden na vaststelling van de omgevingsvisie (omdat we pas daarna met de provincie verder in overleg kunnen). Daardoor wordt een deel van de kosten die voorzien waren in 2025, uiteindelijk pas in 2026 gemaakt.

Toetsing criteria / voorstel:

Overheveling vindt plaats conform criteria 4 'er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden.' Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- a. het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- b. de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- c. de middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
5. Managementondersteuning Kabinet	S. Ausems	046	70.000	50.000

Toelichting:

Voor het jaar 2025 is een eenmalige, incidentele post van € 70.000 gereserveerd ten behoeve van de inhuur van managementondersteuning. Deze middelen waren specifiek bestemd ter vervanging van de uit dienst tredende medewerker (24 uur) in verband met haar pensionering, alsmede voor het opvangen van het wegvalen van stagiair (36 uur). De feitelijke inzet van de ingehuurde ondersteuning is pas per 25 augustus 2025 gerealiseerd, waardoor het toegekende budget tot op heden slechts beperkt is benut. Het resterende budget bedraagt € 50.000. Aangezien de behoefte aan managementondersteuning ook in 2026 voortduurt, wordt middels dit voorstel verzocht het resterende bedrag van € 50.000 over te hevelen naar het begrotingsjaar 2026.

Toetsing criteria / voorstel:

Er is sprake van een budget voor een project, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden: Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- a. het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- b. de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- c. de middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

Derhalve wordt voorgesteld om de middelen t.b.v. managementondersteuning Kabinet ad € 50.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
6. Organisatieverbetering	S. Ausems	046	600.000	180.000

Toelichting:

In de Begroting 2025 is structureel € 200.000 en incidenteel € 400.000 opgenomen voor de nieuwe domeinstructuur en de

organisatieontwikkeling. Deze middelen zijn o.a. ingezet voor structurele dekking van de versterking van directie en management. De incidentele middelen zijn deels ingezet voor tijdelijk extra capaciteit en om de domeinstructuur goed in te voegen in de lopende bedrijfsvoering. Niet voor alle werkzaamheden die benodigd waren is extra capaciteit ingehuurd. Een deel is ook gedaan binnen de bestaande capaciteit. Met de incidentele middelen worden ook de verdere organisatiekoers en organisatieontwikkeling bekostigd. Dit traject is incidenteel maar spreidt zich uit over meerdere jaren en loopt dan ook in 2026 nog door. Onderdelen hiervan zijn het management development traject (MD-traject) en het opstellen maar ook uitvoeren van het concernplan. Dat concernplan bevat ook de uitvoering geven aan de realisatiestrategie dat de uitwerking is van de strategische visie. Ook dat traject loopt zeker in 2026 door om zo de organisatieverbetering verder vorm te geven. De onderliggende opdrachten uit dit concernplan vragen ook middelen. Om de organisatieverbetering op een goede manier te vervolgen is het essentieel om de resterende middelen die overblijven uit 2025 door te zetten naar 2026.

Toetsing criteria / voorstel:

Er is sprake van een budget voor een project, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet geheel heeft kunnen plaatsvinden: Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- a. het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- b. de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- c. de middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

Derhalve wordt voorgesteld om de middelen t.b.v. Organisatieverbetering ad € 180.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
7. Communicatiebudget Strategische visie Waalwijk	S. Ausems	010	50.000	50.000

Toelichting:

Het betreft hier het budget 'communicatie strategische visie' dat beschikbaar is gesteld in de kadernota 2025 als maatregel NV3.09. Vanwege de inhoudelijke en procesmatige samenhang met omgevingsvisie, Samen Redzaam en de organisatieontwikkeling kiezen we ervoor om ook de interne en externe communicatie beter op elkaar af te stemmen. Dat leidt er toe dat we in 2025 een plan maken dat we pas in 2026 gaan uitvoeren. Dit budget willen we in 2026 inzetten waarvoor het is bedoeld, maar de uitvoering heeft in 2025 niet plaatsgevonden.

Toetsing criteria / voorstel:

Er is sprake van een budget voor een (deel)project, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden: Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- a. het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- b. de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- c. de middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

Derhalve wordt voorgesteld om de middelen t.b.v. Communicatie Strategische visie ad € 50.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
8. Onderzoek integrale aanpak Zidewinde	T. Klerx	511	50.000	50.000

Toelichting:

In de begrotingsbehandeling 2025 is op basis van [motie 5 "Integrale aanpak Zidewinde"](#) een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld voor de inhuur van een (senior) projectleider, zodat hij of zij kan analyseren, onderzoeken en adviseren over een samenhangend en toekomstbestendig ontwikkelplan voor het gebied Zidewinde. Het college heeft ervoor gekozen eerst het beleidskader "Levendig Waalwijk" op te stellen (oplevering eerste kwartaal 2026) en op basis daarvan, onder andere, de integrale aanpak voor Zidewinde vorm te geven. Hierdoor wordt de in 2025 beschikbaar gestelde € 50.000 niet in dat jaar aangewend. Daarom wordt voorgesteld om met het Najaarsbericht de in 2025 beschikbaar gestelde € 50.000 naar 2026 over te hevelen. Hiermee is de financiering voor de integrale aanpak van Zidewinde in 2026 gewaarborgd en kan uitvoering worden gegeven aan de motie. Bij raadsgoedkeuring van het Najaarsbericht 2025, zijn in 2026 geen extra middelen nodig.

Toetsing criteria / voorstel:

Deze voorgestelde overheveling voldoet aan regel 4 m.b.t. de overhevelingen: "Er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden".

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
9. Uitfasering TL-verlichting	S. Schuijffel	814	65.000	60.000

Toelichting:

Het afgelopen jaar was er sprake van beperkte capaciteit binnen het team Vastgoed voor de uitvoering van projecten. Door de uitloop van diverse projecten en de aanwezigheid van meerdere prioriteiten in dezelfde periode, is de voorbereiding en

uitvoering van het project "Vervangen van TL-verlichting door LED" uitgesteld. Dit traject is in het tweede/derde kwartaal van 2025 alsnog gestart, en de uitvoering staat gepland voor het eerste halfjaar van 2026. In de uitvoerings- en validatiefase is inhoudelijke ondersteuning gewenst. Daarom is het wenselijk om het grootste deel van het bijbehorende exploitatiebudget (€ 60.000) mee te nemen naar het jaar 2026.

Toetsing criteria / voorstel:

Het betreft een project waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet geheel heeft kunnen plaatsvinden (criterium 4) waarbij wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden a, b en c. Er wordt voorgesteld de middelen van € 60.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
10. Opstellen vrijetijdsvisie	T. Klerx	509	100.000	60.000

Toelichting:

Er is incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld van € 100.000 voor de ontwikkeling van het beleidskader Levendig Waalwijk. De ontwikkeling van dit beleidskader loopt van medio 2025 tot en met het eerste kwartaal van 2026. Daardoor worden de middelen niet volledig in 2025 besteedt. Er zijn afspraken met een extern bureau gemaakt waarvan een groot deel van de kosten aan het eind van de looptijd van het project pas worden gefactureerd.

Daarom wordt voorgesteld een bedrag van € 60.000 over te hevelen naar 2026 omdat een deel van de werkzaamheden in 2026 plaatsvindt.

Toetsing criteria / voorstel:

Deze voorgestelde overheveling voldoet aan regel 4 m.b.t. de overhevelingen: "Er is sprake van budgetten voor projecten, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet geheel heeft kunnen plaatsvinden".

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
11. Last Mile Haven	A. de Jong	205	200.000	191.000

Toelichting:

Voor het project Last Mile zijn een aantal onderzoeken in opdracht gegeven bij externen welke langer hebben geduurd of vervolgonderzoek hebben gevraagd. We zijn nu gekomen tot een SO analyse waarbij een voorkeursvariant naar voren is gekomen. Deze voorkeursvariant wordt nu uitgewerkt naar een VO en gaat daarna bestuurlijk voorgelegd worden. Indien zij akkoord geven gaat het met de omgeving besproken worden en indien voldoende draagvlak daarvoor is, uitgewerkt worden tot een DO. De planning is dat het daarna opgeleverd kan worden t.b.v. een raadsvoorstel. Tevens zal daarbij een opsomming worden gegeven van reeds onderzochte locaties. Uit de opgesomde werkzaamheden blijkt dat dit niet allemaal meer in 2025 uitgevoerd kan worden maar nog geruime tijd in 2026 zal vragen vandaar het verzoek het resterende budget over te hevelen naar volgend jaar.

Toetsing criteria / voorstel:

Het betreft een project waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet geheel heeft kunnen plaatsvinden (criterium 4) waarbij wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden a, b en c. Er wordt voorgesteld de middelen van € 191.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
12. Jongeren op Gezond Gewicht Jogg	T. Klerx	511	107.000	40.000

Toelichting:

Voor JOGG is er jaarlijks structureel een budget van € 47.500 beschikbaar. Deze middelen zijn nodig voor de uitvoering van Jongeren op Gezond Gewicht. Echter, conform collegebesluit B19-000220 d.d. 26032019 vindt er jaarlijks overheveling plaats van het resterende incidentele budget dat bij aanvang van onze start als Jogg-gemeente beschikbaar is gesteld om onze aanpak Jogg (GO Healthy) uit te kunnen voeren. Dit omdat het oorspronkelijk budget bestaat uit deels rijksmiddelen met een meerjarig karakter. Conform de regel dat "er sprake is van budget waar bij aanvang duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen", wordt voorgesteld een bedrag ad € 40.000 over te hevelen.

Toetsing criteria / voorstel:

Zie toelichting

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
13. Sportbeleid	T. Klerx	511	462.000	90.000

Toelichting:

Conform collegebesluit d.d. 10 april 2012/B012.0116 vindt er jaarlijks overheveling plaats van het resterend budget. Naar verwachting bedraagt het restant budget voor de uitvoering van de sportnota 2020-2024 op 31 december 2025 € 90.000. De uitvoering van de sportnota wordt verlengd tot vaststelling beleidskader Levendig Waalwijk in 2026. Mede door deze middelen kunnen we blijven werken aan onze ambities. Overheveling vindt plaats conform de regel "Er is sprake van budgetten waar bij aanvang reeds duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen" en "Er is sprake van rijksmiddelen of middelen van derden." Het restantbudget is mede ontstaan door de cofinanciering vanuit het primair onderwijs en hun deelname aan de Brede Regeling Combinatiefuncties voor de inzet van de buurtsportcoachfunctie. Deze regeling hanteert een afbouwregeling tot 1 januari 2027 voor de inzet van de buurtsportcoach als vakdocent gymonderwijs waardoor de cofinanciering over de jaren 2025 en 2026 groeit.

Toetsing criteria / voorstel:

Zie toelichting

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
14. Herschikking budgetten t.b.v SamenRedzaam			Totaal 1.334.253	Totaal 817.000
a. Wet Maatschappelijke Ondersteuning beleid en implementatie	S. Slaats	605	276.000	176.000
b. Algemeen maatschappelijk werk	S. Slaats	605	57.194	57.194
c. Integrale aanpak sociaal domein	S. Slaats	605	142.308	68.178
d. Jongerenparticipatie	S. Slaats	608	55.000	55.000
e. Uitvoering Kinderopvang (VVE)	S. Slaats	610	345.962	69.628
f. Ondersteuning vrijwilligers	S. Slaats	630	127.608	113.608
g. Toezichthouder WMO en Jeugdwet	S. Slaats	631	77.000	46.611
h. Praktijkondersteuner JGZ	S. Slaats	635	185.773	185.773
i. Kansrijke start	S. Slaats	710	67.408	45.008

Toelichting:

In het Najaarsbericht 2025 doen wij een voorstel om € 817.000 over te hevelen van het huidige begrotingsjaar 2025 naar 2026. Dit omvat deels structurele budgetten, waarvan overheveling doorgaans niet gebruikelijk is. Bij het opstellen van de Kadernota 2025 (maart 2024) is echter gestart met het heralloceren van budgetten binnen het sociaal domein, als onderdeel van het implementatieplan SamenRedzaam. De voorgestelde budgetten zijn bewust niet eerder ingezet en worden integraal ingezet voor de doelen van het programma SamenRedzaam. Voor het Najaarsbericht 2025 zijn, na herallocatie, de beschikbare budgetten geïdentificeerd die inhoudelijk aansluiten op de doelen van SamenRedzaam. Deze laatste herallocatie middels overheveling is conform de door uw raad vastgestelde Kadernota 2025.

De budgetten zijn bedoeld voor de transformatie binnen het sociaal domein, conform het implementatieplan SamenRedzaam. Het totaalbedrag van € 817.000 aan over te hevelen budgetten sluit aan bij de in de Kadernota 2025 aangegeven dekking, waarbij is vastgesteld dat deze middelen binnen de reguliere begroting zullen worden gevonden. De overheveling van deze middelen is noodzakelijk om de geplande activiteiten binnen het sociaal domein in 2025 te realiseren. Een belangrijk onderdeel hiervan is toe te werken naar sluitende begroting voor de sociale basis. Hoewel het doorgaans niet gebruikelijk is om ook structurele budgetten door te schuiven, is dit in dit geval gerechtvaardigd om de actieplannen binnen SamenRedzaam uit te voeren. Voor deze middelen zijn geen aparte plannen opgesteld, omdat zij integraal worden ingezet voor het programmatische doel van SamenRedzaam.

Met dit voorstel borgen we dat de programmatische aanpak kan worden voortgezet en dat de beoogde besparingen en kwaliteitsverbeteringen binnen het sociaal domein kunnen worden gerealiseerd.

Het implementatieplan richt zich op drie besparingslijnen:

1. Van indicatie naar groepsaanbod: het aanbieden van indicatievrije groeps- en individuele zorg.
2. Versimpelen en versnellen van het indicatieproces: om efficiënter gebruik te maken van de beschikbare middelen.
3. Zorglasten verlagen door verschuiving van middelen: van geïndiceerde zorg (zorg in natura) naar alternatieve zorgvormen zoals groepsaanbod of individuele begeleiding zonder indicatie.

Deze besparingslijnen krijgen vorm met behulp van value cases ingestoken vanuit de tredestructuur. Deze valuecases bevatten zowel inzet van huidige budgetten en transformatiekosten.

Hieronder treft u een toelichting per voorgesteld budget tot overheveling. Deze budgetten worden ingezet voor de transformatie in het sociaal domein, vanuit het implementatieplan 'Samen Redzaam'. Bij de Kadernota 2025 is aangegeven dat we hiervoor € 817.000 als dekkingsmiddelen nodig hebben vanuit de huidige budgetten. Dit budget wordt ten behoeve hiervan ingezet.

a. Wmo-beleid en implementatie

In 2024 is gestart met de implementatie van het vernieuwde Wmo-beleid, dat aansluit op het programma SamenRedzaam. Voor een succesvolle transformatie was een extra investering in 2024 en 2025 noodzakelijk. Daarnaast willen we subsidies verstrekken aan partijen die een bijdrage kunnen leveren aan de implementatie, waaronder initiatieven die deel uitmaken van de Dementie Vriendelijke Gemeenschap (DVG). Vanwege herallocatie zijn deze middelen niet besteed. Daarom stellen we voor om het resterende bedrag door te schuiven naar 2025, zodat deze middelen in 2025 effectief kunnen worden ingezet in het kader van SamenRedzaam.

b. Algemeen maatschappelijk werk

Een deel van de kosten binnen deze post is in 2025 opgevangen door inzet van eigen personeel. Hierdoor is het beschikbare budget niet volledig benut. Omdat het thema nauw aansluit bij Samen Redzaam, wordt voorgesteld om de resterende middelen over te hevelen naar 2026. Deze worden volgend jaar ingezet ter versterking van de sociale basis.

c. Integrale aanpak sociaal domein

De middelen voor de integrale aanpak sociaal domein waren in 2025 naar verwachting nodig voor het opzetten en uitwerken van de implementatieplan SamenRedzaam. Omdat deze middelen direct betrekking hebben op de integrale aanpak sociaal domein wat in lijn ligt met de implementatieplan SamenRedzaam wordt er voorgesteld om deze middelen over te hevelen zodat deze in 2026 kunnen worden ingezet op de begeleiding van de implementatie in 2026.

d. Jongerenparticipatie

Het budget was gereserveerd voor jongerenparticipatie en maakt onderdeel uit van de sociale basis. In 2025 is dit budget niet benut, mede door de herijking van de inzet binnen het sociaal domein en de incidentele aard van het budget. De bedoeling is om vanaf 2026 meer structureel invulling te geven aan jongerenparticipatie middels het inzetten van een buitenverbinder in het wijkteam. Hierbij wordt ingezet op het vertalen van de stem van jongeren naar de gemeente (binnenverbinder), de begeleiding van jongereninitiatieven en het versterken van de verbinding tussen deze initiatieven, met als doel betekenisvolle jongerenparticipatie.

e. Uitvoering Kinderopvang (VVE)

Deze middelen waren bedoeld voor de uitvoering van door de gemeente gesubsidieerde kinderopvang in de vorm van peuteropvang en voorschoolse educatie (VE). In 2025 is het gebruik hiervan lager uitgevallen dan verwacht, omdat minder ouders hun peuter(s) hebben aangemeld voor de peuterspeelzaal ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor is het budget uitvoering kinderopvang in 2025 deels niet benut.

f. Ondersteuning vrijwilligers

Voor het budget ondersteuning vrijwilligers is sinds enkele jaren een centraal budget beschikbaar waarop subsidie aanvragen kunnen worden gedaan, in de praktijk wordt er jaarlijks een zeer bescheiden bedrag toegekend. Aangezien deze intentie van deze post vele raakvlakken heeft die gelieerd zijn aan de doeleinden van de implementatieplan SamenRedzaam wordt er voorgesteld om het resterende bedrag over te hevelen naar 2026 zodat deze besteed kunnen worden door middel van value cases van SamenRedzaam met dezelfde doeleinden als waar de middelen voor bedoeld zijn.

Het onderwerp vrijwilligers valt onder de sociale basis. We onderzoeken momenteel hoe we de ondersteuning op het gebied van vrijwilligers kunnen verbeteren. We werken aan drie doelen:

1. Het versterken van de kwaliteit van het vrijwilligerswerk door het ondersteunen van organisaties die met vrijwilligers werken op vraagstukken waar zij allemaal mee te maken hebben.
2. Het versterken van de sociale betrokkenheid en samenredzaamheid door het matchen van vrijwilligers aan individuele inwoners met een hulpvraag.
3. Het versterken van maatschappelijke initiatieven door het matchen van vrijwilligers aan organisaties die met vrijwilligers werken.

We verwachten vanaf 2026 te starten met de implementatie, waardoor een deel van dit budget wel ingezet gaat worden.

g. Toezichthouder WMO en Jeugdwet

Het toezicht op de Wmo en Jeugdwet wordt vanaf 2025 door de gemeente zelf vergoed. Tot 2025 verliep de financiering van deze toezichtfunctie volledig via de gemeente Tilburg. Sinds dit jaar worden de middelen rechtstreeks door Waalwijk geraamd en verantwoord. Bij de begroting 2025 was de definitieve kostenverdeling nog niet bekend, waardoor is uitgegaan van een regionale inschatting. Op basis van de actuele afspraken blijkt het uiteindelijke bedrag lager uit te vallen dan oorspronkelijk geraamd. Aangezien de structurele lasten lager uitvallen dan eerder aangenomen, ontstaat structurele ruimte binnen het sociaal domein. Deze ruimte wordt voorgesteld om te betrekken bij de programmatisch Samenredzaam als dekking voor de voorstellen uit de Kadernota 2025, waarmee middelen doelgericht kunnen worden ingezet ter versterking van preventie en maatschappelijke ondersteuning.

h. Praktijkondersteuner JGZ

In de gemeentebegroting 2025 is voor de bekostiging van de praktijkondersteuner Jeugd GGZ een structureel subsidiebedrag beschikbaar van circa € 186.000. Hiervan worden de lasten betaald van de personele inzet van de praktijkondersteuners van PrimaCura bij de huisartsenpraktijken en de huisvestingskosten (spreekkamers). Naast de gemeentelijke middelen ontvangt de regio Midden-Brabant een SPUK IZA (Integraal Zorg Akkoord) ad. € 3.940.505 van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De gemeente Tilburg fungeert als kassier voor deze middelen. Omdat er in 2025 sprake is van onderbesteding is bestuurlijk besloten om de resterende middelen over te boeken naar de individuele regiegemeenten voor de bekostiging van activiteiten die zich bevinden op het snijvlak van medisch, sociaal, gezondheid en preventie binnen het IZA-kader. Voor de gemeente Waalwijk betreft dit een eenmalige bijdrage van € 195.609. Besloten is om deze middelen in te zetten voor de dekking van de kosten van de POH Jeugd GGZ 2025 ad. € 186.000. Deze bestemming past binnen het IZA – kader.

i. Kansrijke start

In de gemeentebegroting 2025 is voor Kansrijke Start een budget opgenomen van € 24.000 structureel en € 43.000 incidenteel i.v.m. overheveling 2024. In 2024 is voorgesteld om het overschot van € 43.000 te verdelen over 2025 en 2026. Van het overschot ad. € 43.000 moet nog € 21.500 worden overgeheveld naar 2026 (conform besluitvorming 2024). In 2025 resteert een positief budget van € 50.000 in de gemeentebegroting omdat gemeenten van het rijk voor 2023 – 2026 SPUK GALA – middelen hebben ontvangen voor Kansrijke Start die als eerste dekking zijn ingezet. SPUK-middelen moeten volledig besteed zijn aan het einde van het boekjaar. Ten aanzien van de continuering van de SPUK GALA Kansrijke Start 2027 is nog niet bekend wat dit voor gemeenten financieel gaat betekenen.

Toekomstige dekking en Kadernota 2025

In de Kadernota 2025 zijn reeds voorstellen opgenomen om de zorglasten verder te verlagen en de sociale basis te versterken. Daarbij is aangegeven dat voor de genoemde € 817.000 dekking zal worden gezocht binnen de Begroting 2026. Door de overheveling van deze middelen dragen wij bij aan de realisatie van deze voorstellen. Het is essentieel dat deze middelen beschikbaar blijven voor de voortzetting van het ingezette implementatieplan, zodat we de beoogde besparingen kunnen behalen en de dienstverlening aan onze inwoners kunnen waarborgen.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
15. Transformatiemiddelen SamenRedzaam			Totaal 1.041.000	Totaal 779.000
a. Transformatiemiddelen SamenRedzaam	S. Slaats	631	791.000	642.000
b. Impactgericht subsidiëren	T. Klerx	631	100.000	62.000
c. Communitybuilding	S. Slaats	608	150.000	75.000

Toelichting:**a. Transformatiemiddelen SamenRedzaam – voortzetting implementatie Koers cf Kadernota 2025**

Voor het programma SamenRedzaam wordt gewerkt met een transformatiebudget. Dit budget is voor het eerst aangevraagd in 2024 en wordt verantwoord onder de majeure projecten. Met de vaststelling van de Kadernota 2025 is dit verder voortgezet en verder uitgewerkt. Het transformatiebudget is hiermee veder geconcretiseerd. Het budget wordt jaarlijks gemonitord via het voor- en najaarsbericht en meegenomen gedurende de gehele transformatieperiode van 2025 tot en met 2027 na het definitieve beeld bij de jaarrekening. De inzet van deze middelen is voor inhoudelijke voorstellen, ondersteuning van de organisatie en randvoorwaarden zoals de monitor sociaal domein, financiële expertise en communicatie. Het zwaartepunt van de transformatie ligt in 2025 en 2026. Ook voor dit budget geldt dat we hiermee behoedzaam mee omgaan en hiermee voorkomen om steeds nieuw transformatiemiddelen dienen te worden aangevraagd. Dit realiseren we door jaarlijks het restant van het budget gedurende de transformatieperiode steeds over te hevelen.

b. Impactgericht subsidiëren

In 2025 zijn wij gestart met de meerjarige pilot Impactgericht Subsidiëren, waarvoor in zowel 2025 als 2026 financiële middelen zijn toegekend vanuit het Kadernota-voorstel "Implementatieplan Samen Redzaam" (Kadernota 2025).? Gedurende 2025 zal het beschikbare budget niet volledig worden benut. Wij voorzien dat het resterende deel in 2026 noodzakelijk is, aangezien de implementatiekosten van de pilot volledig in dat jaar vallen. Het betreft onder meer kosten voor training en begeleiding van zowel interne medewerkers als externe subsidiepartners, gericht op het beoordelings-, toekennings- en verantwoordingsproces binnen de nieuwe systematiek. Daarnaast worden extra kosten verwacht voor de technische implementatie van het traject, waaronder aanpassingen aan website en aanvraag- en beoordelingsdocumenten die nu nog niet te voorzien zijn.?Om de voortgang van de pilot te waarborgen, stellen wij voor om het resterende budget van 2025 over te hevelen naar het begrotingsjaar 2026.

c. Communitybuilding

In 2025 is gestart met de ontwikkeling van plannen in het kader van Samen Redzaam op het gebied van community building (conform Kadernota 2025). Om de middelen doelgericht in te zetten, is in 2025 niet het volledige budget benut. We verwachten in 2026 meer activiteiten vanuit de plannen te kunnen realiseren. Daarom stellen we voor het resterende budget van 2025 over te hevelen naar 2026.

Toetsing criteria / voorstel:

Er is sprake van incidentele budgetten voor projecten waar bij aanvang reeds duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen en waarbij de gemeenteraad instemt met het meerjarenkader (implementatieplan SamenRedzaam). Deze budgetten moeten voor deze projecten beschikbaar blijven: de gelden blijven gereserveerd tot aan het moment van besteding.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
16. Toekomstscenario Multi Expert Team (MET)	S. Slaats	631	75.000	75.000

Toelichting:

Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming richt zich op een gezinsgerichte, eenvoudige en effectieve aanpak van onveiligheid en complexe problematiek in gezinnen. In de regio Hart van Brabant is dit vertaald naar de succesvolle multi expert aanpak (MET), waarin professionals uit verschillende domeinen samen met gezinnen één integraal plan van aanpak maken. Deze werkwijze leidt tot snellere hulp, minder bureaucratie en minder uithuisplaatsingen. Nu het Rijk in 2024 geen vervolgfianciering heeft toegekend, is regionale investering in 2026 noodzakelijk om de behaalde resultaten te behouden en verder uit te breiden. Met een eenmalige bijdrage van € 800.000 (bijdrage Waalwijk € 75.000) kunnen gemeenten het MET voortzetten, escalaties voorkomen en de basis leggen voor structurele inbedding binnen de ontwikkeling van de Stevige Lokale Teams. Daarmee wordt niet alleen geïnvesteerd in gezinnen, maar ook in een duurzaam en samenhangend stelsel van zorg en veiligheid.

We stellen voor om de ontvangen rijkssubsidie van € 75.000 vanuit Tilburg voor ambtelijke inzet op het programma 'Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming' in 2025 over te hevelen naar 2026, en hiermee de bijdrage voor 2026 te voldoen.

Toetsing criteria / voorstel:

Overheveling vindt plaats conform criteria 2: er is sprake van een relatie met rijksmiddelen of middelen van derden (op grond waarvan bij het niet realiseren van beleid restitutie verplicht is). Deze budgetten moeten beschikbaar blijven, maar moeten uiterlijk zijn besteed binnen de door het rijk of derden bepaalde toekenningskaders.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
17. Onderzoek innamepunt kringloop op milieustraat	S. Schuijffel	702	50.000	42.000

Toelichting:

Samen met de gemeenten Heusden en Loon op Zand verkent de gemeente Waalwijk de mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van circulariteit. In 2024 en 2025 hebben hiervoor meerdere oriënterende gesprekken plaatsgevonden. Deze gesprekken hebben geleid tot het gezamenlijke besluit om een haalbaarheidsonderzoek naar de oprichting van een Circulair Ambachtscentrum te laten uitvoeren.

De voorbereiding van het onderzoek nam meer tijd in beslag dan oorspronkelijk voorzien, waardoor de werkzaamheden, inclusief de daaropvolgende stappen, niet in 2025 konden worden afgerond. Het onderzoek is gestart in 2025 en wordt naar verwachting afgerond in het eerste kwartaal van 2026. Op basis van de uitkomsten worden in de loop van 2026 vervolgstappen gezet. Voor de uitvoering hiervan wordt gebruikgemaakt van het overgehevelde budget. Deze overheveling loopt via de voorziening afvalstoffenheffing.

Toetsing criteria / voorstel:

Het betreft een project waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet geheel heeft

kunnen plaatsvinden (criterium 4) waarbij wordt voldaan aan de aanvullende voorwaarden a, b en c. Er wordt voorgesteld de middelen voor het onderzoek van € 42.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
18. Waalwijk stad van kennis en talent	S. Slaats	411	138.000	47.000

Toelichting:

In het coalitieakkoord is afgesproken om aan de slag te gaan met 'Kennis en talent'. Onder deze noemer vallen diverse activiteiten, zoals 'Wolluk your future' en het onderzoek naar het halen van MBO-onderwijs naar Waalwijk. De gereserveerde middelen waren bedoeld voor het aantrekken van een (externe) projectleider. Dit is helaas niet gelukt. Vervolgens is in 2024 besloten om voor een periode van twee jaar bestaand personeel 'vrij te maken' en werkzaamheden anders in te richten. Op deze manier kunnen een deel van de beoogde activiteiten wel worden uitgevoerd. Er wordt met minder capaciteit gewerkt dan aanvankelijk beoogd is. Dit leidt er toe dat hier ook minder kosten aan verbonden zijn en kan een deel van de middelen vrijvallen t.g.v. de reserve (naar verwachting € 44.000), net als bij het Najaarsbericht in 2024.

Doordat capaciteit niet geregeld kon worden, zoals initieel is voorzien, is het (deels) later opgestart dan gepland. De inspanningen hebben in 2025 geleid tot een belangrijke mijlpaal, namelijk het toekennen van een RIF-aanvraag om MBO-onderwijs bij Waalwijkse bedrijven te gaan organiseren. Er wordt voorgesteld een bedrag van € 47.000 over te hevelen, zodat de activiteiten voor 2026 ook kunnen worden begeleid. Daarna zullen activiteiten of structureel gedekt moeten worden of andere keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van het wel of niet begeleiden van deze activiteiten.

Toetsing criteria / voorstel:

Er is sprake van een budget voor een project, waarbij door onvoorziene omstandigheden de uitvoering in het begrotingsjaar niet heeft kunnen plaatsvinden: Voor deze categorie gelden als aanvullende voorwaarden:

- a. het moet projecten betreffen en geen reguliere (beheers-)taken;
- b. de uitvoering van de activiteit (waarvoor het budget moet worden overgeheveld) is in het nieuwe begrotingsjaar mogelijk zonder de reeds voor dat jaar geplande activiteiten en bestedingen door te schuiven naar een volgend begrotingsjaar;
- c. de middelen ten behoeve van het beleid zijn niet reeds eerder overgeheveld.

De middelen zijn al een keer overgeheveld (van 2024 naar 2025) maar gezien de verwachting dat het project in 2026 definitief eindigt kan hierop een uitzondering worden gemaakt.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
19. Mobiliteitsplan	A. de Jong	205	275.000	250.000

Toelichting:

De gelden voor de uitvoering van het in maart 2023 vastgestelde Mobiliteitsplan 2030 zijn nodig voor de totale uitvoeringstermijn van dit plan, namelijk 2023 – 2027. Om verdere uitvoering te kunnen geven aan het Uitvoeringsprogramma van het Mobiliteitsplan 2030 dient het restant overgeheveld te worden naar 2026 en verder.

Toetsing criteria / voorstel:

Aangezien sprake is van een budget waar bij aanvang duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen (criterium 1), wordt voorgesteld voor de uitvoering van het Mobiliteitsplan 2030 € 250.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling in €
20. Verwijderen loze riolering Molenstraat	T. Klerx	706	340.000	221.000

Toelichting:

In het Najaarsbericht 2024 is een budget van € 340.000 beschikbaar gesteld voor het verwijderen van loze riolering in de Molenstraat. Voor 2025 en 2026 staat er aan de Molenstraat woningbouwproject van Casade gepland, waarvoor zwaardere elektriciteitsnetten en nieuwe aansluitingen nodig zijn. Om deze reden moest de loze riolering worden verwijderd. Deze verwijdering is inmiddels uitgevoerd. Er moeten echter nog herstelmaatregelen worden getroffen, zoals het herstellen van het straatwerk en het herplanten van bomen die zijn gekapt om het riool te kunnen verwijderen. Deze werkzaamheden worden pas uitgevoerd nadat het bouwplan van Casade in de Molenstraat is gerealiseerd. Daarom wordt voorgesteld om het resterende budget van € 221.000 over te hevelen naar 2026, zodat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van de herstel- en afrondende werkzaamheden van het project.

Toetsing criteria / voorstel:

(Criterium 1.) Het betreft een project waarbij sprake is van incidentele budgetten voor projecten waar bij aanvang reeds duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen en waarbij de gemeenteraad instemt met het meerjarenkader. Er wordt voorgesteld de middelen van € 221.000 over te hevelen van 2025 naar 2026.

Onderwerp	Portefeuillehouder	Product	Budget in €	Overheveling
-----------	--------------------	---------	-------------	--------------

				in €
21. Majeure project: Implementatie SamenRedzaam	S. Slaats	631	639.625	419.625
Toelichting: In 2025 hebben we een deel van deze middelen ingezet voor de uitvoering van de voorstellen die in december 2024 door het college zijn vastgesteld op basis van het implementatieplan Samen Redzaam. Het betreft onder meer de ontwikkeling van de sociale basis waarbinnen participatietrajecten worden uitgevoerd, een wijkteam is opgestart en waarbij we bezig zijn met een onderzoek naar een vierde ontmoetingsplek. Daarnaast is het Stevig Lokaal Team (SLT) gestart, bestendigen we de indicatievrije dagbesteding en richten we mogelijkheden in om vanuit deze 'trede 3' voorzieningen af te schalen naar de sociale basis (trede 2 en 1). We implementeren de value cases, er zijn al een aantal indicatiestellingsprocessen ingekort en ontwikkelen de juiste randvoorwaarden om te kunnen sturen, waaronder de monitor sociaal domein maar ook de implementatie van impactgericht subsidiëren. Tot slot zijn de projecten op het gebied van Zorg en Veiligheid in volle gang, waarvoor subsidies zijn verkregen vanuit het Rijk en ZonMw. Hier staat cofinanciering vanuit de gemeente tegenover. Bij alle inzet wordt bekeken of dit financieel zo efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Omdat het zwaartepunt van de implementatie in 2025 en in 2026 ligt, is het van belang dat de beschikbare middelen ook in die periode beschikbaar blijven. De financiële vertaling van het implementatieplan is opgenomen in de Kadernota 2025 en verwerkt in de Begroting 2025 e.v., het Najaarsbericht 2024 en de Jaarrekening 2024 Toetsing criteria / voorstel: Er is sprake van incidentele budgetten voor projecten waar bij aanvang reeds duidelijk is dat de uitvoering meerdere jaren zal vergen en waarbij de gemeenteraad instemt met het meerjarencader (implementatieplan SamenRedzaam). Deze budgetten moeten voor deze projecten beschikbaar blijven: de gelden blijven gereserveerd tot aan het moment van besteding.				

7. Begrotingswijzigingen 2025

Begrotingswijzigingen 2025

Begrotingswijzigingen 2025 (in samenhang met) Najaarsbericht 2025

20e begrotingswijziging 2025: periodieke raadswijziging 2025-2

In samenhang met het Najaarsbericht 2025 wordt de raad voorgesteld de 20e begrotingswijziging 2025 vast te stellen. Geheel conform de richtlijnen zijn hierin budgettair neutrale aanpassingen op de Begroting 2025 verwerkt die programma-overstijgend zijn. De mutaties zijn op de begrotingswijziging toegelicht.

24e begrotingswijziging 2025: Najaarsbericht 2025

Door middel van de 24e begrotingswijziging 2025 worden de financiële afwijkingen uit het Najaarsbericht 2025 verwerkt. De recapitulatie van financiële afwijkingen leidt tot een voordelig resultaat voor de Begroting 2025 van (afgerond) € 3.867.000. Rekening houdend met financiële uitgangshouding 2025 van voordelig € 1.649.000 voorafgaand aan het Najaarsbericht 2025 wordt voor 2025 een voordelig resultaat verwacht van € 5.516.000.

8. Kredieten

Kredietvoorstellen

Toelichting op de kredietvoorstellen

Kredietuitgaven onder druk door recente marktontwikkelingen

Nog steeds leiden (recente) marktontwikkelingen en de inflatie momenteel tot sterk stijgende kosten voor grond- en bouwstoffen en soms ook tot vertraging in de uitvoering van de investeringen. Momenteel lopen investeringen op een groot aantal kredieten. De effecten van de recente marktontwikkelingen en de inflatie op deze kredieten worden nauw gevolgd. Toch bestaat het risico dat niet bij alle kredieten binnen het door de raad beschikbare bedrag gebleven kan worden. Mocht zich dit voordoen dan zullen wij de raad hierover zo snel mogelijk informeren.

Beoordeling kredieten

Hieronder volgen eerst drie kredietvoorstellen. Tevens is beoordeeld welke kredieten afgesloten kunnen worden. In dit Najaarsbericht worden twee kredieten afgesloten. Van het IUP is daarnaast nog een overzicht van alle nog lopende kredieten opgenomen, met een korte aanduiding van de stand van zaken.

Voorstellen kredieten

In het raadsvoorstel Najaarsbericht 2025 is deze herschikking van kredieten als beslispunt opgenomen:

1. Herschikking vervangingsinvesteringen Informatie

Er zijn voor de afdeling Informatie twee soorten vervangingsinvesteringen: voor software en voor hardware. In de praktijk wordt er met name gebruik gemaakt van hardware-kredieten vandaar het verzoek om een deel van de software-kredieten om te zetten naar hardware-kredieten (met marginale effecten voor de exploitatiebegroting). Standaard wordt er nog € 25.000 gehandhaafd voor software-kredieten.

Hieronder betreffende kredieten (*bedragen * € 1.000*)

Kredietnr	Kredietomschrijving	Huidig Saldo krediet	Afschrijvingstermijn	Mutatie bedrag	Krediet na wijziging	Kapitaal 1
7960268	VI I&A software	116	5	- 91	25	
7960267	VI I&A hardware	0	3	54	54	
7960272	VI I&A software	126	5	- 101	25	
7960271	VI I&A hardware	122	3	61	182	

2. Kredietaanvraag voorbereidingskrediet Houtwal A59

In de Kadernota 2025 is een bedrag van € 500.000 gereserveerd voor de aanleg van een houtwal langs de A59 ter hoogte van Baardwijk. Dit volgt uit het collegebesluit van 28 mei 2024, waarin is gekozen voor de aanleg van een houtwal in plaats van een geluidsscherm. Vooruitlopend op de formele kredietaanvraag worden momenteel de voorbereidingen voor het project getroffen. Hiervoor is een bedrag van maximaal € 75.000 nodig. Ongeveer € 42.000 daarvan betreft ambtelijke inzet voor de voorbereiding, afstemming en projectcoördinatie. Het resterende bedrag wordt ingezet voor onderzoeken en ontwerpwerkzaamheden, zoals een ecologisch onderzoek, bodemonderzoek, het opstellen van een ontwerp en kostenraming, en de voorbereiding van de aanbesteding. Deze voorbereidingskosten vormen een integraal onderdeel van de uiteindelijke realisatie van de houtwal en zullen worden opgenomen in de definitieve kredietaanvraag die aan de raad wordt voorgelegd. De verwachting is dat de formele besluitvorming over de kredietverlening in de eerste helft van 2026 plaatsvindt, zodat de uitvoering aansluitend kan starten.

3. Herschikking vervangingsinvesteringen buitensport

In het Voorjaarsbericht 2025 is besloten tot een herschikking van 2 vervangingsinvesteringskredieten, te weten de atletiekbaan (ACW) en een hockeyveld (hoofdveld KMHC Waalwijk). Een bedrag van € 486.830 is overgeheveld van de atletiekbaan naar het hockeyveld. Echter is gebleken dat dit bedrag abusievelijk te hoog is berekend, en dat het een correctie had moeten zijn van € 337.257. Dit wordt nu hersteld bij dit Najaarsbericht 2025. Het te hoge bedrag is voortgekomen uit de veronderstelling dat het bedrag zoals dat in de Begroting 2025 genoemd is, in het overzicht vervangingsinvesteringen 2026, nog opgehoogd moest worden met de BTW, omdat het een vervanging is van een investering van vóór 2019. Sinds 2019 is BTW op sport nl. niet meer aftrekbaar of compensabel. Tegenover het BTW-bedrag op uitgaven aan sport staat een Specifieke uitkering van 18% van het bedrag incl. BTW. Het kredietbedrag zoals dat vermeld staat in de Begroting 2025 was echter wel al eerder opgehoogd met BTW. Na het herstel van het teveel overgehevelde bedrag komen de investeringsbedragen uit op € 688.257 voor het hockeyveld en € 375.000 voor de toplaag van de atletiekbaan.

Afgesloten kredieten IUP (Integraal UitvoeringsProgramma)

Overzicht afgesloten kredieten IUP en overige

Omschrijving (toelichting)

Ter gelegenheid van het Najaarsbericht 2025 is beoordeeld welke IUP kredieten afgesloten kunnen worden. In dit Najaarsbericht worden geen IUP kredieten afgesloten. Een aantal kredieten zullen wel bij de Jaarrekening 2025 worden afgesloten.

Stand van zaken lopende investeringen IUP

Lopende investeringen

In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken weergegeven van alle nog lopende projecten van het Integraal Uitvoeringsprogramma (IUP) met een korte toelichting. Met ingang van het Voorjaarsbericht 2025 zijn nu ook de IUP-projecten uit het [IUP 2025-2026](#) toegevoegd ([raad 10 oktober 2024](#)). Naar aanleiding van de berekening van het IUP 2025-2026 zijn een aantal lopende kredieten geïndexeerd met 20% in verband met de prijsstijgingen. Projecten die nagenoeg afgerond waren zijn niet geïndexeerd.

Voor- en nadelen binnen het IUP mogen worden verrekend, zolang er binnen het in de meerjarenbegroting opgenomen totale jaarlijkse investeringsvolume en kapitaallasten gebleven wordt.

***Het begrote bedrag betreft het saldo van de raming, eventuele bijdragen van derden of andere baten zijn hiervan in mindering gebracht.**

Naam project	Begroot	Uitgaven (+)/Inkomsten (-)	Restant	Toelichting Najaarsbericht 2025
IUP21-22 Blyde Incomstenlaan	2.070	307	1.763	Werk loopt conform planning en zal in Q4 2025 worden afgerond. Groen zal in Q1 2026 worden aangeplant waarna het krediet zal worden afgerond.
IUP19-20 + 21/22 Groenewoudlaan	2.240	2631	-391	Werk is, op groen aanplant na, gereed. Krediet zal met de jaarrekening worden afgesloten.
IUP21-22 Baardwijksestraat	1.757	482	1.275	Uitvoering loopt voorspoedig. Werk van fase 1 is Q1 2026 gereed. Fase 2 volgt later in 2026.
IUP21-22 Taxandriaweg	4.226	1314	2.912	Uitvoering fase 1 is inmiddels afgerond. Fase 2 (deel tussen Emmickhovensestraat en Zomerijksestoepe) is in voorbereiding en zit in de DO-fase. Start uitvoering naar verwachting in Q2-2026.
IUP21-22 Winterdijk	482	425	57	Project is in twee fases uitgevoerd. Fase 1, het gedeelte voor het gemeentehuis, is gereed. Fase 2 zal worden uitgevoerd zodra de bouwactiviteiten van centrum entree Noord gereed zijn. Nu de bouw is gestart van het Lederhuis is de verwachting dat eind 2026/begin 2027 de werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit project wordt gecombineerd met de realisatie van Centrum Entree Noord.
IUP23-24 Schrevelstraat/Raveschotstraat/Poolsestraat	4.571	410	4.161	Eind 2024 scope uitgebreid met snelheidsremmende maatregelen op de Nieuwevaart. Deze werkzaamheden worden meegenomen tijdens het grootonderhoud Schrevelstraat e.o. Het concept definitieve ontwerp heeft afgelopen zomer ter inzage gelegen. De binnengekomen inspraak reacties worden op dit moment besproken en waar nodig verwerkt in een aangepast ontwerp om vervolgens dit ontwerp vast te laten stellen. Start uitvoering wordt nu verwacht Q2-Q3 2026
IUP23-24 Stadhoudersdijk	1.664	197	1.467	In verband met potentiële ontwikkelingen rondom de Stadhoudersdijk is dit project tijdelijk gepauzeerd. Meer duidelijkheid volgt in Q1 van 2026. Wanneer de ontwikkeling plaats zal vinden is het nodig een nieuw ontwerptraject op te starten.
IUP23-24 Schoolstraat Parallelweg Oost	1.244	1115	129	Project is gereed en zal worden afgerond.
IUP23-24 Centrumtree Noord	782	47	735	Project is in twee fases uitgevoerd. Fase 1, het gedeelte voor het gemeentehuis, is gereed. Fase 2 zal worden uitgevoerd zodra de bouwactiviteiten van centrum entree Noord gereed zijn. Nu de bouw is gestart van het Lederhuis is de verwachting dat eind 2026/begin 2027 de werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit project wordt gecombineerd met de realisatie van de Winterdijk.
IUP23-24 Duinstraat/Kerkstraat	3.519	932	2.587	Medio 2025 is gestart met de uitvoering van het werk. Het werk vordert gestaag en loopt voorspoedig. Naar verwachting zal fase 1 van de realisatie 1,5 jaar duren waardoor het werk begin 2027 gereed zal zijn.
IUP23-24 Ambrosiusweg/Domela	4.334	307	4.027	Het project is nog in voorbereidingsfase; DO

***Het begrote bedrag betreft het saldo van de raming, eventuele bijdragen van derden of andere baten zijn hiervan in mindering gebracht.**

Nieuwenhuisstraat				bijna gereed. Het Waterschap is akkoord met de aanpassingen; detailafstemming dient nog wel plaats te vinden. Het overleg met Enexis gaat stroef; er is nog geen definitieve planning afgesproken. Het voorbereidend werk voor Enexis is wel gereed. Aanbesteding werk is gepland in de eerste helft van 2026. Uitvoering van het werk is nu gepland in Q4 van 2026.
IUP23-24 Brug in Valkenvoortweg	2.274	399	1.875	Gesprekken met waterschappen lopen. Uitvoering kan enkel buiten het stormseizoen plaatsvinden. Verwachtte uitvoering is Q2 /3 in 2026.
IUP23-24 Oude Maasweg/Hoogendoornweg	480	143	337	Het project is aanbesteed maar nog niet gegund aan de aannemer omdat de aanneemsom hoger is dan de krediet raming. Hierdoor is een tekort van ca. € 450.000 ontstaan. In verband met enkele positieve projectresultaten kan het tekort binnen het IUP worden opgevangen. Naar verwachting zal de opdracht in Q4 van 2026 worden verstrekt en uitvoering in de eerste helft van 2026 plaatsvinden.
IUP23-24 Vrouwkenskaartsestraat Noord	1.807	141	1.666	Er zijn diverse aanvullende onderzoeken uitgevoerd ter verdere uitwerking van het grootonderhoud. De aanwezige veenlaag onder de Vrouwkenskaartsestraat zorgt voor enkele technische uitdagingen waar op dit moment een oplossing voor wordt gezocht. Verwachtte start uitvoering Q2-Q3 2026
IUP23-24 Bolderikstraat/Venkelstraat	3.182	228	2.954	Het voorlopig ontwerp voor het het deelgebied Venkelstraat is alsnog aangepast vanwege instellen 1-richtingsverkeer in de Venkelstraat. Het project is nu in DO-fase . De uitvoering start naar verwachting in Q2-2026
IUP23-24 Burgemeester de Goeylaan/van Vessestraat	1.787	241	1.546	De participatie rondom dit project is gestart. De start uitvoering zal tweede helft van 2026 zijn.
IUP23-24 de Jonghestraat/Burgemeester van Heystlaan	989	132	857	De participatie rondom dit project is gestart. De start uitvoering zal tweede helft van 2026 zijn.
IUP23-24 Winterdijk (Koestee Hoofdstraat)	204	204	0	Vorbereiding is afgerond. Realisatie vindt plaats conform krediet Winterdijk van komgrens tot Hogevaart.
IUP23-24 opstellen IUP	24	87	-64	Kan bij de jaarrekening 2025 worden afgesloten. Opstellen IUP 23-24 is gereed. Vorbereiding van een volgend IUP volgt.
IUP25-26 Andoornstraat	649	5	644	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Averuitstraat	258	2	256	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Bremstraat	861	45	816	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
UP25-26 Kamperfoeliestraat	671	0	671	Het project is in voorbereiding. Momenteel

***Het begrote bedrag betreft het saldo van de raming, eventuele bijdragen van derden of andere baten zijn hiervan in mindering gebracht.**

				worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Klaproosstraat	773	0	773	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Schoolstraat_Spoorstraat	247	38	209	Werk is uitgevoerd in combinatie met het project aan de Schoolstraat /Parallelweg. Project is afgerond.
IUP25-26 Stadhoudersdijk	94	0	94	Dit project betreft het project 'Fietzers in de voorrang' en is een cofinanciering met de provincie. Het definitief ontwerp is vastgesteld. Bij voorkeur vindt de uitvoering plaats met het IUP project Stadhoudersdijk. Wanneer dit na Q1 2026 uitblijft zal het project zelfstandig worden uitgevoerd.
IUP25-26 Vrouwkensevaartsestraat	94	0	94	Dit project betreft het project 'Fietzers in de voorrang' en is een cofinanciering met de provincie. Het definitief ontwerp is vastgesteld. Bij voorkeur vindt de uitvoering plaats met het IUP project Vrouwkensevaartsestraat.
IUP25-26 Wijnruitstraat	2.149	59	2.090	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Benedenkerkstraat	3.569	75	3.494	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Dijkstr Zomerdijksestoep	451	13	438	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Heermanslaan	1.470	10	1.460	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Kleine verkeers aanpas GVVP	80	31	49	Een veiligere oversteek van de Bachlaan, nabij Baanbrekers, wordt uitgevoerd begin 2026. Aansluitend aan de Blyde Incomstelaan.
IUP25-26 Laageindse St_Molenvlietstraat	2.677	54	2.623	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 NoordstTempelierstraat	4.415	47	4.368	Het project is in voorbereiding. Momenteel worden verschillende inventarisatie onderzoeken uitgevoerd en worden de bewoners gevraagd mee te denken in het ontwerp.
IUP25-26 Van der Duinstraat	3.775	99	3.676	De uitvoering is gestart naar verwachting en duurt na verwachting 1,5 jaar. Medio 2027 zal het werk gereed zijn.
IUP25-26 Verbeteren omgeving scholenGVV	40	0	40	De maatregelen ten aanzien van dit budget zijn bekend. De realisatie volgt in 2026.

***Het begrote bedrag betreft het saldo van de raming, eventuele bijdragen van derden of andere baten zijn hiervan in mindering gebracht.**

IUP25-26 Nieuwevaart	1.008	7	1.001	De Nieuwevaart zal worden combineerd met het project IUP23-24 Schrevelstraat/Raveschotstraat/Poolsestraat.
IUP21/22 Mozartlaan	103	103	0	Het project is afgerond en kan het einde van dit jaar worden afgesloten.
IUP23-24 Gansoyensest.tnvHaven 8 WEG	827	704	123	Het project is afgerond en kan het einde van dit jaar worden afgesloten.
Totaal	61.847	11.035	50.813	

Afgesloten overige kredieten

Overzicht afgesloten overige kredieten op basis van jaarrekening 2024

Bij het Najaarsbericht 2025 is gezien welke kredieten afgesloten kunnen worden. Hieronder volgt een overzicht van de afgesloten overige kredieten (niet zijnde IUP). Het betreft twee overige kredieten, waarbij de afwijkingen beperkt zijn.

In de kolom "restant krediet" betekent een positief bedrag dat binnen het krediet is gebleven, bij een negatief bedrag is meer uitgegeven dan het beschikbare krediet. Getoetst is of de afwijking in de werkelijke uitgaven ten opzichte van het beschikbare krediet > 5% èn dan nog > € 50.000 afwijkt (deze grenzen komen uit de financiële verordening 2023 / [nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2023](#)).

In onderstaande tabel is een gespecificeerd overzicht opgenomen bij het Najaarsbericht 2025 afgesloten kredieten.

Afgesloten overige kredieten / investeringen	Begroot voor 2025	Begroot 2025	Totaal gevoteerd	Uitgav.voor 2022	Uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Totale uitgaven	Restant krediet	Uitnutting
7531179 VI 2024 renovatie voetbalveld WSC	59	0	59	0	0	0	0	0	0	59	0%
7960151 - Meubilair Wachtruimte	0	40	40	0	0	0	43	0	43	-3	108%
Totaal afgesloten overige kredieten	59	40	99	0	0	0	43	0	43	56	

Op basis van bovenstaande tabel is van de overige kredieten gezien of de afwijking boven de 5% èn groter dan € 50.000 is. Van de kredieten waarvoor dat het geval is, zijn onderstaande nalcaculaties opgenomen, met toelichting op over- en onderschrijdingen. Dit betreft het krediet:

- 7531179 VI 2024 renovatie voetbalveld WSC

Bedragen in de tabellen zijn afgerond op duizenden euro's; dit kan soms tot kleine afrondingsverschillen leiden.

Afgesloten bij NJB2025

Standaardformulier Nacalculatie (algemeen en financieel)					
Kredietnummer / - omschrijving	7531179 VI 2024 renovatie voetbalveld WSC				
Raadsbesluit	2 november 2023 Vaststellen Begroting 2024				
Uitvoering door	Sport				
Kredietbedrag (in €)	€ 71.988 Bruto, € 59.494 netto				
Dekking	Product sportparken				
FINANCIEEL (bedragen x € 1.000)	< 2022	2022	2023	2024	2025
Kredietbedrag				72	59
SPUK sport inkomst				-13	
Af: uitgaven (kosten derden / sectorkosten)					
Bij: inkomsten (bijdragen / subsidies)					
Saldo	0	0	0	59	59
TOELICHTING					
De renovaties van de grassportvelden zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan. Hierdoor kan deze separate vervangingsinvestering worden afgesloten en vervallen.					